

LADAS TULABA

TAI JUMS KALBĒJAU

**Evangelijos mintys metų sekmadieniams
Ciklas C**

Vol. 3

LADAS TULABA
„TAI JUMS KALBĒJAU”

„TAI JUMS KALBĒJAU”

(Jā 14, 25)

Evangelija tulkoja no Jāņa Karmānānānā

Ciklas C

Vol. 3

Ladas Tulaba

„TAI JUMS KALBĒJAU” (Jo 14, 25)

**Evangelijos mintys metų sekmadieniams
Ciklas C**

Vol. 3

Roma

1991

Spaudė „Draugo” spaustuvė
4545 W. 63rd. Street
Chicago, IL 60629

PRATARTIS

Trijų tomų veikalą, aiškinant Evangelijos mintis metu sekmadieniams, pradėjau rašyti 1982 metais. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė prašė paruošti trumpas homilijas sekmadieniams, kad kunigai galėtų pasinaudoti pamokslams. Ėmiausi šio sunkaus darbo, naudodamasis jau įvairiomis progomis parašytais ir pasakytais pamokslais, ar skaitytais per Vatikano radiją. Kunigų Vienybė spausdino atskirais sąsiuviniais. Pradėjau nuo ciklo B ir baigiau su ciklu A. Deja, Kunigų Vienybės redaktoriai trumpino ir kai kur tiesiog sužalojo mano paruoštus tekstus. Todėl ryžausi visa iš naujo perredaguoti ir paruošti spaudai atskirais tomiais pagal tris ciklus.

Ciklas „C“ ima sekmadieniams tekstus daugiausia iš Luko evangelijos ir papildo, kaip ir kituose cikluose, tektais, paimtais iš Jono evangelijos.

Aiškinant Evangelijos mintis pagal keturių evangelistų paduodamus tekstus, stengiausi išryškinti įkvėptųjų rašytojų paduodamą Evangelijos atpasakojimą, vengiant galimų pasikartojimų ir duodant praktiškų pritaikymų bei pamokymų, paisant dabarties gyvenimo sąlygų bei reiškinių krikščioniškame pasaulyje.

Stengiausi, kiek pajėgiau, ištikimai perduoti Evangelijos mintis pagal Bažnyčios mokymą. Stiliuje ir kalboje daug

kas ras trūkumą. Patsiausiai tačiausiai pirmoje eilėje ne kalbos ir ne stiliaus, o minties galimai geresnio išryškavimo. Prašau Dievą, kad šios mano pastangos atneštų dvasinės naudos sieloms ir palengvintų kunigams skelbti Kristaus Evangeliją.

Šią Evangelijos minčių knygą skiriu mano buvusiems mokiniams ir auklėtiniams Vilkaviškio, Kauno, Vilniaus, Eichstaetto seminarijose ir Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Juos visus jaučiu savo jau pavargusiai plakančioje širdyje.

Ladas Tulaba

Roma, Sekminių šventėje, 1989.

ADVENTAS

- I Adventas — Istorinis, dvasinis ir eschatologinis Kristaus atėjimas
- II Pirmasis Sekmadienis — Paskutinis teismas
- III Antras Sekmadienis —
 - a. Kristaus atėjimas istoriniuose rėmuose
 - b. Pasiruošimas sutikti Kristų
- IV Trečias Sekmadienis — Jono Krikštytojo apaštalinė veikla
- V Ketvirtas Sekmadienis — Marija aplanko Elžbietą

EVANGELIJOS MINTYS METŲ SEKMADIENIAMS

Ciklas „C”

Adventas

Liturginių metų pradžioje Bažnyčia kviečia prisiminti Išganytojo atėjimą. Iš čia ir vardas — Adventas. Lotyniškas žodis „adventus” mūsų kalboje — atėjimas. Prisimintina trejopas Jėzaus atėjimas, būtent, istorinis, dvasinis ir eschatologinis, t.y. paskutinytis.

I

Istorinis Kristaus atėjimas. — Laiko pilnybei atėjus, viengimis dangiško Tėvo Sūnus, nuo amžių esąs pas Dievą, pats būdamas Dievas, prisiėmė žmogišką prigimtį. Buvo pradėtas iš Šv. Dvasios ir gimė iš vyro nepaliestos Mergelės Marijos. Augo pilnas malonės ir tiesos. O pasiekęs subrendusio žmogaus amžių, išėjo į viešumą skelbdamas Evangeliją: džiugią išganymo Naujieną. Tautos vyresnieji tačiau jį atmetė ir pasmerkė. Mirė ant kryžiaus, bet prisikėlė iš numirusiųjų, ir taip įvykdė žmonijos atpirkimą, kaip tai dangiškojo Tėvo buvo nuspręsta ir per pranašus iš anksto nusakyta.

Pagal evangelistų teigimus (Mt 2,1s; Lk 2,1ss) ir pagal turimus istorinius liudijimus Kristus gimė Judejos Betliejuje prieš 750 metus nuo Romos įkūrimo, kas atitinka pagal mūsų eros skaičiavimą 5-6 metus prieš Kristų; kitaip sakant, krikščioniškos eros skaičiavimas nėra tikslus: vėluoja daugiau-mažiau 6-rius metus. Vadinas, du tūkstančius metų turėtume švęsti tarp 1994/96 metų. Jėzus gimė Betliejuje viešpataujant ciesoriui Augustui, kai Romos valdytojas Sirijoje Kvirinas vykdė gyventojų surašinėjimą Palestinoje.

Kristus taigi yra istorinis asmuo. Jo istorinio buvimo nėra vienas rimtas bei blaiviai galvojantis žmogus negali paneigti. O vis dėlto atsiranda fanatikų bedievių, kurie drįsta neigti Kristaus istoriškumą. Tai tikras apakimas. Nejau už legendinį-išsigalvotą Išganytoją būtų kentėję ir mirę tūkstančiai krikščionių? Nejau romėnai su visu imperijos politiniu ir kariniu svoriu būtų kovoję per tris šimtus metų su kokio tai legendinio asmens paskelbta religija, negalėdami jos sunaikinti? Nejau neistorinio Kristaus mokslas būtų prigijęs ir išsilaikęs per du tūkstančius metų, patraukdamas prie savęs milijardus žmonių visuose pasaulio kraštuose? Nejau visas civilizuotas pasaulis skaitytų metus nuo kokio tai legendinio asmens gimimo?

Kristus yra istorinis asmuo. Bet nevysi į jį lygiai atsieneša. Yra bedievių, kurie nedrįsta neigti Kristaus istoriškumo, bet jie neigia jo dieviškumą: apie jį kalba it būtų išskirtina asmenybė, bet ne Dievo Sūnus, o tik genialus žmogus. Kiti Jėzų laiko Dievo Siųstuoju, bet netiki į jį kaip Dievo Sūnų. Bažnyčia gi moko, kad Jėzus, kaip teigia evangelistas Jonas, yra amžinasis Žodis, tikras Dievas ir tikras žmogus, nužengęs iš dangaus, kad įvykdytų nupuolusios žmonijos atpirkimą.

Dvasinis Jėzaus atėjimas. — Išganytojas, kaip skaitome Apreiškimų knygoje, ateina ir stovi prie kiekvieno durų, beldžia ir laukia, kad atidarytų ir įleistų į sielos vidų (Ap 3,20).

Jėzus ateina į nusidėjėlio sielą, kad ją prikeltų iš nuodėmės mirties. Jis ateina, kad nusidėjėlį žmogų atgimdytų per malonę ir padarytų nauju žmogumi, kuris „sutvertas pagal Dievą teisme ir tikram šventume“ (Ef 4,24). Jis ateina, kad Sakramentų teikiamomis malonėmis apvalytų mus nuo nuodėmių ir padarytų Dievo išūniais ir dangiškos karalystės paveldėtojais (Ef 1,4-7).

Jėzus ateina, kai randamės pavojuose ir jo šaukiamės, kad gelbėtų. Jis juk visagalis Viešpats. Vėtros ir audros, jūros ir vandens jo klauso, gyvenimas ir mirtis yra jo galioje. Kaip anuomet Petruį jis ištiesė savo gelbiančią ranką ir ištraukė iš vandens (Mt 14,31), taip jis gelbsti ir išgelbsti kiekvieną, kuris jo pagalbos šaukiasi. Argi jis nėra užtikrinęs, sakydamas: „Ko tik beprašytumėte mano vardu, tai jums padarysiu“ (Jon 14,13.14).

Jėzus ateina pas mus, kai esame prislėgti bei suvargę, kad mus atgaivintų ir sustiprintų. Tokiais tačiau atvejais visų pirma mes privalome eiti pas jį, sekant jo paraginimą: „Ateikite pas mane visi, kai esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite sieloms atgaivą“ (Mt 11,28s). Jėzus ateina pas mus su kryžiumi ant pečių ir su erškėčių vainiku ant galvos, kad savo pavyzdžiu lengvintų mums pakelti gyvenimo sunkumus ir įgalintų kryžiuje matyti ne pabaisą, o dvasinę atgaivą.

Jėzus ateina pas mus, kai verkiame ir liūdime, kad sielvartą paverstų džiaugsmu. Jis kalbėjo ir sakė: „Valandė-

lė ir nematysite manęs, ir vėl valandėlė ir išvysite mane! Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jūs verksite ir raudosite, o pasaulis džiaugsis. Jūs liūdėsite, bet jūsų liūdesys pavirs į džiaugsmą... Dabar, tiesa, esate nuliūdę, bet aš jus vėl pamatysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas neatims iš jūsų" (Jon 16,19-22). Jėzus gali ir nori mūsų liūdesį paversti į džiaugsmą. Jis laukia tačiau, kad mes liūdesyje kreiptumės į jį ir prašytume palengvinimo bei paguodos, o jis neatsakys savo pagalbos, ir padarys, kad mūsų skausmas virs į džiaugsmą. Jis juk užtikrino, tardamas: „Iki šiol jūs nieko neprašėte mano vardu. Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis" (Jon 16,24).

Jėzus ateina pas mus, kad būtų su mumis ir mums vadovautų, vedamas išganymo keliu. Reikia tačiau, kad mes jam atvertume sielos duris: jį sutiktume su pagarba ir priimtume su meile. „Kas myli mane, — užtikrina Išganytojas, — laikys mano žodį, ir mano Tėvas jį mylės: pas jį ateisime, ir pas jį buvosime" (Jon 14,23). Būdamas pas mus, jis mus pašvenčia su kūnu ir siela, maitindamas savimi Eucharistijoje.

III

Eschatologinis Jėzaus atėjimas. — Istoriniai pasirodės pasaulyje ir nuolat dvasiniai pasiliekaš sielose Kristus, įvykdęs išganymą, amžių pabaigoje pasirodys antrą kartą, bet jau ne kaip Atpirkėjas, o kaip Teisėjas.

Eschatologinis Jėzaus pasirodymas įvyks pasaulio pabaigoje. Kada tai įvyks, yra didžioji paslaptis, kurios Kristus neatidengė. Vienok, kalbėdamas apie pasaulio pabaigą, nurodė, jog praeis daug laiko, įvyks daug didžių sunkumų ir baisių gamtinių sukrėtimų. Valandai atėjus, Jėzus pasirodys didžioje garbėje. Kelsis kūnai iš numirusiųjų. Visi bus suskirstyti į dvi grupes: dešinėje teisieji, o kairėje

pasmerktieji. Po to Jėzus-Viešpats ir Teisėjas tars savo ištarmę. Teisiuosius pakvies į dangaus džiaugsmą, atlygin-damas už jų ištikimybę ir gerus darbus, o piktuosius pasiūs į pragaro nesibaigiančias kančias, kurių yra nusipelnę savo neištikimybė ir piktadarybėmis. Taip bus įvykdytas tikras bei pilnas teisingumas, kokio žemės gyvenime nėra. Plg Lk 21,25-36; Mt 24,29-47; Mk 13,24-38.

Pastebėtina tačiau, kad be visuotinio eschatologinio Išganytojo atėjimo amžių pabaigoje yra dar individualinis eschatologinis kiekvieno susitikimas su Kristumi mirties atveju. Amžinybėje kiekvienas sutinka Kristų, bet jau kaip Teisėją ir Viešpatį, kuriam reikia duoti apyskaitą iš gyvenimo ir darbų. Jėzus pakartotinai įspėjo budėti ir būti pasirengus anam susitikimui amžinybėje. Jis kalbėjo ir sakė: „Budėkite ir melskitės, kad pajėgtumėte išvengti viso to, kas turi įvykti, ir stotis Žmogaus Sūnaus akivaizdoje” (Lk 21, 21,26). Būti pasirengus susitikti Kristų mirties slenkstyje yra mums viskas, nes nuo to priklauso amžinas likimas: laimė danguje, ar pasmerkimas pragare. Reikia tad būti pasirengus visada, nes mirtis ateina kaip vagis, nežinant ir nelaukiant.

* * *

Minėdami Kristaus atėjimą istorijoje, sveikindami jį ateinantį į sielas, laukdami jo atėjimo gyvenimo ir pasaulio pabaigoje, darykime visa, kad mūsų susitikimas su juo ženklintų mums išganymą, o ne pasmerkimą.

Tikėkime į istorinį Kristų. Priimkime jį tokį, kaip jis yra apsireiškęs, kokį liudija evangelijos ir moko Bažnyčia: viengimį Tėvo Sūnų pilną malonės ir tiesos (Jon 1,14s).

Atverkime sielos duris Mistiniam Kristui, kuris ateina pas mus nematomas, bet realus. Priimkite jį su pagar-

ba ir meile, kad jis noriai pas mus pasiliktų ir mums vadovautų veddamas išganymo keliu.

Būkime visada pasirengę sutikti Jėzų mirties ir pakutinio teismo akivaizdoje, kad išgirstume iš jo džiugius pakvietimo žodžius: „Gera, šaunusis ir ištikimasis tarne, buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš pastatysiu tave ant didelių. Įeik į savo šeimininko džiaugsmą!” (Mt 25,23).

PIRMASIS SEKMADIENIS

ADVENTE „C”

Paskutinis Teismas

„Tuomet išvysite Žmogaus Sūnų ateinantį debesyse
su garbe ir galybe”

Lk 21,25-36

Užbaigiant liturginius metus, Bažnyčia primena pasaulio pabaigą, ir pradedant naujus, šiandien, mums kalba apie Paskutinį Teismą. Kodėl? Todėl, kad Paskutinis Teismas yra amžinojo gyvenimo tikroji pradžia. Bažnyčios veikla, tiesa, yra atkreipta į žemę, bet veda į dangų. Bažnyčia siekia ne žemės, o dangaus. Bažnyčia nelaukia ir nėra reikalinga ką nors gauti iš žemės. Ji eina tačiau į pasaulį, pasaulyje veikia, kad žemę pakeltų prie dangaus; kad žemės žmogų parengtų Paskutiniam Teismui ir amžinam gyvenimui.

1. Turime pasirengti Paskutiniam Teismui. Nes ta diena bus tiek baisi, kad ją prisimindami drebėjo net šventieji. Šv. Ciprijonas, Kartagenos vyskupas, pasmerkta mirčiai, kai buvo atvestas į nužudymo vietą, susijaudino: užsidengė rankomis akis ir ėmė visas drebėti. Greitai tačiau atsigavo ir lyg pasiteisindamas tarė: „Baimė pripildė mano sielą, greit juk turėsiu atsistoti Dievo teisme”. Šv.

Jeronimas, kuris ilgus metus atgailojo gyvendamas vienoje grotoje prie Betliejaus, kai prisimindavo Paskutinį Teismą, būdavo pagaunamas tokios baimės, kad neretai pagriebęs akmenį imdavo mušti save, kirsdamas į apnuogintą krūtinę.

2. Paskutinio Teismo diena turės būti baisi, dėl anų amžino pasmerkimo žodžių, kuriuos Kristus tars, sakydamas: „Eikite šalin nuo manęs, jūs prakeiktieji“ (Mt 25,41).

Kartą viename beprotnamyje lankėsi keletas žymių žmonių. Viename kambaryje jie pamatė jauną, gražiai apsirengusią ir sveikai atrodančią jaunuolę. Ji ramiai sau siuvinėjo. Svečiai klausė palydovą: „Kodėl ji čia laikoma? Juk atrodo visai normali!“ Deja, ji nebuvo normali. Jiems buvo pasakyta, kad apsivylimas meilėje ją tiek sukrėtė, jog prarado protą, ir nuolat su pasibaisėjimu kartodavo ją atstūmusio sužadėtinio ištartus žodžius: „Eik sau šalin!“ Jei tad žmogaus atstūmimas, paniekinant meilę, yra tiek baisesnis, kad gali sukrėsti žmogų iki proto netekimo, kiek tada turės būti baisesnis Dievo atstūmimas nuo savęs ir pasiuntimas į pragarą amžinoms kančioms?! Taigi turime daryti visa, kad anų Viešpaties — teisingo Teisėjo žodžių: „Eikite šalin nuo manęs, jūs prakeiktieji“, — neišgirstume Paskutinio Teismo dieną. Tai galime ir privalome įvykdyti. Juk Dievas nenori nė vieno nusidėjėlio pasmerkti (Ez 18,23), o trokšta visus išgelbėti. Pasmerkimą užsitraukia tik tie, kurie atsisako klausyti Dievo; kurie bevelija eiti savais — nuodėmės keliais (Ez 18,24s).

3. Atkreipkime dėmesį į tai, už ką Paskutiniame Teisme bus apkaltinti ir atmesti. Šv. Paulius primena ir išpėja, nurodydamas eilę nusikaltimų, dėl kurių nusidėjėliai nebus įleisti į dangaus karalystę (1Kor 6,9). Kristus gi yra pasakęs, kad paskutinio Teismo dieną jis pasmerkimo iš-tarmę rems ne tiek tuo, kas kokį nusikaltimą bus įvyk-dęs, kiek tuo, kas nebus atlikęs savo krikščioniškų parei-

gų. — „Buvau išalkęs, ir manęs nepavalgydinai. Buvau ištroškęs, ir nepagirdei. Buvau nuogas, ir nepridengei”... (Mt 25,35ss). Taigi nesiguoskime ir neapsigaukime, tenkindamiesi neįvykdę didesnių nusikaltimų, ar išsilaisvinę iš įvykdytų per Atgailos Sakramentą. Pasmerkimo išvengsime ir išganymą užsitikrinsime vien tik atlikdami savo pareigas Dievui ir vykdydami gailestingumo darbus artimui.

4. Šv. Elžbieta, Turingijos karalienė, pasižymėjo artimo meilės darbais. Kartą tarnai išvydę, jog ji bučiavo vieno ligonio pūliuojančias kojas, bandė drausti valdovę, kad to nedarytų. Bet ji atsakė: „Aš tuo bučiuoju Kristaus žaizdas, kad neturėčiau jo bijoti teismo dieną. Tik apie tą dieną aš mintiju; ir jai rengiuosi, kaip tik pajėgiu”. Kiekvieno mūsų turėtų būti toks pats ryžtas bei siekimas, būtent, nuolat galvoti ir visomis išgalėmis rengtis teismo dienai, darant gailestingumo darbus. Tiesa, menki yra mūsų darbai, ir mažas yra mūsų pajėgumas; bet jei visa darome iš meilės Dievui, maži mūsų darbai tampa didžiais nuopelnais, kurie gali laimėti dangų.

Šv. Katerina Sienietė, kartą bėeidama gatve, buvo užkalbinta vargšo. Jis prašė išmaldos. Deja, Šventoji nieko su savim neturėjo. Taigi tarė elgetai: „Palauk. Aš bėgsiu namo ir atnešiu tau ką nors”. Vargšas tačiau meldė ir sakė: „Ne. Ne. Aš negaliu laukti! Man tuojau reikia!” Šventoji atsiminė, kad prie savo rožyno turėjo sidabrinį kryželį. Greitai jį atkabino ir atidavė elgetai. Naktį šv. Katerinai pasirodė Jėzus. Jis turėjo savo rankose jos kryželį. Rodydamas jį, jis sakė: „Pažįsti šį!” Ji atsakė: „O taip, Viešpatie! Aš jį gerai pažįstu! Bet dabar matau jį daug gražesni”. Jėzus atsakė: „Jis tapo toks gražus tuo momentu, kai iš tavo rankų perėjo į manąsias”. Kiekvienas darbas, kai jis iš mūsų rankų pereina į Kristaus rankas, kuriam mes jį aukojame, tampa tūkstančius kartų gražesnis ir branges-

nis, ir tokiu būdu pelno mums amžinąjį, nelygstamą atlyginimą.

5. Vienas Romos karys kartą atsidūrė teisme. Teisė pats imperatorius garsusis Caius Julius Caesaris. Girdėdamas kaltinimus ir nujausdamas, jog galīs būti pasmerktas, karys prisiartino prie imperatoriaus ir, atidžiai žvelgdamas jam į akis, tarė: „Caesari, mano vade! Ar neprisimeni, kaip aš tau, pavargusiam ir ištroškusiam, daviau atsigerti vandens, kurį aš turėjau savo blekinėje? Ar neatsimeni, tu sėdėjai ten po medžiu ir buvai visai be jėgų!” Imperatorius atsakė: „Visa tai atsimenu. Bet ne tu, o kitas karys man davė vandens. Tu esi be vienos akies, o aš, atsimenu, turėjo abi!” „O ne, — atsakė karys, — pažvelk atidžiau į mane, Caesari: aš esu tas pats! Tiesa, tuomet turėjau abi akis, bet vieną praradau vėliau kovos metu Ispanijoje”. Caesaris pagaliau jį atpažino ir jo ne tik nepasmerkė, bet dargi apdovanojo.

Dieve duok, kad kiekvienas mūsų tą patį išgyventume Paskutinio Teismo dieną!

ANTRAS SEKMADIENIS

ADVENTE „C”

„Ruoškite Viešpačiui kelią”

Lk 3,1-6

I

Bažnyčia Advento laikotarpį skiria pasirengti Kalėdų šventei. Bet ir pasaulio žmonės su dideliu atidumu rengiasi Kalėdoms. Jau savaitėmis prieš pradedama puošti — gatvės, parduotuvių langai, miestų aikštės. Šeimos triūsia, kad išpuošų butą, kad parengtų eglutę, kad padarytų Prakartėlę. Artimieji ir pažįstamieji ruošiasi keistis dovanoimis. Siunčiama kalėdiniai sveikinimai. Darbininkams ir tarnautojams išmokama dviguba alga. Kodėl visa tai? Kodėl Kalėdos taip atžymimos? Neabejotinai todėl, kad Kalėdos atžymi pradžią naujos eros, naujo gyvenimo, kurį pradėjo žmogaus prigimtį priėmęs Dievo Sūnus. Juk nuo Jėzaus gimimo beveik visas pasaulis skaičiuoja metus.

Deja, šio pasaulio žmonių rengimasis Kalėdoms daugeliu atveju prasilenkia su Bažnyčios mintimi. Bažnyčia kviečia rengtis šiai šventei, atsinaujinant dvasia, išpuošiant save iš vidaus. Kai tuo tarpu pasaulis visą savo dėmesį kreipia į išorinį pasirengimą, į medžiaginį pasipuošimą bei atsinaujinimą. Tiesa, ir išorinis pasipuošimas bei

medžiaginis atsinaujinimas turi savo prasmę, jei tai daroma gera intencija. Tačiau išorinis pasipuošimas igija pilną savo prasmę tik tada, kai jis išplaukia ir derinasi su vidiniu kiekvieno asmens atsinaujinimu. Todėl Bažnyčia, nors ir neatmeta išorinio pasirengimo, visų pirma kviečia visus atsinaujinti iš vidaus, siekiant padaryti sielą tyrą ir šventą.

II

1. Rengiamės minėti Kristaus gimimą Betliejaus grotoje. Tai istorinis įvykis. Bet Kristus yra Dievas, o Dievas yra amžinas. Taigi ir jo gimimas, nors yra įvykęs laike, tikrumoje iškyla virš laiko ir yra šalia laiko ribų. Jis gimė anuomet Betliejuje. Jis gimsta amžių eigoje kiekvienoje sieloje, kuri yra pasirengusi jį priimti. Betliejuje Jėzus savo dievystę pridengė savo žmogyste. O gimdamas paskiro žmogaus sieloje, jis mūsų žmogystę pridengia savo dievyste: jis suteikia mums dievišką rūbą, ir taip padaro mus priimtinus Dievui ir dangui.

Kalėdos dabartyje mums reiškia ne tiek Kristaus atėjimą į pasaulį, kiek jo dvasinį gimimą mumyse. Kalėdos yra prasmingos, jei mes tikrai pajuntame, lyg mūsų siela būtų ana prakartėlė, kur guli suvystytas dieviškasis Kūdikelis. Šitai priklauso nuo mūsų. Jėzus yra visada pasirengęs ateiti pas mus, jei mes esame tinkamai pasirengę jį priimti ir jo laukiame; jei mūsų siela yra tinkama jam prakartėlė.

2. Pranašai kalbėjo ir nurodė, kaip reikia pasirengti sutikti ateinantį Mesiją (Iz 40,3ss). Jonas Krikštytojas, kurį Dievas pašaukė būti Išganytoju keliu ruošėju, kartojo pranašo Izaijo žodžius ir kalbėjo minioms tyruose: „Taisykite Viešpačiui kelią, darykite tiesius jam takus. Kiekvienas dauburys tebus užpildytas, ir kiekvienas kalnas bei kalnelis tebus nukastas. Vingiuoti — tetaps tiesiais, o grubūs

— lygiais. Ir kiekvienas kūnas išvys išganymą” (Lk 3,4ss).

Aišku, cituotieji žodžiai yra suprastini dvasine prasme. Turima mintyje sielos kalnų nukasimas bei daubų užpylimas: kviečiama pašalinti moralinius iškrypimus, išlyginti dvasinius nelygumus.

1) Reikia nukasti ydų kalnus, nuversti puikybės iškyšulius. Blogis, kentėjimai ir mirtis atėjo į pasaulį, kai piktasis angelas ištarė: „Netarnausiu!” Nuodėmė įėjo į žmogų, kai pirmieji tėvai panoro visa žinoti ir nepakluso Dievui. Ir nūdien puikybė neša pasaulyje nedarną, ir stumia žmogų į pražūtį. Mūsų dienų žmogus bando atsistoti šalia Dievo. Siekia savomis jėgomis susikurti žemėje rojų. O kai tai jam nesiseka, sukiyla prieš Dievą: ima jo nekęsti, išdrįsta prieš jį kovoti. Skaudūs ir žiaurūs įvykiai tai liudija. Visa tai matome ir skaudžiai išgyvename dėl neišvengiamų pasekmių. Mat, kur Dievui nėra vietos, žmogus nusmunka žemiau gyvulio; gyvenimas prisipildo neteisybėmis; blėsta meilė; bujoja neapykanta; atsiranda ant žemės ne rojus, o pragaras. Tai puikybės padariniai. Todėl reikia nuversti puikybės kalnus, kad pamatytume ir įsitikintume, jog esame tikra menkystė, jog esame būtinai reikalingi Dievo.

2) Reikia užpilti sielos daubas bei tuštumas, kurių netrūksta nė pas vieną.

Visų pirma privalu pašalinti tikėjimo tuštumas. Nes tik tikėjimas sunkumuose teikia tikrą atramą. Tik tikėjimas įprasmina gyvenimą. Tik tikėjimas įgalina ramiai pakelti gyvenimo nedalią ir artėjančios mirties baimę. Žymus filosofas Šopenhaueris ilgus metus skelbė bedievybę iš universiteto katedros ir parašytuose veikaluose. Bet ligoje didelių skausmų kamuojamas, dejuodamas ištarė: „O Dieve!” Šitai išgirdę jo mokiniai nustebo ir klausė: „Profesoriau, ką mes girdime?! Mokei, jog nėra Dievo, o va jo šaukiesi?!” Jis atsakė: „Mielieji, filosofija be Dievo skausme nieko nepadedą”. Štai kodėl reikia sielos tuštumas už-

pilti tikėjimo cementu, kad skausme turėtume, kas mums galėtų padėti.

Privalu taip gi pašalinti sieloje esančias vilties tuštumas. Kas nusigręžia nuo Dievo, tas neišvengiamai pradeda stokoti vilties. Mat, pasaulis su visomis savo gėrybėmis negali jos mums laiduoti. Juk beeinant žemės keliais, visa slysta mums iš po kojų, nes žemė — pasaulis nieko pastovaus neturi, visa yra ribota ir nieko tikra. Žmogaus gi siela trokšta to, kas nepraeina, kas nėra ribota, kas yra tikra. Įspėjantys, bet teisingi pranašo žodžiai: „Pasmerktas yra tasai, kuris žmogumi pasitiki, kuris remiasi kūnu, o jo širdis yra nusigręžusi nuo Dievo. Jis yra it anas medis tyruose. Veltui laukia ko nors geresnio. Jis merdi dykumoje; išdegusioje, negyvenamoje žemėje. — Palaimintas tasai, kuris viltį turi Dievuje. Jis yra it anas medis, kuris auga prie vandens; kuris leidžia savo šaknis prie tekančios srovės. Jis nebijo, kad karščiai ištiktų. Jo lapai žaliuoja. Sausrų jis nebijo. Jis nepaliaujamai neša vaisius” (Jer 17,5ss).

Privalu užpilti meilės tuštumas. Jų atsiranda, ir jas greitai pripildo savimeilė. Girdim neapykantos šauksmus. Užuoat kviesti mylėti, raginama neapkęsti. Užuoat siekti taikos bei sugyvenimo, kviečiama kovoti. Antrojo pasaulinio karo eigoje Vokietijos propagandos ministeris J. Goebels rašė: „Turime išmokti neapkęsti!” (Voelkischer Beobachter, 1944). Į kur nuvedė dr. Goebelsą ir Vokietiją neapykanta, visi gerai žinome. Žinome taip pat, ką neša neapykanta nūdien ten, kur ji skelbiama; kur ji reiškiasi. Komunizmas ir marksizmas, kurie skelbia klasių kovą ir ją puoselėja neapykanta, ten kur jie viešpatauja, ne rojų kuria, o pragarą įgyvendina; ne neturtėlius į gerbūvį pakelia, o turtinguosius bei darbdavius į vargšus paverčia; praktiškai visus vergais padaro. Pasauliui reikia meilės, o ne neapykantos. Reikia meilės, kuri moka aukotis, moka duoti, moka nukęsti, moka atleisti, pajėgia užmiršti nuo-

skaudas; pajėgia visada visiems šypsotis. Šitokios meilės ilgisi žmonija. Šitokia meilė kuria pakenčiamą gyvenimą žemėje ir laiduoja rojų danguje.

3) Pagaliau reikia, kas kreiva, padaryti tiesu; kas grubu, padaryti švelnu ir malonu.

Privalu yra pašalinti tai, kas mumyse yra netiesu. Jėzus yra pasakęs: „Jūsų gi kalba tebūnie: taip — taip; ne — ne. Kas gi virš šito, yra iš piktojo” (Mt 5,37). Taigi visokie išsisukinėjimai, veidmainiavimai, dviprasmiškumai turi būti toli nuo mūsų. Turime būti tiesūs ne tik kalboje, bet visam mūsų buvime. Tik tokiu būdu būsime gerai pasirengę priimti Kristų, kuris teisme prieš Pilotą apie save šitaip sakė: „Aš tam gimiau, tam atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą. Ir kiekvienas, kuris yra iš tiesos, klauso mano balso” (Jon 18,37).

Privalu pašalinti, kas mumyse yra grubu. Atsimintinas yra šv. Pauliaus paraginimas: „O dabar ir jūs atmeskite nuo savęs visa tai: rūstybę, narsą, nelabumą, piktžodžiamą ir šmeižtą iš savo burnos... Taip, kad būdami Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtinieji, apsilvilkite nuoširdžia užuojauta, gerumu, nuolankumu, romumu, kantrumu...” (Kol 3,8.12). Jėzus gi kviečia pas save, žadėdamas atgaivinti tuos, kurie yra pavargę bei apsunkinti, bet drauge jis ragina mokytis iš jo romumo ir nuolankumo. Jis sakė: „Mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite savo sieloms atgaivą” (Mr 11,29). Kad ateitų pas mus Jėzus, reikia, kad mes, sekdami jo pavyzdžiu, taptume romūs ir nuolankios širdies.

* * *

Tai va, kaip privalome pasirengti Kalėdoms. Sielą turime pripildyti meile, viltimi, giliu tikėjimu. Asmenybę turime ruošti bei ugdyti ne žemės, o dangaus gyvenimui,

remiantis ne savim, o Dievu. Reikia ryžtis pašalinti iškrypimus ir grubumus, kurie gali pasitaikinti ir dažnai pasitaiko žemės žmogaus gyvenime. O Jėzus nužengs iš dangaus, užgims iš naujo mumyse: apgaubs mus savo dievyste ir įgalins su pasitikėjimu žvelgti į dangų ir išgirsti dangiškų chorų giesmės aidus, kurie skelbia dangui garbę, o žemei ramybę ir džiaugsmą.

ANTRAS SEKMADIENIS

ADVENTE „C”

„Ruoškite Viešpačiui kelią!”

Lk 3,1-6

I

Evangelistas Lukas Kristaus asmenį sieja su istoriniais įvykiais: įstato į istorinius rėmus. Nurodo gimimo laiką ir viešo gyvenimo pradžią, siejant su ano meto žymiais istoriniais asmenimis. Tai daro, kad užbėgtų už akių tiems, kurie bandė ir bando neigti ar kelti abejonių dėl Jėzaus istoriškumo.

Kristaus viešąjį pasirodymą pranoko Jono Krikštytojo veikla. Jis buvo pašauktas parengti ateinančiam Mesijui kelią, kviečiant visus keltis iš nuodėmių, daryti atgailą.

Jonas savo apaštališką veiklą pradėjo 15 ciesoriaus Tiberijaus viešpatavimo metais. Tiberijus gi pradėjo valdyti 11-12 metais po Kristaus pagal dabartinį mūsų krikščioniškos eros skaičiavimą. Iš čia sekė, kad Jonas bus pradėjęs savo veiklą 26-27 metais po Kristaus gimimo. Kadangi mūsų dabartinis skaičiavimas vėluoja 4-6 metus, tai Jėzus Jonui pradėjus apaštalauti turėjo turėti 30-31 metus.

Evangelistas dar nurodo eilę kitų asmenų, kurie anuo

metu turėjo kokią valdžią Palestinoje, kai Jonas ir Kristus pradėjo apaštališką veiklą. Visų evangelisto minimų asmenų istorinį buvimą ir veiklą Palestinoje paliudija įvairūs dokumentai. Romos valdytojas Palestinoje Pontius Pilotas valdė Judėją ir Samariją nuo 26 iki 36 metų po Kristaus. Erodas Antipas valdė Galilėją ir Perėją nuo 4 metų prieš iki 39 po Kristaus. Erodo Antipo brolis Pilypas valdė Iturėją ir Trachonitidę nuo 4 metų prieš iki 34 po Kristaus. Anas vyriausio kunigo pareigas ėjo nuo 6 iki 15 metų po Kristus, o jo žentas Kaifas nuo 18 iki 36 metų po Kristaus.

Jono Krikštytojo veikla buvo nusakyta pranašo Izaijo. Jis buvo nurodytas kaip šauklys ir pasiuntinys, kviečias taisyti ateinančiam valdovui kelią. Jonas pats šią pranašystę sau taiko ir ją ištisai cituoja (Iz 40,3-5).

Anuomet Rytų kraštuose buvo įprasta, kad, atvykstant į kurį kraštą valdovui, prieš tai būdavo siunčiamas pasiuntinys, kuris kviesdavo vietinius gyventojus paruošti atvykstančiam karaliui kelią. Jonas, cituodamas Izaijo pranašystę, prisistatė esąs šauklys, siųstas Dievo, kad kviestų žmones daryti atgailą ir pasiruošti sutikti ateinantį Išganytoją, kad, įtikėdami į jį, užsitikrintų išganyimą. Vaikščiodamas po pajordanės sritis, jis apaštalavo, sakydamas ugningus pamokslus ir atgailojančius krikštijo Jordane simboliniu apsivalymo krikštu.

II

Artėja Kristaus gimimo šventė. Jėzus ateina į pasaulį jau ne kaip istorinis Mesijas, o kaip nematomas, bet realiai esąs Bažnyčioje Išganytojas. Jėzus, nors nematomas, eina ir beldžiasi į kiekvieno tikinčiojo duris, laukdamas, kad išileistų, ir kad, įėjęs, pas jį pasiliktų. Reikia tad rūpintis

jį sutikti ir pas save tinkamai priimti. Kaip geriausiai galėtume pasirengti sutikti ateinantį išganytoją? Puikiausią pamokymą šiam duoda Izaijo pranašystė, kurią sau priėmė Jonas Krikštytojas.

1. **„Paruoškite Viešpačiui kelią!”** — Jėzus eina ir ateina pas mus, bet tik jam priimtinu keliu. Koks yra Jėzui priimtinas kelias? Atsakymą duoda šv. Paulius. Jis rašo laiške Pilypiečiams: „Meldžiu, kad jūsų meilė augtų ir augtų pažinimu ir gausia patirtimi; kad jūs mokėtumėte pasirinkti, kas vertingiau; kad būtumėte nekalti ir be priekaišto Kristaus dieną; kad būtumėte pilni teisumo vaisių per Jėzų Kristų Dievo garbei ir šlovei” (Pilyp 1,9-11). Vadinasi, norėdami paruošti Jėzui priimtina kelią, kuriuo jis ateitų pas mus, turime visų pirma stengtis jį pažinti ir jį tikėti; priimti jo valią ir jį mylėti; daryti visa, kad būtume verti mūsų krikščioniško pašaukimo kilnumo, t.y. būti tyri ir nesutepti, turtingi gerais darbais ir gyvenimo šventumu.

2. **„Padarykite tiesius jo takus!”** — Jėzus eina tik tiesiu keliu. Taigi norint, kad jis pas mus ateitų, reikia pašalinti įvairius dvasinius iškrypimus, suktumus, veidmainingumus, melą. Kitaip sakant, privalu vykdyti tiesumą, būti atviriems bei nuoširdiems visada ir visiems. Pats Jėzus įsakė, tardamas: „Jūsų gi kalba tebūnie: — Taip, taip; ne, ne! — O kas virš to, tai yra iš piktojo” (Mt 5,37). Šv. Jokūbas šį Kristaus nurodymą priminė, rašydamas: „Mano broliai, visų pirma neprisiekinėkite nei dangumi, nei žeme, nei kitokia priesaika. Tebūnie jūsų „taip” — taip ir „ne” — ne, kad nepakliūtumėte į teismą” (Jok 5,12). Sekdami Kristų, kuris pasisakė atėjęs liudyti apie tiesą (Jon 18,37), privalome būti tiesos žmonės.

3. **„Kiekvienas kalnas ir kalnelis tebus nukastas!”** — Kad Jėzus galėtų ateiti ir įeiti į mūsų sielų namus, reikia nukasti nuodėmių kalnus ir kalčių kalnelius. Mat, jo akivaizdoje galime rasti tik būdami šventi ir nekalti, tik

būdami kupini tyros meilės (Ef 1,4s). Suprantama kodėl. Dievas yra šventumas, todėl negali pakęsti šalia savęs, kas nėra šventa. Apreiškimų knygos Autorius primena ir įspėja, jog paims į dangų tik tuos, kurie nugalės piklą, o nusidėjėliams yra skirta dalis ugnimi ir siera degančiame ežere, t.y. pragare (Ap 21,7s).

4. **„Kiekvienas dauburys tebus užpiltas!”** — Kad Jėzus pas mus ateitų ir mumyse pasiliktų, reikia silpnybių ir ydų dauburius užpilti, pripildant dorybėmis ir gerais darbais. Šv. Paulius primygtinai ragino tikinčiuosius, rašydamas laiške Kolosiečiams: „Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsilvirkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu ir kantrumu... Virš viso tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis” (Kol 3,12.14).

Tai va kaip privalome rengtis priimti Kristų. Jis ateis pas mus su gausiomis dovanomis: suteiks mums ramybę, kokios pasaulis negali duoti; pripildys džiaugsmu, kurio niekas negalės atimti. Negailėkime nieko, paaukokime viską, kad tik Kristus ateitų pas mus ir pasiliktų su mumis. Tada nieko nestokosime ir viską galėsime. Šv. Paulius prisipažino, sakydamas: „Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina, Kristuje Jėzuje” (Pilyp 4,13; 1Tim 1,12). Bet tas pats Apaštalas kita proga taipgi prisipažino, tardamas: „Jūsų tarpe aš tariausi nieko kito nežinaš, kaip Jėzų: jį Nukryžiuotąjį” (1Kor 2,2) „Gyvenu aš, — jau nebe aš, gyvena manyje Kristus” (Gal 2,20). Gyvenkime taigi ir mes taip, kad Kristus būtų mums viskas, o galėsime ir mes sakyti, jog mumyse gyvena Kristus, ir jausimės: būsimė tikri — galį visa Kristaus galia.

III

Stalinui mirus, jo duktė Svetlana apleido Sovietų Sąjungą. Prisiglaudė kaip politinė pabėgėlė Amerikos Jung-

tinėse Valstybėse. Atvykusi į šį gerbūvio ir laisvės kraštą, New Yorke davė pranešimą spaudai. Į klausimą, kodėl apleido gimtąjį kraštą, kur jos tėvas buvo laikomas beveik dievaičiu, atsakė, jog pasirinko pabėgėlės dalį visų pirma dėl to, kad yra tikinti į Dievą.

— Išaugau, — sakė ji, — šeimoje, kur Dievo vardas nebuvo minimas. Gyvenau krašte, kur Dievui nėra vietos. Ilgainiui tačiau studijuodama ir stebėdama savo ir kitų gyvenimo raidą, įsitikinau, kad be Dievo gyvenimas tampa sunkiai pakeliamas, kad be Dievo negalima turėti nei trokšamos vidinės ramybės, nei tikro džiaugsmo.

— Palikti savąjį kraštą ir savuosius, — tęsė ji su ašaromis akyse, — nebuvo man lengva. Tuo labiau, kad ten liko mano vaikai. Turėjau tačiau tai padaryti, nes to reikalavo sąžinės balsas; nes troškau laisvės ir ypač sielos ramybės, kurią tik Dievas gali duoti.

Svetlana, duktė to žmogaus, kuris paskelbė karą Dievui, kuris žadėjo žemėje sukurti rojų, blaiviai stebėdama gyvenimo įvykius, įsitikino, kad tėvas skaudžiai klydo. Ji buvo tikra, kad pastangos pašalinti Dievą buvo bergždžios. Ji jautė, kad be Dievo negalima turėti nei laimingo, nei sėkmingo gyvenimo žemėje. Prie šio įsitikinimo ji priėjo išgyvendama savo šeimos tragediją. Žinojo, kad jos motina tapo nunuodyta su tėvo žinia ir pritarimu. Kasdien stebėjo ir matė, kokioje baimėje gyveno žiaurusis tėvas. Visa tai buvo įrodymas, kad be Dievo žmogus neišvengiamai yra paties savęs priešas; kad be Dievo žmogus nekuria, o griaua; kad be Dievo žmogus alsuoja ne meile, o neapykanta. Visa šitai Svetlana kasdien matė Sovietų Sąjungoje, ir dėl to apleido savąjį kraštą, pasirinkdama tremtinės dalį.

Svetlanos pavyzdys daug kam turėtų atverti akis ir parodyti kelią prie Dievo. Į žemiškąjį rojų daug kas tiki ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir laisvuose kraštuose. Visi turėtų giliai apmąstyti Svetlanos pareiškimą, jog be Dievo

nėra rojaus, o verčiau pragaras žemės gyvenime. Esame reikalingi Dievo žemėje, bet virš visko turime rūpintis, kad su Dievu galėtume rasti amžinybę.

Ryžkimės ir kartokime su Psalmistu maldos žodžius: „Atsiverkite platieji vartai, atsidarykite senosios durys, teįžengia čia garbės Viešpats” (Ps 23,9).

TREČIAS SEKMADIENIS

ADVENTE „C”

„Darykite vertus atgailos darbus”

LK 3,10-18

I

Jonas Krikštytojas ruošė kelią beateinančiam Mesijui. Jis ragino visus daryti atgailą. Mesijaninė karalystė buvo jau čia pat. Bet ji yra Dievo karalystė. Todėl jai priklausyti reikia būti tyriems, laisviems nuo nuodėmių. Mat, į dangių vestuvių puotą, kaip nurodė Kristus, tegalima įeiti ir pasilikti tik turint atitinkamą šventumo rūbą (Mt 22,12). Iš čia būtinybė atgaila nusivalyti nuo nuodėmių ir gerais darbais išpuošti sielą.

Štai kodėl Jonas kvietė visus nusivalyti nuo nuodėmių ir daryti gerus darbus. Nusivalymas nuo nuodėmių turėjo vykti per vidinį pasikeitimą, nusigręžiant nuo nuodėmingo pasaulio ir atsigręžiant į Dievą. Vidinį apsivalymą bei pasikeitimą išorėje turėjo simbolizuoti apsiplovimas vandenių per krikštą, kurį Jonas praktikavo. Darymas gero turėjo reikštis gailestingumo darbais ir sąžiningu savų pareigų atlikimu. Kai minios žmonės klausė: „Ką turėtume daryti?” — Jonas atsakė: „Kas turi dvi tunikas, teatiduoda vieną neturinčiam; kas turi maisto, tedaro taip pat” (Lk

3,10). Muitininkams liepė būti teisingiems. Kariams įsakė neprievartauti, neišnaudoti, o pasitenkinti gaunama alga (Lk 3,12ss).

II

Bažnyčia, statydama prieš mus Kristaus Pirmtaką, siekia paskatinti prie atgailos, kad tinkamai pasirengtume priimti Išganytoją, kuris stovi prie kiekvienos sielos durų: beldžiasi ir laukia, kad būtų įsileistas (Ap 3,20).

Esame reikalingi atgailos. Juk esame žmonės nusidėjėliai. Kas iš mūsų yra be nuodėmės? Teisingai įspėja apaštalas, sakydamas: „Jei sakytume, kad neturime nuodėmės, save apgautume, ir nebūtų mumyse tiesos“ (1Jon 2,8). O nusidėjėliui tėra tik vienas kelias išsilaisvinti iš nuodėmės ir susitaikinti su Dievu, būtent, atgaila. „Jei nedarysite atgailos, — įspėjo Jėzus, — visi pražūsite! (Lk 13,5). Darydami atgailą, galime atgauti aną nekaltumo rūbą, kurį esame gavę per krikštą; kuris tačiau prarandamas per nuodėmę, ir be kurio negalima patekti į dangų, nes Dievas, būdamas nekaltumas bei šventumas savyje, negali pakęsti šalia savęs, kas yra sutepta (Ap 21,27).

III

Kaip galima ir reikia daryti atgailą? Atsakymą į šį klausimą davė savo klausytojams Jonas; ir jo atsakymas galioja visiems ir visada. Atgailos vykdymas nereikalauja ko nors ypatingo. Jonas nereikalavo visų tų išorinių ženklų, kurių reikalaudavo žydų Rašto žinovai, būtent, apsisivilkti ašutine, pasibarstyti galvą pelenais, rodyti niūrių veidą ir viešai melstis. Šiuos visus išorinius atgailos ženklus bei praktikas Jėzus griežtai atmetė (Mr 6,1-18).

1. Jonas ragino ir kvietė visus nusivalyti nuo nuodėmių, ryžtis jų daugiau nedaryti, pilnai atsigręžti į Dievą ir nusigręžti nuo pasaulio bei viso pikto, kuris yra pasaulyje. Šitai yra privalu. Kiekvienas tad turi prisipažinti su visu nuoširdumu Dievui, tariant su Psalmistu: „Tau vienam nusidėjau. Padariau pikta tavo akivaizdoje” (Ps 50.6). Kiekvienas su tuo pačiu Psalmistu privalo prisipažinti nusidėjęs ir melsti atleidimo, tardamas: „Viešpatie, nekaltink manęs savo rūstybėje, nebausk savo įtūžime. Pasigailėk manęs, Viešpatie, nes esu silpnas... Pailsau beverkdamas. Kasnakt ašaromis vilgau savo guolį; laistau verksmu savo patalą” (Ps 6,2-7). Jaučiant kaltę reikia gailėtis. Mums krikščionims užtenka atlikti išpažintį ir gauti išrišimą, kad jaustumės laisvi nuo nuodėmės ir galėtume tarti su psalmistu: „Viešpats išgirdo mano aimanavimą, mano verksmą... Viešpats priėmė mano maldą” (Ps 6,9). Kristus tačiau ne tik ragino daryti atgailą ir išsilaisvinti iš nuodėmių, bet dargi skatino ir įgalino vidiniai atgimti ir tapti naujais žmonėmis. Kalbėdamas Nikodemui Jėzus sakė: „Kas gimė iš kūno, yra kūnas; ir kas gimė iš Dvasios, yra dvasia. Todėl nesistebėk, kad tau pasakiau: — reikia jums iš naujo atgimti! — Vėjas dvelkia, kur nori, girdi jo ošimą, bet nežinai, iš kur ateina ir kur nueina. Taip yra ir su kiekvienu, kuris yra užgimęs iš Dvasios” (Jo 3,6ss). Vadinasi, vidinis-dvasinis gimimas vyksta Šv. Dvasios veikimu. Jis yra nuostabus ir nesuvokiamas, bet realus — tikras. Šv. Paulius ragina tikinčiuosius sekti Kristumi, priimti jo paskelbtą Evangeliją, o tai reiškia, jog yra „privalu atsižadėti ankstyvesnio — senojo žmogaus gyvenimo būdo, kadangi jis žlugdo žmogų apgaulingais geismais, atsinaujinti savo proto dvasinėje gelmėje, apsivilkti nauju žmogumi, kuris yra sutvertas pagal Dievą teisume ir tiesos šventume” (Ef 4,2ss). Tas pats apaštalas laiške Kolosiečiams priduria, jog apsivilkti nauju žmogumi, reiškia taip at-

sinaujinti, kad taptume panašūs į Kristų (Kol 3,10).

2. Jonas kvietė daryti gerus atgailos darbus. Mat, atgaila reikalauja ne tik atmesti nuodėmes, bet taipgi atsilyginti už jas. O atitaisyti bei atsilyginti už nuodėmes galima ir reikia, kaip nurodo Jonas Krikštytojas, gailestingumo darbais ir sąžiningu turimų pareigų atlikimu. Kas turi ką nors atliekamo, privalo duoti neturinčiam; kas turi valdžią, ją privalo vykdyti teisingai; kas yra įpareigotas prižiūrėti tvarką, turi tai daryti ne viešpataudamas, o tar-naudamas.

3. Prie atgailos darbų priklauso taip pat malda, pasninkas ir įvairūs apsimarinimai. Visa tai Bažnyčia kviečia vykdyti ne fariziejų, o Kristaus dvasioje, būtent, siekiant ne išorinio pasirodymo, o vidinio apsisprendimo daryti gera žmonėms iš meilės Dievui.

* * *

Jonas Krikštytojas, vaikščiodamas Pajordanėje, skelbė atgailą ir įvykdė ką Izaijas buvo išpranašavęs. Jis kalbėjo ir sakė: „Tyruose šaukiančiojo balsas! — Renkit kelią Viešpačiui. Tieskit vieškelį mūsų Dievui per dykumą. Kiekviena dauba tebūna užpilta ir kiekvienas kalnas bei kalnelis nukastas; kreivumai tebūnie ištiesinti ir aštrumai nulyginti; Dievo garbė bus apreiškta ir kiekvienas kūnas ją išvys” (Iz 40,3ss).

Išeikime į dvasios tyrus, kad tenai tyloje išgirstume mūsų sąžinės balsą, per kurį Dievas prabilęs į mus pranašo žodžiais: „Kas mums eis! Ką siųsime, kad kalbėtų šitai tautai!” (Iz 6,8). Atsiliepkime to paties pranašo žodžiais: „Štai aš, Viešpatie, siųsk mane!” Ryžkimės ir eikime rengti Iš-

ganytojui kelią į žmonių širdis. Tai sunkus uždavinys. Reikia nukasti nuodėmių kalnus ir užpilti silpnybių slėnius; pašalinti netobulumų kreivumus ir įvairių blogybių aštrumus. Kai šitai įvykdysime, Kristus ateis ir jo garbė pasireikš mumyse ir pasaulyje. Tada bus tikros Kalėdos. Tada tikrai ir pilnai pajusime ir išgyvensime didelį džiaugsmą, kuri angelai Kalėdų naktį paskelbė piemenims.

KETVIRTAS SEKMADIENIS

ADVENTE „C”

„Palaiminta tu tarp moterų”

Lk1,30-48

I

Marija, sužinojusi iš angelo, kad jos giminaitė Elžbieta laukiasi iš Dievo malonės pradėto kūdikio, skuba ją aplankyti, kad pasidalintų su ja džiaugsmu jos ir savo dieviška motinyste, o taip pat, kad jai padėtų namų ruošoje, nes buvo jau šeštame mėnesyje.

1. Zacharijas su Elžbieta gyveno Ain Karim miestelyje, kuris dar yra ir šiandien. Jis radosi 7 km į vakarus nuo Jeruzalės ir apie 150 km į pietus nuo Nazareto. Taigi kelionė iš Nazareto į Ain Karim, prie ano meto susisiekimu priemonių, neabejotinai buvo ilga ir sunki. Vargu ar Marija galėjo leisti į tokią kelionę viena. Tai buvę ir pavojinga, ir pagal ano meto žydų papročius, nepriimtina. Galėjo vykti su kokia nors maldininkų grupe. Nėra negalima, kad pats Juozapas ją bus palydėjęs. Kiekvienu atveju Juozapas bus pritaręs Marijos kelionei į Ain Karim, o taip pat pasirūpinęs, kad ji ten saugiau nukeliautų.

2. Ain Karim šiandien yra maldininkų gausiai lankoma šventovė. Prie gražios bažnyčios yra mūru apvestas

kiemas su aplink einančiomis kolonomis ir virš jų stogu, kaip tai dažnai buvo praktikuojama viduramžio vienuolyuose, kad vienuoliai, apsaugoti nuo saulės ir lietaus, galėtų pasivaikščioti ir bevaikščiodami pasimelsti. Ant kiemo mūro sienų yra mozaika įrašyta įvairiomis kalbomis, tarp jų ir lietuvių, Marijos giesmė „Magnificat”.

3. Marija, atėjusi į Ain Karim ir įėjusi į Zacharijo namus, pasveikino Elžbietą žydams anuomet įprastu būdu. Marijos atsilankymas suteikė Elžbietai džiaugsmo. O ši žmogišką dviejų giminaičių susitikimo džiaugsmą lydėjo antgamtiniai reiškiniai. Kai Marija įžengė į namus, Elžbieta prisipildė Šv. Dvasios malonėmis, ir kūdikis suvirpėjo jos iščiose.

4. Elžbieta — pilna Šv. Dvasios — sveikina Mariją, išpažindama savo tikėjimą į jos dievišką motinystę. Vadina Mariją Palaimintąją tarp moterų. Iš tikrųjų, yra Palaimintoji ir iškyla virš visų moterų, nes nešioja iščiose Tą, kuris yra Šventasis, yra Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus. Elžbieta jaučiasi laiminga, kad gali priimti savo namuose Išganytojo Motiną. Tai tikra dangaus dovana, kuri pripildo ją ne tik džiaugsmu, bet ir malone. Ji sveikina ir giria Mariją, kad įtikėjo ir pasivedė Aukščiausiojo valiai.

5. Marija, atsiliepdama į Elžbietos pasveikinimą, eilėmis išreiškia savo tikėjimą, dėkingumą ir meilę Dievui. Ji šlovina didį, gerą, galingą Dievą, kuris maloningai žvelgia į menkuosius ir pažemina didžiuosius; gausiai apdovanoja neturtėlius ir tuščiomis paleidžia turtinguosius; globoja ištikimuosius ir baudžia neklusnius; kuris žada ir vykdo savo didį gailestingumą.

Giesmės „Magnificat” mintys, ir net ištisi išsireiškimai yra paimti iš Seno Testamento knygų. Senam Testamente netrūksta pavyzdžių, kur vienas ar antras asmuo poezijos posmais išreiškia savo dėkingumą Viepačiui. Antai Mozė giedojo Viešpačiui, kai jis galinga savo ranka išlaisvi-

no Izraeli iš Egipto vergijos (Iš 15,1-20). Pranašė Ona eilėmis šlovino Dievą, kad leido jai sulaukti sūnaus Samuelio (1Kar 2.1-10). Dovidas savo rašytomis psalmėmis išpažino savo tikėjimą ir meilę Dievui. Nenuostabu tad, kad ir Marija eilėmis galėjo išreikšti savo dėkingumo ir meilės jausmus Dievui. Jei Dievas stebuklu padarė ją savo Sūnaus Motina ne iš kūno pageidimo ir ne iš vyro valios, bet iš Šv. Dvasios, tai neabejotinai galėjo suteikti jai įkvėpimo malonę eilėmis išreikšti sielos jausmus. Be to, yra galima, kad Zacharijas bus eilėmis užrašęs Marijos žodžiu pareikštas mintis, kurias skaitome giesmėje „Magnificat”. Jis juk sukūrė savo giesmę „Benedictus” (Lk 1,67-79).

Marija pilnai suvokia savo žmogišką menkumą. Dėkoja tad Dievui, kad jis atkreipė savo maloningą dėmesį į ją ir ją išaukštino suteikta dieviškos motinystės malone. Ši gi malonė iškėlė ją tiek, kad visi ir visada šlovins ją kaip palaimintąją tarp moterų.

II

Marijos apsilankymas pas Elžbietą teikia gražių ir naudingų pamokymų.

1. Marija vyko aplankyti savo giminaitės, kad jai, belaukiančiai senyvam amžiuje kūdikio, padėtų kasdienio gyvenimo reikaluose. Tai rodo Marijos nuolankumą ir gerumą. Sekdami Dievo Motinos pavyzdžiu, ir mes neturime laukti, nors ir aukštai stovėtume, kad kiti pas mus ateitų ir mums tarnautų, bet verčiau mes patys turėtume būti pasirengę kitiems reikale padėti. Juk ir Kristus priminė ir pabrėžė, jog yra atėjęs, ne kad kas nors jam tarnautų, bet kad jis pats tarnautų ir savo gyvybę atiduotų kaip auką daugeliui atpirkti (Mt 20,28). Štai kodėl kiekvienas geras krikščionis privalo ne sau gyventi, o aukotis siekiant padė-

ti kitiems; pasidaryti visiems visa, sekant šv. Pauliaus pavyzdžiu, kad bent kai kuriuos išgelbėtų (1Kor 9,22).

2. Marija atnešė į Zacharijo namus džiaugsmo, paramos ir dangaus palaimos. Reikia, kad ir mes neštume džiaugsmo, teiktume pagalbos ir laimėtume dangaus palaimos visur ir visiems.

Nūdien daug kalbama apie vargšus, ligonius, skriaudžiamuosius, bet neprisimename, kad žymiai daugiau yra tų, kurie randasi dvasiniuose sunkumuose bei pavojuose; kurie ieško tiesos, laukia paguodos, ilgisi meilės šilimos. O tai yra žymiai svarbiau. Nenorima prisiminti Kristaus išpėjimo: „Ką gi padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų!“ (Mt 16,26). Bet, kad galėtume teikti dvasinę pagalbą kitiems, visų pirma patys privalome dvasiniai pajėgūs bei turtingi būti. Niekas juk negali duoti kitiems, ko pats neturi.

3. Elžbieta sutiko Mariją su džiaugsmu, pagarba ir nuolankumu. Ji nusilenkė prieš Išganytojo Motiną, ją sveikino kaip Palaimintąją tarp moterų, nes nešiojo savyje Tą, kuris turėjo išganyti žmoniją. Elžbieta išpažino savo nevertumą priimti pas save tą, kuri buvo Dievo Sūnaus Motina. Verčiau ji būtų turėjusi aplankyti Mariją jos namuose Nazarete.

Marija ir mus atlanko įvairiu būdu. Ji pas mus ateina su Jėzumi. Kai priimame Jėzų Eucharistijoje, priimame drauge ir Mariją. Juk Jėzaus kūnas ir kraujas yra jos kūnas ir kraujas. Kaip Elžbietą, taip ir mus Marija savo atsilankymu pripildo dangaus palaima. Kai lenkiamės prieš ją, lenkiamės prieš Jėzų, kuris yra mūsų Viešpats. Tiesa, prieš Jėzų ir Mariją mes lenkiamės ne kaip tarnai ar vergai, bet kaip sūnūs ir dukros; lenkiamės ne iš baimės, o iš meilės ir pagarbos.

4. Marija savo himne „Magnificat“ šlovina Dievą ir išpažįsta, jog jos džiaugsmas yra vien Dievuje. Nes visa,

kas įvyko ir vyksta joje bei su ja, yra Dievo darbas. Taip privalome ir mes jaustis ir elgtis. Visa yra iš Dievo, ką turime, ir visa privalo būti nukreipta į Dievą: mūsų jausmai, mūsų tikėjimas, mūsų gyvenimas.

5. Kokie yra mūsų atsinešimai į Dievo Motiną? Prisi-
mena du skirtingi dviejų asmenų išgyvenimai, liečią pa-
maldumą Marijai.

Vienas vyras, prisimindamas savo ilgą ir laimingą gyvenimą moterystėje, sakė: „Mes kasdien atsiklaupę meldžiamės į Mariją. Malda į Dievo Motiną yra pati gražiausia. — Sveika, Marija, malonės pilnoji... Šventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje! — Kaip gražiau ir prasmingiau žmogus galėtų melstis?“ Jo akyse pasirodė ašaros. Jo veide suspindėjo laimė. Marija išmeldė jiems iš Viešpaties tiek palaimos, kad gyvendami moterystėje per 60 metų jautėsi laimingi, o dabar — senatvėje — ramūs laukia, kada paims juos į savo motinišką globą danguje.

Turtinga, bet nelaiminga moteris. Jos vyras šykštus, grubus, savimeilis. Jis jos nesupranta, ją niekina, nors sa-
kosi mylįs. Vyresnysis sūnus — alkoholikas. Jaunesnysis — jos numylėtasis — ligonis. Ji pati svaiginasi narkotikais. Blaiviais momentais prisimena jaunystę, mokslo dienas turtingų mergaičių kolegijoje. Tuomet ji buvo laiminga ir giliai tikinti. Tuomet Dievo Motina jai buvo artima. Norė-
jo net į vienuolyną stoti. „O taip, — prisipažįsta ji, — tuomet aš buvau tikrai laiminga. Kasdien meldavausi į Mariją. Bet va, jau daugel metų siela apleido mane! — O Marija, gražink mane atgal į anas laimingas dienas! Aš vėl mel-
siuosi. Aš vėl tave mylėsiu!“ Čia pat sudeda rankas mal-
dai. Bet žodžiai pinasi. Dievo malonė ją tikrai apleido. Ima
kliedėti. Prasideda ginčai, ašaros. Kur nėra Dievo, kur Ma-
donos nėra namie, ten nėra dangaus, ten yra pragaras.

Du vaizdai. Dvejopi išgyvenimai. Ir vienur, ir kitur tačiau Marija yra išsigelbėjimo laidas. Dievo Motina betgi gali padėti tik, kai turime su ja ryšį. Atsitinka, kad kai kas pertoli nuo jos atsitolina, kelio sugrįžti jau neberanda. Šiems, nors ir kaip norėdama, Marija negali padėti.

Melskimės ir kasdien kalbėkime: „Švenčiausioji Marija, Dievo Motina, melskis už mus dabar ir mūsų mirties valandoje!“ Jei Marija bus su mumis, ji užtars mus, ir Dievo palaima lydės mus žemiško gyvenimo eigoje, o jį baigus, Dievo gailestingumą patirsime amžinybės slenkstyje.

KALĖDOS

- I Bernelių šv. Mišios — Šiandien gimė Išganytojas
- II Ryto šv. Mišios — Garbė Dievui aukštybėse
- III Dienos šv. Mišios — Jis buvo pasaulyje
- IV Sekmadienis po Kalėdų
 - Šventoji Šeima
 - Jėzaus atradimas šventykloje
- V Nauji Metai — Marijos Motinystė
- VI Trijų Karalių šventė — Štai iš Rytų į Jeruzalę atvyko Išminčiai
- VII Sekmadienis po Trijų Karalių — Kristaus Krikštas

KALĖDOS

Bernelių Mišios „A.B.C.”

„Šiandien gimė Išganytojas, Kristus Viešpats,
Dovido mieste”
Lk 2,1-14

Kristaus Gimimo šventę kasmet švenčiame su dideliu dvasios pakilimu. Šios šventės minėjimas nėra vien istorinis, bet visų pirma dvasinis. Prisimename, tiesa, istorinį Kristaus gimimą, bet drauge išgyvename dvasinę šio įvykio prasmę. Kristus — Dievas prisiėmė žmogaus prigimtį: Dievo Sūnus tapo Žmogaus Sūnumi. Kristus — Amžinasis Žodis, įsikūnydamas, savo dievystę sujungė su mūsų žmogyste. Jis tapo žmogumi, kad mus įgalintų tapti Dievo vaikais. Jis nusileido iš dangaus, kad mes galėtume pakilti į dangų.

Minėdami Kristaus gimimą žmogumi, privalome ryžtis per jį bei jame atgimti Dievuje naujais žmonėmis, tikrais Dievo vaikais.

I

Pokalbyje su Nikodemu Jėzus sakė: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, jei kas negimtų iš naujo, negali regėti Dievo karalystės... Kas gimė iš kūno, yra kūnas; ir kas

gimė iš Dvasios, yra dvasia. Nesistebėk tad, kad tau pasakiau: — Reikia iš naujo užgimti —” (Jon 3,3.6s). Kristus taigi turi mintyje dvasinį atgimimą, kuris vyksta Šv. Dvasios dieviška galia. Privalome dvasia atgimti, tai reiškia, privalome pasidaryti ne kūniniais, o dvasiniais žmonėmis, kurie gyvena ir siekia dangiškų vertybių, ir nesitenkina žemiškomis gėrybėmis (Pilyp 3,20s).

Šv. Paulius pakartotinai kalba ir primygtinai primena reikalą tapti nauju žmogumi. Laiške Efeziečiams jis rašo: „Atsižvelgiant į ankstesnę elgseną, privalote nusivilkti senąjį žmogų, kuris genda apgaulingais geiduliais, atsinaujinti visame savo nusiteikime ir apsivilkti nauju žmogumi, kuris yra sutvertas panašus į Dievą visame savo tiesume ir tikrame šventume” (Ef 4,22ss). Laiške gi Kolosiečiams tas pats apaštalas rašo: „Nebemeluokite vienas kitam. Nusivilkite senąjį žmogų su jo darbais, ir apsivilkite nauju kuris atnaujinamas taip, kad darosi panašus į savo Kūrėją” (Kol 3,10). Pagaliau laiške romėnams skaitome: „Nesekite šiuo pasauliu, bet pasikeiskite, atsinaujinkite dvasia, kad galėtumėte suvokti Dievo valią: kas gera, tinkama ir tobula” (Rom 12,2).

Kristaus gimimas mums primena reikalą atgimti su gimstančiu Išganytojumi, kad taip taptume Dievo vaikais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais (Ef 1,11). Kaip tai gali įvykti? Į šį klausimą aiškų atsakymą davė Kristus Nikodemui, o taip pat ir šv. Paulius savo laiškuose.

II

1. Į Nikodemo klausimą, kaip galėtų suaugęs žmogus iš naujo atgimti, Jėzus atsakė, nurodydamas, jog turi mintyje ne fizinį, o dvasinį atgimimą. Jis sakė: „Vėjas dvelkia, kur nori. Girdi jo ošimą, bet nežinai iš kur ateina, nei

kur nueina. Taip yra ir su kiekvienu, kuris yra užgimęs iš Dvasios" (Jon 3,8). Šv. Dvasios veikimo mumyse nepastebim, bet patiriame jo pasėkas. Dievo malonei veikiant, žmogus gali staigiai ir nesuvokiamai pasikeisti, vidiniai atgimti, tapti tikrai nauju žmogumi.

Argi taip neįvyko su šv. Pauliumi prie Damasko vartų? (Apd 9,1-22). Aršus krikščionių persekiotojas staiga tapo nepalaužiamas krikščionis ir apaštalas. Panašiai atsitiko ir su žinomu rašytoju Andre Frossard. Buvęs aktyvus bedievis, netikėtai vienoje Paryžiaus bažnytelėje buvo palietas malonės smūgio ir čia pat pasikeitė: tapo krikščioniu ir žymiu tikėjimo liudytoju. Šios rūšies pavyzdžių istorija pateikia eilių eiles.

Dvasiniai atgimti, tapti nauju žmogumi, nereikia nei ypatingų studijų, nei specialių pasiruošimų, nei ilgų dialogų. Tam reikia tik Dievo malonės ir atvertos žmogaus širdies. Tam reikia nuolankumo ir karštos maldos. Žymus Anglijos konvertitas Douglas Hyde yra iškalingas pavyzdys.

Vieną popietę Douglas Hyde sėdėjo vienoje Londono priemiesčio bažnytelėje. Jis — žymus komunistas, atkaklus kovotojas prieš tikėjimą ir Bažnyčią — skendėjo abejotimuose, jautėsi dvasia pavargęs. Aną popietę, grįždamas iš darbo, nežinia kodėl panorą užėti į bažnytelę, pro kurią kasdien praeidavo. Įėjęs atsisėdo ir pasiliko besėdintis kurį laiką. Į bažnytelę įėjo jauna moteris. Atkreipė į ją savo dėmesį. Jos veidas rodė, kad yra nerami ir kenčianti. Ėmė ją atidžiai stebėti. Ji priėjo prie Dievo Motinos statulos, atsiklaupė, išėmė iš piniginės keletą monetų, įmetė į aukų dėžutę ir pradėjo melstis, kalbėdama rožyną. Douglas Hyde dingtelėjo mintis: „Jei ši mergaitė bus išklaudyta, jei ji išeis iš bažnyčios rami, įtikėsiu ir aš!“ Ir jis pastebėjo, kad mergaitės veido išraiška pamažu keitėsi: skausmas nyko, ėmė spindėti ramybė. O kai pakilo išeiti, jos veidas jau buvo

žydras. Taigi ji tapo išklaudyta. Išėjo rami. Tada, nieko nelaukdamas, jis pakilo, priėjo prie statulos, atsiklaupė, įmetė pinigų į dėžutę ir pradėjo melstis: ne lūpomis, o širdimi, nes nebuvo išmokytas melstis ir niekad nesimeldė. Pasimeldęs, pakilo, ir jau buvo kitas žmogus: nebuvo jau bedievis, o giliai tikintis. Trumpa, spontaniška malda prie Dievo Motinos laimėjo jam dangaus malonių, kurios jį atgimdė, padarė nauju žmogumi — Dievo vaiku.

2. Šv. Paulius ragina apsivilkti nauju žmogumi, kuris yra sutvertas panašus į Dievą, teisus ir tikrai šventas (Ef 4,24). Vadinasi, mūsų atgimimas nauju žmogumi pakeičia mus iš kūninio į dvasinį žmogų; iš žemės vaiko padaro Dievo išūnį, ir taip laiduoja mums tikrą teisumą ir pilną šventumą. Tai vyksta Kristuje ir per Kristų. Mat, jis savo dievystę sujungė su žmogyste, ir taip įgalino mūsų žmogystę susijungti su jo dievyste jo Mistiniame Kūne, tampant naujais — dvasiniais žmonėmis. Šiame gi naujame žmoguje, kaip pabrėžia šv. Paulius, nėra nelygumų, nei kokių nors skirtumų, o tėra visuose Kristus, ir jis padaro visus savo išrinktaisiais, šventaisiais ir numylėtaisiais (Kol 3,11).

Mūsų atgimimas turi vykti ir įvykti tikram teisume ir pilnam šventume.

1) Privalome tapti pilnai bei vispusiškai teisūs Dievo ir žmonių akivaizdoje, siekiant ir darant viską, kad nenusikalstume nei žmonėms, nei Dievui, ir taip užsitikrintume Dievo vaikų paveldėjimą danguje (Ef 1,3s). Kai vienas jaunikaitis klausė Jėzų, ką turėtų daryti, kad laimėtų išganymą, jis atsakė: „Jei nori įeiti į gyvenimą, laikyk įsakymus“ (Mt 19,17).

2) Kas laiko įsakymus, tas yra teisus ir užsitikrina išganymą. Bet vien užsitikrinti išganymą nėra pats aukščiausias krikščionio siekimas. Krikščionis yra pašauktas siekti tobulumo ir šventumo. Kai anas jaunuolis pareiškė,

jog nuo mažens laikas įsakymus, ir vėl klausė Jėzų, ko dar jam trūktų, dieviškasis Mokytojas atsakė: „Jei nori būti tobulas, eik parduok, ką turi, ir duok vargšams, o turėsi lobį danguje; paskui ateik ir sek mane” (Mr 19,21). Šis Jėzaus kvietimas liečia ne tik aną jaunuolį, bet kiekvieną krikščionį. Visi privalome siekti tobulumo ir šventumo, kad užsitikrintume didesnius nuopelnus, o tuo pačiu ir didesnę laimę danguje. Kalbėdamas miniai Jėzus sakė: „Būkite tad tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas” (Mt 5,46).

Vadinasi, dvasinis mūsų atgimimas turi vykti kaip išorėje, taip ir viduje. Išorėje teisumu, vykdant įsakymus, o viduje šventumu, jungiantis su Kristumi ir gyvenant dangišku gyvenimu per malonę. Šv. Paulius aiškiai primena ir pabrėžia, jog dangiškasis Tėvas mus išrinko ir palaimino Kristuje, kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje iš meilės (Ef 1,4).

* * *

Aną palaimintąją naktį Betliejuje gimė Išganytojas. Angelai pasirodė piemenims, budintiems prie savo kaimenių, ir prabilo į juos, sakydami: „Skelbiam jums didelį džiaugsmą. Šiandien Dovido mieste gimė Išganytojas, Kristus Viešpats” (Lk 2,10). Artinkimės ir mes prie Prakatėlės, praneškim užgimusiam Atpirkėjui mūsų naujieną, jog tampame naujais žmonėmis, tikrais Dievo vaikais.

Prieš daugel metų su vienu pažįstamu lankiausi Salzburge. Vyko garsus festivalis. Didelį ispūdį padarė vaidinimas „Jedermann”. Tai drama, kuri vaizduoja turtingą, bet netvarkingo gyvenimo vyrą. Nežiūrint jo nuodėmingo gyvenimo, prieš mirtį jis atsiverčia ir tampa išgelbėtas. Mano draugas vaidinimą taip jautriai išgyveno, kad, grįžus namo, savo žmonai sakė: „Klara, aš jau ne tas! Aš jau nau-

jas žmogus! Dabar aš suprantu tikrą gyvenimo prasmę. Nuo šiol kitaip gyvensiu!”

Argi Betliejaus dieviško Vaikelio gimimo paslaptis nėra prasmingesnė už rašytojo sukurtą dramą, nors ji būtų ir išpūdingiausia? O taip. Kiekvienas, giliai apmąstęs Kristaus gimimo paslaptį, ją juk turėtų taip išgyventi, jog privalėtų sušukti: „Mielasis Jėzau, aš jau ne tas, kas buvau. Aš jau naujas žmogus. Aš jau gyvensiu ne sau, o Tau ir dangui!”

KALĖDOS „A.B.C.”

„Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė
geros valios žmonėms”

Lk 2,15-20

I

Pirmojo pasaulinio karo eigoje Kalėdų naktis austrų-rusų fronte. Vidurnaktis. Staiga nutyla ginklų šūvių tratėjimas. Iš apkasų pasigirsta gražiosios „Stille Nacht” giesmės aidai. Jie pradeda būti vis labiau girdimi. Iš apkasų atsargiai pakyla kariai iš abiejų fronto pusių. Jų sielos liejasi į vieną giesmės melodijoje. Jie visi šią naktį jungiasi maldoje, reikšdami garbę gimusiam Taikos Kunigaikščiui. Ramybė pripildo jų sielas anam žiauriam kovos lauke.

Kalėdų naktį kasmet dangus kviečia žemės žmones pakilti iš nesantaikos apkasų, jungtis maldoje prie gimusio Išganytojo, kuris yra mūsų sutaikymas; kuris vienus ir antrus sujungia savyje meilės ryšiu, laiduodamas visiems savo dangišką ramybę.

Žemėje vis nėra taikos. Jos pasigendama taipgi sielose. Kartojasi tai, apie ką dramatiškai rašė pranašas Jeremijas: „Taika, taika, — šaukia jie! — O taikos nėra! (Jer 6,14).

Ko reikia, kad taika įsiviešpatautų žemėje ir ramybė pripildytų sielas? Atsakymą duoda šv. Paulius laiške Pily-

piečiams. Apaštalas užtikrina Pilypų tikinčiuosius, jog „Dievo ramybė, kuri viršija visokį suvokimą, saugos jų širdis ir protus” (Pilyp 4,7). Bet drauge pabrėžia, jog tai įvyks, jei jie elgsis taip, kaip jis nurodo ir ragina juos. O jo raginimas yra toks: „Visuomet džiaukitės Viešpatyje. Kartoju: džiaukitės. Tebūna žinomas visiems jūsų meilumas. Viešpats arti. Nesisielokite perdaug, bet verčiau kiekviename reikale jūsų troškimai tepasidaro žinomi Dievui prašymo ir padėkos malda” (Pilyp 4,4ss).

Štai sąlygos, kad galėtume užsitikrinti sau ramybę! — Privalome būti linksmi, bet linksmi Kristuje; atsiminti, kad Kristus — ramybės Dievas yra arti; nenuogąstauti sunkumuose, bet malda šauktis Dievo pagalbos.

II

Anos apaštalo nurodytos sąlygos bei paraginiai yra gražios gairės Kalėdų linkėjimams išreikšti.

1. Būti linksmiais, gerai nusiteikusiais, yra tai, kas atidaro duris į kitų širdis, laimi draugų, laiduoja pasisekimą. Tai tačiau yra įmanoma tik, kai siela savo nekaltume yra kristalinė; kai jaučiamės nesą skolingi nei Dievui, nei žmonėms; kai mūsų džiaugsmo dalyvauja Dievas, nes tik tada mūsų džiaugsmas yra tikras, pastovus ir užtikrintas.

2. Rodytis visiems mieliais, taip nugalima blogumas, nuginklujama priešingumas, laimima palankumas. Su pagrindu šv. Paulius ragina: „Nesiduok pikto nugalimas, bet gerumu nugalėk pikta” (Rom 12,21). Kristus kviečia iš jo mokytis meilumo. „Mokykitės iš manęs, — kalbėjo dieviškasis Mokytojas apaštalams, — nes aš esu romus ir nuolankios širdies” (Mt 11,21). Mielumas yra susijęs su nuolankumu, su bepretenzingumu, o tai, kaip Dievo dovana, gaunama iš Kristaus, ir yra šventumo apraiška.

3. Atsiminti Kristaus artumą, nes tai užtikrina viso-

keriopą pagalbą, ir tuo pačiu laiduoja pilnutinį pasitikėjimą, įkvepia ramybę. Prisimintini Kristaus žodžiai: „Pasitikėkite, tai aš, nebijokite“ (Mk 6,50). „Turėsite suspaudimų, bet pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį“ (Jon 16,33). „Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės. Eidami tad mokykite visas tautas... Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai“ (Mt 28,16ss). Atsiminkime šiuos Jėzaus užtikrinimus, o būsime ramūs ir pasitikį.

4. Niekada nenuogąstauti, nors ir didžiausiuose sunkumuose besirastume. Juk žinome, kad pagalbą visada galime rasti. Ją randame Dievuje. Taigi, atsiradus sunkumuose, užuot nuogąstauti, reikia malda šauktis Dievo, o jis yra pasirengęs visada pagalbą suteikti, kas jo šaukiasi. Kristus pakartotinai yra užtikrinęs, jog ko tik beprašytume dangiškąjį Tėvą su giliu tikėjimu, visada gausime. „Prašykite, — sakė Išganytojas, — o bus jums duota; ieškokite, o rasite; belskite, o bus jums atidaryta“ (Mt 7,8). „Visada, ko tik malda, tikėdami, prašytumėte, gausite“ (Mt 21,22). „Ko tik prašytumėte mano vardu, tai padarysiu... Iki šiolei jūs nieko neprašėte mano vardu. Prašykite ir gausite“ (Jon 14,13;16,24).

* * *

Būkite taigi linksmi ir mieli, nes Jėzus yra arti, o iš jo galime išmelsti visko, ko tik reikia, kad mūsų džiaugsmas būtų pilnas (Jo 16,24) ir dangiškoji ramybė pripildytų mūsų sielas.

Viena moteris, medicinos daktarė, Kalėdų proga man rašė: „Esu mirtina ligonė. Jūs žinote, kiek man teko gyvenimo kelyje kentėti. Ir vis dėlto aš nerūgojau ir neklausiau Dievo, kodėl jis man tai siuntė, to viso iš manęs pareikalavo. O dabar, mirties akivaizdoje, aš jam dėkoju

už kiekvieną minutę, kuri dar man lieka gyventi!” Tai gali sakyti tik siela, kurioje yra dangiškoji ramybė, kuri tikrai jaučia, kad Kristus yra arti. Dieve duok, kad mes visi jaustumė Kristaus artumą, taip kad galėtume kartoti su ana daktare: „Aš neklausiu, kodėl Dievas man siuntė ir siunčia sunkumų, aš tik dėkoju jam už kiekvieną minutę, kurią jis man leidžia gyventi ir jausti dangaus ramybę širdyje!”

KALĖDOS „A.B.C.”

Dienos Mišios

„Jis buvo pasaulyje. Pasaulis per jį atsirado.

Ir pasaulis jo nepažino”

Jo 1,1-18

Du tūkstančiai metų baigia praslinkti nuo anos palaimintosios nakties, kai Betliejaus kūtelėje gimė Išganytojas. O žmonės jo dar vis nepažįsta ir anas Kristaus klausimas: „Ką žmonės sako Žmogaus Sūnų esant?” — vis dar yra aktualus. Esame liudininkai, kad senelio Simeono pranašiški žodžiai apie dievišką Kūdikėlį, jog jis bus daugelio Izraelyje nupuolimui ir prisikėlimui ir taps ženklas, kuriam bus prieštaraujama, amžiais pildosi (Lk 2,34).

I

Kas yra Jėzus? Kuo jis laikytinas? — Tai klausimai, kurie yra nuolat statomi, ir į kuriuos duodami skirtingi, kartais net prieštaraujantys atsakymai.

1978 metų Kalėdų išvakarėse Prancūzijos televizijos antroji stotis (antenne deux) perdavė įdomų pasikalbėjimą apie Jėzų Kristų. Pasikalbėjime dalyvavo būrys vaikų ir keturi mokslą bei kultūrą atstovaują asmenys. Šiųjų pastarųjų tarpe buvo Manchesterio universiteto pro-

fesorius, istorikas, John Alegro, izraelitas; žinomas rašytojas Burges, katalikas; Tėv. Boismard, domininkonas, Biblinio Instituto Jeruzalėje profesorius ir Kairo Universiteto profesorė, musulmonė. Neatmenu jos pavardės. Vaikai statė klausimus, o profesoriai atsakinėjo.

Išpūdis susidarė klaikus. Atrodė, kad į Jėzų pilnai tikėjo tik vaikai. Jų klausimai buvo paprasti, bet prasmingi; paviršutiniški, bet nuoširdūs; žingeidūs, bet persunkti tikėjimu. Visai kitoje šviesoje pastatė save tie, kurie dedasi ir yra laikomi pasaulio išmintingaisiais. Atsakinėdami į klausimus, jie stengėsi parodyti savo žmogišką išmintį, o ne nuolankų tikėjimą į tą, kuris yra „tikroji šviesa, kuri šviečia pasaulyje“ (Jo 1,9ss); kuris yra „kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Jo 14,6).

Prof. Alegro išdrįso paneigti net istorinį Kristaus buvimą. Pagal jį neesą tikrų argumentų įrodyti Kristaus istoriškumą. Esą evangelijos paduodančios mitus ir legendas. Kristus esąs žmonių fantazijos sukurtas mitas, o ne istorinė asmenybė. Jam esą tik neaišku, kaip išsilaiko per tiek šimtmečių tikėjimas į Kristų.

A. Burges, kuris yra parašęs romaną apie Kristų, bet jį pristatė vien kaip žmogų, prisipažino, jog rašė apie Kristų vaduodamasis fantazija, o ne istoriniais šaltiniais. Jis vaizdavosi ir pristatė Jėzų vien kaip žmogų. Todėl jo romane kalbama apie Kristaus žmogiškas savybes, žmogiškus išgyvenimus, įimant meilę, aistras bei žmogiškas silpnybes. Žodžiu, jo knyga yra romanas, o ne istorija; yra fantazijos kūrinys, o ne teologija. Jo Kristus taigi yra žmogus, o ne Dievas.

Egiptietė profesorė, musulmonė, pareiškė, jog musulmonai tiki į Jėzų, bet jį laiko pranašu, o ne Dievo Sūnumi.

Pagaliau domininkonas Boismard, į kurį vaikai daugiausia kreipė savo klausimus, atsakinėdamas pasirodė lyg būtų nei šiltas, nei šaltas. Tiesa, prisipažino tikis į Kristų,

kaip gi kitaip galėtų ir būti, bet pastebėjo, jog evangelijose paduodama ne istorija, o mokymas; jog tai, kas evangelijose aprašoma kaip įvykiai, tikrumoje tai esą vien vaizdai idėjoms išreikšti bei mokymui paryškinti. Jis nesąs tikras net dėl apaštalų skaičiaus: ar tikrai jų buvę dvylika, o gal tai tik simbolinis skaičius, kad atitiktų dvylikai Izraelio giminių. Pats Jėzus, jo tvirtinimu, buvęs žmogus su žmogiškais jausmais ir silpnybėmis. Pradžioje jis neturėjęs savo dieviškumo sąmonės. Ją gavęs tik ant Taboro kalno, tik betarpiu prieš kančią.

Kokį įspūdį iš šio pasikalbėjimo išsinešė anie nekalti vaikeliai? Tikriausiai jie išėjo iš televizijos studijos susilpninti, o ne sustiprinti tikėjime. Toks pokalbis gal geriau būtų tikęs ne Kalėdoms, siekiant parengti Žmones Kristaus gimimui, o Didžiajai Savaitei, minint Jėzaus kančią ir mirtį.

Baigus klausyti aną pasikalbėjimą, prisiminė man Kristaus žodžiai: „Dėkoju Tau, Tėve, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų ir apreiškei mažiesiems” (Lk 10,21). Bet prisiminė taipgi ir kiti Kristaus žodžiai: „Jei kas papiktintų vieną iš šių mažutėlių, tikinčių į mane, tam geriau, kad asilo sukamų girnų akmuo būtų užmautas ant kaklo ir jis būtų paskandintas jūros dugne” (Mt 18,6).

Kodėl apie šitai, šioje brangioje šventėje drįstu kalbėti? Todėl, kad tai puikiai pavaizduoja, kaip pasaulis sutinka gimusį Išganytoją.

II

Vieni Jėzaus bijo, jo nenori, todėl jį atmeta, prieš jį kovoja, ar net jo buvimą neigia. Taip elgėsi karalius Erodas, kai iš rytų atvykę Išminčiai teiravosi pas jį apie Išganytojo gimimą. Taip elgėsi romėnai, kai pirmieji krikščionys jį Dievu išpažino ir garbino, atsisakydami garbinti

stabus. Taip elgėsi ir elgiasi įvairūs klaidatikiai ir tariamieji netikintieji. Juk tą patį girdime nūdien iš komunistų ir ateistų. Jie nesivaržo teigti, esą Kristus esąs mitas, ar legendomis apipintas megalomanas. Jie tai drįsta teigti, nepaisant, kad milijardai žmonių į jį tiki; kad tūkstančiai žmonių dėl tikėjimo į jį kentėjo ir kenčia, mirė ir miršta kankiniais; kad beveik visas civilizuotas pasaulis nuo jo gimimo skaičiuoja laiką.

Giliau galvojojantys, suprasdami, jog yra paika neigti istorinį Kristaus buvimą, prileidžia jo istoriškumą, bet atsisako tikėti į jį kaip Dievo Sūnų, gimusį žmogumi, kad savo kančia ir mirtimi atpirktų nusidėjusią žmoniją. Jie prileidžia jį buvus žmogų: kilnų, nepaprastą, bet tik žmogų, o ne Dievą.

Evangelistas Jonas pristato Jėzų kaip Žodį, kuris nuo amžių buvo pas Dievą, kuris yra Dievas. Jis rašo: „Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis per jį atsirado, ir pasaulis jo nepažino. Į sava jis atėjo, bet saviškiai jo nepriėmė” (Jo 1,10s). Žydai buvo savieji, bet jie Jėzaus nepažino ir Mesijų nepripažino. Nepažįsta Jėzaus daug kas iš šio pasaulio žmonių, nes jie viliasi pasauliu, ir nenori galvoti apie dangų, nei apie Dievą. Šieji neišvengiamai turės apsigilti. Tas pats evangelistas įspėja: „O teismas yra šitas: šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą, negu šviesą, nes jų darbai pikti. Mat, kiekvienas, kuris daro pikta, nekenčia šviesos, kad jo darbai nepaaiškėtų” (Jo 3,19).

Pasaulio žmonės noriai kalba apie Jėzų — žmogų: iškelia jo žmogiškas savybes, bando nurodyti net tariamas jo silpnybes. Tuo jie ieško pasiteisinimo dėl turimų savų silpnybių. Jėzus — žmogus gali stebinti ir žavėti, bet jis neįpareigoja jam nusilenkti. Štai kodėl kai kurie bevelija žvelgti į Kristaus žmogystę ir bando užmerkti akis prieš jo dievybę.

Yra ir tokių, kurie prileidžia Jėzų buvus Dievo atsiųstą

ir ypatingomis galiomis apdovanotą asmenybę, bet vengia jį išpažinti Dievo Sūnumi, tikruoju Dievu. Jie pripažįsta jį Mokytoju, bet vengia kalbėti apie jį kaip Išganytoją, kuris atgimdo per krikštą kiekvieną naują žmogumi; kuriame „turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa“ (Ef 1,7). Šv. Paulius išpėjo Korinto tikinčiuosius, sakydamas: „Jūs galite turėti ir dešimt tūkstančių mokytojų, bet tėvą turite tik vieną, nes aš jus pagimdžiau Kristuje per Evangeliją“ (1Kor 4,15). Jei šv. Paulius galėjo laikyti save tėvu tų, kuriuos pakrikštijo Kristaus krikštu, tai tuo labiau Kristus mums yra Tėvas. Šv. Jonas aiškiai sako, jog Jėzus” davė galią tiems, kurie jį priėmė, tapti Dievo vaikais; tiems, kurie tiki į jo vardą, kurie ne iš kraujo, nei iš kūno noro, nei iš vyro valios, bet iš Dievo gimė” (Jo 1,12ss). Deja, yra žmonių, kurie bevelija pasilikti vien žmonių, o ne Dievo vaikais. Yra, kuriems būti Dievo vaikais yra svetima, yra nepriimtina, nes reikalauja daug ko atsižadėti. Žinomas, bet pasimetęs, teologas Hans Kueng vadina paiku tą, kuris svajotų tapti dievišku. Žmogus pagal jį yra žemės vaikas, todėl neturi siekti to, kas yra virš jo pajėgumo. Pasaulio žmogui Kristus — brolis yra artimesnis, negu valdovas; Kristus — draugas yra priimtinesnis, negu Viešpats. O, kadangi evangelijos kalba apie Kristų Dievą ir Viešpatį, tai į jas pradėta žiūrėti ne kaip į istorinį dokumentą, o verčiau it tai būtų pamokslų rinkinys, kur įsivaizduotais įvykiais būtų siekiama vaizdžiai perduoti Kristaus skelbtasis mokslas.

III

Kristus išpėjo, jog kils klaidingų pranašų. Liepė jų saugotis (Mt. 7,13;26,60). Visais laikais jų buvo. Jų yra ir nūdien. Jų turime saugotis. Jų klaidingą mokymą privalome

atmesti, o išpažinti Bažnyčios mokymą apie Kristų ir jo skelbtą išganymo Evangeliją.

Jėzus yra amžinasis Dievo Žodis, kuris laiko pilnybei atėjus prisiėmė žmogišką prigimtį. Jis tapo žmogumi, kad žmogų atpirktų ir įgalintų gyventi dievišku gyvenimu, užsitikrinant dangaus paveldėjimą. Jis nužengė iš dangaus į žemę, kad žemės žmogui atvertų dangų. Kristus, atėjęs į pasaulį, ne tik paskelbė naują — išganymo — mokslą, bet davė taip pat naują gyvenimą, kuris yra dieviškas. Gyventi tačiau dievišku gyvenimu yra itin sunku: reikia kopti aukštyn ir eiti siaurais bei pavojingais takais. Štai kodėl daugelis purtos dieviško gyvenimo. Tai yra tikra žmogaus tragedija, nes graso amžina pražūtimi. Pagristai tad evangelistas išpėja, sakydamas: „Mat, Dievas taip numylėjo pasaulį, kad davė savo Viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris tiki į jį, neprazūtų, o turėtų amžiną gyvenimą. Dievas nesiuntė savo Sūnaus, kad teistų pasaulį, bet kad pasaulis per jį būtų išganytas. Kas tiki į jį, tas neteisiamas; o kas netiki, tas jau nuteistas, nes neitikėjo į vardą Viengimio Tėvo Sūnaus. O teismas yra šitas: šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą, negu šviesą, nes jų darbai buvo pikti” (Jo 3,16ss).

Privalome tikėti į Evangelijos Kristų, kaip jis pats save mums apreiskė. Evangelijos gi Kristus yra transcendentinis ir istorinis amžinasis Žodis — Kristus, tapęs kūnu. Jis yra Viengimis Tėvo Sūnus, ir yra mums „kelias, tiesa ir gyvenimas” (Jo 14,6). Jis yra kelias, kuris veda į dangų. Jis yra tiesa, kuri šviečia pasaulio tamsybėse ir rodo tikrąjį kelią į išganymą. Jis yra gyvenimas, kuris atgimdo žmogų iš nuodėmės ir įgalina gyventi dievišku gyvenimu. Į šį Kristų tikėkime. Prieš jį lenkimės. Jį — mūsų Viešpatį — suklupę prie Prakartėlės pagarbinkime.

* * *

Albertas Cohen, žymus rašytojas, izraelitas, paklaustas, ar tiki į Dievą, atsakė: „Visą gyvenimą tikėjau į Dievą. Jį garbinau. Kiekvieną kartą, kai paliesdavau Torą — Mozės Įstatymą, po to pirštais paliesdavau savo akis ir lūpas. Paliesdavau akis, kad regėčiau, ką Šv. Raštas moko. Paliesdavau lūpas, kad galėčiau skelbti, ką Dievas mums kalba per įkvėptuosius rašytojus”. Tai sektinas pavyzdys kiekvienam krikščioniui. Paėmę Evangelijos knygą, pirštais palieskime akis ir lūpas, meldamiesi, kad regėtume bei pažintume galimai geriau Kristų, ir kad jį liudytume žodžiu ir gyvenimu. Nes jis yra kelias, tiesa ir gyvenimas; nes „prieš jį klaupia kiekvienas kelis danguje, žemėje ir po žeme” (Pilyp 2,10s).

SEKMADIENIS PO KALĖDŲ

Šventoji Šeima

Lk 2,41-52

I

Kalbant apie šeimą, prieš akis atsistoja šv. Šeimos paveikslas. Metant paviršutinį žvilgsnį, ji atrodo kaip kiekviena kita šeima. Tėvas — stalius. Motina — kukli moteris. Sūnus — malonus jaunuolis. Tikrumoje tačiau tai buvo ne-lygstama — Šventoji Šeima, kokios niekad nebuvo ir nebus daugiau. Juozapas ir Marija gyveno moterystėje, bet laikėsi skaistybės. Jėzus gimė iš Šv. Dvasios ir buvo Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus, pilnas garbės ir tiesos. Šventoji Šeima gyveno žemėje, bet joje dvelkė dangus.

1. Evangelistas Matas šv. Juozapą pristato kaip teisų vyrą. Biblinėje kalboje teismus paprastai pažymi tą, kuris yra geras, dorybingas, šventas. Iš evangelijų nusakymo seka, kad Juozapas buvo pilnai klusnus Dievo valiai. Jis rūpestingai laikė Įstatymą. Nedvejodamas priėmė antgamtinį paliepimą vesti Mariją, gelbėti Kūdikelį Jėzų pasitraukiant į Egiptą, kai Erodas kėsinosi į jo gyvybę. Jis ištikimai ir su meile atliko visas vyro ir tėvo pareigas, nors buvo tik legalinis tėvas ir skaistybės gyvenęs vyras. Kai

jaunuolis Jėzus pasiliko Jeruzalėje tėvams nežinant, ir kai Juozapas ir Marija susirūpinę jo ieškojo ir, atradę šventykloje, švelniai prikišo, kam taip pasieltę, jiems atsakė, pabrėždamas, jog, kaip jie vykdo Dievo valią, taip ir jis turįs vykdyti visų pirma savo dangiškojo Tėvo valią, net jei tai turėtų suteikti žemiškiems tėvams susirūpinimo ir skausmo.

2. Angelas sveikino Mariją ją vadindamas malonės pilnaja ir pabrėždamas, jog ji rado ypatingą prielankumą pas Dievą, ir Dievas ją yra pasirinkęs būti savo Viengimio Sūnaus Motina. Su angelo žodžiais šv. Dvasia nužengė ant Mergelės Marijos ir ją apgaubė savo šešėliu taip, kad ji antgamtiniu veikimu pradėjo ir pagimdė Sūnų, kuris yra žadėtasis Mesijas, tikrasis Dievo Sūnus. Šv. Dvasia gaubė visą Marijos ir šv. Šeimos gyvenimą. Šv. Elžbieta su pagrindu Mariją sveikino kaip pagirtąją tarp moterų. O ir pati Marija prisipažino, jog visos žemės giminės vadins ją palaimintąją.

3. Jėzus buvo klusnus žemiškiems tėvams, kaip jis buvo klusnus dangiškajam Tėvui. Šv. Šeimoje jis augo ir išaugo pilnas išminties ir malonės pas Dievą ir pas žmones. Tėvai rūpinosi juo. Jis rūpinosi tėvais. Jis išklausė Motinos prašymą, padarydamas stebuklą Galilėjos Kanoje, kada laikas viešo pasirodymo dar nebuvo atėjęs (Jon 2,1-11). Mirdamas ant kryžiaus, jis pasirūpino savo motina, pavesdamas mylimiausio savo mokinio apaštalo Jono globai (Jon 19,25s).

II

Žinant šv. Šeimos sudėtį, lengva suprasti, kokia dvasia joje viešpatavo. Joje reiškėsi šventumas ir meilė, vyravo klusnumas ir darna; nekaltumas ir pasiaukojimas išskyrė ją iš kitų šeimų.

1. Juozapas buvo teisus, t.y. šventas. Marija buvo malonės pilnoji. Jėzus augo pilnas malonės ir tiesos pas Dievą ir žmones. Visa taigi šv. Šeimoje buvo šventa, kilnu, dieviška. Joje viešpatavo meilė: tyra, neieškanti savęs, o visa aukojanti ir niekad neišblėstanti. Juozapas mylėjo Mariją. Į ją atsinešė su gilia pagarba. Marija mylėjo Juozapą. Jį gerbė kaip šeimos galvą. Ne save, o Juozapą statė pirmoje vietoje. „Štai tavo tėvas ir aš, — priminė ji dieviškajam Sūnui Jeruzalėje, — sielodamiesi ieškojome tavęs!“ Jie abu mylėjo Jėzų, kiek ir kaip žmogus gali pajėgti mylėti. Jie jį saugojo kaip akies lėlytę: jį lydėjo savo rūpestinga meile iki paskutiniųjų. Meilė vertė Mariją rūpintis Jėzaus sveikata, kai žinojo, jog apaštalaudamas neturi kada nei pavalgyti, nei pailsėti (Mt 12,47). Meilė vertė ją lydėti dieviškąjį savo Sūnų kryžiaus keliu (Jon 19,25).

2. Juozapas ir Marija buvo klusnūs Dievui. Klusnumas Dievui daro žmogų klusnų savo vyresniajam. Šv. Šeimoje todėl viešpatavo tobula darna. Ji plaukė iš tarpsavės pagarbos ir tikros meilės. Šv. Šeimoje buvo viena mintis ir viena širdis. Visa joje buvo palenkta dangiškajam Tėvui, kurio valia visiems buvo šventa. Šiame darnos ir tikros meilės židinyje Vaikelis Jėzus augo „išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones“ (Lk 2,52). O ir jis pilnai įsijungė į darnų šeimos gyvenimą, būdamas pilnai klusnus savo žemiškiems tėvams (Lk 2,51).

3. Juozapas buvo švento gyvenimo vyras. Jis nepaisė savęs, nesivaikė savo norų, o visame ištikimai vykdė Dievo valią. Marija buvo Nekaltoji ir malonės Pilnoji. Ji klusniai priėmė pareigas, nereikalaudama privilegijų, nei teisių. Juozapas ir Marija klusniai priėmė milžinišką atsakomybę būti dieviško Vaikelio tėvais. Šioje šventumo, skais-tumo ir pasiaukojimo atmosferoje augo ir brendo Jėzus — didžioji, kokia tik gali būti, Auka. Mat, būdamas Dievas,

tariant Apaštalo žodžiais, „pats save nuvertino, priimdamas vergo išvaizdą bei tapdamas panašus į žmones... Pasizemino, tapdamas klusnus iki mirties, iki mirties ant kryžiaus” (Pilyp 2,7). Jėzus prisiėmė pažeminimą ir mirtį ant kryžiaus, nes tokia buvo Tėvo valia; nes tokiu būdu turėjo būti atpirkta žmonija.

III

Šv. Šeima yra sektinas pavyzdys visoms krikščioniškoms šeimoms, o ir paskiriems tikintiesiems.

Reikia šeimų, kuriose viešpatautų šventumas ir meilė, klusnumas ir darna, susivaldymas ir pasiaukojimas. Šitai pakeistų žemės veidą. Šių dorybių reikia ir asmeniškame krikščionių gyvenime. Kiekvienas tikintysis turėtų siekti šventumo ir ugdyti meilę, praktikuoti klusnumą ir vykdyti Dievo valią, gyventi susivaldymo ir pasiaukojimo gyvenimą, paisant virš visko pareigų, o ne reikalaujant privilegijų. Reikia visa daryti, kad visada Šv. Dvasia gaubtų mus savo šešėliu, kad Dievas būtų su mumis, o mes su juo kaip ištikimi jo vaikai.

Ten, kur yra Dievas, yra viskas: yra dangus ant žemės. Gi, kur nėra Dievo, yra tikras pragaras. Ten, kur žmogus gyvena vien sau ir bando tenkintis vien žemės gėrybėmis, visa baigiasi beprasmiškumu ir apsvylimu.

Antro pasaulinio karo eigoje, kai Viena buvo pradėta bombarduoti, pulkininkas Pojanskis, garsiosios meninio jo jimo mokyklos viršininkas rūpinosi evakuoti mokyklą su personalu ir vertingais arkliais. Deja, sutiko beveik nenugalimų kliūčių. Šitai nepaprastai išgyveno. Žmona bandė jį guosti. Atsiliepdamas jis jai sakė: „Po šio karo gal visa pasikeis. Galbūt nebus daugiau reikalinga nei mokykla. Galbūt visa, ką mes vertinome, saugojome ir bandome kaip visos žmonijos turtą išgelbėti, pokarės gyvenime ne-

turės daugiau reikšmės nei prasmės. Bet tada ir mano gyvenimas neturės prasmės”.

Kiek kartų tenka girdėti panašių apsimylimo ir nusiminimo prisipažinimų?! — „Mano gyvenimas jau neturi prasmės!” — Šitai tačiau paprastai neatsitinka tiems, kurie gyvena žvelgdami ne į žemę, o į dangų; siekia ne žemiškų, o dangiškų vertybių. Kurie gyvena su Dievu ir Dievui, nors ir neišvengia kančių ir sunkumų, tačiau nepraranda vilties; visada pasirodo esą stipresni už sutiktas kliūtis. Štai kodėl privalome rūpintis, kad po mūsų žemiška pastoge, kaip šv. Šeimoje, visada plezdentų Dievo Dvasia ir apgaubtų mus savo šešėliu.

* * *

Sena legenda. Paskojama, kad vieną karštą vasaros vakarą Dievo Motina sėdėjusi ant namų slenksčio su miegančiu dievišku Vaikeliu ant rankų. Gatvėje girdėjosi daug triukšmo. Praėjo būrys šūkaujančių jaunuolių. Pražygiavo linksma vestuvinių grupė. O Jėzus visai ramiai miegojo. Marija žvelgė į Kūdikėlį. Meilė suvirpino jos širdį. Ji prisiminė senelio Simeono pranašystę, pagal kurią Jėzus turėsiąs tapti prieštaravimo ženklu: jame daug kas rasiąs išganymą, bet kiti — pražuvimą (Lk 2,34). Ašaros pradėjo riedėti jai iš akių. Viena jų nukrito Kūdikėliui ant kaktos. Vaikelis staiga suvirpėjo ir pabudo. Marija susijaudino. Kūdikėlis tarė: „Mamyte, kažkas mane palietė, taip, kad mano širdis suvirpėjo!”

Tai legenda. Jos mintis yra, kad, kai mūsų meilės ašara paliečia Jėzų, ji suvirpina jo širdį: jis atsibunda; jis reaguoja, atsakydamas savo meile. Mylėkime tad Jėzų tiek, kad iš meilės riedėtų mūsų ašaros, o jos palies Jėzaus širdį, ir užtikrins mums jo meilę.

SEKMADIENIS PO KALĖDŲ „C”

Šv. Šeima — Jėzaus atradimas šventykloje

Lk 2,41-52

I

Mozės Įstatymas reikalavo, kad kiekvienas izraelitas Velykų, Sekminių ir Padangčių šventėms vyktų į Jeruzalę (Iš 23,14ss:AtĮ 16,16). Šis Įstatymas nesaistė moterų. Dažnai tačiau vyrai į šią maldininkų kelionę vykdavo su žmonomis ir vaikais. Evangelistas pastebi, kad šv. Šeima kasmet Velykoms vykdavo į Jeruzalę ir priduria, jog, kai Jėzus buvo dvylikos metų, ir jis vyko su tėvais. Šventėms pasibaigus, maldininkai būriais leisdavosi kelionėn atgal. Viename stambiam būryje, kuris iš Jeruzalės grįžo į Galilėją, radosi ir Juozapas su Marija. Tėvai buvo tikri, kad grįžtančių maldininkų tarpe buvo ir Jėzus. Bet, kai bekeliaujant dienos eigoje jie jo nematė, susirūpino ir ėmė jo ieškoti. Įsitikinę, kad keliaujančiųjų tarpe jo nėra, jie grįžo atgal į Jeruzalę. Pernakvoję, antryt, o tai buvo jau trečia diena nuo to, kai leidosi kelionėn atgal, susirūpinę ėmė jo ieškoti. Rado pagaliau jį šventykloje, kur jis kalbėjosi su Rašto žinovais ir šiuosius stebino savo klausimais ir atsakymais.

Atradę Jėzų, Marija ir Juozapas nudžiugo, bet drauge stebėjosi. Marija kreipėsi ir tarė: „Vaikeli, kam mums tai padarei? Štai tavo tėvas ir aš sielodamiesi tavęs ieškojo-

me". Bet Jėzus ramiai atsakė: „Kam manęs ieškojote? Argi nežinote, jog tame, kas yra mano Tėvo, reikia man būti!" (Lk 2,48s). Evangelistas pabrėžia, jog Juozapas ir Marija nesuprato Jėzaus pasakymo.

II

Evangelijos pasakojimas teikia gražių ir pamokančių minčių.

1. Marija ir Juozapas, atradę vaikelį Jėzų, džiaugėsi. Jėzus grįžo su jais į Nazaretą, buvo jiems klusnus ir augo pilnas malonės pas Dievą ir žmones.

Atsitinka, kad kartais gyvenimo kelionėje atsiskiriame nuo Jėzaus, jį prarandame, keliaujame be jo. Kai šitai suvokiame, privalome grįžti atgal, ieškoti Jėzaus ten, kur tikimės jį rasti — bažnyčioje, prie klausyklos, sakykloje, altoriuje. Norėdami jį atrasti, tikrai atrasime, o, atradę ir atpažinę, džiaugsimės, kaip džiaugėsi Juozapas ir Marija; kaip džiaugėsi mokiniai Emaus miestelyje, atpažinę jį prie vakarienės stalo (Lk 24,30); kaip džiaugėsi apaštalai, pamatę ir atpažinę jį ateinantį ežero paviršiumi (Jo 6,20).

Jauna konvertitė, priėmusi pirmą Šv. Komuniją, išėjusi iš bažnyčios sakė: „Jei visi tie, kurie yra toli nuo tikėjimo ir nuo Bažnyčios, žinotų, kaip aš esu laiminga dabar, tikrai pasektų mano pavyzdžiu!" Susitikimas su Kristumi kiekvienam teikia pilnutinį džiaugsmą. Jėzus tai užtikrino, sakydamas: „O aš jus vėl matysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas neatims iš jūsų" (Jo 16,22).

2. „Sūnau, kodėl mums taip padarei?" — Šis švelnus Marijos priekaištas dieviškam savo Sūnui kartais atsiranda mūsų lūpose ir yra taikomas Dievui. Juk netrūksta žmonių, kurie rūgoja ir priekaištauja Dievui. „Kodėl man šitai atsitiko? Kodėl Dievas tai leido? Kodėl jis mane užmiršo?"

Viena jauna moteris, kurios vyras tragiškai žuvo automobilio nelaimėje, rašė: „Štai ką Dievas man padarė! Už ką visa tai? Juk tai žiauru! Kaip aš galiu jį mylėti? Norisi šaukti: Aš nekenčiu Tavo!“ Atsakydamas tai moteriškai, kuri kurį laiką buvo mano penitentė, rašiau: „Ne Dievas yra kaltas, kad įvyko ši tragedija, o verčiau mūsų žmogiškos klaidos. Dievas, tiesa, leidžia įvykti nelaimėms, nors galėtų nuo jų apsaugoti. Tai vyksta todėl, kad Dievas respektuoja mūsų laisvę, ir kad jis nelaimės moka panaudoti kaip priemonę gėriui pasiekti. Dievo planai mums yra nežinomi“ „Mano mintys, — sako Viešpats per pranašą, — nėra jūsų mintys; jūsų keliai nėra mano keliai. Kiek dangus yra toli nuo žemės, tiek mano keliai yra toli nuo jūsų ir mano mintys nuo jūsų minčių“ (Iz 55,8s).

Kodėl Jėzus suteikė nemalonumo savo Motinai ir Juozapui, pasilikdamas Jeruzalėje? Kodėl dangiškasis Tėvas leido savo Viengimiam Sūnui kentėti ir mirti ant kryžiaus? Kodėl pirmieji krikščionys turėjo kentėti ir mirti kankiniais? Kodėl ir nūdien daug nekaltųjų patiria gyvenimo nedalią? Tai yra išganymo paslaptis. Visa tai pilnai paaiškės tik amžinybėje, kai Dievuje visa galėsime regėti. Viena yra aišku, kad Dievas leidžia kentėjimus, bet jų nesiunčia, nes tai yra naudinga mūsų išganymui. Todėl reikia visa nuolankiai priimti, nes tokia yra Dievo valia. Nesame juk aukščiau nei už Mariją, nei už Jėzų. Savo neįlygstamame skausme Alyvų darže Jėzus, tiesa, prašė, kad kančios taurė galimai praeitų pro jį, bet pridūrė: „Ne mano, o Tavo, Tėve, teiįvyksta valia!“ (Lk 22,42).

Štai kodėl, miela Ponia, kartokite ir jūs savo skausme: — Ne mano, bet teesie Tavo valia, dangiškasis Tėve! — Priekaištavimai Dievui jums nieko nepadės, o sutikimas su jo valia neabejotinai palengvins jums pernešti skausmą ir atgauti sielos ramybę“.

Kiekvienas mūsų kiekvienu atveju noriai privalome

priimti kaip džiaugsmus, taip ir sunkumus, juoba, kad sunkumai neretai yra naudingesni išganymui, negu džiaugsmui. Kai esame sunkumuose ne atsitolinti, bet verčiau reikia artėti prie Dievo, nes jis daugiausiai mums gali padėti. Juk Jėzus užtikrino, sakydamas: „Ateikite pas mane visi, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes esu romus ir nuolankios širdies, o rasite atgaivą. Nes mano jungas yra malonus ir mano našta yra lengva” (Mt 11,28ss).

3. „Man reikia būti tame, kas yra mano Tėvo”. — Šie žodžiai kiekvienam turėtų būti tikras kelrodis. Ne ten reikia eiti, kur pasaulis vilioja; ne tas pareigas privalu rinktis, kurios yra patogios ir pelningos; malonios ir garbingos žmonių akyse, bet į ten turime skubėti, kur dangiškojo Tėvo uždaviniai mūsų laukia; į ten, kur mes ne sau, o kitiems galime būti naudingesni; į ten, kur daugiau galima laimėti ne žemiškąjį lobių, o dangiškųjų gėrybių.

Kai sinedristai reikalavo iš apaštalų Petro ir Jono susilaikyti nuo liudijimo apie Kristų, jie atsakė: „Spręskite patys, ar yra teisu Dievo akivaizdoje labiau jūsų klausyti, negu Viešpaties? Mes juk negalime nekalbėti apie tai, ką matėme ir girdėjome” (ApD 4,19). Ir mes visų pirma ir visada privalome Dievo, o ne žmonių paisyti.

Šiandien daug kalbama apie žmogų. Jis statomas viso centre, jam stengiamasi sukurti rojus gyvenimą žemėje. Tartum žmogus būtų virš visko ir visa; tartum jis, o ne Dievas, būtų tikrasis pasaulio viešpats; tartum žemė, o ne dangus būtų tikroji žmogaus tėvynė. Tai didžioji mūsų laikų klaida.

Kiekvienas turėtų prisiminti šv. Pauliaus įspėjimą. Laiške Pilypiečiams apaštalas rašo: „Broliai, visi elkitės pagal mano pavyzdį, ir žiūrėkite tų, kurie elgiasi pagal mano pavyzdį. Daugelis jūsų, apie kuriuos dažnai kalbėjau,

o dabar su ašaromis sakau: elgiasi kaip Kristaus kryžiaus neprieteliai. Jų galas — pražuvimas. Jų dievas — pilvas. Jų pasididžiavimas — gėda. Jie temąsto apie žemiškus dalykus. Tuo tarpu mūsų tėvynė yra danguje. Iš ten mes laukiame mūsų Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus” (Pilyp 3,17-20). Taip, mūsų tėvynė yra danguje. Mūsų Viešpats yra Dievas. Todėl kiekvienas privalome kartoti su Kristumi: „Man reikia būti ten, kur yra mano Tėvo reikalai”.

4. Marija ir Juozapas nesuprato, ką Jėzus norėjo pasakyti anais žodžiais: „Man reikia būti ten, kur yra mano Tėvo reikalai”. Daugelis tėvų nesupranta sūnaus ar dukros, kai jie pasisako: „Dievas mane šaukia į kunigystę ar į vienuolyną. Kartais jie priešinasi, kadangi nesuvokia, kad, paaukodami Dievui, jie nenustoja sūnaus ar dukros, bet, priešingai, juos visada turės arčiau savęs tikros bei šventos meilės ryšiais.

Viena motina, kai jos sūnus apsisprendė tapti kunigu, kreipėsi į vyskupą ir jam tarė: „Ekscelencija, geriau palaimink ne šį kunigišką rūbą, kurį Linas turėtų vilkėti, bet patį Liną ir pasiųsk jį atgal į namus”. Vyskupas atsakė: „Ponia, būk tikra, kad Lino nenustoji. Matysi, kad jis visada bus iš visų jūsų vaikų pats artimiausias jums. Linas tapo kunigu, pasiekė aukštą poziciją bažnytinėje hierarchijoje. Senutė motina dažnai kalbėdavo apie aną savo pokalbį su vyskupu ir pridurdavo: „Vyskupas buvo teisingas. Linas visada buvo ir yra man pats artimiausias iš visų keturiolikos mano vaikų”.

Dieve duok, kad visi Dievą mylintys tėvai suprastų, jog, paaukodami Dievo ir Bažnyčios tarnybai sūnų ar dukrą, jų nenustoja, bet verčiau juos laimi dangui ir sau. Kiekvienas kunigas ir kiekviena vienuolė, nors ir kaip toli fiziškai būtų nuo tėvų bei kitų artimųjų, širdimi visada yra arti prie jų, juos kasdien atsimena savo maldose, prašydami ir laimėdami jiems visokeriopos dangiškos palaimos.

KALĖDŲ OKTAVA „A.B.C.”

Nauji Metai — Marijos Motinystė

Lk 2,16-21

Šiandien yra triguba šventė. Pasaulis švenčia civilinių metų pradžią. Bažnyčia mini Marijos dievišką Motinystę. Kristaus Vietininkas kviečia šią dieną skirti maldai už taiką.

I

Naujieji Metai primena praeinantį laiką, o praeinantis laikas lenkia žmogų susimąstyti. Užvertę praeitą mūsų gyvenimo lapą, atverčiame naująjį. Mūsų buvimas žemėje vienais metais jau trumpesnis. Vienais metais esame arčiau mirties, arčiau amžinybės. Kai kam metai, kuriuos pradedame, bus paskutiniai.

Argi tai mums nieko nesako? — Sako. Daug sako. Reikia tik, kad mes apie tai pamąstytume ir atitinkamas išvadas pasidarytume. Šv. Paulius įspėja, sakydamas: „Broliai, sakau jums: laikas trumpas! Belineka tiems, kurie turi žmonas, tarsi jų neturėtų, ir kurie verkia lyg neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų, ir kurie perka, tartum neįsigytų, ir kurie yra pasaulio reikalais užsiėmę, tarsi nebūtų užsiėmę. Nes šio pasaulio vaizdas praeina”

(1Kor 7,29ss). Šie apaštalo žodžiai lėmė Kūdikelio Jėzaus Teresės apsisprendimą palikti pasaulį ir užsidaryti Karmelio vienuolyne. Juk neapsimoka siekti bei prisirišti prie to, kas praeina. Išmintingiau yra rinktis tai, kas yra pastovu, kas yra amžina. Įspėjantys yra Jėzaus žodžiai: „Ką gi praverstų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet save (savo sielą) pražudytų. Arba ką duotų žmogus už savo sielą?“ (Mt 16,26).

Kartą aplankiau mirtinai sergantį ligonį. Jis pro ašaras man sakė: „Kunige, negerai gyvenau. Buvau per daug prisirišęs prie žemės lobių. Taupiau taip, kad atsisakydavau nuo valgio ir kitų būtinų išlaidų. Daug kas tyčiojosi iš manęs. Negerai gyvenau. Sutaupiau daug, bet va visa reikia palikti!“ Atsakiau: „Nėra didelis dalykas sukrauti turtą. Daug didesnis dalykas yra turtą gerai panaudoti. Stenkitės taigi šitai padaryti, kol dar yra laiko“. Neabejotinai laimingesnis mirties akivaizdoje yra tas, kuris žemės gyvenime visų pirma rūpinasi dangaus karalyste ir jos lobiais. Argi Jėzus nėra išakęs, tardamas: „Visų pirma ieškokite dangaus karalystės, o visi anie dalykai bus jums pridėti“ (Mt 6,33).

„Praeina šios žemės išvaizda!“ — Su ja praeiname ir mes. Kreipkime tad savo žvilgsnį ne į žemę, o į dangų. Atsiminkime ir vykdykime Kristaus raginimą: „Nekraukite sau turtų ant žemės, kur kandis ir rūdis suėda ir kur vagys išiplėšia ir pavagia. Verčiau kraukime sau lobius danguje, kur nei kandis, nei rūdis nesuėda, ir kur vagys neišibrauna ir nepavagia. Nes kur yra tavo lobs, ten yra ir tavo širdis“ (Mt 6,20s). Kas gyvena siekdamas dangaus, tas gyvenimo pabaigoje neturi beviltiškai kartoti: „Negerai gyvenau!“

Popiežius Paulius VI Naujų Metų dieną paskelbė maldos diena už pasaulio taiką. Jėzaus atneštoji pasauliui dovana, kai jis gimė Betliejaus grotoje, yra taika. Pagal pranašų nusakymą žydai laukė Mesijo kaip taikos Kuni-gaikščio, kuris turėjo visų pirma suteikti dvasinę ramybę, sutaikinant žmogų su Dievu, bet taip pat laiduoti ir išorinę taiką, sutaikinant žmogų su žmogumi mesijaninėje karalystėje. Iš tikrųjų, Jėzui gimus, angelai skelbė garbę Dievui aukštybėse, bet taip pat ramybę žemėje geros valios žmonėms (Lk 2,10.14). Pats Kristus pareiškė, jog jis atnešė ir teikia savo ramybę, kuri tačiau yra skirtinga, negu ta, kurią pasaulis duoda. Jis sakė: „Aš palieku jums ramybę, savo ramybę jums duodu. Ne kaip pasaulis ją duoda, aš jums duodu“ (Jon 14,27). O prisikėlęs iš numirusiųjų ir pasirodęs apaštalams, juos sveikino, tardamas: „Ramybė jums. Imkite Šv. Dvasią! Kam tik atleistumėte nuodėmes, jiems yra atleistos; kam gi sulaikytumėte, yra sulaikytos“ (Jon 20, 19.22s). Šiais žodžiais Kristus suteikė apaštalams ir jų įpėdiniams galią teikti žmonėms dvasinę ramybę, atleidžiant nuodėmes. Ir ši Kristaus teikiama per nuodėmių atleidimą vidinė ramybė yra pagrindas bei laidas išorinei taikai, kuri reiškiasi tarp individų ir visuomenėje bei valstybėse.

Pasaulio taika remiasi įstatymų galia ir ginklų jėga. O Kristaus ramybė ir taika išplaukia iš meilės ir remiasi tiesa. Kur yra tiesa ir meilė, ten yra teisingumas, ten nėra kivirčių, ten yra darna privačiame ir viešajame gyvenime. Štai kodėl Kristaus ramybė yra pagrindas bei laidas pasaulio taikai.

Kristaus ramybė bei taika nėra pasyvumas, nei pakenčimas to, kas yra melas, kas yra blogis, kas yra neteisybė. Kristaus taika kelia gėrį ir šalina pikta; skelbia tiesą ir

atmeta melą; vykdo meilę ir šalina neapykantą. Šia, būtent, prasme reikia suprasti Kristaus pasakymą: „Manote, kad esu atėjęs taiką duoti ant žemės? Ne, sakau jums, veikiausiai skaldymąsi” (Lk 12,51). Šia taipgi prasme reikia suprasti Simeono pranašystę, pabrėžiant, kad Kristus „Yra padėtas daugelio Izraelyje nupuolimui ir prisikėlimui, ir kaip ženklas prieštaravimui” (Lk 2,34). Siekiant Kristaus ramybės ir per ją pasaulio taikos, privalu skelbti kovą piktui, atmesti melą, šalinti neteisybę, laikytis tiesos, vykdyti teisingumą, puoselėti meilę Dievui ir artimui.

Pasakojama, kad garsus Dieviškos Komedijos autorius Dante Alighieri, išskaudintas neteisybių ir apsiavęs blogyje skęstančiu pasauliu, ėjo ieškoti ramybės vienuolyne. Kai atėjęs pasibeldė į vienuolyno duris, durininkas paklausė, kas esąs ir ko norįs. Jis atsakė: „Esu Dantė. Ieškau ramybės”. Garsusis Dantė yra kiekvieno žmogaus paveikslas. Mat, pasaulis neduoda nė vienam tikros ramybės. Jos reikia ieškoti ir ją galima rasti tik ten, kur žmonės gyvena su Dievu, visų Tėvu. Nes tik Dievas turi vaistų sąžinei nuraminti, atleidžiant nuodėmes, ir tuo pačiu gražinant sielai ramybę. Kristus per Bažnyčią ir Sakramentus teikia sąžinėms ramybę ir tuo pačiu duoda laidą išorinei taikai pasiekti bei ją įgyvendinti.

III

Pagrindinę dalį šioje šventėje Bažnyčia skiria Dievo Motinai.

Žinomas rusų rašytojas Turgenevas kartą paklaustas, kokį vaizdą bei paveikslą laiką gražiausiu pasaulyje, atsakė: „Tai, kas man atrodo gražiausia pasaulyje, yra jauna motina su naujagimiu kūdikiu prie krūtinės. Mat, iš šio paveikslo trykšta visa, kas žemės žmogui yra brangiausio, būtent: gyvybė, meilė ir laimė”. Turgenevas, žmo-

giškai samprotaujant, turėjo teisybę. Jauna motina su kūdikiu prie krūtinės yra neabejotinai žavus paveikslas. Bet patį gražiausią vaizdą regime Betliejuje, grotoje, kur gimė Išganytojas. Ten mes regime jauną Motiną, kuri yra vyro nepaliesta Mergelė. Ji glaudžia prie krūtinės naujagimį Sūnelį, kuris yra Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus ir pasaulio Išgelbėtojas. Šis vaizdas yra dieviškai gražus, kokio kito nėra buvę pasaulyje. Iš šio paveikslo trykšta pati gyvybės versmė, kuri iš dangaus nusileidžia ant žemės ir nuo žemės kyla į dangų; kuri laikinumą sujungia su amžinybe. Šis paveikslas spindi nelygstama, tobula, dieviška meile. Šį paveikslą gaubia nesuvokiama laimė, kokios žmogaus protas nepajėgia įsivaizduoti, nei širdis pilnai nujausti, kaip tai pabrėžė šv. Paulius (1Kor 2,9).

* * *

Žemės gyvenime neretai pasijuntame esą neapykantos ir kovų aukos. Bet kai žvelgiam į Betliejaus kūtelę, kai suklumpam prie Prakartėlės, pajuntam Meilę, ir ji nustelbia neapykantą, pripildo sielą ramybe, padaro mus laimingus nelaimingame pasaulyje.

Nūdienė triguba šventė susilieja į vieną dangiškoje Motinoje. Joje išnyksta laikas ir atsiveria amžinybė, nes ji pagimdė Tą, kuris yra laiko ir amžinybės Viešpats. Joje randame tikrą ramybę, nes ji yra Motina To, kuris sunaikino nuodėmę ir kryžiumi sujungė dangų su žeme, padarydamas visus Dievo išūniais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais.

Kaip tad galėtume nežvelgti į dangiškąją Motiną su Kūdikiu Jėzumi prie krūtinės?! Kaip galėtume neartėti prie jos, neatverti jai mūsų širdis pilnas meilės?! Juk ji yra mūsų visų mus mylinti Motina.

TRIJŲ KARALIŲ ŠVENTĖ „A.B.C.”

„Štai iš Rytų atvyko į Jeruzalę Išminčiai”

Mt 2,1-12

I

Evangelistas Matas nurodo vietą ir laiką, kur ir kada Išganytojas gimė. Jis gimė Judėjos Betliejuje, Erodo Didžiojo viešpatavimo metu. Gimusiojo Mesijo pasveikinti iš Rytų atvyko Išminčiai. Tai buvo greičiausiai mokslininkai — astrologai, gyvenę nūdienėje Persijoje — Irane. Krikščioniškas Padavimas teigia, kad tai buvę trys vyrai; minimi net jų vardai, būtent, Kasparas, Baldasaras ir Melchioras.

Kaip žydai, taip ir persai laukė ateisiančio Mesijo. Zaratustra, kalbėdamas apie ateisiantį Išgelbėtoją, jį pristatė Šaušian — Šventasis vardu. Ano meto astrologai teigė, kad kiekvieno žymaus asmens gimimą ženklinanti naujai pasirodžiusi žvaigždė. Juk dar ir nūdien girdima sakant: „Po gera žvaigžde gimęs žmogus!”

Minimieji Išminčiai vieną naktį, stebėdami dangaus kūnus, išvydo naują, nuostabią žvaigždę. Ji slinko iš rytų į vakarus. Tai labai nustebino Išminčius. Mat, normaliai, dėl žemės sukimosi, atrodo, kad žvaigždės rieda iš vakarų į rytus. Jiems dingtelėjo mintis, kad greičiausiai tai yra ženklas, jog bus gimęs Mesijas, ir priešinga kryptimi judan-

ti žvaigždė — kometa ženklina kelią į ten, kur jis randasi. Nedelsdami tad leidosi kelionėn, sekdami žvaigždės kelią. Pasiėkė Jeruzalę. Bet va, staigmena. Vos tik įžengė į miestą, žvaigždė nustojo švietusi. Pamanė, jog tai esąs ženklas, kad Mesijas yra gimęs ir randasi čia. Reikėjo jį surasti. Kur kreiptis? Kas galėjo suteikti žinių? Aišku, reikėjo eiti į karaliaus rūmus. Kur gi kitur galėtų gimti pasaulio Išgelbėtojas, jei ne karaliaus rūmuose. Prisistatė tad pas karalių Erodą. Pasisakė iešką gimusiojo Mesijo, nes pasirodžiusi ypatinga žvaigždė juos vedusi į čia ir čia staiga išnykusi. Erodas, išklausęs Išminčius, giliai susirūpino. Jis žinojo, kad žydai laukia ateisiančio Mesijo, kuris turėtų išvaduoti Izraelį iš politinės priespaudos. Vadinasi, jis galis būti pavojingas jo viešpatavimui. Štai kodėl Erodas nedeldamas sukvietė vyriausius kunigus ir Rašto mokytojus, kad pasakytų, kur pagal pranašystes turėtų gimti Mesijas. Atsakymas buvo aiškus: Judėjos Betliejuje. Mat, pranašas Michėjas yra parašęs: „Ir tu, Judo žemės Betliejau, anaipol nesi mažiausias tarp Judo didžiūnų! Iš tavęs juk kils vadas, kuris ganytų mano tautą — Izraelį“ (Mich 5,1ss; Mt 2,6).

Pastebėtina, kad jei žinia Erodą sudomino ir išgąsdino, tai sinedristai bei tautos vadai ją priėmė skeptiškai.

Erodas, žinomas savo dideliu žiaurumu, apsisprendė pasinaudoti išminčiais, kad sužinotų tiksliai, kur gimusysis Išganytojas randasi, su intencija jį nužudyti. Todėl vėl pasikvietęs juos pas save, prašė vykti į Betliejų, ir, suradus Gimusįjį bei jį pagarbinus, grįžti atgal, kad painformuotų, kur jis randasi, nes ir jis, sakė veidmainiškai, noris, nuvykti ir jį pagerbti. Išminčiai išvyko į Betliejų. Bet, vos tik išėjo iš miesto, vėl pasirodė žvaigždė ant dangaus, kuri riedėjo ir sustojo Betliejuje, kur radosi Kūdikelis. Jie jį pagarbino ir apdovanojo. O įspėti nuostabiai sapne, kad negrįžtų pas Erodą, kitu keliu išvyko į savo šalį.

Šis yra evangelisto Mato užrašytas pasakojimas. Iš jo pravartu yra pasimokyti bei padaryti kai kurias praktiškas išvadas.

II

„Kelkis, apsišviesk, Jeruzale, nes šviesa tau patekėjo ir Viešpaties garbė plezdена virš tavęs!” (Iz 60,1)

— Šiais pranašo žodžiais Bažnyčia prabyla į mus savo liturgijoje, kviesdama džiaugtis. Ir kaip nesidžiaugti, kai švenčiame Išganytojo viešo pasirodymo pasauliui šventę.

Jis gimė lauktas, bet atėjo nepastebėtas. Nužengė kaip karališkų Dovidų namų ainis, bet Jeruzalė, tautos sostinė, pasirodė jam abejinga ir net neprietelingą; o Betliejus nesusuteikė jam net žmogiškos pastogės: turėjo gimti gyvuliams skirtoje grotoje. Ir vis dėlto neliko užmirštas, nepraėjo nepastebėtas.

Kalėdų naktį, kai žemė miegojo, dangus atsivėrė ir skelbė jo gimimą. Izraelio sostinė su abejingumu ir baime sutiko žinią apie jo gimimą, bet iš tolimų Rytų atvyko Išminčiai, vedini nuostabios šviesos pasirodžiusios ant dangaus, kad jį Viešpačiu išpažintų, pagarbintų ir apdovanotų.

III

Tai įvyko prieš dvidešimt amžių. Iš tolimos praeities grįžkime į dabartį. Stebėkim pasaulį ir klauskim save, koks yra mūsų bei dabarties žmonių atsinešimas į anuos Betliejaus įvykius: į gimusį Išganytoją?

Pakeliam akis, — aplink tamsu. Įsiklausom, — girdim skundus ir aimanas. Mūsų laikų žmogus skendi tamsoje, nors dedasi visa žinaš; yra vargšas ir bedalis, nors pertekęs žemiškomis gėrybėmis. Bažnyčia kreipiasi į jį, prabyla ir sako: „Kelkis, žmogau, apsišviesk dangaus šviesa, kuri su

Kristumi patekėjo ir plezdena virš tavęs!" Deja, gaunasi ispūdis lyg daugelis šio Bažnyčios kvietimo negirdėtų, nes nematom šypsnių jų veide. Aime, daugelis girdi ir suprantą Bažnyčios raginimą, bet klausyti nenori ir suprasti nepajėgia. Mūsų dienų žmogus yra apakęs pasiektais techniniais laimėjimais. Todėl nesikreipia į Išganytoją, jo nelaukia ir neieško, nes mano galėsiąs pats savomis jėgomis visakuo apsirūpinti. Jis nenori šviesos, bevelija skendėti tamsybėse, nes bijo, kad jo nuodėmingas gyvenimas neišeitų į viešumą. Dangus jį erzina, nes jaučiasi nepajėgus jį pasiekti. Dievas jį gąsdina, nes nesilaiko jo įsakymų, nepildo jo valios.

IV

Ieškant išsigelbėjimo, reikia atsigręžti ne į žemę, o į dangų. Dangus Dievo duotu Apreiškimu pažadėjo išganyimą, kurį turėjo įvykdyti atsiųsimas Mesijas. Dangus Rytų Išminčiams nuostabi dangaus šviesa rodė kelią prie gimusio Išganytojo Betliejuje. Dangus šviečia malonių šviesa kelią į išganyimą ir mums.

Tikėjimas yra ana šviesa, kuri veda mus per gyvenimo kalnus ir klonius, miškus ir pelkes, dienos skaidrume ir nakties tamsoje, kad galėtume užtikrintai pasiekti išganyimą. Kristaus Evangelija veda mus saugiau ir tikriau, negu ana Kalėdų žvaigždė, kuri vedė Išminčius prie gimusiojo Išganytojo. Reikia taigi ištikimai laikytis Evangelijos, nepasitikint ir nepasikliaujant vien žmogiška išmintimi. Ne į žemiškas Jeruzales, ne pas pasaulio valdovus turime eiti ir teirautis apie Išganytoją ir išganyimą, bet verčiau imti į rankas Evangeliją: ją pažinti, jos laikytis pagal Bažnyčios mokymą bei nurodymus.

Kalėdų Praktėlė, prie kurios mus veda tikėjimo žvaigždė, nėra didingose žemės valdovų sostinėse, nei

triukšminguose jų rūmuose; nėra taipgi universitetų katedrose, nei įvairių teologų knygoose, o kiekvienoje Dievą mylinčioje širdyje. Ji yra ten, kur Dievas gyvena, kur jam skiriama pirmoji vieta, kur Dievui malonu būti.

Reikia artėti prie Prakartėlės. Ten juk mūsų Išganytojas. Ten galima pajusti dangų ant žemės. Mat, Prakartėlę gaubia dangiškos meilės spinduliai, kurie, kartą palietę žmogaus sielą, ją pakelia Dievop ir pripildo ramybe net tada, kai viduje siaučia audra, slegia nedalia. O šitai pasiekus, ko gi daugiau žmogus galėtų trokšti?!

Prakartėlė yra tikroji mūsų žemiškos kelionės Alfa ir Omega — pradžia ir pabaiga, išėjimo ir sugrįžimo taškas. Kol pasaulis neatsigręš į Prakartėlę, nesuklups prie jos ir nepagarbins Išganytojo, tol žemėje bus dejuojama dėl siaučiančių neramumų ir netikrumų, tol bus kenčiama dėl įvairių negerovių.

* * *

„Kelkis, apsišviesk, Jeruzale, nes šviesa tau patekėjo ir Dievo garbė pakilo virš tavęs!” — šiais žodžiais dangus prabyla į mus, kad liautumės aimanavę, o skubėte skubėtume prisipildyti džiaugsmu, kuris mūsų laukia, kuris yra patiriamas prie Prakartėlės. Jėzus juk nužengė iš dangaus, prisiimdamas žmogaus prigimtį, kad teiktų mums savo džiaugsmą, kuris yra pilnas (Jo 15,11), ir kurio niekas negali iš mūsų atimti (Jon 16,22).

SEKMADIENIS PO TRIJŲ KARALIŲ „C” Kristaus Krikštas

LK 3,15s.21s

I

Evangelistas Lukas Jėzaus Krikštą sieja su pasaulio įvykiais: deda į istorijos rėmus.

Jėzų įvedė į viešąjį gyvenimą Jonas Krikštytojas. Jis prirengė jam kelią, kviesdamas prie atgailos ir ragindamas krikštydintis atgailos krikštu. Kai Jėzus atėjo pas jį, kad būtų pakrikštytas, Jonas jį pristatė, kaip lauktąjį Mesiją ir Dievo Sūnų. Šiuo Jono misija baigėsi, o prasidėjo Kristaus.

Jonas savo veiklą pradėjo apie 26/7 metus, pagal dabartinį mūsų krikščioniškos eros skaičiavimą. Jėzus turėjo būti 30 metų. Tai įvyko viešpataujant imperatoriui Tiberijui, kai Judėjos valdytojas buvo Pontius Pilotas, o Galilėją valdė tetrarcho titulu Erodas Antipas, gi vyriausiu kunigu buvo Kaifas. Visi šie istoriniai asmens vienu ar kitu būdu turėjo santykių su Kristumi.

Savo apaštališką veiklą Jonas vykdė, vaikščiodamas Pajordanės srityse. Sakė pamokslus. Ragino liautis daryti pikta. Kvietė prie gerų darbų. Skatino taipgi apsivalymo

nuo nuodėmių ženklan krikštytis vandens krikštu, t.y. apsiplauti vandenių ženklan vidinio apsisivalymo nuo nuodėmių per atgailą.

Kristaus Pirmtakas turėjo didelį pasisėkimą. Minios žmonių plaukė pas jį, jo klausėsi, darė atgailą, krikštijosi. Jis ėmė garsėti visame krašte. Tai atkreipė dėmesį tautos vadų, ypač fariziejų. Siuntė tad pas jį savo atstovus teirautis: kas esąs, kuo save laikąs? Mat, minioje atsirado žmonių, kurie ėmė galvoti ir sakyti, kad Jonas esąs Mesijas. Kai atsiųstieji iš Jeruzalės teiravosi ir oficialiai klausė, kas esąs, Jonas atsakė, jog nesąs nei Kristus, nei Elisas, nei pranašas, o kelio rengėjas Mesijui, kuris ateina po jo. Jis esąs tasai, apie kurį pranašas Izaijas kalbėjo, sakydamas: „Aš tyruose šaukiančiojo balsas. Taisykite Viešpačiui kelią” (Iz 40,3). Jonas taigi prisipažino esąs Kristaus Pirmtakas, jam kelio rengėjas. O paklaustas, kodėl krikštija, jei nėra Mesijas, atsakė, nurodydamas, jog jo krikštas esąs vien simbolinis apsiplavimas, vien ženklinąs apsisivalymą nuo nuodėmių. Gi Kristus, kuris yra beateinąs, taip pat krikštys, bet jo krikštas ne tik ženklinąs, o tikrumoje vykdys vidinį apsisivalymą per Šv. Dvasios teikiamas malones, ir padarys sielas tikrai tyras. Kaip ugnis ištyrina metalą, taip Kristaus krikštas ištyrins sielas. Visa tai, kadangi Kristus yra už jį nelygstamai didesnis. Jis yra tiek didis, kad Jonas nesijaučia esąs vertas būti net menkiausiu jo tarnu.

Kai Jonas buvo pasiekęs aukščiausią savo apaštalavimo laipsnį, kai minios žmonių iš viso krašto plaukė pas jį ir krikštydinosi, atvyko iš Galilėjos ir Jėzus. Paprašė būti pakrikštytas. Jonas pažinojo Jėzų. Buvo juk giminaičiai. Žinojo jo dievišką kilmę. Todėl prieš jį jautė savo menkumą. Todėl, kai Jėzus paprašė būti pakrikštytas, jis labai nustebo ir bandė priešintis, sakydamas: „Reikia, kad aš būčiau tavo pakrikštytas, o tu ateini pas mane!” (Mt 3,14).

Tik kai Jėzus pareiškė, jog reikia, kad įvyktų, kaip jis sako, tik tada Jonas sutiko ir atliko krikšto apeigas. Po krikšto Jėzus išlipo iš vandens ir ėmė melstis. Čia pat įvyko dangiškas reiškinys. Šv. Dvasia, dangui atsivėrus, nužengė regimu būdu ant Jėzaus, ir iš dangaus pasigirdo balsas: prabilo dangiškasis Tėvas, tardamas: „Tu esi mylimasis mano Sūnus, tavyje aš pasigėrėjau!” (Lk 3,22). Taigi dvasiškasis Tėvas antgamtiniu reiškiniu pristatė ir paliudijo, kad Jėzus Mesijas yra Viengimis jo Šanus. Šis antgamtinis reiškinys iš anksto Jonui buvo pažadėtas ir nusakytas, kad iš jo suprastų ir įtikėtų, jog Jėzus tikrai yra Dievo Siųstasis.

II

Evangelijos pasakojimas apie Jėzaus Krikštą yra suvestinas į dvejopą liudijimą. Pirmoje eilėje Jonas liudija apie save ir Kristų; antroje eilėje dangus — dangiškasis Tėvas liudija ir pristato Jėzų kaip Mesiją ir Dievo Sūnų.

1. Jonas kalba apie save su dideliu nusižeminimu. Ir vidinį jo nuolankumą atitiko išorinis jo elgsenos paprastumas ir jo gyvenimo vargingumas. Vilkėjo ašutinę ir maitinosi tuo, kas tyruose buvo galima rasti: skėriais, žolėmis, laukinių bičių medumi. Ir vis dėlto šis Jono paprastumas ir nuolankumas slėpė jame jo tikrą asmens didybę, kurią liudijo ir iškėlė Kristus, kalbėdamas vėliau minioms. Jėzus sakė: „Ko išėjote į tyrus pasižiūrėti? Ar vėjo siūbuojamos nendrės? Bet ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Aure, tie, kurie puošniai vilki ir ištaigingai gyvena, yra valdovų rūmuose. Ko tad išėjote pasižiūrėti? Ar pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo... Tarp gimusių iš moters nėra nė vieno didesnio už Joną” (Lk 7,24-28).

Jei apie save Jonas liudijo giliam nuolankume, tai apie Kristų kalbėjo su didele pagarba: jį pristatė kaip Mesiją ir Dievo Sūnų, kaip nekaltą Avinėlį, kuris turėjo būti paaukotas už visų nuodėmes, kaip tai pranašas Izaijas iš anksto buvo nusakęs (Iz 16,1;53,7; Jo1,29). Jonas pabrėžė, jog jis krikštija simboliniu vandens krikštu, o Jėzus ateina krikštyti Šv. Dvasia. Jo krikštas ne simbolizuos, bet dildys nuodėmes. Kaip ugnis ištyrina metalą, taip Jėzaus krikštas ištyrins sielas nuo nuodėmių: padarys jas nekaltas. Jonas dar primena, jog Kristus ateina ne tik kaip Išganytojas, bet taip pat kaip Viešpats ir Teisėjas. Jis ateina su vėtykle rankoje, kad ir ūkininkas išvėtytų klojime išskultus grūdus, t.y. atskirtų geruosius nuo piktųjų; teisiuosius nuo pasmerktųjų; kad grūdus, t.y. teisiuosius paimtų į dangiškus aruodus, o pelus, t.y. piktuosius pasiųstų į pragaro ugnį.

Atsistojęs šalia Jėzaus, Jonas jaučiasi esąs tik mažiau-
sias ir nevertas jo tarnas.

Jono liudijimas apie save ir Kristų yra graži pamoka nuolankumo. Nuolankumas yra pirmąjį dorybė. Ji priartina prie Dievo ir atveria žmogui jo malonių turtus. Ne be reikalo šv. knygoje pakartotinai primenama: „Dievas priešinasi puikiesiems, o nuolankiesiems suteikia malonių“ (Pat 3,33; Jok 4,6; 1Petr 5,5). Pats Jėzus kviečia mokytis iš jo, nes jis yra romus ir nuolankios širdies, o tai teikia sieloms atgaivą (Mt 11,20). Deja, nuolankumo dorybę nėra lengva pasiekti. Mūsų „aš“ yra tiek stiprus, kad jį nugalėti reikia didžių pastangų ir dangaus paramos. Ne vien pasaulio, bet ir Dievo žmonių tarpe dažnai girdime, sakant: „Aš jums pasakysiu!“ „Aš jums paaiškinsiu!“ „Aš tai žinau!“ „Aš tai padariau!“ Nevisada tai yra tiesa, nors sakantysis yra įsitikinęs sakąs tiesą.

Netrūksta tačiau tų, kurie eina į kitą kraštutinumą, būtent, perdėtai žeminasi, bet su tikslu, kad kiti imtų juos

girti bei aukštinti.

Reikia taigi paisyti, kad siektume nuoširdaus nuolan-
kumo, statydami save ne žmonių, o Dievo akivaizdoje, ir
rūpindamiesi bei siekdami verčiau Dievo, o ne žmonių
liudijimo apie mus. Jonas buvo laimingas, nes Kristus apie
jį gražiai liudijo, ir jo liudijimas buvo tikras. Iš Kristaus
taigi ir mes visų pirma privalome laukti liudijimo apie
save.

2. Dangus liudijo apie Kristų. Dangiškasis Tėvas pra-
bilo ir liudijo apie Jėzų, pristatydamas jį kaip savo numy-
lėtą Sūnų, kuriuo jis gėrisi, kuriame jis randa sau džiaugs-
mo. Dangiško Tėvo liudijimas apie Jėzų buvo skirtas Jonui,
bet ir mums visiems. Jonui buvo įrodymas, kad Jėzus tikrai
yra žadėtasis Mesijas. Mums gi yra kvietimas gyventi taip,
kad ir mes būtume Dievui pasigėrėjimas; būtume anas na-
šus kviečių derlius, kurį Kristus yra pasirengęs sukrauti
dangaus aruoduose; o ne pelai, kurie skirti sudeginti.

* * *

Dangiškas Tėvas žvelgia į mus iš dangaus. Kokį liudiji-
mą jis duoda apie mus? Ar nesame kartais vien siūbuojan-
čios nenėrės, blaškomos įvairių pasaulio vėjų! Ar esame
uolūs išganymo vynuogyno darbininkai, o gal vien žemiškų
malonumų ieškotojai ir puošnių salionų lankytojai? Ar
paisome Dievo valios, o gal sekame pasaulio dvasią ir
vykdome, kas mums patogų? Ar Dievo paveikslas, į kurį
esame sutverti, yra puošnus mumyse, o gal suterštas ir
atstumiantis? Ar esame tokie, į kuriuos žvelgdamas, dan-
giškasis Tėvas gali rasti sau pasigėrėjimo? Dieve duok, kad
taip tikrai būtų.

METŲ SEKMADIENIAI

I

- I Antras Sekmadienis
 - Su Kristumi
 - Stebuklas Galilėjos Kanoje
- II Trečias Sekmadienis — Dievo žodžio skelbimas
- III Ketvirtas Sekmadienis — Nazaretiečiai kėsinaisi prieš Jėzų
- IV Penktas Sekmadienis
 - Stebuklinga žvejyba
 - Apaštalų pašaukimas
- V Šeštas Sekmadienis — Tarp Dievo ir pasaulio
- VI Septintas Sekmadienis — Priešų meilė

ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Su Kristumi — visada ir visur (Jon 2,1-12)

I

Vyko vestuvės Galilėjos Kanoje. Daug svečių vaišėse. Jų tarpe ir Jėzus su švenčiausia savo Motina. Vaišės tęsiasi. Nuotaika gera. Visi gražiai linksminasi. Bet štai nemalonumas šeiminkams. Pradeda trūkti vyno. Apie tai sužino Jėzaus Motina. Ji yra tikra, kad jos dieviškasis Sūnus gali padėti išgelbėti, nors reiktų ir stebuklo. Kreipiasi tad į jį ir primena, jog trūksta vyno. Jėzus atsiliepia gana šiurkščiai. Jis sako: „Moteriške, kas mums! Mano valanda dar nėra atėjusi”. Atsakymas leidžia suvokti, kad Marija prašė ir tikėjosi stebuklo. Juk Dievo Sūnui visa yra įmanoma. Bet Jėzus, atsakydamas, įspėjo, jog dar nebuvo atėjęs laikas daryti stebuklus ir tuo pačiu apsireikšti esant Mesijui. Ir vis dėlto, nežiūrint regimai neigiamo atsakymo, švenčiausioji Motina tikėjo, kad jos prašymas bus išklausytas. Priėjusi prie patarnautojų, ji tarė: „Darykite visa, ką tik jis palieps!”

Švenčiausioji Motina neapsiriko. Jėzus išklausė jos prašymo. Jis įvykdė stebuklą, pirma negu laikas buvo atėjęs, paversdamas vandenį į vyną. Taip išgelbėjo šeiminkus nuo nemalonumo, o svečiams užtikrino tolesnį džiaugsmą.

Evangelijos pasakojimas apie stebuklą Galilėjos Kanoje, kai Jėzus vandenį pavertė į vyną, teikia mums gilią mintį, kuri sako, jog pravartu yra visada ir visur būti su Jėzumi, nes jis kiekvienu atveju gali mums padėti.

II

1. Reikia būti su Kristumi, nes jo pagalbos visada esame reikalingi. Žmonės dažnai mus apleidžia, nuo mūsų nusigręžia, mums padėti nenori ar negali. Gi Dievas niekada neatsako savo pagalbos, kai jos esame reikalingi, ir kai jos prašome nuoširdžia malda. Šitai Viešpats užtikrina per pranašą, sakydamas: „Nejau motina galėtų užmiršti savo kūdikį, nemylėti savo iščių vaisiaus? Bet jei ir atsirastų, kuri užmirštų, aš tavęs niekad neužmiršiu“ (Iz 49,15). Šie žodžiai buvo pasakyti ir taikomi Izraeliui, bet jie yra taikomi ir mums. Ir mums Dievas užtikrina savo meilę ir globą, kuri viršija net ir didžiausią žmogišką meilę, kokia yra motinos savo kūdikiui,

Žmonės, nors ir norėdami, kartais negali mums padėti, nes yra nepajėgūs. Dievas gi nori ir gali visada ir visiems padėti, nes yra visagalis, nes yra mylis Tėvas. Viešpats kalbėjo per pranašą ir sakė: „Ar manote, kad mano ranka sutrumpėjo ir tapo nepajėgi, įdant negalėčiau jūsų išgelbėti?“ (Iz 50,2). Tas pats pranašas toliau užtikrina: „Viešpaties ranka nėra sutrumpėjusi, kad nepajėgtų išgelbėti; nei jo ausis yra apkurtusi, kad negalėtų išgirsti“ (Iz 59,17). Taip, Dievas išgirsta prašymus tų, kurie į jį šaukiasi. Jis ateina į pagalbą kiekvienam sunkume, nes yra visagalis. Reikia tačiau jo šauktis; į jį tikėti, jam sūniškai pasivesti.

2. Privalome saugotis to, kas skiria nuo Dievo, ir puoselėti tai, kas artina prie jo, bei jungia su juo. Tik taip galime užsitikrinti dangaus pagalbą, kai jos tikrai esame reikalingi: kai niekas kitas negali padėti.

Nuo Dievo mus skiria nuodėmė. „Jūsų kaltės, — sako Viešpats per pranašą, — pastatė tvorą tarp jūsų ir jūsų Dievo. Jūsų nuodėmės paslėpė jo veidą nuo jūsų, kad neišklausytų jūsų maldavimų” (Iz 59,2). Štai kodėl Viešpats ragina per tą patį pranašą, sakydamas: „Nusiplaukite ir nusivalykite; pašalinkite pikta iš jūsų darbų, iš mano akių! Po to ateikite ir kalbėsime, — sako Viešpats. Jei jūsų kaltės it skarlatas raudonuotų, išbaltės lyg sniegas; jei būtų raudonos it purpura, pasidarys baltos kaip vilna. Jei būsite klusnūs ir ištikimi, valgysite žemės gėrybių” (Iz 1,17-19). Taigi norint sulaukti Dievo pagalbos, kai jos esame reikalingi, visų pirma turime išsilaisvinti iš nuodėmių, nusivalyti nuo jų.

Artina prie Dievo, daro jam mus priimtinus klusnumas jo valiai, ištikimumas jo įsakymams. „Jei mane mylite, — pareiškė Jėzus, — laikysite mano įsakymus. Ir aš prašysiu Tėvą, o jis duos jums kitą Globėją, kad jis būtų su jumis per amžius” (Jon 14,15s). „Jei laikysite mano įsakymus, — tęsė toliau Išganytojas, — jūs pasiliksime mano meilėje, kaip aš laikau Tėvo įsakymus ir pasilieku jo meilėje. Tai jums kalbėjau, kad mano džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jon 15,10). Klusnumas artina prie Dievo, o kai jis vyksta iš meilės, ne iš baimės, ne tik artina, bet jungte jungia su Viepačiu, ir taip jame randame ir visokeriopą pagalbą, ir pilnutinį džiaugsmą. „Aną dieną, — kalbėjo ir sakė Jėzus, — jūs suprasite, jog aš esu Tėvuje ir jūs manyje, o aš jumyse. Kas laiko mano įsakymus bei juos pildo, jis yra tasai, kuris mane myli: kas gi mane myli, bus mylimas mano Tėvo, ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu” (Jon 14,20s). Taigi privalome būti ištikimi Dievui iš meilės. Ištikimumas turi būti tvirtas, o meilė nuširdi ir pilna. Taip pasiekiama pilna vienybė su Kristumi ir dangiškuoju Tėvu ir užsitikrinama pilnutinis džiaugsmas, kurį tik Dievas duoda.

3. Privalome siekti būti su Dievu visada: nuo jaunatvės iki senatvės; skausme ir džiaugsme; sėkmėje ir nesėkmėje; bažnyčioje ir namie; darbe ir poilsyje.

Jaunatvėje Išganytojas bus apsauga nuo žemiškų vilionių; subrendime — ramstis sunkumuose; senatvėje — paguoda ir viltis.

Džiaugsme Jėzus laiduos tyrumą ir pastovumą; skausme užtikrins paguodą bei teiks stiprybę.

Sėkmėje Kristus saugos nuo praradimo lygsvaros bei pakilimo į puikybę. Nesėkmėje — padės ją ramiai pernešti ir pamokys jos išvengti ateityje.

Turime ieškoti Išganytojo bažnyčioje, kad jį pakviesume į namus, į darbovietę, siekiant užsitikrinti jo palaimą.

Su Kristumi visada ir visur! Tai gyvenimo siekimas. Tai užsitikrinimas džiaugsmo ir apsauga nuo nedalios. Tai apsauga nuo paklydimų ir laidas laimėjimų. Su Kristumi visada ir visur! Tebūnie mūsų gyvenimo tikroji realybė.

ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Pirmasis stebuklas Galilėjos Kanoje

Jo 2,1-12

I

Jėzus buvo tik ką grįžęs iš Perėjos į Galilėją. Kanos miestelyje, kuris radosi 10 km į rytus nuo Nazareto, vyko vestuvės. Į vestuves buvo pakviestas ir Jėzus su švč. Motina ir giminaičiais. Vestuvių vaišės pas žydus tęsdavosi kelerą dienų. Šeimininkai, matyt, nebuvo pramatę sulaukti tiek svečių. Taip kad ėmė trūkti vyno. Šitai pastebėjo Marija. Ji ryžosi gelbėti nemalonią padėtį. Nedelsdama kreipėsi į dieviškąjį Sūnų, būdama tikra, kad jis ras kokią nors išeitį. Ji sakė Jėzui, kad šeimininkui trūksta vyno. Jėzus atsakė, jog tai ne jo reikalas. Juoba, kad metas daryti stebuklus, apie ką greičiausiai galvojo švč. Motina, dar nebuvo atėjęs. Nežiūrint tokio atsakymo, Marija vis dėlto buvo tikra, kad dieviškasis jos Sūnus išklausys jos prašymo ir ateis į pagalbą šeimininkams. Todėl kreipėsi į tarnus ir prašė juos daryti visa, ką tik Jėzus jiems palieps. Neapsiriko. Jėzus ryžosi padaryti stebuklą, paversdamas vandens vynu, nežiūrint, kad laikas viešai rodytis su antgamtinėmis galiomis dar nebuvo atėjęs.

Žydai praktikuodavo ritualinius apsiplovimus. Mozės Įstatymas reikalavo, kad, grįžus į namus, kiekvienas nu-

siplautų kojas; o, prieš sėdant prie stalo, nusiplautų ir rankas (Kun 11, 38; AtĮ 4,2). Todėl namų priemenėje paprastai stovėdavo akmeniniai indai, pilni vandens, kad kiekvienas, atėjęs, galėtų atlikti reikalaujamus apsiplovimus. **Evangelistas pastebi, kad vestuvių šeimininko namų prieangyje buvę net šeši dideli indai, kurių kiekvienas galėjo talpinti apie šimtą litrų vandens.**

Jėzus, švč. Motinos prašomas ir, kad gelbėtų šeimininkus iš nemalonios padėties, ryžosi pirm laiko pasirodyti su savo dieviškomis galiomis, daryti stebuklą, paversdamas vandenį į vyną. Įsakė tad tarnams pripildyti indus vandens. O kai tai buvo įvykdyta, liepė semti ir nešti vaišių vadovui, kad duotų svečiams. Vaišių vadovas, paragavęs, pastebėjo, jog tai buvo puikus vynas: geresnis, negu anksčiau duotasis. Kreipėsi taigi į jaunikį ir padarė pastabą, jog reikėję šį vyną duoti pradžioje. Mat, pradžioje visi lengvai atpažįsta vyno kokybę; o kai jau kiek įgeria, tada noriai geria ir mažesnės vertės, nes, įgėrus, paprastai neatpažįstama gėrimo kokybė.

Evangelistas pabrėžia, kad vaišių vadovas nežinojo, jog šį gerąjį vyną Jėzus stebuklu buvo padaręs. Šitai tačiau žinojo tarnai, ir jie pasakė visiems, jog Jėzus stebuklingai vandenį pavertė į vyną.

II

Apmąstydami evangelijos pasakojimą apie pirmąjį Jėzaus padarytą stebuklą Galilėjos Kanoje, galime padaryti kelias pamokančias išvadas.

1. Jėzų regime vestuvių pokylyje. Jis dalinasi su vestuvinkiniais iškilmų džiaugsmu. Taigi klysta tie, kurie vaizduojasi Jėzų vien baranti, draudžiantį, reikalaujantį atsižadėti žemiškų džiaugsmų. Tikrumoje yra priešingai. Jėzus nedraudžia ir neatima džiaugsmo, bet verčia jį tei-

kia: jį daro pilną ir pastovų. Jis pats yra pasakęs: „Tai jums kalbėjau, kad manasis džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,11). Pagrįstai šv. Paulius ragino pilypiečius, sakydamas: „Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Kartoju: džiaukitės! Jūsų gera nuotaika tebūna žinoma visiems” (Pilyp 4,4).

Mūsų gyvenimas banguote banguoja tarp džiaugsmų ir skausmų; tarp malonumų ir nemalonumų, tarp džiugaus juoko ir karčių ašarų. Ir anų vestuvių Galilėjos Kanoje pavyzdys tai liudija. Iškilmių ir vaišių džiaugsmas! Bet va iškilmėse ir džiaugsmė susirūpinimas, nemalonus! Trūksta vyno. Vaisėse tačiau dalyvauja Jėzus. Jis visa gali, Daro stebuklą. Vandenį paverčia į puikų vyną. Nemalonus pašalinamas. Vėl visi gali džiaugtis ir linksmintis. Padarytas stebuklas džiaugsmą pakelia iki nuostabumo ir jam suteikia dvasinę prasmę.

Visa šitai mus moko, jog savo džiaugsmu turime dalintis su Kristumi, nes tik jis gali padaryti mūsų džiaugsmą tikrą, pilną ir pastovų.

Deja, džiaugsmė žmonės dažnai pasineria savyje; nori jį sau turėti; nenori su niekuo, nei su Dievu, juo dalintis. Priešingai, džiaugsmė dažniausiai užmiršta Dievą. Tik, kai džiaugsmas išblėsta, kai nelaimė ištinka, kai skausmas prislegia, tada atsimenama Dievas ir pradedama jo šauktis. Dievas net ir tokiais atvejais maldą išgirsta ir pagalbos neatsako. O į nekantraujantį prabyla ir sako: „Aš laukiau tavęs, kai buvai džiaugsmė. Turėk kantrybės palaukti manęs, kol atlankysiu tave skausmel!”

2. Jėzus padarė stebuklą, nors laikas tam dar nebuvo atėjęs. Šitai sako, jog galime išprašyti iš Dievo pagalbos net ir tada, kai, žmogiškai galvojant, atrodo beviltiška. Neturime tad niekad prarasti drąsą, nei nustoti vilties, Nors ir kaip audros šéltų, nors ir kažin kokiuose sunkumuose besirastume, nors ir kaip dangus būtų apsiniaukęs, jei

Kristus yra su mumis, jis gali ir yra pasirengęs mums padėti. Reikia tik jo šauktis. Juk jis yra užtikrinęs sakydamas: „Jei jūs pasiliksité manyje ir mano žodžiai jumyse, prašykite, ko tik norėtumėte, ir jums tai įvyks” (Jo 15,7). Kaip anuomet Kanos vestuvėse Jėzus, prašomas, stebuklu pašalino nemalonumą ir pratęsė bei papildė vaišių džiaugsmą, taip ir mūsų gyvenime jis gali nemalonumus pašalinti ir džiaugsmą sugrąžinti bei papildyti, jei yra su mumis, jei mes į jį kreipiamės ir meldžiamės mums padėti. Juk yra primygtinai užtikrinęs: „Ko tik beprašytumėte mano vardu, tai padarysiu, kad Tėvas būtų pašlovintas Sūnuje. Jei ko prašytumėte mane mano vardu, aš padarysiu” (Jo 14,13s).

3. Jėzus pirm laiko padarė stebuklą Galilėjos Kanoje, kadangi jį prašė dieviškoji Motina. Kai Marija jam pasakė: „Jiems trūksta vyno!” — jis jai atsakė, jog jiems tai neapeina, o be to, jo metas daryti stebuklus dar nėra atėjęs. Ir vis dėlto Marija buvo tikra, kad jis jos paklausys, ir imsis gelbėti padėti. Šitai užtikrina, kad ir mes galime sulaukti iš Jėzaus pagalbos per jo švč. Motinos užtarimą.

Dieviškoji Motina, būdama Dievo Sūnaus Motina, tuo pačiu yra ir mūsų Motina, nes Jėzus yra mūsų Kūrėjas ir Atpirkėjas. Marija mato mūsų vargus, jaučia ir atjaučia mūsų skausmus; gailisi mūsų; mus užtaria pas savo dieviškąjį Sūną ir išprašo mums jo pagalbos net ir tada, kai nesame jos verti; kai be jos užtarimo Jėzus mums atsakytų: „Mano valanda dar nėra atėjusi!”

Kartą viena mergaičių kolegijos auklėtinė man sakė: „Tėveli, man lengviau melstis į Mariją, negu į Jėzų. Jėzus toks didis, o aš tokia menkutė. Jis — Dievas, o aš — žemės dulkė! Kas kita Madona. Ji juk daugmaž kaip ir mes. Be to, ji yra ne tik Jėzaus, o ir mūsų Motina. Ji gali Jėzui perduoti mūsų reikalus ir mūsų prašymus. Jėzus gi leng-

viau ir užtikrinčiau išgirs jos prašymą, negu mūsų". Ana mergaitė teisingai galvojo.

* * *

Suprantama tad, kodėl mūsų mamytės mokė mus visų pirma melstis prie Marijos. Suprantama, kodėl lietuviai ir Lietuva nelaimėse ir varguose visada šaukdavosi ir šaukiasi Marijos, kad jos užtarimu dangus siųstų pagalbą varguose ir pavojuose.

Kreipkimės tad į dangišką Motiną ir ją melskime su didžiuoju mūsų dainiumi Maironiu:

*Marija, Marija, skaisčiausia lelija,
Tu švieti aukštai danguje.
Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai,
Išgelbėk nuo priešų baisaus.*

*Marija, Marija, skaisčiausia lelija,
Dangaus Karaliene šviesi!
Užstok pas Aukščiausią tu žmogų menkiausį,
Nes viską pas Dievą gali.*

TREČIAS METŲ SEKMADIENIS

Dievo Žodis ir jo skelbimas

LK 1,1-4.4,14-21

I

1. Evangelistas Lukas evangelijos pratarmėje, graikų ir romėnų istorikams įprasta forma, pabrėžia savo pasiryžimą suredaguoti Kristaus paskelbtos Evangelijos pasakojimą, galimai pilną ir nuoseklų, remiantis autentiškais šaltiniais ir kruopščiomis studijomis. Savo evangelijos knygą skiria kokiam tai Teofiliui. Kas buvo šis vyras, nežinome. Iš titulo, kuriuo Lukas į jį kreipiasi, galima spręsti, kad tai bus buvęs aukštos kilmės graikas, autoriui artimas asmuo. Jis į jį kreipiasi ir jam skiria ir antrą savo kanonišką knygą — Apaštalų Darbus (ApD 1,1).

Lukas pažymi, jog Evangelijos pasakojimą paduoda, kaip visa buvo skelbiama ir mokoma pirminėje Bažnyčioje, todėl visa yra tikra ir tikėtina. Jis dar pastebi, jog prieš jį kiti ėmėsi raštu perduoti Evangelijos įvykius bei mintis. Tikriausiai evangelistas čia turi mintyje pirmąsias dvi evangelijas, būtent, Mato ir Morkaus, o taip pat kai kuriuos apaštalų laiškus. Be to, jis dar pabrėžia, jog, rašydamas, žinias sėmė ne tik iš rašytų šaltinių bei dokumentų, o taipgi iš gyvų liudininkų, būtent, iš asmenų, kurie visa buvo matę, girdėję ir išgyvenę. Galiausiai

evangelistas užtikrina, kad, kartą surinkęs žinias, jas stengėsi perduoti iš eilės, siekdamas būti nuoseklus ir istoriniai ištikimas.

2. Jėzaus krikštas ir su juo susiję įvykiai ženklino Evangelijos skelbimo pradžią. Dangiškasis Tėvas, Jėzui po krikšto išlipus iš Jordano, prabilo iš dangaus ir pristatė jį kaip savo numylėtąjį Viengimį Sūnų. Šv. Dvasia nužengė ant jo regimu būdu ir pasiliko jame. Taigi nuo šio momento jis ėmė rodytis ir veikti kaip Mesijas, kaip Dievo Sūnus, naudodamasis antgamtinėmis galiomis.

Po krikšto Jėzus grįžo į Galilėją jau ne kaip paprastas ir žinomas Nazareto dailidės Juozapo sūnus, bet kaip Dievo siųstasis Mesijas. Dabar jis prisistatė kaip Mokytojas ir išganymo Evangelijos skelbėjas. Savo mokymą jis tvirtino antgamtiniais ženklais. Gandas apie jį greitai sklido po visą kraštą, nes jis mokė ir veikė kaip niekas kitas, būtent, remdamasis savo dievišku autoritetu; be to, darė daug ženklų bei stebuklų. Vaikštinėjo iš vietos į vietą, kalbėdamas minioms, gydydamas ligonius, išvarinėdamas piktąsias dvasias. Minios žmonių prie jo plaukė, jo klausėsi, jį entuziastingai sekė.

Savo apaštališką veiklą Jėzus pradėjo nuo savo miesto Nazareto. Subatos dieną, kaip jam buvo įprasta, atėjo į sinagogą. Pastebėtina, kad žydai miestuose ir miesteliuose turėjo maldos namus, kurie graikų kalboje buvo vadinami sinagoga — susiėjimas. Pamaldų metu būdavo skaitoma tekstai iš Šv. Rašto — iš Įstatymo ar Pranašų. Paskaičius šv. tekstą, vienas iš dalyvių, atsistojęs prie pulpito, paaiškino skaitinio mintį. Aną subatą, rašo evangelistas, Jėzus paskaitė iš Izaijo pranašystės apie Jahvės Tarną (Iz 61,1s). Po to, atsisėdęs, paaiškino, kad tai yra mesijaninė pranašystė. Jahvės Tarnas yra Mesijas, kuris turėjo atnešti Izraeliui ir visai žmonijai dvasinį išlaisvinimą iš nuodėmių ir piktojo vergijos. Tai pasakęs, pridūrė, jog pranašystė

pildosi, ir anas Jahvės Tarnas yra jis pats. Tai buvo pirmas kartas, kai Jėzus pasisakė bei prisistatė esąs Mesijas.

Klausytojai nevienodai atsinešė į Jėzaus kalbą. Vieni stebėjosi, kaip jis, jiems pažįstamas Juozapo sūnus, galės taip gražiai kalbėti ir aiškinti raštą. Kiti tačiau piktinosi, kaip jis drįstas dėtis Mokytoju ir laikyti save Mesiju. Be to, jie dar jam prikišo, kam kitur gydo ligonius, o to nedaro savo mieste. Priekaištaujuantiems Jėzus atsakė ir nurodė, jog jie patys yra kalti, jei jis nedaro savam mieste stebuklų, kadangi jie netiki į jį. Vyksta ir su juo, ką buvo išgyvenę kiti pranašai. Mat, dauguma pranašų nebuvo gerbiami, nei vertinami savųjų. Be to, dar priminė, kad priekaištaujuantieji turėtų atsiminti, jog ir didieji pranašai Elijas ir Elizejus stebuklingai gydė ne savuosius, o svečiuosius (3Kar 17,8-16). Lygindamas save didiesiems pranašams, Jėzus tuo pačiu davė suprasti esąs Dievo Siųstasis: žadėtasis ir lauktasis Mesijas.

II

Atpasakotas evangelijos tekstas liečia dvi skirtingas temas. Pirmoji tema liečia Evangeliją, bei jos raštu perdavimą. Antroji — Kristaus prisistatymą nazaretiečiams, nurodant, jog esąs Mesijas. Tumpai pasvarstykime šias dvi temas, kokią praktišką reikšmę jos gali turėti mūsų gyvenime.

1. Evangelistas šv. Lukas pratarmėje nurodo, jog ėmėsi raštu atpasakoti Kristaus Evangeliją, siekdamas duoti autentišką ir istoriškai tikrą liudijimą apie Kristų, kad tikėtume į jį ir tikėdami pasiektume išganymą. Todėl pabrėžia, kad visa kruopščiai surinko ir patikrino iš autentiškų šaltinių bei betarpių atpasakotų įvykių liudininkų; kad visa iš eilės ir ištikimai surašė; taip kad kiek-

vienas gali būti tikras, jog, kas yra parašyta, yra tikėtina ir priimtina.

Panašų užtikrinimą duoda ir evangelistas Jonas. Jis pabrėžia, jog ne visa yra parašyta, ką Jėzus yra pasakęs ir padaręs. Bet tai, kas parašyta, yra tikra, ir yra parašyta, „kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Kristus, Dievo Sūnus, ir kad tikėdami turėtumėte gyvenimą jo vardu” (Jo 20,31).

Evangelistų užtikrinimas, kad jų liudijimas apie Kristų yra autentiškas ir istoriškas yra svarbus ir aktualus. Mat, atsiranda egzegetų, kurie kelia abejojimų dėl evangelijų autentiškumo ir istoriškumo. Bandoma teigti, esą evangelijos buvusios vėliau suredaguotos, naudojantis įvairiais rašytais ir žodžiu perduotais pasakojimais, o redaktoriai siekė ne istorinius faktus registruoti, bet verčiau idėjas ir pamokymus perduoti. Šie teigimai yra nepagrįsti ir prieštarauja, kaip pačių evangelistų liudijimui, taip krikščioniškam Padavimui bei oficialiam Bažnyčios mokymui.

Tiesa, evangelijų pasakojimuose yra skirtingumų, bet nėra priešingumų, nei prieštaravimų. Skirtumai išaiškina mi tuo, kad evangelistai rašė skirtingose sąlygose ir turėjo specifinius siekius skaitytojų atžvilgiu. Skirtingai rašė Matas, rašydamas žydams. Skirtingai įvykius atpasakojo Markus, rašydamas romėnams. Skirtingai perdavė Lukas, rašydamas krikščionims iš pagonių, iš elenistinio pasaulio. Dar skirtingiau rašė Jonas, nes rašė žymiai vėliau, kai jau buvo pradėję kilti klaidingų mokymų apie Kristų ir jo skelbtą Evangeliją. Be to, Jonas, rašydamas, turėjo prieš akis jau parašytas tris pirmąsias evangelijas, todėl nekar-tojo, kas kitų buvo parašyta, o papildė, ko pas kitus trūko. Atsimintina taip pat, kad Kristus tomis pačiomis temomis bus kalbėjęs skirtingose vietose ir skirtingu būdu. Taip kad vienas evangelistas atpasakojo, kaip Jėzus buvo kalbėjęs vienoje kurioje vietoje, o kitas perdavė, kaip Mokytojas ta pačia tema kiek skirtingiau buvo išsireiškęs kitoje vieto-

je. Taip atsirado tam tikri skirtumai evangelijų knygose, bet jie yra suprantami ir nieku būdu neliečia mokymo esmės.

Privalu tad tikėti ir priimti, kas evangelijų knygose yra parašyta, nes tai Dievo Žodis, parašytas šv. Dvasios įkvėptų rašytojų. Šv. Jonas su pagrindu priminė, rašydamas: „Aš įspėju kiekvieną, kuris klausosi šios pranašystės žodžių: jei kas prie jų ką pridėtų, Dievas siųs jam bausmes, kurios yra aprašytos šioje knygoje; ir jei kas atimtų iš šios pranašystės žodžių, Dievas atims ir jo dalį nuo gyvybės medžio ir iš šv. Miesto, kaip parašyta šioje knygoje” (Ap 22,18s).

2. Po krikšto, kuris ženklino viešo apaštalavimo pradžią, Jėzus grįžo į Nazaretą. Čia jis pasirodė jau ne kaip kuklus dailidės Juozapo sūnus, bet kaip Dievo siųstasis Mesijas. Nedirbo toliau dailidės dirbtuvėje, bet ėmė mokyti sinagogose, apsireikšdamas kaip tas, apie kurį pranašai kalbėjo ir pristatė kaip Jahvės Tarną, kuris turėjo pasi aukoti ir savo kančia išlaisvinti žmoniją iš nuodėmės vergijos.

Kaip Jėzus per krikštą pasirodė esąs Mesijas ir Dievo Sūnus, taip ir mes per krikštą tampame naujais žmonėmis: atgimstame Kristuje per malonę, tampame Dievo vaikais ir dangiškų malonių dalininkais, todėl privalome gyventi ir veikti ne iš savęs ir ne savomis jėgomis, o remdamiesi dangiškomis malonėmis, dieviška jų galia. „Ir aš, — rašo šv. Paulius, — atvykęs pas jus, neatėjau su aukšta kalba ar išmintimi jums skelbti Dievo liudijimą... Mano kalba ir mano liudijimas reiškėsi ne įtikinančiais žodžiais, bet dvasios ir galios parodymu, kad jūsų tikėjimas būtų pagrįstas ne žmonių išmintimi, o Dievo galia” (1Kor 2,1.4).

Atsiranda teologų, kurie religinio gyvenimo klausimus bando spręsti, remdamiesi vien žmogiška išmintimi: stengiasi visa sužmoginti, visa kreipti į žmogų, tartum žmogus, o ne Dievas, būtų viso viešpats. Vietoj priminti aukos bei

savęs atsižadėjimo reikalą, pirmoje eilėje stato medžiaginio gerbūvio reikalą bei užtikrinimą. Vietoje kviesti išsilaisvinti iš nuodėmių per atgailą, patariama kreiptis į psichologus ir psichoanalistus, kad jie išlaisvintų iš kaltės jausmo ir nuramintų sąžinę. Viso šito pasėkos yra gąsdinančios: rizikuojama nepasiekti dangaus, o ir žemės gyvenime nepajėgiama sukurti rojų. Priešingai, sukuriama kažkas panašaus į pragarą, kur viešpatauja neapykanta, kovos, moralinis palaidumas, fizinis išsigimimas, vedas į beprotystę.

* * *

Privalome atsiminti ir giliai apmąstyti šv. Pauliaus įspėjimą: „Juk kalba apie kryžių, — rašo apaštalas, — riedantiems į pražūtį yra paikybė; bet mums, siekiantiems išgelbėjimo, yra Dievo jėga... Mes skelbiame Kristų — Nu-kryžiuotąjį, kuris žydams yra papiktinimas, o pagonims paikybė. Mums gi — pašauktiesiems — žydams ir graikams — skelbiame Kristų, — Dievo jėgą ir Dievo išmintį. Nes Dievo paikybė yra išmintingesnė už žmones, ir Dievo silpnybė — stipresnė už žmones” (1Kor 1,18.23ss).

Laikykimės taigi Dievo. Siekime išganymo ne savomis jėgomis, o Dievo pagalbos dėka per malonę. Tik šis yra tikrasis kelias, kuris užtikrintai veda į išganymą.

KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Visi labai užsirūstino”

Lk 4,21-30

I

Šio sekmadienio evangelijos skaitinys yra tęsinys ištraukos iš Luko evangelijos, kurią skaitėme pereitą sekmadienį.

Jėzaus kalba Nazareto sinagogoje išaukė tokią reakciją, kad kai kurie buvo begalvoją jį nužudyti. Nazaretiečiai piktinosi, kam Jėzus drįso save statyti lygiomis su didžiaisiais pranašais ir net teigti, esąs Mesijas. Jie taipgi tūžo, kam jis gydė ligonius kitur, o to nedarė savam mieste. Įtūžimas pasiekė tokį laipsnį, jog privertė Mokytoją išeiti iš miesto, jį nuvedė ir pastatė ant kalvos, kuri nūdien yra žinoma pakriūtės vardu. Buvo bemaną jį nustumti žemyn, kad eventualiai užsimuštų. Jėzus tačiau netikėtai išsilaisvino ir ramiai, niekam nedrįstant pakelti prieš jį ranką, nuėjo sau, leisdamasis žemyn Genezareto ežero bei Kafernaumo link.

II

Kaip suprasti ir išaiškinti nazaretiečių elgesį? Iš kur toks įtūžimas, kuris galėjo baigtis žmogžudyste?

1. Visų pirma atsimintina, kad Nazaretas neturėjo gero vardo Izraelyje. Nazaretiečiai buvo pagarsėję savo peiktinu elgesiu. Kai Pilypas pasakė Natanaeliui, kad susitiko su Jėzumi iš Nazareto, šis atsiliepė ir stebėdamasis tarė: „Nejaugi gali būti kas gero iš Nazareto?“ (Jo 1,46).

2. Nazaretiečiai laukė iš Jėzaus kokios nors konkrečios naudos. Jie girdėjo, kad jis gydė ligonius kitur, bet to nedarė savam mieste, saviesiems. Iš čia nepasitenkinimas ir pyktis. Tuo labiau, kad Jėzus prikišo jiems jų netikėjimą ir pabrėžė jų nevertumą patirti antgamtinių ženklų. Jie mintijo: „Jei jis nenori su mumis turėti bendro, tai mes nenorime jį pakęsti savo tarpe“.

3. Nazaretiečius piktino labiausiai tai, kad jis dėjosi esąs pranašas ir Mesijas. Tai jie laikė nepagrįsta pretenzija ir piktžodžiavimu Dievui. Kaip jis galės būti Mesijas, kai jie jį pažįsta ir žino, jog yra dailidės Juozapo sūnus, išaugęs jų tarpe ir turįs čia savo giminaičių? Juk Rašto žinovai moko ir teigia, kad Mesijas pasirodys netikėtai, ir niekas nežinos, iš kur jis bus kilęs. Evangelistas Jonas rašo: „Tuomet kai kurie iš jeruzaliečių kalbėjo ir sakė: — Argi tai ne jis, kurio ieškojo užmušti? Žiūrėk jis laisvai kalba ir niekas jam nieko nesako! O gal vyresnieji įsitikino, kad jis yra Mesijas? Bet mes žinome, iš kur jis. O kai Mesijas ateis, niekas nežinos, iš kur jis“ (Jo 7,25ss).

III

Žmogus visada yra tas pats. Nazaretiečių atsinešimas į Jėzų randa daug atgarsio istorijos eigoje žmonių atsine-

šime į Kristų, į Bažnyčią ir vienus į kitus. Todėl evangelijos pasakojimas yra pamoka visiems.

1. Nazaretas neturėjo gero vardo Izraelyje. O vis dėlto Nazarete gyveno šv. Šeimyna, kurioje augo pasaulio Atpirkėjas, pilnas malonės ir tiesos pas Dievą ir pas žmones (Jo 1,13; Lk 2,53). Šitai sako, kad žmonių sprendimai bei vertinimai visada yra tik daliniai, ir jiems neturi būti teikiama absoliutinė reikšmė. Visada ir visur tarp blogų randasi ir gerų, ir priešingai. Reikia tikėti, kad net ir blogiausiose sąlygose, net ir labiausiai sugedusioje aplinkoje gali augti ir išaugti gerų ir net šventų asmenybių.

Taigi klysta, kurie vienur mato tik gera, o kitur tik bloga. Buvo laikai, kai buvo vertinami tik kilmingieji, tik rinktiniai, o niekinami eiliniai žmonės. Romėnų didikais su poetu Horatijum priešakyje šaukė: „Nekenčiu neišmančios minios ir šalinuos nuo jos!“ Buvo laikai, kada asmens vertė buvo sprendžiama pagal kraują bei kilmę. Kilmingieji bei galingieji — visa, o liaudis — tik vergai. Buvo laikai, kai žymieji menininkai buvo laikomi ir vadinami dieviškais, o visi kiti nurodomi kaip mirtingieji. Atėjo laikai, kai liaudis aukštinama, o elitas ir turtingieji niekinami. Gyvename epochą, kai muskulai, fizinė jėga aukščiau statoma už smegenis, už dvasines galias; kai medžiaginės gėrybės turi pirmenybę prieš dvasines vertybes. Net ir bažnytniame gyvenime bandoma kartais sekti laiko dvasią. Kalbama apie vargšų Bažnyčią. Maldose minimi tik beturčiai, o pamoksluose kritikuojami turtingieji. Visa tai nėra teisinga ir tam tikra prasme yra pavojinga. Juk Dievas yra visų tėvas. Juk Kristus už visus pasiaukojis. Juk Bažnyčia yra visų Motina. Kaip šv. Pauliui nebuvo nei graiko, nei žydo, kadangi „tas pats visų Viešpats, turtin-gas visiems, kurie jo šaukiasi“ (Rom 10,12), taip ir Bažnyčiai nėra skirtumo tarp turtingo ir vargšo, tarp galingo ir silpno, tarp profesoriaus ir kaimiečio: visi jai yra

jos artimi vaikai. Kaip šv. Paulius „visiems pasidarė viskas, kad kaip nors bent kai kuriuos išgelbėtų” (1Kor 9,22), taip ir Bažnyčia glaudžia prie savęs silpnuosius ir galinguosius, beturčius ir turtinguosius, kad bent kuriuos jų išgelbėtų. Juk ir Kristus neskirstė žmonių į turtinguosius ir vargšus, o verčiau į teisiuosius ir nusidėjėlius; irėjo ieškoti visų pirma šių pastarųjų, kur jie besirastų: turtuolių rūmuose, ar vargšų lūšnose. Šventųjų ir latrų galima užtikti kaip karališkuose rūmuose, taip ir vargšų lūšnose.

Klysta taipogi tie, kurie bando teisintis ir teigia, lyg šiandieninėse sąlygose neįmanoma gerai išauklėti vaikus, ar pasiekti šventumo. Kiekvienose sąlygose, net ir nepalankiausiose, visada galima būti geru ir ištikimu Dievui, nes pats Dievas savo malonėmis įgalina mus nugalėti piktą ir vykdyti gera. Reikia tik šauktis Dievo pagalbos ir pasivesti jam.

2. Nazaretiečiai priekaištavo Jėzui, kad jis kitur, o ne savam mieste, darė gera. Savimeilė visada buvo ir yra priežastis nepasitenkinimo, priekaištų ir net pykčio žmogaus žmogui, ir žmogaus Dievui. Kai visa sekasi, kai nieko nestokoja, žmogus neretai nusigręžia nuo Dievo. Bet kai pradeda ko nors stokoti, kai vien savomis jėgomis negali sau padėti, tada bandoma atsigręžti į Dievą, šauktis jo pagalbos. Šiuo atveju tačiau žmogus kreipiasi į Dievą ne iš sūniškos meilės, o iš reikalo. Mat, jis žiūri į Dievą, ne kaip vaikas į tėvą, o kaip tarnas ar vergas į šeimininką. Jei būna išklaustyta, paprastai nejaučia dėkingumo, lygiai kaip nejaučia dėkingumo pavaldinys valdovui, tarnas — šeimininkui, kadangi skaito, jog turi teisę prašyti ir gauti. Jei Dievas ar šeimininkas, prašomas neišklauso, tada pykstama prieš jį bei priekaištaujama jam. Taip elgėsi ir nazaretiečiai su Kristumi: kam jis darė gera kitur, o ne jiems.

3. Nazaretiečiai ypač niršo prieš Jėzų, kad prisistatė

kaip Mokytojas ir Mesijas. Jie niršo iš pavydo. — Kas jis toks, — šaukė jie? Ar mes nežinome, kad jis dailidės sūnus? Kaip tad jis drįsta laikyti save Mokytoju? Kaip jis gali statyti save šalia didžiųjų pranašų ir net dėtis Mesiju?

Visada buvo ir yra žmonių, kurie šalinasi nuo Dievo, nes nenori priklausyti nuo jo; nes laiko save tiek išminčiais ir pajėgiais, jog tariausi gali būti pilnai savarankūs ir nepriklausomi: nei nuo žmonių, nei nuo Dievo. Popiežius Paulius VI vienoje savo kalbų Šventų Metų proga (1975) apie nūdienio žmogaus atsinešimą į Dievą šitaip išsireiškė: „Psichologinis ir sociologinis mūsų laikų žmogaus nusi-teikimas nėra pats geriausias drąsiam tikėjimui reikštis. Audros, kliūtys, stiprūs priešingumai trukdo ramiam ir saugiam būriavimui. Ausyse jaučiame priešingo vėjo stiprų užimą, Dievas nėra madoje” (Rinnovamneto e ricon-siliazione, Vaticano 1976).

4. Nazaretiečiai išstūmė Jėzų iš sinagogos ir iš miesto. Kėsinosi net jį nužudyti. Išganytojas tačiau nepabūgo. Jis drąsiai ir išdidžiai atstūmė tuos, kurie buvo pakėlę prieš jį rankas; išsilaisvino iš jų ir nuėjo sau savu keliu. Tokia turėtų būti ir mūsų laikysena, kai randamės prieš tuos, kurie neigia Dievą ir kėsinasi prieš mus dėl tikėjimo, dėl ištikimybės Kristui. Tokiu atveju turime atsiminti Kristaus žodžius: „Turėsite suspaudimų, bet pasitikėkite: aš nugalėjau pasaulį” (Jo 16,33).

* * *

Kodėl nekaltieji turi kentėti? Atsakymą į šį, dažnai girdimą klausimą, bando duoti žymus anglų rašytojas Oscar Wilde savo apysakoje „Conterville vaiduoklė”.

Autorius pasakoja apie Conterville kunigaikštį Sir Robert. Jis nužudęs savo žmoną ir po to dingo be žinios. Legenda pasakoja, kad jis pasirodydavęs kaip vaiduoklis

Conterville pilyje. Vienam pilies lange buvo gražus vitražas ir jame užrašas: „Kai nekalta siela verks, apelsinų medis pražydės, tada šiame name ramybė ateis”.

Conterville pilį nupirko viena amerikiečių šeima. Naktį naujų šeimininkų dukrai pasirodė šmėkla. Ji prabilo ir prašė: „Esi jauna ir nekalta. Tu galėtum padėti man atgauti ramybę. Aš pats sau negaliu padėti, nes esu nusikaltėlis. Tu gi gali man padėti, nes esi gera, esi nekalta. Skaitėi, kas lange yra parašyta. Tai pranašystė, kuri įvyks, jei tu savo nekaltomis ašaromis nuplausi mano kaltes; jei tavo malda kils į dangų pražydusių apelsinų kvapu”. Jaunuo-lė sutiko ir įvykdė, kaip buvo prašoma. Ir va prie pilies lango apelsinų medis pražydo, ir nuo tada pilyje liovėsi rodėsis vaiduoklis.

Legenda turi gilią prasmę. Reikia nekaltų ašarų, nes tik jos gali nuplauti nuodėmių purvus. Juk ir Kristus, nekaltas ir šventas, prisiėmė kančią ir mirtį ant kryžiaus, kad taip išlaisvintų žmoniją iš nuodėmių vergijos. Šiame glūdi atsakymas, kodėl Dievas leidžia nekaltiesiems kentėti. Mat, tik nekaltųjų maldos ir aukos pasiekia dangų ir pelno išganymą. Štai kodėl, kai regim ašaras riedančias per nekaltųjų veidus, neturime nei jaudintis, nei priekaištauti Dievui. Nekaltųjų ašaros vilgo ne tik jų veidus, bet ir nuodėmingą žemę, laimėdamos žemės žmonėms Dievo gailestingumą.

PENKTASIS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Tavo vardan, Viešpatie!”

Lk 5,1-11

I

Evangelijos skaitinys apie stebuklingą žvejybą yra giliai prasmingas ir jautrus.

Vieną vakarą Petras su savo broliu Andriejumi ir dviem Zebediejaus sūnumis Jokūbu ir Jonu susitarė eiti žuvauti. Išplaukė dviem valtim. Tyli naktis. Genezareto ežeras ramus. Vanduo skaidrus, sidabru nudažytas skaidrioje mėnesienoje. Nuostabiai graži naktis. Nuotaika žvejų puiki. Bet sėkmės nėra. Įmestas tinklas pakartotinai ištraukiamas tuščias. Slenka valandos. Rankos ilsta. Akys merkiasi. Aušra jau kyla. Reikia irtis į krantą. Valtys tuščios. Petro ir jo bendrininkų veidas rodė nuovargį ir nenuspėjamą apsimylimą dėl nesėkmingos žvejonės. Pasiekus krantą, pradėjo tiesti džiovinimui tinklus. Tuo metu prisiartino prie jų Nazareto Mokytojas. Jį sekė būrys žmonių. Jėzus nedelsdamas įlipo į valtį ir iš jos prabilo į susirinkusiuosius. Kai baigė kalbėti, kreipėsi į Petrą ir jam tarė: „Trauk aukštyn! Įleiskite tinklus! Žvejokite!” Petras nustebo. Jis abejingai žvelgė į Mokytoją. Juk jie visą naktį vargo, ir nieko nepagavo. Dabar vėl leisti į ežerą ir bandyti, ar beapsimoka?! Šios mintys buvo Petro galvoje. Bet

Mokytojas liepia. Reikia jo klausyti. Todėl pasiryžo ir tarė: „Mokytojau, nors mes visą naktį vargę nieko nepagavome, bet tavo žodin įleisiu tinklą!” (Lk 5,5).

II

„Viešpatie, visą naktį vargę, nieko nepagavome!”
— Kaip apaštalai, taip daugelis mūsų nekartą, triušę, vargę, nepasiekiame laukiamų rezultatų. Netruksta tų, kurie amžiaus pabaigoje karčiai turi prisipažinti: „Veltui gyvenau! Gyvenimą niekais praleidau! Jei iš naujo galėčiau pradėti, kitaip elgčiausi!” Visa tai įvyksta, kad nevienas rūpinasi, kaip Evangelijos Morta (Lk 10,41), daugeliu dalykų, o užmiršta ir apleidžia tai, kas būtina, kas svarbiausia. Daug kartų nevienas siekia to, kas jam nepadeda, o tik pakenkia; ieško to, kas nereikalinga, kas nenaudinga. Žemė žmogų vilioja. Jis jos džiaugsmų siekte siekia. Taip sava žmogui atsigręžti į save: ieškoti savęs; trokšti garbės; vaikytis ambicijų; siekti savo naudos. O visa tai juk yra praeinantys gėriai, apgaunančios vilionės, po kurių seka apsivylimas ir neišvengiamas galų gale prisipažinimas: „Negerai gyvenau!”

Žvelgiam į mūsų gyvenimo realybę. Ką matom? Kokie yra mūsų apaštališkos veiklos rezultatai? Matom kalbančius ir šaukiančius. Regim dirbančius ir veikiančius. Stebim, tariant pranašo žodžiais (Jer 1,9s), raunančius ir ardančius, statančius ir sodinančius. Pastangų daug. Bet laimėjimai menki. Pasaulis negerėja, nekrikščionėja, bet greičiau nukrikščionėja. Gi žmogus, kuriam tiek daug nūdien dėmesio kreipiama, vis daugiau praranda Dievo vaiko kilnumą ir laisvumą, o tuo pačiu ir laimingumą. Visa tai, kadangi siekiama ne Dievo garbės, o žmogaus naudos; kadangi dirbama ne dėl dangaus, o dėl žemės malonumų. Taip būtų gera ir reikalinga, kad mūsų dienų veikėjai rastų

savyje nuolankumo ir drąsos prisipažinti, tardami su šv. Petru: „Viešpatie, triūsėme, bet nieko nepagavome!” Dieve duok, kad mūsų dienų humanistai, kurie žmogų stato virš visko, net virš Dievo, suprastų, jog tai yra paika. Teisingai F. Ibsenas yra ispėjęs, sakydamas: „Tu, žmogau, norėjai iškelti save iki Dievo, bet nepajėgi, nes esi tik dulkė!” (Cit. L'Osservatore Romano 2 VII 1969, p. iš romano Brand).

„Viešpatie, tavo žodin įleisiu tinklą!” — Nors nakties žvejyba buvo nesėkminga, Petras ryžosi bandyti išnaujo įleisti tinklus, nes to norėjo, tai liepė Mokytojas. Ir neapsiriko. Šį kartą užgriebė didelį skaičių žuvų. Petras įsitikino, kad tai tikras stebuklas. Jis suprato, jog Mokytojas tuo norėjo pamokyti, kad visa ir visada reikia vykdyti Viepaties vardan, jo žodin. Petras įsitikino, kad visame laimėjimą laiduoja ne tiek žmogiškas triūsas, kiek Dievo palaima.

Sekant šv. Petro pavyzdžiu visi turėtume suprasti, jog gyvenime ir veikime, tiesa, reikia išminties ir pastangų, bet taip pat ir dangaus palaimos, kad pasiektume užtikrintą laimėjimą žemėje ir amžinybėje. Gausūs gyvenimo faktai paliudija, jog vien mūsų žmogiškų jėgų neužtenka, kad pajėgtume daryti gera, išvengti pikto, naudingai bei prasmingai gyventi. Visam tam reikalinga Dievo palaimos, reikalinga, kaip žmonės paprastai vadina, laimės, kurią ne kas kitas, o Viešpats duoda.

Kalifornijoje gyvena vienas turtingas bei žymus vyras. Jis buvo ateivis iš Anglijos. Pradėjo gyvenimą iš nieko. Sugėbėjo tačiau pasiekti didelių laimėjimų. Jo gyvenimo aprašyme skaitome:

Jau senelis. Vieną dieną, sulaukęs iš Anglijos atvykusios anūkės, išsiveda ją į laukus, kad aprodytų visą savo nuosavybę. Su pasididžiavimu rodo žaliuojančias vejas, liūliuojančius javų laukus, puošnius vynuogynus. „Visa tai, — sakė jis, — vaikeli, mes laimėjome su tavo senele. Kai

apsivedėme, buvome neturtingi. Atsiklaupe prie altoriaus po šliūbo meldėmės ir pažadėjome visą mūsų gyvenimą dalintis su Dievu. Ir jis buvo mums geras: mus gausiai laimino. Matai, ką mes iš nieko sukūrėme. Vieną dieną visa tai bus tavo. Man jau belieka vien laukti, kada Viešpats pašauks pas save, kur jau yra nuėjusi tavo močiutė”.

Tai gyvenimo faktas. Jų yra daug. Daug kas, baigiant gyvenimą, džiaugiasi ir prisipažįsta, kad Dievas gausiai palaimino; kad gyvenime daug laimėjo; kad gyvenime visa su Dievu dalinosi, ir iš Dievo tikisi atlyginimo ir amžinybėje. Kas žemėje gyvena su Dievu, kas veikia Dievo vardu, tas neapsivilia; tas gyvenimo pabaigoje džiaugiasi ir ramiai laukia amžinybės.

Pasakojama, jog šv. Hermanas meldėsi ir skundėsi, kad vienuolyne, užuot maldai, didesnę dalį laiko turįs praleisti dirbdamas virtuvėje. Besimelsdamas staiga įpuolė į ekstazę. Marijos paveikslas, prieš kurį klūpėjo, staiga nušvito nuostabia šviesa. Dievo Motina prabilo ir sakė: „Hermanai, atsimink, kad kiekvienos dienos pabaigoje tau už atliktą darbą skiriamas atlyginimas danguje, ir jis yra didesnis už maldą, jei tu ir visą dieną praleistum besimelsdamas”.

Kai veikiam Dievo vardu, kai atliekame pareigas paisydamį Dievo valios, užsitikrinam dangaus palaimą žemės reikaluose ir taipgi atlyginimą danguje.

„Tavo vardan, Viešpatie! — Tebūna mūsų gyvenimo šūkis, mūsų veikimo taisyklė. Taip užsitikrinsim, kad nereikės dejuoti ir melsti su F. Ibseno įsivaizduotu ar realiu asmeniu Brand, kuris skundėsi ir sakė: „Malonė neateina... Jėzau, aš tave šaukiau, bet tu nepaėmei mane už rankos; tu praslinkai pro šalį, kaip žodis, kurio aš nepagavau. Jėzau, leisk man paliesti tavo rūbo kraštelį; leisk prisiliesti, Išganytojau, prie tavo apsiausto pakraščio!” (Cit. L’Osservatore Romano VII 2 1969,3).

PENKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Nuo dabar tu būsi žmonių žvejys”

Lk 5,1-11

I

Evangelistas nusako pirmųjų apaštalų pašaukimo aplinkybes. Duoda suprasti, kodėl broliai — Simonas Petras ir Andriejus, o taip pat Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas, pakviesti, nedelsdami, palikę visa, sekė Mokytoją.

Jėzus stovėjo prie Genezareto ežero. Minia rinkosi prie jo. Daug kas norėjo jį pamatyti, jo pasiklaudyti, ar būti pagydytas iš kokios nors ligos. Darėsi spūstis. Ten pat žvejai, išlipę iš valčių, valė tinklus. Tai buvo keturi būsimieji apaštalai. Jono sūnūs Simonas ir Andriejus, ir Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas. Jie jau buvo sutikę ir pažinę Jėzų, kai buvo atvykę Užjordanę pasiklaudyti Jono Krikštytojo (Jo 1,35ss). Iš čia darosi suprantama, kaip Jėzus be ničnieko įlipo į Simono valtį ir paprašė atsistumti kiek nuo kranto. Mat, norėjo išvengti minios spūsties ir netrukdomas kalbėti į minią. Jėzus išdrįso pasinaudoti Simono valtimi, nes jį pažinojo ir jau laikė savu. Pirmos pažinties proga jis jam buvo davęs naują vardą. Kai Andriejus Simoną atvedė ir pristatė, Jėzus jį pasveikino ir tarė: „Tu esi Simonas, Jono sūnus, tu vadinsiesi Kefas!” Evangelistas paaikškina, jog aramaiškas Kefa graikiškai reiškia Petrą, kas mūsų kalboje — Uola (Jo 1,42).

Pas rytiečius vardo davimas reiškė, kad davėjas laikė save viešpačiu to, kuriam teikė naują vardą. Savininkai, įsigiję vergus, jiems duodavo naujus vardus, ir tai ženklino jų priklausomybę ponui. Kristus, duodamas naują vardą Simonui, siekė pažymėti iš vienos pusės jo jam priklausomybę, iš kitos gi pusės norėjo pabrėžti vaidmenį, kokį jis — Petras — turės mesijaninėje karalystėje — Bažnyčioje. Jis bus Uola, ant kurios atsistos Bažnyčia, taip, kad net ir pragaro galybės jos nenugalės.

Petras, Jėzui paprašius, noriai atsistūmė su valtimi nuo kranto. Tada iš tolo Mokytojas kalbėjo į gausią, ant kranto stovinčią, minią. Baigus gi kalbėti ir miniai beisiskirstant, liepė Simonui Petrui leisti gilyn į ežerą ir išmesti tinklus žvejybai. Petras atsakė ir tarė: „Mokytojau, visą naktį triūsėme ir nieko nepagavome, bet tavo žodį užmesiu tinklus“. „O, užleidę tinklus, užgriebė tiek žuvų, jog atsirado pavojus, kad bevelkant tinklai gali plyšti. Pamojo tad kitoje valtyje sėdintiems Jokūbui ir Jonui, kad prisiartintų ir padėtų išvilkti tinklus ir išimti žuvis. Bendromis jėgomis pavyko užgriebtas žuvis suversti į valtis. Žuvų buvo tiek, kad abi valtys buvo perpildytos, taip kad nedaug trūko, kad imtų skęsti. Buvo aišku, jog įvyko stebuklas. Stebuklo akivaizdoje jie išsigando. Petras puolė Jėzui į kojas ir tarė: „Viešpatie, atsitolink nuo manęs, nes aš žmogus nusidėjėlis!“ Jėzus juos ramino, o Petrui sakė: „Nebijok. Nuo dabar tu būsi žmonių žvejys“. Ištraukus valtis į krantą, jie visi keturi, visa palikę, sekė Mokytoją.

II

Susipažinę su evangelijos pasakojimu apie stebuklingą žvejybą ir pirmųjų apaštalų pašaukimą, pasvarstykime kai kuriuos praktiškus pamokymus, kurie seka iš atpasakoto evangelijos skaitinio.

1. „Ilipęs į vieną iš valčių, kuri buvo Simono, paprašė jį atstumti truputį nuo kranto. Atsisėdęs gi mokė iš valties minią”. — Jėzus iš valties prabilo į minią, ją mokė. Dieviškasis Mokytojas gailėjosi minios, ją mokė ir darė gera, bet laikėsi nuo jos tam tikrame atstume. Su ja palaikė ryšį žodžiu, savo skelbiama Evangelija. Tai pamokantis pavyzdys kunigams ir visiems tikintiesiems.

„Mano karalystė, — pareiškė Jėzus teisme prieš Pilotą, — nėra iš šio pasaulio” (Jo 18,36). Kristaus Bažnyčia yra pasaulyje, bet nėra iš pasaulio. Nėra taigi ir neturi būti iš šio pasaulio nei tie, kurie yra Bažnyčioje, kurie yra Mistinio Kristaus Kūno nariai, o tuo labiau tie, kurie pašaukti ir paskirti vadovauti Bažnyčiai.

Prieš palikdamas pasaulį, kad grįžtų pas Tėvą, Jėzus išpėjo apaštalus, drąsindamas: „Jei pasaulis jūsų neapkęstų, žinokite, kad manęs jis neapkentė pirma jūsų... Kadangi jūs nesate iš pasaulio, o aš jus išsirinkau iš pasaulio, todėl pasaulis jūsų neapkenčia” (Jo 15,19). O savo maldoje į Tėvą Jėzus prašė užtarimo apaštalams ir sakė: „Šventasis Tėve, ...aš perdaviau jiems tavo žodį. Pasaulis jų nekentė, nes jie nėra iš pasaulio... Neprašau, kad juos atimtum iš pasaulio, bet kad apsaugotum nuo pikto” (Jo 17,14ss).

Kaip anuomet apaštalus, taip ir nūdien mus Jėzus išpėja saugotis pasaulio dvasios, neleisti jai įeiti į Bažnyčios vidų, kad neįneštų į ją dulkių ir dūmų, kaip tai, deja, yra atsitikę praeityje ir labiau negu kada dabartyje. Bažnyčia, tiesa, yra pasaulyje, todėl neišvengiamai turi atsiremti į žemę, bet tik tiek, kiek yra reikalinga, kad galėtų žemės vaikus rinkti, it višta viščiukus, po savo sparnais, saugodama nuo pikto ir vesdama į dangų.

2. „Mokytojau, visą naktį triūsę, nieko nepagavome, bet tavo žodin užmesiu tinklą”. — Šv. Petro klusnumas yra mums pamoka. Paklusti Jėzui, virš visko sta-

tyti jo valią, veikti jo vardan yra kiekvieno krikščionio šventa pareiga. Juk tai yra būtina sąlyga pasiekti išgany-
mui. O be to, to reikalauja meilė, kurią privalome Išgany-
tojui. Jėzus ragino pasilikti jo meilėje, bet drauge pabrėžė,
jog mūsų meilė jam galime parodyti tik laikydami jo
įsakymus. „Kaip Tėvas mane mylėjo, — sakė Kristus, —
taip ir aš jus mylėjau. Pasilikite mano meilėje. Jei laiky-
site mano įsakymus, jūs pasiliksite mano meilėje” (Jo
15,9s). Dar kita proga Išganytojas priminė, sakydamas:
„Ne tas, kuris man sako: — Viešpatie, Viešpatie, — įeis
į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo mano dangiškojo
Tėvo valią” (Mt 7,21). Ne savo interesų turime ieškoti; ne
ką kiti apie mus mano privalome paisyti; ne kaip kiti el-
giasi reikia žiūrėti, bet visų pirma privalu virš visko Dievo
valią vykdyti, jam tarnauti, jo garbės siekti. Šv. Pauliaus
raginimai liečia mus visus. Apaštalas ragina: „Ar valgo-
te, ar geriate, ar ką kita darote, visa darykite Dievo garbei”
(1Kor 10,31). „Visa ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa
darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami Dievui
Tėvui” (Kol 3,17). Deja, gyvenimas rodo, kad daugelis
bevelija vaikytis savo užgaidų, paisyti pasaulio dvasios, o
ne laikytis Evangelijos, ne vykdyti Dievo valią. Juoba, kad
šiųjų tarpe nemaža yra tų, kurie dedasi esą krikščionys,
katalikai, Bažnyčios nariai.

3. **„Nebijok, nuo dabar tu žvejosi žmones”.** — Šiais
žodžiais Kristus pakvietė Simoną-Petrą tapti apaštalu, būti
sielų žveju jo Bažnyčioje. Petras turėjo būti uola, ant kurios
turėjo iškilti išganyto Bažnyčia, kad vykdytų sielų išga-
nyimą. Kristus nori, kad mes visi būtume sielų žvejai. Jų
juk išganyti jis nužengė iš dangaus. Jis pristatė save kaip
Gerąjį Ganytoją, kuris, palikęs devyniasdešimt devynias
avis, eina ieškoti vienos paklydusios; o, radęs ją, ima ant
pečių ir neša atgal į savo avidę. Kiekvienas mūsų esame
pašaukti būti gerais ganytojais, kurie rūpinasi ne vien

savo, bet ir kitų sielų išganymu, ir noriai eina ieškoti paklydusiųjų, kad jas grąžintų į išganymo kelią.

* * *

Eikime į pasaulį. Skelbkime išganymo Evangeliją. Bet saugokimės pasaulio dvasios. Būkime pasauliui šviesa ir druska, bet visada turėkime prieš akis Kristaus įsakymą neduoti to, kas šventa, šunims; ir nemesti perlų kiaulėms, kad jos kartais jų nesumindžiotų ir, atsigręžę, mėtančiųjų nesužalotų (Mt 7,4). Mūsų gyvenimo šūkis tebūnie: „Viešpatie, tavo vardan visa darysiu!“ Būkime sėkmingi sielų žvejai. Padėkim tiems, kurie nepajėgia dėl vienos ar kitos priežasties priartėti prie Jėzaus ir užsitikrinti išganyimą.

ŠEŠTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Tarp Dievo ir pasaulio

Lk 6,17.20-26

I

Evangelijos skaitinys paduoda Kalno Pamokslo mintis, kaip jas sintetizuoja evangelistas Lukas.

Jėzus, praleidęs naktį maldoje ant kalno, kuris šiandien yra žinomas Palaiminimų kalno vardu, anksti rytą pasišaukė prie savęs mokinius. Jų buvo dvylika. Tai buvo rinktiniai mokiniai. Juos jis pavadino apaštalais. Po to nusileido nuo kalno kiek žemyn. Pakalnėje buvo graži lyguma. Ten jau buvo susirinkusi minia žmonių. Jie buvo atvykę ne tik iš Galilėjos ir Judėjos, bet taipgi iš Fenikijos: nuo Tiro ir Sidono sričių.

Atsistojęs prieš minią, Jėzus prabilo ir pasakė programinę savo apaštalavimo bei skelbiamos išganymo Evangelijos kalbą. Išsamiai šią kalbą atpasakoja evangelistas Matas. Lukas paduoda šios kalbos tik santrauką, išleisdamas tai, kad krikščionims iš elenistinio pasaulio, kuriems jis savo evangeliją skyrė, nebuvo aktualu ir papildydamas tuo, ką Kristus kitomis progomis ir kitose aplinkybėse buvo pasakęs. Matas paduoda aštuonis palaiminimus, o Lu-

kas mini tik keturis, bet priduria keturis grasymus. Lukas išleidžia tai, kas lieté ir buvo svarbu krikščionims iš žydų, būtent, citatas iš Seno Testamento; bet priduria grasymus, kuriuos Matas išleido, nes jie lieté ano meto pagoniško pasaulio dvasią.

II

1. **„Palaiminti jūs, vargdieniai, nes jūsų yra Dievo karalystė”**. — Čia minimi vargdieniai nebūtinai yra tik tie, kurie randasi medžiaginiame varge. Kristus pirmoje eilėje čia turi mintyje tuos, kurie savo vidiniu nusiteikimu nėra prisirišę prie žemiškų gėrybių, bet visą viltį ir siekimus yra nukreipę į dangų, į amžinas vertybes. Matas todėl pilniau išreiškia Kristaus mintį: jis sako — „Palaiminti beturčiai dvasioje”, t.y. tie, kurie nėra prisirišę prie medžiaginių gėrių, ir puoselėja savyje neturto dorybę. Šiųjų yra Dievo karalystė.

2. **„Palaiminti jūs, dabar alkstantieji, nes būsite pasotinti”**. Taigi palaiminti yra ne tie, kurie žemiškomis gėrybėmis yra pertekę, bet kurie stokoja net kasdienės duonos; ypač tie, kurie savo noru pasirenka alkį, pasninkaudami. Stokoti žemiškų gėrybių nėra didžioji nedalia, nes ne vien duona yra gyvas žmogus. Žemė su visomis savo gėrybėmis niekada pilnai nepatenkina žmogaus, nes jis troškta neribotų ir nepraeinančių vertybių. Žmogų gali patenkinti tik Dievas, nes tik jis yra nepraeinantis ir beribis. Iš Dievo reikia prašyti kasdienės duonos kūnui pamaitinti, bet dar daugiau reikia melsti iš Dievo sielą gaivinančių malonių. Gi Dievas neatsako nei kūnui maisto, nei sielai malonių, kai į jį kreipiamės su giliu tikėjimu ir nuoširdžia meile.

3. „**Palaiminti jūs, dabar verkiantieji, nes juoksitės**”. — Žemės džiaugsmas dažnai nėra tikros laimės išraiška, o neretai tik vidinių sunkių išgyvenimų priedanga. Ir priešingai, žemės kančia daugeliu atvejų nėra nelaimė, o greičiau įvadas į tikrąjį džiaugsmą, kuris plaukia iš ramios sielos. Kai ašaros trykšta iš nekaltos širdies, jos nuplauna ne tiek veidą, kiek sielą, ir ją pripildo ramybe bei džiaugsmu. Jėzus, kalbėdamas į savuosius, sakė: „Jūs verksite, o pasaulis džiaugsis. Jūs liūdėsite, bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu” (Jo 16,20ss). Palaiminti todėl yra tie, kurie nebijo ašarų, nesibaido skausmo, neieško vien malonumų, nes žemiškuose malonumuose niekada neranda tikro džiaugsmo; gi noriai priimdami ir kantriai pernešdami sutinkamus sunkumus bei riedančias ašaras pasiekia tai, kas skausmuose pajėgia džiaugtis ir ašaroms riedant gali šypsotis.

4. „**Palaiminti esate, jei kada nors žmonės jūsų nepakęstų, atstumtų, paniekintų ir jūsų vardą atmestų kaip blogą dėl Žmogaus Sūnaus. Tą dieną džiaukitės ir linksminkitės, nes štai jūsų laukia gausus atlyginimas danguje**”. — Kas nenorėtų būti giriamas, vertinamas, mylimas?! Ir vis dėlto nėra nelaimė būti nekenčiamam, persekiojamam dėl Dievo, dėl tikėjimo. Taigi, jei kas kenčia dėl Kristaus ir Evangelijos, ne liūdėti turėtų, o verčiau džiaugtis, nes tuo būdu tampa panašus Kristui ir užsitikrina amžiną atlyginimą danguje. Visada buvo ir yra persekiojamų ir kenčiančių dėl tikėjimo, dėl įsitikinimų. Senam Testamente dėl ištikimybės Dievui buvo persekiojami ir žudomi pranašai. O Jėzus įspėjo savuosius, sakydamas: „Jei pasaulis jūsų neapkęs, žinokite, kad manęs neapkentė pirma jūsų” (Jo 15,18). „Jūs būsite dėl mano vardo visų nekenčiami, bet, kas ištesės iki galo, tas bus išgelbėtas” (Mt 10.22).

III

1. **„Vargas jums, turtuoliai, nes atsiėmėte savo paguodą”**. — Jei palaiminti yra beturčiai, kadangi jie neieško pasitenkinimo žemėje, o laukia atlyginimo danguje, tai vargas turtuoliams, kadangi žemės gėrybės juos neretai taip pavergia, kad jie nusigrėžia nuo dangaus. Kristaus įspėjimas yra aiškus: „Nes kur yra tavo lobis, ten bus ir tavo širdis” (Mt 6,21). Šis Kristaus įspėjimas yra itin aktualus. Mat, nūdienis pasaulio gyvenimas beveik išimtinai yra nukreiptas į žemę. Visa daroma, kad žmogus būtų aprūpintas žemiškomis gėrybėmis; kad jis jų turėtų tiek, jog galėtų be rūpesčio gyventi ir be atodairos visokiais malonumais džiaugtis. Bet tai nėra pagal Evangelijos dvasią, nei pagal Kristaus valią. Visų pirma ir virš visko reikia rūpintis dangaus karalyste, krauti turtus danguje, o žemės gyvenime daugiau pasitikėti Dievo Apvaizda. Juk žemė su visomis savo gėrybėmis yra Dievo rankose; ir jis žino ko ir kiek mums reikia. Į Viešpatį privalome kiekvieną dieną kreiptis įkvėptojo rašytojo žodžiais: „Pašalink, Viešpatie, nuo manęs visišką neturtą, bet taip pat ir turtus. Suteik man tik tai, kas yra būtina pragyvenimui” (Pst 30,8).

2. **„Vargas jums, kurie dabar esate sotūs, nes alksite”**. — Deja tiems, kurie ieško kūniškų malonumų, kurių „dievas yra jų pilvas, — kaip tai pabrėžia šv. Paulius, — o pasididžiavimas yra tame, kas yra gėda” (Pilyp 3,19). Deja jiems, nes, kaip teigia tas pats apaštalas, „jū laukia pražuvimas”. Kūno malonumai negali žmogaus nei užgąnėdinti, nei laimingu padaryti, bet verčia jį pažemina ir nuvertina. Žmogus yra sutvertas į Dievo paveikslą, turi nemirtingą sielą, ir yra pašauktas dangaus gyvenimui. Žemė todėl negali jo patenkinti. Pilnai ir pastoviai žmogų gali patenkinti tik dvasinės vertybės, nes jos yra amžinos ir

neribotos vertės. Pats gyvenimas duoda aiškų paliudijimą. Aiškiai matome, kad ten, kur vyrauja žemiškas gerbūvis žmonių laimingumas nekyla, bet verčiau smunka.

Moderniškas pasaulis turėtų giliai į širdį paimiti ir pilnai įvertinti Kristaus žodžius: „Nesisielokite, sakydami: ką valgysime? ar — ką gersime? ar — kuo apsirengsime?... Juk jūsų dangiškasis Tėvas žino, kad viso to esate reikalingi. Verčiau visų pirma ieškokite Dievo karalystės, visi anie dalykai bus jums pridėti” (Mt 6,31ss).

3. **„Vargas jums, kurie dabar juokiatės, nes liūdėsite ir verksite”**. — Pasaulio teikiami malonumai dažniausiai yra tik skaudi apgaulė. Juk tai vien momento pasismaginimas, o po to valandos fizinio ir dvasinio apsvylimo, susigrauzimo ir gėdos. Buvo, ir dar neseniai, laikai, kada darbininkai, grįždami iš darbo, linksmai dainuodavo; o nūdien pasilinksminimų salėse ir miestų gatvėse girdimi tik isteriški klyksmai. Netvarkingas ir nesaikingas fizinis gyvenimas neišvengiamai veda prie dvasinės menkystės, prie apsvylimo žemėje ir į pražuvimą amžinybėje.

4. **„Vargas jums, kai visi jus giria, nes visa tai darė klaidingiems pranašams jų tėvoniai”**. — Pasaulis mėgsta melą, ir nekenčia tiesos; bevelija tamsą, ir vengia šviesos (Jo 3,19; 14,17). Štai kodėl pasaulis aukština klaidingus pranašus, o niekina bei persekioja tikruosius.

Artima yra žmogui siekti populiarumo. Pasaulis tačiau dykai nė vieno negiria. Už liaupsinimą kiekvienam reikia mokėti kompromisų, melo ir net kaltės duoklę. Ką pasaulis giria, tuo dažniausiai nesidžiaugia dangus. Būti pasaulio aukštinamam, reikia susirūpinti bei bijoti, jog greičiau nesame tiesos kelyje. Tikrieji Dievo vaikai neturi pagrindo ieškoti pagyrų. Jie juk žino, kaip pasaulis atsinešė į Kristų, ir ką Kristus pasakė apie pasaulį. „Jei pasaulis jūsų nekęs, — sakė Išganytojas, — žinokite, jog jis manęs nekentė pirma jūsų” (Jo 15, 18).

Ne garbės, ne žemės malonumų privalo siekti geras krikščionis, o verčiau rūpintis, kad jo vardas būtų įrašytas danguje (Lk 10,20). Jėzaus grasymas įspėja kiekvieną: „Juk ką praverstų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų?! Arba ką duotų žmogus už savo sielą” (Mt 16,26).

SEPTINTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Mylėkite savo priešus!”

Lk 6,27-38

I

Evangelijos skaitinys pagal Luką yra tęsinys Kalno Pamokslo. Lukas kiek kita forma negu Matas pilnai ir ištikimai atpasakoja programinės Išganytojo kalbos mintis.

Jėzus pabrėžė, jog atėjo ne panaikinti Įstatymo, kuri Visagalis davė per Mozę, bet jį papildyti, skelbiant naujus — didesnius — reikalavimus (Mt 5,17). Kristus skelbė naują, būtent, meilės įsakymą. Jis sakė: „Aš jums duodu naują įsakymą, kad mylėtumėte vienas kitą: kaip aš jus mylėjau, idant ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to pažins, kad esate mano mokiniai, jei turėsite meilę tarpe savęs” (Jon 13,34s). Kristaus skelbiamas įsakymas talpina savyje visus kitus įsakymus, kuriuos dangiškas Tėvas davė per Mozę, pranašus ir patį Viengimį savo Sūnų (Mk 12,31).

Kristus nurodė pagrindinius įsakymus liečiančius artimo meilę ir paaiškino, kaip jo sekėjai privalo juos vykdyti.

Senam Testamente buvo įsakyta mylėti draugą, bet ne priešą (Mt 5,43). Jėzus įsako mylėti visus — draugus ir neprietelius: jiems gera daryti, juos laiminti, už juos melstis. Ano meto žydams šis Jėzaus įsakymas buvo nelauktas, vargiai priimtinas, revoliucinė idėja.

Senam Testamente buvo pripažintas dėsnis — akis už akį, dantis už dantį. Kristus įpareigoja nereaguoti į smurtą, į pikta atsakyti gerumu, į skriaudą bei neteisybę atsinešti atlaidumu ir geraširdiskumu.

Kodėl Kristus liepia visus mylėti ir jiems gera daryti? Todėl, kad, kaip mes atsinešame į kitus, taip kiti atsineša į mus. Jei tad norima, kad kiti atsineštų į mus su meile, tai ir mes privalome į kitus atsinešti su meile ir gerumu, be skirtumo ar jie būtų mums artimi ar tolimi, prietelingi ar neprietelingi.

Iš kitos pusės mylėti artimą, gera daryti ir neprieteliams yra pravartu, nes taip įsigyjame nuopelnų pas žmones ir pas Dievą. O juk atlyginimą amžinybėje gausime pagal žemėje įsigytus nuopelnus (Rom 2,6; Ap 22,12).

Krikščionys privalo stovėti aukščiau už šio pasaulio žmones, nes jie yra pašaukti ir paskirti būti Dievo išūniais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais (Ef 1,5s). Tikroji meilė įrodoma yra auka. Mylėti tą, kuris mus myli, nėra auka, o verčiau malonumas. Daryti gera geradariams nereikia didelio pasiaukojimo, nes tai plaukia iš pačios žmogaus prigimties. Duoti, laukiant ar net reikalaujant atlyginimo, nėra geradarystė, bet veikiau savimeilė. Priešingai, duoti nesitikint ir nelaukiant atlyginimo; daryti gera neprieteliui; mylėti tuos, kurie mūsų nekenčia, čia yra tikroji auka; šiame bei šiuo pasireiškia tikras krikščioniškas kilnumas; šitaip pelnoma nuopelnai pas Dievą ir pas žmones. Šio Kristus reikalauja. Jam privalome paklusti, norint būti Dievo vaikais ir dangaus paveldėtojais, nes Dievas yra maloningas ne tik geriems, bet ir blogiesiems. Juk jis leidžia, kaip pabrėžė Išganytojas, „saulei tekėti ant blogųjų ir gerųjų, ir lietui lyti ant teisiųjų ir neteisiųjų“ (Mt 5,45).

Mylėti artimą ir būti gailestingiems reikia dar ir dėl to, kad mes patys esame reikalingi gailestingumo žmonių

ir Dievo. O žinome, kad Dievas mums yra gailestingas tik tiek, kiek mes esame gailestingi artimui. Kristaus išpėjimas yra aiškus: „Mat, jei jūs atleisite žmonėms jų nusikaltimus, tai ir jums atleis jūsų dangiškas Tėvas; bet, jei jūs neatleisite žmonėms, tai nė jūsų Tėvas neatleis jūsų nusikaltimų“ (Mt 6,14). Ir dar Kristus pasakė: „Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumo“ (Mt 5,7).

II

Kristaus paskelbtas meilės įsakymas yra sintezė krikščioniškos etikos. Privalu mylėti vienas antrą, kaip Jėzus mus mylėjo ir dėl mūsų pasiaukėjo, mirdamas ant kryžiaus.

Artimą privalome mylėti dėl Dievo. Dievas yra meilė. Jis myli visus pilnutine meile. Todėl ir tie, kurie yra Dievo vaikai, turi gyventi meile visada ir visiems. Apaštalas Jonas ragina: „Mylimieji, mylėkime vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo. Ir kiekvienas, kuris myli, yra iš Dievo; o, kas nemyli, tas nepažino Dievo, nes Dievas yra meilė“ (Jon 4,7s).

Dievas myli visus, todėl ir mes privalome visus mylėti: gerus ir blogus, mielus ir nemielus. O mūsų meilė, kadangi kyla iš Dievo ir reiškiasi per Dievą, turi būti tikra ir pilna bei visapusiška, t.y. privalo reikštis darbais ir auka. Tikroji meilė įgalina ir įpareigoja atleisti nuoskaudas: į pikta atsakyti gerumu; į neteisybę — geraširdiškumu; į smurtą — romumu ir nuolaidumu. Tai nėra lengva, bet galima ir privalu. To laukia iš mūsų Dievas, ir jis yra pasirengęs padėti, kai randamės sunkumuose ir esame reikalingi pagalbos. Kaip šv. Paulius, taip kiekvienas mūsų, visa galime tame, kuris mus stiprina, būtent, Kristuje Jėzuje (Pilyp 4,13). Kaip Jėzus iš meilės pasiaukėjo dėl mūsų, taip jis laukia,

kad ir mes mylėtume vieni kitus iki didžiausio pasiaukojimo.

Atsakyti į pikta gerumų, yra sėkmingiausias kelias nugalėti rūstumą. Su pagrindu šv. Paulius ragina, sakydamas: „Nesiduok, kad pikta nugalėtų tave, bet pikta nugalėk gerumu” (Rom 12,21).

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė buvo vyresniosios įsakyta globoti vieną liguistą seselę, kuri buvo labai nervinga bei priekabi. Nė viena sesuo jai negalėjo įtikti. Nuolat murmėdavo ir rodydavo savo nepasitenkinimą. Šventoji Teresė nugalėjo anos seselės nervingumą savo stebinančiu šypsniu. Kai ana priekaištaudavo ir murmėdavo, Šventoji šypsodavosi ir tylėdavo. Pradžioje toks Šventosios elgesys ligonę dar labiau erzindavo. Bet ilgainiui ji pradėjo gaudintis, nustojo murmėti ir atsiprašė dėl savo elgesio. Nuo tada niekad daugiau nepriekaištavo prižiūrėtojoms. Šventosios gerumas nugalėjo ligonės piktumą, ir pakeitė į gerumą.

Daryti gera, būti atlaidiems visada yra naudinga visiems, t.y. ne tik patiriantiems, bet ir darantiems. Juk kai duodame ką kitiems, kiti duoda mums; kai esame atlaidūs ir nesmerkiame kitų, kiti nepuola ir nesmerkia mūsų. Būdami gailestingi, patiriame gailestingumo iš žmonių ir iš Dievo.

Gyvename laikus, kai Evangelijos reikalavimai, kaip juos formulavo Kristus Kalno Pamoksle, daugelio laikomi per sunkūs, vargiai priimtini mūsų dienų eiliniam žmogui. Esą tokie reikalavimai gali būti priimtini tik rinktiniais, tik pašauktiesiems į tobulumą žmonėms. Dabarties gyvenime egoizmas viršija meilę, kerštas — atlaidumą, gobšumas — gailestingumą, piktumas — gerumą. Užtat kenčiame nuo smurto, patiriame neapykantą, skęstame savimeilėje, stojojame meilės ir gailestingumo. Šaukiamės taikos, o jos nėra. Protestuojame dėl neteisingumo, o patys jį vykdomė.

Smerkiame savimeilę, o ją savyje puoselėjame. Reikalaujame gailestingumo, o elgiamės negailestingai. Kaip toli yra nūdien krikščioniškas pasaulis nuo Evangelijos dvasios, nuo Kristaus reikalaujamo tobulumo?! Su pagrindu skundžiamės, kad žemės gyvenimas yra sunkus ir žiaurus. Bet turėtume atsiminti, jog yra amžinasis gyvenimas, ir susirūpinti, kas mūsų ten laukia. Atsiminkime, kad amžinybėje būsime atlyginti arba pasmerkti pagal tai, kaip žemėje gyvename. Būsime atlyginti už gerus darbus ir pagal gerus darbus. Būsime pasmerkti, jei nevykdysime Evangelijos nurodymų, nesilaikysime Dievo valios.

* * *

Žinomas Sovietų Sąjungos valdovas Nikita Chrusčiovas, viešėdamas Prancūzijoje, aplankė garsią Reimso katedrą. Išėjęs iš didingosios šventovės, su ironija pareiškė: „Ši tą bendro su krikščionybe turime ir mes komunistai. Vieno tačiau Evangelijos reikalavimo aš negaliu priimti, būtent to, kuris liepia, jei kas užgautų per dešinį skruostą, atsukti ir kairijį. Aš laikausi priešingo dėsnių. Jei kas man kerta per veidą, aš jam smogiu taip atgal, kad jis neturi daugiau noro kabintis prie manęs!”

N. Chrusčiovas manė pasakęs didelę išmintį ir pasirodęs visoje savo didybėje. Tuo tarpu pasirodė visoje savo menkystėje. Į kumštį atsakyti kumščiu visi gali. Šiam nereikia didelių pastangų, užtenka vien vaduotis gyvulišku instinktu. Gi nukęsti užgavimą, atsakyti į jį gerumu, mažai kas pajėgia. Šiam reikia Evangelijos tobulumo.

Po kelių metų Nikita Chrusčiovas, pašalintas iš valdžios, turėjo įsitikinti, jog tebuvo tik žmogiška menkystė: jog su kumščiu žmogus netoli gali nueiti.

Meilės įsakymas yra tikrasis kelrodis laimėti žemę ir pasiekti dangų.

GAVĒNIA

- I Užgavēnēs — Kūniškumo triumfas
- II Pirmais Sekmadienis — Gundymas
- III Antras Sekmadienis — Nuo žemiškos kančios į dangišką garbę
- IV Trečias Sekmadienis — Atgaila
- V Ketvirtas Sekmadienis — Sūnus palaidūnas
- VI Penktas Sekmadienis — Moteris nusidėjėlė prie Kristaus
- VII Verbų Sekmadienis — Žvilgsnis į kenčiantį Išganytoją
- VIII Didysis Ketvirtadienis — Ištikimybė ir išdavimas
- IX Didysis Penktadienis — Kryžiaus keliu

GAVĖNIA — UŽGAVĖNĖS „C”

I

Visais laikais buvo žmonių, kurie aukštino kūną ir jam teikė pirmenybę. Spartiečiai virš visko statė kūno kultūrą. Fizinio lavinimosi pagalba jie vylėsi galėsią išauginti viršžmonių kartą. Romėnai mėgo gladiatorių rungtynes, ir nugalėtojus laikė didvyriais. Epikuriečiai vadovavosi šūkiu: „Valgyk ir gerk! Naudokis kiekviena proga! Ryt gali būti miręs!” Pagal juos, kol gyveni, stenkis išnaudoti kiekvieną proga, kad kuo daugiau patirtum kūniškų malonumų. Romos imperatoriai, siekdami laimėti minios palankumą, darė visa, kad piliečiai turėtų pakankamai duonos ir žaidynių — panem et circenses. Daugeliui romėnų pilvas buvo jų tikras dievas, o žaidynės pagrindinis pasilinksminimas. Nukrikščionėjęs ir supagonėjęs pasaulis perpildė miestus ir net kaimus kinais ir teatrais, šokių salėmis ir naktiniais klubais, o salonus televizijų aparatais, kad duotų žmonėms galimai daugiau gyvulinio pasitenkinimo. Vakarų pasaulis turi dar eilę kitų ypatingų progų, kada leidžiama kūnui šėlti iki pamišimo. Vokietijoje — Muenchene kasmet vyksta garsioji Oktoberfest. Per keliolika dienų geriama ir valgoma iki prisigėrimo ir persivalgymo. Tai tikras kūno triumfas, bet taipgi žmogaus kilnumo suniekinimas. Amerikoje švenčiama vadinama Thanksgiving Day

— Padėkos Diena. Tiesa, ši šventė pradžioje turėjo krikščionišką prasmę. Pirmieji Š. Amerikos ateiviai šią dieną reiškė padėką Dievui už galimybę įsikurti šiame naujame kontinente ir už gautą pirmą žemės derlių. Ilgainiui tačiau ši šventė pamažu nustojo religinio pobūdžio ir tapo beveik išimtinai besaikiško vaišinimosi proga. Ir čia kūnas užėmė sielos ir Dievo vietą. Vakarų pasaulyje yra dar vienas besaikis pokyliavimas — tai Naujų Metų išvakarės. Palydint senuosius metus ir sutinkant naujuosius, geriama ir šokama, džiūgaujama ir triukšmaujama, šaudoma ir mėtoma per langus seni rakandai. Kodėl taip elgiamasi? Ką visa tai reiškia? Vargu ar kas nors žino. Išnaudojama proga parodyti visą žmogiškos prigimties gyvuliškumą bei kūno primatą prieš sielą. Pagaliau visame pasaulyje plačiai švenčiama Karnavalas — Užgavėnės. Ir šia proga duodama plačiausia galimybė kūno triumfui. Visos šios progos, visos tos šventės yra proga ir paskatinimas žmogui užmiršti asmenybės kilnumą ir vispusiškai atsiduoti kūniškumui bei gyvuliškumui. Šiomis progomis dažnai kartojama senas pagoniškas šūkis: „Semel in anno licet cuique insanire — kartą metuose leidžiama kiekvienam atsisakyti proto!”

II

Prieš eilę metų lankiausi vienoje šeimoje. Seni pažįstami, geri prieteliai. Dukrelė lankė privačią mokyklą. Jos elgesys kėlė tėvams susirūpinimo. Motina mergaitės dienoraštyje rado užrašų, kurie neturėjo rasti tokio amžiaus mergaitės mintyse. Tikriausiai tokios mintys, tokios idėjos kursavo mokykloje. Motina susirūpinusi klausė, kaip turėtų pasielgti. Patariau pakeisti mokyklą. Tėvai tai padarė. Bet piktą sėklą, kartą pasėtą mergaitės sieloje, neleng-

va pašalinti. Nežiūrint visų tėvų pastangų saugoti dukrą nuo pragaištingų įtakų ir duoti jai galimai geresnį krikščionišką išauklėjimą, vaikystėje pasėta bloga sėkla joje augo ir lenkė prie netvarkingo ir nelaimingo gyvenimo. Mat, kūnas apsvaigina, bet nepatenkina; vilioja, bet apvilia. Dieve duok, kad gausūs apsvylimai ir dangaus malonės pažadintų joje gerumo daigus, kuriuos tėvai jaunutei įdiegė, ir galėtų sugrįžti į tiesos kelią: į tvarkingą krikščionišką gyvenimą.

Dar ir kitas liūdnas patyrimas yra giliai įsišaknijęs mano atmintyje. 1943 metais, vokiečių okupacijos metu Lietuvoje, sėdėjau vieną pavakarį ant verandos pažįstamos šeimos dvaro rūmuose. Šeimininkų dukra, jauna studentė, prisiartino ir mano didžiam nustebimui pareiškė: „Kunige rektoriau, visokie principai man jau nieko nereiškia. Noriu gyventi, — noriu laisvai gyventi!“ Supratau, ką tai reiškė. Bandžiau kalbėti, įtikinėti, kad jos svajonės — galėti laisvai, be varžtų gyventi — yra tuščios. Nes gyventi be varžtų reiškia neišvengiamai tapti savęs vergu. O visa tai ne laimę laiduoja, bet verčiau pažemina ir kartumą neša. Veltui kalbėjau. Nenorėjo klausyti. Pradėjo netvarkingą gyvenimą. Ilgainiui tačiau patyrė ir išgyveno visa, kaip buvau spėjęs: pažeminimą ir kartumą. Atsisakymas principų, laisvas gyvenimas, neatnešė lauktos laimės. Viena proga pro ašaras man kalbėjo: „Prelate, jūs buvote teisingas, įspėdamas mane. Gyvenimas, nepaisant principų, man atnešė vien skausmą, vien apsvylimą!“

III

Buvo ir yra tų, kuriems virš visko yra kūniškieji malonumai. Netrūksta ir tų, kurie šaukia: „Šalin principai! Šalin religijos uždedami varžtai! Tegyvuoja laisvė gyventi, kaip kam patinka!“

Kiek apgaulės, kiek apsimylimo neša su savim tokie ir panašūs šūkiai! Gyventi, džiaugtis gyvenimu! Kas gi nenorėtų? Bet privalu atsiminti, jog reikės mirti. Gyventi, kaip patinka! Bet kas laukia po mirties? Išnykimas?! Bet ar esi tikras? O jei yra amžinas gyvenimas, bus ir Dievo teisingumas: reikės atsakyti už kiekvieną klaidą, kiekvieną prasižengimą. Iš kitos pusės sekti kūno užgaidas reiškia gyventi gyvulišku, o ne protingo žmogaus gyvenimu. Kūniškumas pažemina bei nuvertina žmogų. Priešingai, dvasinis gyvenimas jį praturtina ir parodo tikrąją vertę.

Užgavėnių šėlimo sukūryje Bažnyčia stato prieš akis Kristų, kuris kalbėjo ir sakė mokiniams: „Štai einame į Jeruzalę, ir įvyks visa, kas pranašų pasakyta apie Žmogaus Sūnų: jis bus išduotas pagonims, iš jo tyčiosis, bus plaktas ir apspiaudytas; nuplakę jį jį nužudys, bet trečią dieną prisikels“ (Lk 18,31-33). Tikintieji turi rinktis Kristaus kelią, kuris yra kančios ir pasiaukojimo, bet veda į prisikėlimo garbę ir amžino gyvenimo laimę. Mokinys negali pretenduoti turėti geresnę dalį, negu Mokytojas (Lk 6,40). Kaip Kristus pasirinko kančios kelią ir juo eidamas įvykdė atpirkimą, taip kiekvienas tikintysis privalo noriai imti ant savo pečių gyvenimo kančių kryžių ir sekti Jėzų Nukryžiuotąjį, nes tai vienintelis kelias, kuris veda į išganymą.

Pasaulis vilioja prie kūno džiaugsmų. O Kristus kviečia prie kančios. Reikia rinktis. Pirmu žvilgsniu pasaulio vilionės atrodo priimtinesnės, bet, giliau pagalvojus, nesunku suvokti, jog visais atžvilgiais išmintingiau yra rinktis Kristaus kvietimą eiti kryžiaus keliu.

Turime atmesti pasaulio viliones neriantis žemiškuose malonumuose, nes jos yra pagaulingos. Pasaulio siūlomi džiaugsmai niekad nepatenkina pilnai kūno, ir visada skaudžiai skriaudžia sielą. Nesaikingas ir netvarkingas naudojimasis kūniškais malonumais baigiasi dvasiniu ne-

pasitenkinimu, vidiniu nerimu, sąžinės priekaištais. Kūninis palaidumas pagaliau ne tik nepatenkina paties kūno, bet dar jį išeikvoja, atima galumą ir stumia į fizinį ir protinį liguistumą.

Privalome rinktis Kristaus kvietimą eiti kryžiaus keliu, nes kančia užtikrina sielai primatą prieš kūną; nes pasiaukojimas visada atneša vidinį pasitenkinimą; nes aukos kelias veda į mūsų asmenybės išaukštinimą žemėje, ir į atlyginimą dangiška laime amžinybėje.

Deja, daugelis bevelija rinktis pasaulio džiaugsmus, o atmeta Kristaus kvietimą eiti kryžiaus keliu. Kodėl? Todėl, kad aistros apakina žmogų, ir jis nepajėgia matyti plačių amžinybės horizontų. Pasaulio žmogus yra panašus anam Jericho aklajam. Aistrų apakintas, jis sėdi it elgeta prie gyvenimo kelio. Laimingas tas, kuris savo apakime ir bejėgiškume, suskurdime ir nerime, pajėgia šauktis į Jėzų, prašydamas: „Viešpatie, pasigailėk manęs! Padaryk, kad regėčiau, kad išvysčiau dieviško gyvenimo šviesą!“ (Mk 10,51).

* * *

Melskimės ir prašykime, kad aistros niekada neaptemdytų mūsų sielos akių. Melskime už tuos, kurie yra apakę dvasiniai, kad praregėtų. Melskime, kad visi suprastų, jog platus kelias veda į pražūtį, o siauras į išganymą.

PIRMAS GAVĖNIOS SEKMADIENIS „C”

Gundymas

Lk 4,1,12

Švedai turi legendą apie pelių karalienę. Pelių karalienė einanti naktį aplink sodybas. Lanko neapgyventus pastatus. Ją lydi mažas šuniukas. Dainomis ir šuniuko žaismais ji viliojanti prie savęs pelytes. Prisiviliojusi, jas veda į pamarį. Ten sėdasi į valtį ir leidžiasi tolyn nuo kranto. Šunelis ją seka plaukdamas. Paskui šunelį plaukia ir pelytės. Esant jau atokiai nuo kranto, šunelį pasiima į valtį, o pelytės, netekusios jėgų, nuskęstančios.

Šioje legendoje žinomas norvegų rašytojas H. Ibsenas išvelgė žmogaus gundymų vaizdą. Pelių karalienė — tai velnias. Šūnytis — velnio bendrininkas. Pelytės — gundomi žmonės.

I

Kiekvienas žmogus yra pavojuje būti gundomas. Juk pats Jėzus buvo gundomas, kaip tai skaitome evangelijoje.

Iš Kristaus gundymų matyti, kurias žmogaus silpnybės velnias ypač panaudoja, kad jį sugundytų ir atskirtų nuo Dievo, o tuo pačiu nuo išganymo.

Pirmoje eilėje velnias siūlo tai, kas patenkina kūną. Išalkusiam išganytojui velnias pasiūlė duoną. Duona, žadamu žemišku gerbūviu, velnias sėkmingai vilioja ir suvilioja minias, kad jas nugręžtų nuo Dievo ir pavergtų sau. O kai žmogus nestokoja duonos, velnias gudriai jam vylingai pasiūlo kitus kūno malonumus. Pradėjęs gi gyventi kūnišku gyvenimu, žmogus tampa neišvengiamai savęs ir velnio vergas. Tada jis nedrįsta pažvelgti į dangų, prisiminti Dievą, nes jo pradeda bijoti ir net neapkęsti. Tad velnias triumfuoja, nes tariausi laimėjęs kovą prie Dievą.

Antroje eilėje velnias atsigręžia į žmogaus sielą, žadindamas jame puikybės jausmą. Jis siūlo siekti laisvės, žadindamas nepaisyti varžtų, sukilti prieš Dievą, siekti atsištoti šalia ar vietoj Dievo.

Jėzų velnias pastatė ant šventyklos krašto ir ragino šokti žemyn, parodant savo dievišką galybę. Juk, būdamas Dievas, negalėjo užsimušti, nei susižeisti. Šiuo velnias siekė sužadinti Kristuje norą pasirodyti savo dieviškoje didybėje. Panašiai velnias veikia ir į žmones. Draudžiama žiūrėti nepadorių scenų! — Neklausyk! Esi pakankamai subrendęs, kad matytum ir pažintum visa! Draudžiama skaityti nepadorias ir klaidinančias knygas! — Skaityk! Daugiau žinosi, būsi daugiau apsiskaitęs! — Raginama būti atsargiam! — Būk verčiau drąsus! Taip daugiau galėsi pasiekti! Šitaip ir panašiai velnias veikia į žmogų. Šitaip jis siekia suvedžioti ir suvedžioja ne vieną, atverdamas kelią į nuodėmes ir apsiyylimus.

Trečioje eilėje velnias stengiasi nugręžti žmogų nuo dangaus ir pririšti prie žemės, sužavint ir suvedžiojant pasaulio gėrybėmis.

Kristų velnias pastatė ant aukšto kalno ir parodė žavinčias žemės grožybes bei gėrybes, tardamas: „Visa tai tau atiduosiu, jei nusilenksi prieš mane ir mane pagarbinsi“. Žemės gėrybėmis ir grožybėmis velnias gundo kiekvieną

žmogų. Kam žvelgi į aną pasaulį? Žvelk verčiau į žemę! žiūrėk, kokia ji didinga ir graži! Kiek čia turtų! Kiek plačių galimybių! Visa gali pasiekti, jei nepaisysi Dievo ir pasivesi man! Žemė su savo grožybėmis ir gėrybėmis sužavi ne vieną taip ir tiek, kad jis užmiršta amžinybę ir už žemiškas vertybes aukoja dangišką tėvonystę.

II

Pagundos yra neišvengiama žmogaus gyvenimo dalis. Su jomis tenka kovoti. Jas reikia nugalėti. Kristus paliko pavyzdį, kaip privalu kovoti ir nugalėti pagundas.

1. Pagundas, kurios paeina iš kūno pageidimų, galima nugalėti apsimarinimu, griežta savęs kontrole. Visada reikia atsiminti, kad ne vien duona yra gyvas žmogus. Tenkinant kūno užgaidas, niekada žmogus nepasieks pilno bei tikro pasitenkinimo, kadangi savo prigimtimi jis nėra vien kūnas. Jis juk turi sielą, kuria privalo rūpintis lygiai kaip ir kūnu, ir dar daugiau. Kaip kūnas yra sotinamas maistu, taip sielą privalu gaivinti dangiškais malonėmis, gyvenant antgamtniu gyvenimu.

2. Pagundas, kurios paeina iš sielos, ir yra veiklinamos puikybe, galima nugalėti nusižeminimu ir pilnu atsidavimu Dievo valiai. Žmogus iš prigimties yra ribotas. Atidžiai stebėdamas save, žmogus pamato, jog yra nemaža dalykų, kurie nėra jo galioje. Šitai suvokdamas, turi nusižeminti ir prisipažinti nesąs visagalis. Žmogus yra priklausomas: nuo gamtos, nuo žmonių, nuo įvairių sąlygų bei aplinkybių; o visų pirma nuo to, kuris visa valdo, būtent, Dievo.

Pačia prigimtimi žmogus yra palenktas tarnauti. Jei netarnauja Dievui, neišvengiamai pradeda vergauti tvari- niams ir sau pačiam. Siekdamas būti logiškas, žmogus tu- rėtų rinktis tarnauti Dievui, o ne sau pačiam ar kūriniams. Juk išmintingiau yra tarnauti aukščiausiam Valdovui ir

su juo viešpatauti, negu siekti neribotos laisvės, ir taip neišvengiamai patekti savų užgaidų ir nykstančių žemiškų vertybių vergijon.

3. Pagaliau pagundas, kurios paeina iš žemiškų grožybių ir gėrybių vilionių, galima nugalėti, keliant žvilgsnį į dangų. Yra žemėje daug grožio. Jis žavi. Yra žemėje daug gėrybių. Jos vilioja. Norima visa tai turėti. Norima visam tam viešpatauti. Tai nėra bloga. Blogis tačiau kyla iš to, kad, atsigręždami į žemę, beveik neišvengiamai pradedame nusigręžti nuo dangaus, jį užmiršti, jį prarasti.

Visada visi turėtų prisiminti šv. Pauliaus įspėjimą: „Praeina šio pasaulio figūra” (1Kor 7,3). Visa, kas yra pasaulyje, keičiasi, nyksta, praeina. Bet, kas praeina, kas išnyksta, tas negali mūsų patenkinti. Štai kodėl praeinančios žemės grožybės ir gėrybės neturėtų sužavėti, sau pavergti. Verčiau privalu yra siekti nenykstančių, amžinų vertybių. Teisingai įspėja apaštalas, sakydamas: „Mūsų gi laikysena turi krypti į dangų. Iš ten mes laukiame mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų žemišką kūną, padarydamas jį panašų į savo garbės kūną ta galia, kuria jis gali visa sau palenkti”. (Pilyp 3,20s).

* * *

Jau minėtas Skandinavijos rašytojas H. Ibsenas savo romane „Mažasis Ayolf” kalba apie vieną šeimą ir jos išgyvenimus. Šeima susideda iš trijų asmenų. Tėvas — ambicingas, bet be didelių talentų rašytojas, ir be aukštesnių polėkių vyras. Motina — turtinga, aukštos klasės, bet lengvo būdo moteris. Sūnelis — invalidas. Šisai tragiškai žūva. Nuėjęs su kitais vaikais žaisti į pajūrį, paslysta, nukrinta nuo uolos į jūrą ir prigeria. Tragišką sūnelio mirtį tėvai skaudžiai išgyvena. Nelaimė tačiau jiems, kaip ir daug kam, atveria akis. Skausme jie suvokia, kiek yra silpni ir

beverčiai. Pasijunta esą bejėgiai. Tėvas prisipažįsta, kreipdamasis į žmoną, jog būtų norėjęs nusižudyti, bet neranda savyje jėgos tai įvykdyti. Motina, atsiliepdama, taria: „Kad bent tikėjimą turėtume, tai vis būtų lengviau visa tai pernešti? Bet tu, — taria priekaištingai vyrui, — pajėgei ir šį turtą išplėsti iš mano sielos!”

Turtai, titulai, žemiškos gėrybės nedalioje ne tik nieko nepadeda, bet verčiau dar padidina skausmą. Bet skausmas daug kam atveria akis ir parodo tikrąją gyvenimo prasmę. Tragiška sūnelio mirtis minimu atveju atveria tėvams akis ir parodo kelią į prasmingesnį gyvenimą. Kiek patylėjusi, motina staiga pakyla nuo suoloelio parke, kur jie sėdėjo, ir žvelgdama į šviesoje skendinčius rūmus, taria: „Žinau, ką darysiu. Pripildysiu mūsų rezidencijos puošnius kambarius našlaičiais. Gal jie atneš į mano sielą giedros ir šilimos ir įprasmins mano gyvenimą”. Atsistoja ir tėvas. Paima žmoną už rankos ir sako: „Tai padarysime, brangioji, abu drauge”. Lėtu žingsniu artėja į rūmus. Žmona vėl prabyla ir klausia: „Bet dabar į kur mes žvelgsime, eidami gyvenimo keliu? — Į dangų, ar į žemę, kaip tai darėme iki šiol?” — „Į dangų, į dangų, — atsako jis, — taip nuo dabar žvelgsime į dangų!”

Kiekvienas mūsų, eidami gyvenimo keliu, prie kurio tiek vilionių bei galimybių išklysti, žvelkime į dangų, ne į žemę, tik tai įgalins mus nepaklysti, sunkumuose ištesėti ir užtikrintai pasiekti dangų amžinybėje.

ANTRAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE

Nuo kryžiaus kančios į Taboro garbę

Lk 9,28-36

I

Kai Jėzus priminė apaštalams, jog turėsias kentėti, jie pasipiktino. Petras net bandė atkalbėti, reikalaudamas, kad tai neturėtų įvykti (Mk 8,32). Jėzus gana griežtai atsakė, pabrėždamas, jog Petro galvojimas esąs grynai žmogiškas ir neatitinka Dievo valią (Mk 8,33). Jis priminė, jog reikia prisiimti kančią, nes taip įeis į garbę, prisikeldamas iš numirusiųjų (Lk 24,26). Apaštalai nesileido įtikinami. Jie nesuprato ir atsisakė suprasti, kodėl Mokytojas, būdamas Mesijas ir Dievo Sūnus, turėtų kentėti (Lk 18,24). O kai Jėzus pasakė, jog ir jie turėsias kentėti bei eiti kryžiaus keliu (Mt 16,24ss), apaštalai nuliūdo ir išsigando. Jie tikėjosi iš Jėzaus valdžios jo mesijaninėje karalystėje, o ne kančios, ne aukos (Mt 19,27;20,22; Lk 22,24; Mk 10,38). Atsižvelgiant į tokį apaštalų nusiteikimą, Jėzus apsisprendė pasirodyti savo dieviškoje garbėje rinktiniais apaštalams, kad taip juos sustiprintų tikėjime, padrąsintų laukiamų kentėjimų akivaizdoje ir pažadintų viltį galutinės pergalės bei užtikrintos garbės.

Jėzus su mokiniais buvo begrižtas iš Pilypo Cezarėjos.

Atsirado prie Taboro kalno. Pasiėmė tris rinktinčius apaštalus, būtent, Petrą ir Zebediejaus sūnus Jokūbą ir Joną ir su jais užlipo ant kalno. Kiti mokiniai liko pakalnėje. Ant kalno Jėzus, jam įprastu būdu, kiek atsitolino nuo mokinių ir ėmė melstis. Likę vieni, apaštalai, matyt buvo išvargę, pradėjo snausti. Staiga nuostabi šviesa juos pažadino ir nustebino. Pakėlę akis aukštyn, išvydo Mokytoją skendintį nuostabioje šviesoje. Šalia jo pamatė stovinčius du didžiuosius Seno Testamento vyrus, būtent, Mozę ir Eliją. Pirmasis atstovavo Įstatymą, o antrasis Pranašus. Jie kalbėjosi, ir jų kalba ėjo apie kančią bei mirtį, kas laukė Jėzaus Jeruzalėje. Regėjimas buvo toks žavus, kad Petras entuziazmo pagautas ir neišmanydamas ką sakas, sušuko: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, pastatysime čia tris palapines: vieną tau, vieną Mozei ir vieną Elijui“. Visa tai įvyko akimirksnyje. Mozei ir Elijui beatsitolinant, debesis apgaubė ir paslėpė juos. O iš debesio pasigirdo dangiškojo Tėvo balsas ir sakė: „Šisai yra mano Sūnus, mano Išrinktasis, jo klausykite!“ Visa tai tiek abstulbino apaštalus, kad jie liko lyg būtų be žado. Bet va Jėzus atsirado šalia jų. Juos pažadino. Ir jie jį vėl matė tokį, kaip kasdien matydavo. Jis gi jiems įsakė tuo tarpu apie regėjimą niekam nekalbėti.

Dabar trys apaštalai buvo visai tikri, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, ir kad reikia į jį tikėti, jo laikytis ir jam paklusti, nežiūrint kas įvyktų bei kokios aukos tai pareikalautų, nes pabaigoje laukia dieviška garbė, kaip ją išvydo ant Taboro kalno. Štai kodėl Bažnyčia Gavėnios pradžioje, būtent, atgailos mete, stato prieš akis Taboro atsimainymą. Mat, tuo primena, kad po atgailos, į kurią kviečia, laukia visų prisikėlimas bei atsinaujinimas dangaus garbėje ir džiaugsme.

1. Gavėnioje Bažnyčia kviečia prie atgailos. Skatina atsižadėti žemiškų malonumų. Ragina siekti šventumo. Šv. Pauliaus raginimas Timotiejui liečia ir mus. „Taigi, — rašo apaštalas, — nesigėdyk liudijimo apie mūsų Viešpatį, nė manęs, jo kalinio, bet drauge su manim pakelk sunkumus dėl Evangelijos Dievo pagalba, kuris mus išgelbėjo ir pašaukė į šventumą” (2Tim 1,7s). Esame pašaukti į šventumą. Bet šventumo negalima pasiekti be kančios, be aukos. Be abejo, kančia, apsimarinimas, susivaldymas ir kiekviena kita auka nė vieno nežavi, netraukia, bet verčiau baido ir atstumia. Kančią žmogus noriai priima ir kantriai pakelia tik, kai jį stiprina Dievo malonė. Štai kodėl nuo gundymų kalno, apie kurį kalbama pirmame Gavėnios sekmadienyje, Bažnyčia savo liturgijoje ši — antrąją Gavėnios sekmadienį — veda į Taboro kalną, ant kurio Kristus pasirodė dieviškoje garbėje. Nugalėdami gundymus, mes kopiam į dangiškojo Taboro kalną, kur „gera yra būti”, kaip tai išgyveno apaštalai, regėdami Mokytoją dieviškam spindėjime. Iš čia seka, jog pravartu yra daryti atgailą, prisiimant ir kantriai pernešant gyvenimo sunkumus ir nepatogumus, nes visa tai veda į dvasinį atsinaujinimą bei pasikeitimą, į dvasios pergalę prieš kūną, ir tuo pačiu pripildo sielą ramybe: Kristaus teikiama ramybe, kokios pasaulis negali duoti.

2. Deja, yra žmonių, kurie bevelija rinktis žemę, o ne dangų, kurie už žemiškas gėrybes parduoda sielos nekaltumą ir sąžinės ramybę.

Žinomas bedievybės apaštalas ir Bažnyčios niekintojas J. J. Voltaire buvo pakviestas vaišėms pas Prūsijos imperatorių Fridrichą II. Pietų metu Voltaire neiškentė nepasityčiojės iš religijos. „Jei čia yra, — sakė jis, — kas interesuojasi dangumi, aš mielai parduodu jam savo vietą

už vieną talerį". Į šį pareiškimą atsiliepė miesto valdytojas. Jis sakė: „Ponas Voltaire, mūsų įstatymai reikalauja, kad kas siūlo ką parduoti, visu pirma įrodytų, jog siūlomas parduoti objektas yra jo nuosavybė. Jei jūs galite įrodyti, kad turite teisę į vietą danguje, tai aš jums už ją duosiu ne vieną, o dešimt tūkstančių talerių". Voltaire tylėjo. Visi žinojo, kad jis nebuvo vertas dangaus (Cit. V. Muzzatti, *Prontuario* vol. III, Marietti 1958, p. 85s).

Kurie bevelija rinktis žemės gėrybes, paaukodami sielos vertybes, yra akli ir paiki, nes yra skirti pasmerkimui. Šv. Pauliaus įspėjimas yra aiškus. Jis rašo Pilypų tikintiesiems: „Daugelis, apie kuriuos ne kartą jums kalbėjau, o dabar verkdamas kartoju, elgiasi kaip Kristaus kryžiaus neprieteliai. Jų galas — pražūtis, jų dievas — pilvas ir jų pasididžiavimas — gėda, nes jie temąsto apie žemiškus dalykus" (Pilyp 3,18s). Paties Voltaire pavyzdys turėtų kiekvieną įspėti. Voltaire mirtis buvo pasibaisėtina. Mirdamas jis, tiesa, praregėjo, bet išvydo pragarą, o ne dangų. Desperatiškai šaukė: „Regiu pragarą, grimstu į jį. Gelbėkite! Kvieskit kunigą!" Deja, jo artimieji ir draugai, kuriuos anksčiau jis skatino nekęsti Bažnyčios, nepakvietė kunigo. Taip, kad jis pamišimą siekiančioje baimėje apleido šį pasaulį. Kokią amžinybėje dalį jis rado, nesunku spėti.

3. Yra žmonių, kurie bevelija rinktis žemę, ne dangų. Bet daugiau yra tų, kurie žvelgia į dangų, jo ilgisi, dėl jo aukojasi. Versdami Bažnyčios istorijos lapus, randame gaušybę šios rūšies gražiausių pavyzdžių.

Šv. Ignotas taip dažnai žvelgdavęs į dangų, kad įgavo pavadinimą: Tėvas, kuris žvelgia aukštyn (V. Muzzatti, op. cit., 77).

Šv. Leonardas iš Porto Mauritio praktikavo labai aštrų asketinį gyvenimą. Daugelis tuo stebėjosi ir klausdavo, kaip jis gali visa pakelti. Į tokius klausimus atsakydavo: „Ateikite ir pažvelkite pro šį mažą mano celės langelį ir

suprasite''. Jei lankytojas, pažvelgęs pro langelį, pareikšdavo, jog nieko ypatingo nematęs, Šventasis stebėdamasis atsakydavo: „Nejaugi nematai dangaus?! Juk žvilgsnis į dangų, jo prisiminimas skatina ir įgalina mane visa pakelti. Kad laimėtume dangų, visa privalu pakelti ir niekas neturi būti persunku ar nepakeliama jį užsitkrinti (V. Muzzatti, op. cit., 73).

Šv. Jonas Vianney, Arso klebonas, cituodamas eilę šventųjų, pasižymėjusių aštrių atgailos gyvenimu, pareiškė: „Nereikia stebėtis aštraus gyvenimo asketais. Mat, kad laimėtume gražųjį dangų, o tam reikalinga didelių aukų, vis dėlto net ir aštriausia auka bei atgaila yra tik niekis, jei ją lyginame su ta laime, kuri jos dėka yra pasiekama”.

III

„Gera mums čia būti!” — sušuko Petras, išvydęs Jėzų dieviškoje garbėje. Kas nenorėtų rasti ten, kur gera būti?! Visas mūsų buvimas yra nukreiptas pačia prigimtimi į tai ir į ten, kas yra gera ir kur yra gera būti. Tai yra pasiekama. Bet reikia eiti tuo keliu, kurį nurodė dangiškasis Tėvas, liudydamas apie savo Viengimį Sūnų ant Taboro kalno, tardamas: „Šisai yra mano mylimasis Sūnus, jo klausykite!” Kad pasiektume dangų, reikia, kad ir apie mus dangiškasis Tėvas galėtų liudyti, tardamas, jog esame jo numylėtieji sūnūs ir dukros. Šitai gi pasieksime, jei visame ir visada klausysime Jėzaus, jei jį seksime kryžiaus keliu; jei su juo kopsime į dangiškąjį Taboro kalną. Tiesa, kopti į kalną, reikia prakaituoti, bet ant kalno laukia grožis ir ramybė; ten gera būti!

Indų legenda kalba apie vieną asketą, atsiskyrėlį. Su juo buvęs jo sūnus, jaunas berniukas. Atsiskyrėlis mirtinai susirgęs. Jausdamas artėjančią mirtį, pasišaukė sūnų ir

jam tarė: „Mirštu neužbaigęs savo misijos. Todėl man mirus, tu leiskis į kelionę. Į tokią tai šventovę privalai nuvesti baltą drambliuką. Jei tai įvykdysi, pasieksi didelį laimėjimą”. Sūnus tai įvykdė, nors turėjo nugalėti didelius sunkumus. Kai pasiekė šventovę, ją rado visai tuščią. Joje viešpatavo mirtina tyla. Bet ji spindėjo nuostabiu grožiu. Džiaugsmo pagautas jaunuolis sušuko: „Manau, kad didžiausias, kokis tik gali būti, laimėjimas, yra daryti ir įvykdyti tėvo valią!”

* * *

Tikrai, didžiausias kiekvieno žmogaus laimėjimas yra vykdyti Dievo valią, nes tai užtikrina dangaus laimėjimą, o ten gera būti; geriau negu mes galime nujausti ar įsivaizduoti.

TREČIAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „C”

„Jei atgailos nedarysite, visi pražūsite”

Lk 13,1-9

I

Žydai tikėjo, kad Dievas jau čia žemėje vykdo savo teisingumą, bausdamas už nuodėmes (Jo 9,2). Kristus pataisė klaidingą žydų mokymą, nurodydamas, jog Dievas savo teisingumą įvykdo amžinybėje; gi žemės gyvenime tik kai kurie nusidėjėliai patiria nuodėmių pasėkas, būdami paliesti kančių bei nelaimių. Dievas leidžia įvykti įvairiems gyvenimo sunkumams bei nelaimėms ne tiek kaip bausmę, bet verčiau kaip priemonę išganymui siekti. Kiekviena nedalia yra įspėjimas vengti blogo ir būti visada pasirengus atsistoti Dievo akivaizdon amžinybės angoje. Gi Dievo akivaizdon atsistoję, turėsime duoti savo gyvenimo apyskaitą. Privalome taigi siekti būti teisūs, nes tik teisieji paveldės dangaus karalystę. Kadangi visi daugiau ar mažiau esame nusidėjėliai, tai esame reikalingi atgailos, nes tik per ją galime apsivalyti nuo nuodėmių ir tapti tikrai teisūs. Kito kelio pasiekti išganymui nėra. Jėzaus įspėjimas yra aiškus ir grasus: „Jei atgailos nedarysite, visi pražūsite” (Lk 13,5).

Dievas yra kantrus. Jis pakenčia nusidėjėlius, nes, kaip

pabrėžia pranašas, „jis nenori jų mirties, bet verčiau laukia, kad taisytųsi ir gyventų“ (Ex 33, 11; Išm 1,13). Dievas ne tik laukia, bet dargi daro visa, kad nusidėjėlių palenktų daryti atgailą ir taisytis. Dievas yra it anas ūkininkas, kuris nevaisingą figos medį prižiūri, apkasa, patrėšia, apvalo, vildamasis, — o gal gi atneš vaisių (Lk 13,6ss). Bet visa tai tik iki laiko. Jei medis ir toliau neneš vaisių, bus iškirstas ir sudegintas. Panašiai yra ir su nusidėjėliais. Dievas juos pakenčia iki tam tikro laiko. Bet, jei nesiryžta taisytis, jei vis giliau skęsta nuodėmėse, prieina prie to, jog Dievas nustoja teikęs malones, be kurių žmogus nepajėgia pakeisti savo nuodėmingą gyvenimą, ir taip atsiduria pražūtyje. Šv. Pauliaus žodžiai yra aiškūs: „Neapsirikite, — rašo pagonių apaštalas, — nei ištvirkėliai, nei stabmeldžiai, nei svetimoteriai, nei iškrypėliai.., nei plėšikai nepaveldės dangaus karalystės“ (1Kor 6,9). Nemažiau aiškūs šv. Jono, Apreiškimų knygos autoriaus, žodžiai: „O bailiams, neištikimiesiems, nešvankėliams, žudikams ištvirkėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams yra skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera: tai antroji mirtis“ (Ap 21,8).

Atidžiau pasvarstykime evangelijos mintis, Kristaus drastišką išpėjimą ir raginimą daryti atgailą.

II

1. Pirmoje eilėje pabrėžtina yra, kad atgaila yra reikalinga ir būtina. Be atgailos nuodėmingas žmogus, o tokie visi esame, negali pasiekti išganymo. Prie atgailos kvietė ir Jonas Krikštytojas. Jis ragino savo klausytojus daryti atgailą, kad taip tinkamai pasiruoštų priimti ateinantį Kristų, kuris nužengė iš dangaus įvykdyti žmonijos išganyką. Jono kalba buvo kieta. „Angių išperos, — šaukė jis. — Kas jus pamokė bėgti nuo artėjančios rūstybės? Dary-

kite tad vertų atgailos vaisių; ir nesiraminkite, sakydami: — Tėvą turime Abraomą! — Nes, sakau jums, jog Dievas iš šių akmenų gali pažadinti Abraomui vaikų. O jau ir kirvis stovi prie medžių šaknų. Nes kiekvienas medis, kuris neneša gero vaisiaus, yra iškertamas ir metamas į ugnį” (Lk 3,7ss).

Atgaila yra reikalinga ir būtina, bet apie ją šiandien vengiama kalbėti. Atsiranda net teologų, kurie teigia, jog reikia būti optimistais: negąsdinti žmonių bausmėmis, nei reikalauti atgailos. Esą daugiau reikia kalbėti apie Dievo gailestingumą ir žadinti išganyimo viltį, puoselėjant tikėjimą. Netrūksta net tokių, kurie bando įtikinėti, jog atgaila vargu ar išvis yra reikalinga, nes žmogus visada galįs rasti pasiteisinimo dėl vienokio ar kitokio savo elgesio. Pagal juos vargu ar yra normalus žmogus, kuris sąmoningai ir noriai galėtų daryti nuodėmę. Jeigu įvykdo, tai turi kokią nors pasiteisinimo priežastį. Viso šio mokymo pasekmėje išpažintys mažėja, pasninkai nyksta, apsimarinimai atmetami kaip nereikalingi ir neišmintingi.

Argi nėra šiandien ištvirtėlių ir nusikaltėlių? — Jų yra daugiau negu kada nors. Argi nėra nūdien piktadarių ir iškrypėlių? — Jų yra tiek ir tiek. Bet jiems jų nedoras gyvenimas yra laiduojamas net įstatymais. Argi nėra gobšų, vagių ir žmogžudžių? — Jų yra, ir jų interesai yra labiau ginami įstatymais, negu teisiųjų. Atrodo, kad blogiui teikiama pirmenybė prieš gerį nūdieniam pasaulyje. Tai dabarties gyvenimo realybė. Bet ji graso pražūtimi. Juk ką padėtų žmogui, — įspėja mus visus Išganytojas, — jei jis visą pasaulį laimėtų, bet save — savo sielą pražudytų (Mt 16,28).

Reikia gelbėtis iš nuodėmės. Reikia todėl atgailos, nes tik atgaila galima išsilaisvinti iš nuodėmės. Atgaila išgelbėjo Ninivės miestą bei jo gyventojus nuo sunaikinimo (Jon 3,4; Mt 12,41). Atgaila užtikrina izraelitams laimėjimą

prie Hai miesto (Joz 7,1-8.25). Atgaila išgelbėjo nuo mirties karalių Ezechiją (4Kar 20,3-7). Atgaila laidavo karaliui Dovidui Viešpaties palaimą (2Kar 12,13-18). Atgaila, tik atgaila yra išganymo laidas kiekvienam mūsų.

2. Kodėl be atgailos negalima pasiekti išganymo? Nesunku į šį klausimą duoti išsamų atsakymą. Mat, Dievas yra šventas, ir visa kas turi ryšį su Dievu yra šventa. Kas nuodėminga taigi, negali rasti Dievo akivaizdon. Jau per Mozę Viešpats įsakė, kad visi, kurie jo akivaizdon stojasi, ir visa, kas jam aukojama, turi būti be dėmės, be kokio nors trūkumo (Kun 21,17-28;22,20; AtĮ 18,13). O per pranašą Izaiją Dievas kalbėjo Izraeliui: įspėjo ir ragino, kvietė ir įsakė visų pirma nusivalyti nuo nuodėmių, atgauti teisumą bei šventumą ir tik tada prisistatydinti jo akivaizdoje, kad su juo kalbėtusi, kad jo būtų išklausyti. Štai Viešpaties žodžiai užrašyti pranašo: „Nusiplaukite ir nusivalykite. Pašalinkite savo niekdarybes iš mano akivaizdos. Išmokite daryti gera. Siekite teisingumo. Padėkite prislėgtam. Būkit teisingi našlaičiui. Atjauskite našlę. Paskui ateikite ir kalbėsimės! — sako Viešpats” (Iz 1,16ss).

Šv. Jonas Apreiškimų knygoje rašo, kad prie Viešpaties sosto stovi tik tie, kurie yra nekalti. „Avinėlį seka, — pabrėžia apaštalas, — kur tik jis beeitų, tie, kurie yra nekalti, kurie yra nesusitepę. Jie yra atpirkti iš žmonių. Jų burnoje nėra melagystės, nes jie yra be dėmės ties Dievo sostu” (Ap 14,4s). Tas pats apaštalas pirmame savo laiške rašo: „Vaikeliai, tegul niekas jūsų nesuklaidina. Kas teisiai elgiasi, tas teisus, kaip ir jis (Dievas) yra teisus. kas gi daro nuodėmę, tas yra iš velnio... Kas yra gimęs iš Dievo, tas nenusideda, nes jame yra Dievo pradas. Jis negali nusidėti, nes yra iš Dievo” (1Jo 3,3.7ss).

3. Kas yra atgaila? — Atgaila yra kaltės apgailėjimas; yra pakilimas iš klaidos; yra grįžimas prie tiesos; yra nusigręžimas nuo velnio ir atsigręžimas į Dievą. Atgaila

lengviau apibūdinti, kai į ją žvelgiame iš neigiamos pusės, t.y. kai ją statome prieš nuodėmę. Teologai nuodėmę sekančiai aptaria: „Nuodėmė yra nusigrėžimas nuo Kūrėjo, atsigrėžiant į kūrinį“. Žmogus yra laisvas rinktis Kūrėją ar kūrinį; ieškoti laimės Dievuje ir danguje, arba siekti pasitenkinimo žemės gėrybėse. Kurie siekia Dievo, užsitikrina dangų, bet ir žemėje nenustoja tikro džiaugsmo. O kurie atsigrėžia vien į žemę, rizikuoja prarasti dangaus laimę, o ir žemėje nelaimi tikro pasitenkinimo; priešingai, neišvengiamai patiria tik apsvylimą.

Atgaila yra priešingybė nuodėmei. Kaip nuodėmė yra nusigrėžimas nuo Dievo ir atsigrėžimas į kūrinį, taip atgaila yra nusigrėžimas nuo kūrinio ir atsigrėžimas į Dievą. Kaip nusidėjėlis žvelgia į žemę ir joje ieško laimės, taip atgailautojas žvelgia į dangų ir tenai tikisi rasti pilnutinį pasitenkinimą, kokio žemėje negalima pasiekti. „Mūsų siekimas, — sako šv. Paulius, — yra dangus. Iš ten mes laukiame mūsų Viešpaties Jėzaus Kristus. Jis pakeis mūsų menkystės kūną, padarydamas jį panašų į savo garbės kūną ta galia, kuria jis visa gali sau palenkti“ (Pilyp 3,20s).

4. Koks yra atgailos vyksmas? — Atgaila vykdoma per Sakramentą ir per specialius atgailos darbus.

1) Atgailos Sakramentas yra dieviškas veiksnys. Šiuo Sakramentu atleidžiama nuodėmės kaltė ir pasiekiamas susitaikymas su Dievu. Kaltę gali atleisti tik tas, prieš kurį nusikalstama. Nuodėmė gi nusikalstama prieš Dievą, todėl nuodėmės kaltę gali atleisti tik Dievas. Taip, tik Dievas! Mat, nusikaltimas prieš Dievą yra begaliniai didis, kadangi įžeidžiama begalinė Dievo didybė, begalinis jo gerumas. Bet begalinę kaltę gali atleisti bei panaikinti tik tas, kuris yra begalinis, būtent, Dievas.

Jėzus apsireiškė turįs galią atleisti nuodėmes. Ne kartą ne vienam jis kartojo: „Pasitikėk, tau atleidžiamos tavo nuodėmės!“ (Lk 7,48; Mk 2,5; Mt 9,6). Galią atleisti nuo-

dėmes švenčiausios Trejybės vardu Jėzus suteikė apaštalams bei jų ipėdiniais. Velykų rytą pasirodęs apaštalams, Išganytojas kvėpė į juos ir tarė: „Imkite šv. Dvasią, — kam atleisite nuodėmes, jos atleistos; kam sulaikytumėte, jos sulaikytos“ (Jo 20,22s). Šiuo Kristus įsteigė Atgailos Sakramentą. Pats Jėzus veikia nematomas savo Bažnyčioje. Jis veikia per tuos, kuriuos paliko ir įgalino būti savo vietininkais, būtent, Šv. Tėvą ir kunigiją. Per juos Kristus atleidžia kaltes ir sutaikina su dangiškuoju Tėvu tuos, kurie išpažįsta savo nuodėmes ir gauna sakramentinį išrišimą. Šv. Jonas užtikrina, sakydamas: „Mano vaikeliai, aš jums tai rašau, kad nenusidėtumėte; o jei kas nusidėtų, tai mes turime Užtarėją pas Tėvą — teisųjį Jėzų Kristų. Jis yra permaldavimas už mūsų ir viso pasaulio nuodėmes“ (1Jo 2,1s). „Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, jis ištikimas ir teisingas, kad atleistų mums kaltes ir apvalytų nuo visų nedorybių“ (1Jo 1,9).

2) Atgailos Sakramentas atleidžia nuodėmės kaltę, bet nepanaikina bausmės už nuodėmę. Dievo gerumas atleidžia kaltę, kai kas jį prašo: bet jo teisingumas reikalauja, kad nusidėjėlis atsisteistų už įvykdytą prasižengimą. Sakramentinė išpažintis ir gautas išrišimas užgydo nuodėmės sieloje padarytą žaizdą, bet lieka žaizdos randas, kurį privalu išdildinti, kad pasirodytume pilnam Dievo vaikų grožy ir būtume priimtini stotis Viešpaties akivaizdoje. Štai kodėl be Atgailos Sakramento reikia dar atgailos darbų, nes atgailos darbais galime atsilyginti už kaltes, kaip to reikalauja Dievo teisingumas.

Vadinasi, mūsų išganymas yra ir Dievo ir mūsų rankose. Su pagrindu tad šv. Augustinas galėjo sakyti: „Sutvėrei mane, Dieve, be manęs, bet išganyti mane be manęs negali!“ Kristus įvykdė atpirkimą ir įgalino mus gauti nuodėmių atleidimą, bet reikalauja, kad atsilygintume už kaltę atgailos darbais. Prie atgailos kvietė pats

Išganytojas; kvietė taipgi apaštalai. Šv. Paulius, kalbėdamas Romos valdytojo Festo ir karaliaus Agripo II aki-vaizdoje Cezarėjoje, pareiškė: „Karaliau Agripe, aš nelikau nepaklusnus dangiškam regėjimui, bet skelbiau: pirmiausia tiems, kurie buvo Damaske, paskui ir Jeruzalėje, taip pat po visą Judėją ir pagonims, kad atgailautų ir grįžtų pas Dievą, darydami vertingus atgailos darbus” (ApD 26,19s). Šv. Jonas Apreiškimų knygoje Kristaus vardu rašo Mažosios Azijos Bažnyčioms: „Aš turiu prieš tave, kadangi tu palikai savo pirmąją meilę. Taigi atsimink, iš kur iškritai. Daryk atgailą. Daryk pirmuosius darbus. Jei ne, aš ateisiu ir pajudinsiu tavo žibintą iš vietos, jei tu nedarysi atgailos” (Ap 2,4s).

3) Atgailos darbai. — Pirmasis iš atgailos darbų yra malda. Ja pareiškama gailestis už nuodėmes ir meldžiama atleidimo. Antrasis atgailos darbas yra apsimarinimas. Jis turi būti noriai priimamas ir kantriai pakeliamas, su intencija atsilyginti už kaltes. Trečiasis atgailos darbas yra gailestingumas, siekiant geraširdiškumu ne tik atsilyginti už nuodėmes, bet dargi praturtinti save nuopelnais dan-guje.

5. Kokie yra pasiekiami laimėjimai per atgailą? — Atgaila padaro mus pilnai priimtinus Dievui.

Viešpats užtikrina per pranašą, jog jei kas darys atgailą, gaus kaltės atleidimą ir taps tyras ir nekaltas, puošnus ir šventas. Pranašas Izaijas paduoda Viešpaties žodžius skirtus Izraeliui: „Jei jūsų nuodėmės būtų it skarlatas ryškios, taps baltos kaip sniegas: jei jos būtų raudonos it purpuras, taps skaisčios it drobė” (Iz 1,12). Atgaila sustiprina gerame, padaro atsparius kovoje prieš pikta. Kai kartą apaštalai nepajėgė išvaryti velnio iš vieno apsėstojo ir klausė Mokytoją, kodėl ši kartą jiems nepavyko išvaryti piktąją dvasią, Jėzus atsakė, nurodydamas, jog yra atvejų, kada piktąjį galima įveikti tik malda ir pasninku (Mt

17,20). Taigi, kad galėtume atsispirti pagundoms bei nugalėti pikta, privalome griebtis maldos ir pasninko bei kitų apsimarinimų.

* * *

Teaidi mūsų sielose nuolat Kristaus žodžiai: „Jei atgailos nedarysite, visi pražūsite!” Esame nusidėjėliai. Kas galėtų teigti esąs be nuodėmės? Jei tai teigtų, būtų melagis, — sakė šv. Jonas (1Jo 1,8). O šv. Paulius primena, jog pačia prigimtimi esame rūstybės vaikai (Ef 2,3). Būdami gi visi nusidėjėliai, visi esame reikalingi atgailos, kad pasiektume išganyką. Dievas yra gailestingas, dosnus ir maloningas, bet laukia, kad mes į jį kreiptumės, atsiprašytume už klaidas, žadėdami taisyti ir atsilyginti už prasižengimus. Sekdami tad Jono Krikštytojo paraginimą, darykime atgailą, kad ja duotume gerų vaisių. O jie, tik jie, užtikrins mums Dievo palaimą žemėje ir pilnutinį džiaugsmą danguje.

KETVIRTAS SEKMADIENIS GAVĒNIOJE „C”

„Kelsiuos ir grīšiu pas Tēvu”

Lk 15,11-22

Fariziejai, matydami Jēzaus klausytoju tarpe kai kuriuos tū, kuriuos jie laikē nusidējēliais, piktinosi ir priekaištavo, kam Jēzus tai pakenčia; kam jis su nusidējēliais bendrauja. Žydai nusidējēliais laikē visus, kurie pagonims tarnavo, ar kurie nesilaikē Įstatymo. Jēzus žinojo šiuos priekaištavimus ir priekaištautojams atsakē, primindamas, jog jis atējo ne sveikujū, o ligoniū gydyti; ne teisiujū, o nusidējēliū gelbēti, kviečiant juos prie atgailos. Juk sveikieji nereikalingi gydytojo, nei teisieji yra reikalingi atgailos (Mt 9,13; Mk 2, 17; Lk 5,32). Priminę šitai, Jēzus pasakē panašybē apie sūnū palaidūnā. Ši panašybē yra vienas iš gražiausių pamokymū apie atgailā.

I

Panašybėje kalbama apie tėvā, kuris turējo du sūnus. Jaunesnysis vienu momentu panoro apleisti tėvo namus. Paprašēs ir atsiēmēs iš tėvo jam priklausančią palikimo dalī, išvyko į svetimā kraštā. Ten gyveno ištaigingai ir palaidai. Bet greitai išleido, kā iš tėvo buvo gavēs. Atsirado

varge. Pradėjo stokoti net kasdienės duonos. Suvargęs ir išalkęs, pažemintas ir į neviltį įpuolęs, prisiminė tėvą: ėmė galvoti, ar neturėtų grįžti į tėvo namus. Žinojo, jog tėvą buvo įžeidęs. Bet jis vistiek tėvas. Jei nepriimtų kaip šeimos nario sūnaus teisėmis, tai gal priims kaip darbininką. Juk tėvo namuose buvo samdinių. Permašęs visa, apsisprendė grįžti ir grįžo. O kai tėvui buvo pranešta, jog sūnus grįžta, jis išėjo paskubomis jo pasitikti. Išvydęs tėvą, sūnus puolė jam į kojas ir sakė: „Tėve, nusikaltau dangui ir tau. Nesu vertas vadintis tavo sūnumi. Laikyk mane kaip vieną iš tarnų“ (Lk 15,19). Bet tėvas jį pakėlė, apkabino, pabučiavo ir įsivedė į namus. Paskui įsakė tarnams aprenkti jį gražiais rūbais ir paruošti puotą, kad visi džiaugtųsi, sulaukus sūnaus, kurį laikė prapuolusiu.

Vyresnysis sūnus, grįžęs iš lauko darbų, nustebo patyręs, jog namuose vyko pokylis, nes buvo sugrįžęs jo brolis. Tai jį suerzino. Atsisakė įeiti į vidų. Kai tėvas, išėjęs, jį ragino įeiti ir drauge vaišintis, jis išreiškė savo nepasitenkinimą, kam tėvas su džiaugsmu priėmė brolių palaidūną. Jis sakė: „Tiek metų tau tarnauju ir niekad neperžengiau tavo įsakymo, bet man niekad nei ožiuko nedavei, kad pasilinksminčiau su draugais. O va, kai parėjo šitas tavo sūnus, kuris su kekšėmis pralėbavo visą gautą tavo turta, papjovei jam peniūkšlį“ (Lk 15,29s). Tėvas atsakė: „Sūnau, tu visada esi su manim, ir visa, kas mano, yra tavo. Bet reikėjo linksmintis ir džiaugtis, nes šis tavo brolis buvo miręs ir atgijo; buvo prapuolęs ir atsirado“ (Lk 15,31).

Šia panašybe Kristus pavaizdavo, kokie yra santykiai Dievo su žmonėmis. Dievas — tėvas. Žmonės — vaikai. Dievas visada yra mylįs tėvas, bet žmonės vieni yra ištikimi vaikai, kiti tačiau palaidūnai.

II

1. Dievas yra Tėvas. — Kiekvienas tėvas iš prigimties myli savo vaikus ir jais rūpinasi. Myli savo žemės vaikus ir Dievas. Jis juos myli labiau, negu kuris nors žemiškas tėvas ar motina. Psalmistas teigia: „Jei tėvas ar motina apleistų mane, Viešpats mane priglaus“ (Ps 26,10). Pats dangiškasis Tėvas užtikrina per pranašą, sakydamas: „Ar-gi galėtų motina užmiršti savo kūdikį, kurį maitino; ne-mylėti savo sūnaus, kurį pagimdė? Bet jei ir atsirastų tokia, kuri užmirštų, aš tavęs neužmiršiu“ (Iz 49,15).

1) Viešpats sutvėrė žmogų laisvą, taip, kad jis gali bend-rauti su savo Kūrėju arba jį apleisti. Dievas tai leidžia, bet, kaip kiekvienas tėvas, tai išgyvena su skausmu. Šitai aiš-kliai nusako pranašai. Pranašo Izaijo lūpomis Dievas skun-džiasi ir sako: „Išgirsk, dangau, klausykis, žeme! Štai Vieš-pats kalba: — Užauginau ir išaukleėjau vaikus, bet jie sukilo prieš mane. Jautis pažįsta savo prižiūrėtoją ir asilas savo savininką, bet Izraelis nieko nepažįsta, bet mano tauta yra be išmanymo“ (Iz 1,2ss). Ir per pranašą Jeremiją Dievas priekaištauja: „Nustebk, dangau! Iš susijaudinimo ap-stulbk! — Sako Viešpats. — Mano tauta padarė dvigubą niekšystę: nusigrėžė nuo manęs, gyvojo vandens šaltinio, kad išsikastų šulinius be dugno, kur nesilaiko vanduo“ (Jer 2,12s).

Dievas priekaištauja tiems savo vaikams, kurie jį ap-leido, pasirinkdami pasaulį ir nuodėmę, tačiau jis jų neat-stumia, nuo jų galutinai nenusigrėžia. Priešingai, laukia jų sugrįžtant, užtikrindamas savo atlaidumą. Jis sako per pranašą: „Aš nenoriu nė vieno mirties... Pasitaisykite ir būkite gyvi“ (Ez 18,32).

Dievas daro visa, kad susigražintų sau paklydusius savo vaikus. Jis kviečia ir ragina per pranašą: „Nu-

sikratykite visomis nuodėmėmis, kurias įvykdėte; padarykite savo širdį ir sielą naują" (Ez 18,31). „Jei nusidėjėlis atsižadės savo nuodėmių, laikys visus mano įsakymus, vykdys teisę ir teisingumą, jis gyvens, jis nežus" (Ez 18,21). Ir dar sako Viešpats per pranašą: „Nusivalykite, būkite švarūs: pašalinkite iš mano akivaizdos jūsų piktas mintis... Tada ateikite ir kalbėkitės su manim" (Iz 1,16ss). Ir vėl per pranašą Jeremiją Dievas ragina: „Šaukis į mane, o išgirsiu tave. Aš apskelbsiu didžius ir tau nežinomus dalykus... Štai skubu atstatyti ir pagydyti. Gražinu jiems šventumą ir parodau taikos bei saugumo apstumą... Apvalysiu nuo visų nuodėmių, kuriomis man nusikalto; atleisiu visus prasižengimus, kuriais mane užgavo" (Jer 33,6s).

Taigi Dievas visiems rodo savo gailestingumą. Visus kviečia daryti atgailą ir grįžti it sūnus palaidūnas pas jį.

2) Dievas pats iš savo pusės daro visa, kad susigražintų sau paklydėlius. Jis yra it anas kaimenės savininkas, kuris, palikęs 99 avis, eina ieškoti vienos paklydusiosios, ir, ją atradęs, džiaugiasi, ima ant pečių ir neša atgal į avidę (Lk 15,3ss). Dievas iš savo tėviškos meilės atsiuntė Viengimį Sūnų ieškoti paklydėlių, dėl jų aukotis, juos atpirkti savo krauju ir įgalinti, kad taisytųsi ir taptų priimtini dangiškajam Tėvui vaikais. Evangelistas šv. Jonas rašo: „Nes Dievas taip numylėjo pasaulį, jog davė savo Viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris tiki į jį, neprazūtų, bet turėtų išganymą" (Jo 3,16). O šv. Paulius rašo: „Bet Dievas turtingas gailestingumu, dėl begalinės savo meilės, kuria mus numylėjo, jis mus, nuodėme mirusius, atgaivino drauge su Kristumi. Esate juk išgelbėti malone. Jis prikėlė ir pasodino danguje su Kristumi Jėzumi" (Ef 2,4ss).

3) Dangiškasis Tėvas, paaukodamas savo Viengimį Sūnų, parengė išganymo vyksmą, ir jį vykdo per Bažnyčią. Bažnyčia, Kristaus pavedimu ir suteiktomis antgamti-

nėmis galiomis daro visa, kad nusidėjėlius grąžintų į išganymo kelią, pakylant iš nuodėmių ir siekiant šventumo sakramentinių malonių pagalba.

4) Dievas veikia taipgi tiesioginiai per kiekvieno sąžinę, išpėdamas dėl pikto ir teikdamas pasitenkinimą dėl įvykdyto gero. Juk įvykdžius pikta, pajuntam neramumą. Paslaptingas balsas sako: „Negerai padarei!“ Ir, priešingai, įvykdžius gera, prisipildom džiaugsmu. Anas paslaptingas vidinis balsas, kuris mums sako: „Gera padarei ar blogai pasielgei“ — yra Dievo balsas. Dievas per sąžinės balsą beldžiasi į mūsų sielos duris; laukia, kad atidarytume, įsileistume į vidų ir jis, įėjęs, būtų su mumis, kaip mūsų mylis Tėvas (Ap 3,20).

5) Kai gerumas nepatraukia ir skatinimas nepaveikia, tada dangiškasis Tėvas leidžia įvykti sunkumams, ištikti nelaimėms, kad nusidėjėlių jomis sukrestų ir palenktų suvokti nuodėmės pavojingumą bei pažadintų ryžtą taisyti. Ši yra kraštutinė, bet dažnai sėkminga priemonė grąžinti klystantį į tiesos kelią. Jėzus per Apreiškimų knygos autorių yra pareiškęs: „Visus tuos, kuriuos aš myliu, baru ir tramdau. Būk tad uolus ir atsiversk!“ (Ap 3,19).

Eilės gyvenimo pavyzdžių bei istorinių įvykių liudija, kaip nelaimių ištiktas žmogus, atsikvoši, atgimsta, grįžta prie Dievo ir jame randa išsigelbėjimą fizine ir dvasine prasme.

Žymus Australijos Lakūnas Hans Bertram savo knygoje „Skridimas į pragarą“ aprašo, kaip jis, buvęs bedievis, išgyvenęs katastrofą, grįžo prie Dievo ir jame atrado išsigelbėjimą siela ir kūnu. Jis rašo: „Jau šešiolikta diena, kai mes klaidžiojame. Neturime nei maisto, nei vandens. Nejau išprotėsime ir mirsime? Esame jauni! Norime gyventi! Mano akys įsminga į žvaigždėto dangaus beribę. Seku riedančius dangaus kūnus. Ir va, atrandu kelią — vienintelį kelią — į išsigelbėjimą. Prisimenu Dievą. Pradedu

melstis. Nakties tyloje kartoju vieną po kito „Tėve mūsų” maldos žodžius. Savo likimą sudedu į Viešpaties rankas. Ir štai pradedu suvokti tikrą gyvenimo prasmę, kurios veltui ieškojome, bet kuri pati savaime apsireiškė ir tartum skraistė nukrito nuo akių. Ši tiesa, ir aš ją dabar šaukte šaukdamas skelbiu pasauliui yra: — Žmogau, tu esi reikalingas valios, bet taip pat ir tikėjimo į Dievą. Nes jei tikėjimo neturėsi, net ir stipriausia valia kartą paluš” (Cit. J. Prunskis, Dialogas su Dievu: Laiškai Lietuviams 1973, 308).

Geras ir gailestingas Dievas ir mums nūdien, kaip anuomet Izraeliui, kalba ir sako: „O dabar Jeruzalės gyventojai ir Judo vyrai, darykite savo sprendimą tarp manęs ir mano vynuogyno! — Ką daugiau turėjau padaryti mano vynuogynui, ir ko nepadariau? Kaip tad, kad va neša ne vynuoges, o žiaukles?!” (Iz 5,3s). Dievas duoda ir daro visa, ko žmogui yra reikalinga, kad būtų geras ir laimingas. Jei jis pasidaro negeras ir neištikimas, tai kaltas tik žmogus. Bet net ir nusikaltusiam Dievas neatsako savo pagalbos, kad galėtų taisyti ir grįžti. Todėl, jei negrįžta, neturi pasiteisinimo. Žodžiu, ne Dievas atmeta ar pasmerkia nusidėjėlių, bet jis pats pasmerkia save pražuvimui.

2. Ištikimieji Dievo vaikai. — Šieji neretai priekaištauja Dievui, neva jis juos žemės gyvenime baudžias, kai tuo tarpu blogieji turi geresnę dalį. Iš tikrųjų, nekartą gaunasi išpūdis, kad šiems pastariesiems geriau sekasi. Iš čia priekaištai, ypač iš tų tikinčiųjų, kuriems tenka kentėti, būti aukomis įvairių nelaimių: Kodėl man tai? Už ką Dievas mane baudžia? Bet evangelijos panašybė moko, kad ištikimieji tikintieji neturi jokio pagrindo priekaištauti dangiškajam Tėvui dėl jiems tenkančios žemiškos nedalios. Tiesa, išorėje kartais atrodo tartum Dievas užmirštų ištikimuosius savo vaikus. Taip tačiau nėra. Dievas visada yra su jais: visada dalinasi su jais dangiškais malonėmis. Gi

žemiškieji sunkumai tikrumoje Dievo siekimuose nėra bausmė, o priemonė laimėti dvasinių vertybių, kurios yra amžinos ir užtikrina dangų, kai tuo tarpu žemiškieji sunkumai yra praeinantys ir, Dievo malonėms gaivinant, yra pakeliami. Argi Kristus nėra užtikrinęs, sakydamas: „Mano jungas yra malonus ir mano našta — lengva” (Mt 11,30).

3. Sūnūs palaidūnai. — Dievas daro visa, kad visus išgelbėtų, bet žmogus, būdamas laisvas, gali atsisakyti bendradarbiauti su Dievo teikiamomis išganymo malonėmis, gali nusigręžti nuo Dievo ir eiti pražūties keliu. Kiekvienas palaidūnas privalo grįžti pas dangiškąjį Tėvą, prašyti būti priimamas, žadant tolesnę ištikimybę. Kito kelio į išganymą nėra.

1) Nusidėjėlis, jausdamasis nusikaltęs, privalo ryžtis nedelsiant grįžti pas Dievą, tardamas su sūnum palaidūnu: „Kelsiuos, grįšiu pas dangiškąjį tėvą, prašysiuos, kad priimtų bent kaip samdinį”.

2) Pasiryžęs grįžti pas Dievą, nusidėjėlis tai turi vykdyti su tikru gailesčiu ir nuolankumu; privalo priiimti sau kaltę ir ryžtis ją atitaisyti bei už ją atsilyginti. Lengviau yra prisipažinti prie klaidos, bet daug sunkiau priiimti kaltę. Pavyzdys yra pirmieji tėvai. Adomas, užklaustas, kodėl prasižengė, kaltę primetė Ievai: Ieva gi kaltino žaltį (Prad 3,1-14). Panašiai elgiasi daugelis nusidėjėlių. Prasižengiau, bet ne mano kaltė: kas nors kitas yra kaltas! Nuoširdi atgaila reikalauja prisipažinti ne tik prie nuodėmės, bet ir kaltę priiimti. Už nuodėmę Dievą privalome nuoširdžiu gailesčiu atsiprašyti, o už kaltę reikiamai atgailos darbais atsilyginti.

3) Nusidėjėlis privalo grįžti prie Dievo su sūniška meile ir tvirtu pažadu būti toliau ištikimu sūnumi. Dievas laukia nusidėjėlio su tėviška meile. Taigi ir nusidėjėlis turi grįžti pas Dievą su sūniška meile. Dievas parengė danguje neįsivaizduojamą laimę ištikimiams savo vaikams, bet

jā paveldēs, kaip pabrēžia šv. Paulius, tik tiek, kurie jį myli (1Kor 2,9).

* * *

Jėzui beeinant iš Galilėjos į Judėją, vienas raupsuotasis, išvydęs jį iš tolo, ėmė šaukti: „Viešpatie, jei nori, padaryk, kad tapčiau nesuteptas!“ (Lk 5,12). Raupsų liga sergantieji žydų buvo laikomi nešvariais, ir turėjo nebendrauti su sveikaisiais, kad jų neužkrėstų. Jėzus, atsiliepdamas, tarė: „Noriu, būk nesuteptas!“ (Mt 8,3). Nuodėmės yra sielos raupsai. Todėl kiekvienas nusidėjėlis privalo kreiptis į Viešpatį ir jį prašyti: „Dieve, jei nori, padaryk mane nekaltą!“ O Išganytojas visada ir kiekvienam nuoširdžiai prašančiam atsakys: „Noriu, būk nesuteptas!“

PENKTAS SEKMADIENIS

GAVĖNIOJE „C”

„Nei aš tavęs nepasmerkiu. Eik ir daugiau nenusidėk”.

Jo 8,1-11

I

Po konferencijos vieną rekolekcijų eigoje sėdėjau klausykloje. Prisiartino vienas vyras. Atsiklaupė, bet kurį laiką iš susijaudinimo negalėjo ištarti žodį. Pagaliau prabilęs tarė: „Kunige, esu žuvęs. Esu toks nusidėjėlis, kad Dievas negali man atleisti. „Kiek patylėjęs, tęsė: „Atėjau į bažnyčią, kadangi iš draugų girdėjau, kad pamokslininkas įtikinančiai kalbąs. Jiems pasakiau: — Jūs nieko neišmanote. Nueisiu aš pats, pasiklausysiu ir jums paaiškinsiu, jog kunigas niekus šneka, tamsuolius mulkina. Atėjau į bažnyčią, ir va nežinau kodėl ir kaip suklupau ant kelių. Kažkokia vidinė šviesa sušvito manyje. Pamačiau save it veidrodyje. Dabar matau visą savo menkystę, visą savo niekšingumą. Kaip galėtų Dievas man atleisti. Skęstu juk nuodėmėse. Esu žuvęs!” Ilgai teko kalbėti, aiškinti, įtikinti, kad Dievas ne tik jo neatstumia ir nepasmerkia, bet jau teikia jam išganymo malones. Juk ana šviesa, kuri jį parklupdė ir leido praregėti bei pažinti savo nuodėmingumą, yra malonė iš dangaus; yra Viešpaties kvietimas

sugrįžti pas jį su sūnaus palaidūno gailėsčiu. O grįžtantį jį dangiškasis Tėvas priims su džiaugsmu ir su tėviška meile.

Minimas įvykis nebuvo nei pirmas, nei paskutinis, mano atmintyje. Kiekvienas kunigas klausykoje ar darbo kambaryje išgirsta ir išgyvena panašių dramatiškų prisipažinimų: „Esu žuvęs!“ Visiems ant nevilties kranto atsidūrusiems nusidėjėliams išsigelbėjimą laiduoja ir viltį grąžina Kristus. Jis juk į kiekvieną atgailaujantį nusidėjėlį kreipiasi ir prabyla anais moteriškai nusidėjėlei pasakytais žodžiais: „Nei aš tavęs nepasmerkiu. Eik ir daugiau nenusidėk!“ (Jo 8,11).

II

Jėzus, praleidęs naktį Alyvų kalno papėdėje, anksti rytą atėjo į šventyklą. Čia atsisėdo ir mokė susirinkusiuosius jo pasiklaudyti. Pasigirdo triukšmas. Būrys sinedristų atitempė prie Jėzaus moteriškę, kurią buvo nutvėrę svetimoteriaujant. Pagal Įstatymą svetimoterė turėjo būti užmušta akmenimis (Kun 20,10; AtĮ 22,22). Žydų vyresnieji ieškojo progos kaip nors apkaltinti Jėzų. Pagavę moterį svetimoteriaujant pagalvojo, jog tai gali būti proga pastatyti Kristų į keblią padėti ir jį apkaltinti. Atitempė tą moterį prie Mokytojo ir jį klausė, kaip turėtų pasielgti su šia nusidėjėle. Jie mintijo: jei jis lieps ją nubausti, daugelis jį apkaltins žiaurumu ir nusigręš nuo jo; o jei lieps paleisti, jie jį apkaltins dėl Įstatymo nesilaikymo. Jėzus žinojo sinedristų piktas mintis ir klastą. Taigi pradžioje, klausiamas, jis tylėjo ir pasilenkęs, kažką rašė pirštu smėlyje. Bet kai Rašto žinovai ir fariziejai nesiliovė klausiti ir reikalauti, kad duotų jiems atsakymą, dieviškasis Mokytojas atsitiesė, žvelgė į juos ir tarė: „Kas iš jūsų yra be nuodėmės, pirmas tesviedžia į ją akmenį“ (Jo 8,7). Tai

pasakęs, vėl pasilenkė ir toliau rašė smėlyje. Jėzaus atsakymas, o gal ir rašymas (manoma, kad rašė kaltintojų nuodėmes) atėmė sinedristams norą toliau jį klausti. Vienas po kito jie pasišalino. Liko prie Mokytojo tik nusidėjėlė. Tada jis kreipėsi į ją ir klausė: „Moteriške, kur jie yra? Niekas tavęs nepasmerkė?!“ Ji atsakė: „Niekas, Viešpatie!“ Tuomet Jėzus jai sakė: „Nė aš nepasmerkiu tavęs. Eik ir nuo dabar daugiau nebenusidėk“ (Jo 8,11).

III

Šis evangelisto Jono užrašyta įvykis yra iškalbingas liudijimas, kiek Dievas yra atlaidus nusidėjėliams. Dievo gailestingumas yra beribis. Dievas nepasmerkia nė vieno, nors ir kaip didis nusidėjėlis būtų. Jis atleidžia kiekvienam, kuris prašosi atleidžiamas, bet iš kiekvieno reikalauja ir laukia, kad daugiau nenusidėtų.

1. „Kas jūsų yra be nuodėmės, pirmas tesviedžia į ją akmenį“. — Kaip žmogui yra sunku prisipažinti prie kaltės, taip jam yra itin lengva kitus apkaltinti. Ir dažnai atsitinka, kad juo kas daugiau yra kaltas, tuo labiau yra linkęs kitus kaltinti.

Kartą buvau siųstas konfidencialiai pasikalbėti su vienu atsakingas pareigas einančiu asmeniu. Iš jo išgirdau daug aštrių priekaištų ir kaltinimų į visas puses. Atrodė, lyg jam nebūtų nė vieno gero žmogaus. Kai šitai papasakojau savo vyresniajam, kurio buvau siųstas, jis, kiek pagalvojęs, pasakė, jog tai ženklas, kad anas asmuo tikriausiai pats yra pilnas kalčių; ir, kitus kaltindamas, siekia save raminti ir teisinti. — „Ne aš vienas toks. Kiti dar blogesni už mane!“ Vėliau paaiškėjo, kad vyresniojo spėjimas buvo tikrai pagrįstas.

Dievo tačiau keliai, kaip pabrėžia pranašas, nėra žmo-

nių keliai (Iz 56,8). Dievas yra pats gerumas. Jis neįtari-
nėja ir nekaltina nė vieno, o verčiau gailisi ir siekia
išgelbėti kiekvieną. Taip turėtume daryti ir mes. Priva-
lome saugotis, kad nekaltintume ir nesmerktume kitų, bet
verčiau būti pasirengę gailėtis ir padėti kiekvienam. Ši yra
Dievo valia. Šio Dievas laukia iš mūsų, ir žada atleisti
mums pagal tai, kiek mes atleidžiame savo artimui. Juk
Kristus liepė melstis į dangiškąjį Tėvą ir jį prašyti: „Ir
atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo
kaltininkams” (Mt 6,12). Jėzus dar sakė: „Neteiskite, kad
nebūtumėte teisiami, nes kokių teismu teisiatė, tokiu bū-
site teisiami... Kodėl pastebi savo brolio akyse krislą, o sa-
vojoje nematai rasto?” (Mt 7,1ss). Patys būdami nusidėję-
liai, neturime smerkti kitus. Verčiau privalome stengtis
kitus suprasti, jiems atleisti ir padėti.

2. „Nė aš nepasmerkiu tavęs”. — Kita proga tas pats
evangelistas cituoja sekančius Jėzaus žodžius: „Nes Dievas
nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis teistų pasaulį, bet
kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas” (Jo 3,17). Gi pokalbyje
su Nikodemu Jėzus sakė: „Kaip Mozė iškėlė tyruose žaltį,
taip turi būti iškeltas Žmogaus Sūnus, kad kiekvienas,
kuris tiki į jį, turėtų amžinąjį gyvenimą” (Jo 3,14s). Jėzus
nori ir siekia išgelbėti kiekvieną, kuris tiki į jį. Jis pristatė
save kaip gerąjį Ganytoją, kuris aukoja savo gyvybę už
savo avis (Jo 10,11). Jėzus lankydavosi pas nusidėjęlius,
kad juos it dangiškasis Gydytojas pagydytų iš jų negalių
(Mt 9,12). Jis atleisdavo nuodėmes, kurie artindavosi prie
jo su pasitikėjimu. Daugeliu atvejų jis sakė: „Pasitikėk,
tau atleidžiamos tavo nuodėmės” (Mk 2,7;5,21ss;7,48; Lk
7,49). Į nusikaltusiuosius Jėzus atsinešė su dideliu gerumu
ir gailestingumu. Su skaudama širdimi įspėjo Petrą, kad
jo išsiginsias (Jo 13,36ss). Su nuostabiu gerumu jis priminė
Judui Iskarijotui, jog išduodas Žmogaus Sūną (Jo 13,27;
Mt 26,59). Pilotui su gerumu priminė, tardamas: „Tu ne-

turėtų prieš mane jokios galios, jei ji nebūtų tau duota iš aukščiau. Todėl tie, kurie įdavė mane tau, turi didesnę nuodėmę" (Jo 19,12). Latrui, kybančiam ant kryžiaus, kai jis prašė pasigalėjimo, pažadėjo dangų (Lk 23,43). Tiems, kurie jį kankino ir kenčiantį niekino, prašė atleidimo, sakydamas: „Tėve, nepaskaityk jiems tai nuodėme, nes jie nežino, ką daro" (Lk 23,34).

Tiesa, kartais Kristus pasirodydavo griežtas, kalboje kietas. Su bizūnu rankoje išvarė iš šventyklos prekiautojus (Jo 2,13-22; Mt 21,12-17; Mk 11,15-19). Kartą stipriai subarė Petrą (Mt 16,23). Ypač skaudžių priekaištų darė fariziejams ir tautos seniūnams (Mt 23,27ss). Tačiau priekaištaudamas Jėzus ne pyktį, o verčiau meilę rodydavo. Mat, kai švelnūs žodžiai nepaveikia klystančiuosius, kad taisytųsi, neretai paveikia stiprus pasisakymas ar pabarimas. Pabardamas Jėzus siekė ne užgauti, bet įspėti, kad saugotųsi klaidos, o, jei klaidoje, kad taisytųsi. Turėdamas grįžti pas Tėvą, Jėzus įgaliojo ir įpareigojo apaštalus bei jų įpėdinius atleisti nuodėmes ir vesti žmones į išganymą.

3. „Eik ir daugiau nebenusidėk". — Jėzus nepasmerkia, bet reikalauja, kad nusidėjęs toliau vengtų nuodėmės. Atleidęs nuodėmes, Jėzus liepia eiti ramybėje ir jos daugiau neprarasti. Štai kodėl nėra pagrindo bijoti, nei baugiai klausti nusidėjus: „Ar Dievas man atleis?" Dievas atleidžia, kai nusidėjęs grįžta prie jo su gailėsčiu. Tai tačiau nereiškia, kad Viešpats pateisintų, ar pakęstų nuodėmę. Jis atleidžia, bet drauge įsako: „Eik ir daugiau nebenusidėk!"

Dievo gerumas ir gailėstingumas nieku būdu neleidžia mažinti nuodėmės piktumą ir pavojingumą. Priešingai, įpareigoja kiekvieną rūpintis ir daryti visa, kad vengtų ir išvengtų nupuolimų, ir taip pasirodytų verti Dievo gailėstingumo. Atsimintina, kad Jėzus už žmonijos nuodėmes kentėjo ir mirė ant kryžiaus, ir kad mes, kaip pabrėžia šv.

Paulius, „turime atpirkimą jo krauju, nuodėmių atleidimą per jo malonių gausumą” (Ef 1,7).

Atkritimas į nuodėmę didina kaltę ir sunkina pasitaisymą. Kaltė didėja, kad nusidėjėlis turi patyrimą ir nuodėmės pažinimą. Pasitaisymas sunkėja, kadangi pakartotinai nusidėdami didiname kaltę ir mažiname atsparumo galią prieš pagundas. Jėzus išpėjo, nurodydamas, jog, kai velnias grįžta atgal į sielą, iš kurios buvo išėjęs, jis grįžta su didesnia galia, ir to žmogaus padėtis darosi sunkesnė, negu kad buvo anksčiau (Lk 11,25).

Išsilaisvinus iš nuodėmių, reikia vengti naujų progų nusidėti. Šv. Petras, išsigynęs Mokytojo ir pajutęs kaltę, tuojuo pasišalino iš tos vietos, kur nusikalto; atsitolino nuo tų žmonių, kurie davė jam progą nusidėti. Pasitraukė į nuošalę ir ten graudžiai pravirko (Lk 22,54-62). Taip turėtų elgtis kiekvienas nusidėjėlis: privalo ne tik nuodėmę apgailėti, bet taipgi šalintis nuo viso to, kas davė progą nupulti.

Lotynų patarlė sako: *Errare humanum est, sed in errore perseverare hoc est diabolicum* — suklysti yra žmogiška, bet klaidoje pasilikti yra šėtoniška. Jei nusidėjėlis nesiryžta keltis iš klaidos, jis neišvengiamai tolinasi nuo Dievo ir vis labiau patenka į piktojo valdžią. Tada jau nepakanka vien žmogaus valios, reikia Dievo pagalbos, kad pajėgtų taisyti. Dievas yra pasirengęs pagalbą suteikti, jei tik nusidėjėlis jos prašo. Šv. Paulius ragina atsiremti ne į save, bet į Viešpatį ir jame ieškoti stiprybės kovoje prieš tamsybių kunigaikštį. „Broliai, — rašo apaštalas, — stiprėkite Viešpatyje jo stiprumo jėga. Apsivilkite Dievo šarvais, kad galėtumėte stoti prieš velnio žabangas. Nes mūsų kova yra ne prieš kūną ir kraują, bet prieš kunigaikščius ir valdžias, prieš šio pasaulio tamsybių valdovus, prieš pikto dvasias padangėse” (Ef 6,10ss). Reikia tad apsiginkluoti tikėjimo ir dangiškų malonių šarvais, kad atsišpirtume piktui ir jį nugalėtume.

* * *

Scena iš kasdienio gyvenimo. Turtinga ir pagarsėjusi kino artistė suserga nepagydoma liga. Daktaras slėpė ligos dramatiškumą. Laikui bėgant tarp daktaro ir ligonės gimė prisirišimas ir meilė, bet ją jie vienas nuo kito slėpė. Ilgainiui moteris pradėjo suvokti savo ligos beviltiškumą. Kilo joje pyktis ant daktaro, kad jai nebuvo nuoširdus: nepasakė tikros jos ligos priežasties bei prigimties. Pykčio pagauta išvarė daktarą iš kambario. Bet čia pat susmuko ant lovos ir pravirko. Pro ašaras šnibždėjo: „O jei jis žinotų, kaip aš jį myliu, tikrai man atleistų šį mano neapgalvotą pasielgimą!“ Bet daktaras buvo jau sugrįžęs į kambarį ir, girdėdamas anuos jos žodžius, tarė: „Jis tau jau atleido, nes ir jis tave myli, ko tu nežinojai!“

Panašiai ir Dievas atsiliepia į kiekvieną nusidėjėlį, kai jis su gailesčiu atveria jam savo mylinčią širdį. Jis sako: „Aš tau atleidžiu, nes visada tave mylėjau daugiau, negu tu suvokei!“

KANČIOS — VERBŲ SEKMADIENIS „C”

Žvilgsnis į kenčiantįjį Kristų
Lk 22,14-25,56

Šio sekmadienio liturgija įveda į kryžiaus kančios istoriją.

II

Frank Holland savo knygoje „Christ wants more” — Kristus laukia daugiau — paduoda sekantį pasakojimą.

Viena jaunuolė, kur tai Italijoje, kada tai rengėsi eiti į pasilinksminimą. Puošėsi, dabinosi, pakartotinai žvelgė į veidrodį. Visa atrodė tvarkoje. Grožėjosi savim. „Esu tikrai graži!” — mąstė savyje. Lyg norėdama kiek ilgėliau grožėtis, ji atsisėdo ir, paslėpusi savo veidą suimtosė rankose, kurį laiką sėdėjo paskendusį savyje. Bet staiga pašoko tartum elektros srovė būtų ją sukrėtusi. — „O Dieve!” — sušuko. Kas atsitiko? Tai ji vėliau papasakojo.

— Kai rymodama mintimi grožėjausi savimi, — sakė ji, — staiga išvydau Jėzų. Mačiau jį iškankintą. Jo veidas buvo kruvinas. Jis žvelgė į mane. Jo žvilgsnis buvo nuostabus: toks švelnus, taip mielas, neišsivaizduojamai žavus.

Kokia yra šio regėjimo dvasinė prasmė? Ko siekė Jėzus, pasirodydamas anai jaunuolei? Nesunku visokti. Kristus norėjo parodyti anai savimi besigėrinčiai mergaitei, kad jos žavėjimasis esąs tuščias, kadangi fizinis grožis yra reliatyvus, praeinantis. Jėzus atkreipė jaunuolės dėmesį į savo žavintį žvilgsnį. O žvilgsnis yra sielos išraiška. Šiuo mi davė suprasti, kad ji rūpintusi ir žavėtusi ne savo fiziniu grožiu, o verčiau sielos puošnumu bei turtingumu. Nes sielos grožis yra ir žavesnis ir nenykstantis. Jėzų jaunuolė išvydo žavų, dangiškai žavų, nežiūrint kad jo veidas buvo iškankintas, sutinęs, kruvinas. Vadinasi, galima būti žaviu, nors išorinės veido formos ir nebūtų gražios.

Ar ana jaunuolė pilnai suvokė, ką Išganytojas savo pasirodymu jai norėjo pasakyti? Jei taip, tai ji turėjo būti laiminga, nes gavo išganyimo šviesą (Cincinati 1961,5s).

II

Kristus žvelgia į kiekvieną mūsų. Žvelgia meilingai, bet paslapčia, kad nepriverstų mūsų atkreipti į jį dėmesį. Žvelgia ir laukia, kad atsakytume į jo žvilgsnį savo žvilgsniu, bet laisvai, spontaniškai, iš tyros meilės. Tik retais atvejais, kai yra svarbus reikalas, Jėzus pažvelgia į mus juntamai, ir priverčia mus susimąstyti bei klausti save: ką visa tai reiškia.

Bažnyčia kviečia tikinčiuosius žvelgti į kenčiantį Kristų. Verbų sekmadienio liturgijoje skaitoma Jėzaus kančios istorija su mintimi, kad Didžiosios Savaitės eigoje ją išmąstytume ir išgyventume; kad kenčiantį Išganytoją nuoširdžiau pamiltume; kad su juo kentėtume ir kentėdami atsilygintume už savo ir pasaulio nuodėmes.

Ką mums sako kenčiantis Kristus?

1. Žvelgdami į Kristų kybantį ant kryžiaus, išvystame sukrečiantį skausmą. Dievas kenčia už nusidėjėlius žmo-

nes. Nekaltasis kenčia už kaltuosius. Nukryžiuotasis prabyla ir kalba į mus pranašo žodžiais: „O jūs einantys keliu, žiūrėkite ir matykite, ar kieno kito skausmas yra kaip mano kančia?“ (Raud 1,12). Jo skausmas yra nelygstamas. Ir vis dėlto jis kenčia ramiai, nes kenčia iš meilės ir su viltimi.

2. Žvelgdami į Kristų ant kryžiaus, regim nekaltą Auką. „Kas iš jūsų, — klausė Jėzus savo priešus, — gali kaltinti mane nuodėme?“ (Jo 8,36). Jėzus yra anas nekaltas Avinėlis, kuris turėjo būti paaukotas už pasaulio nuodėmes. Regime nekaltai Kenčiantįjį. Ir jis nepriekaištauja, negrūmoja, bet verčiau rodo savo gerumą ir atlaidumą tiems, kurie jį pasmerkė be pagrindo, kankina ir niekina, it būtų be širdies. Eidamas kryžiaus keliu, su gailesčiu žvelgė į verkiančias moteris ir jas įspėjo, sakydamas: „Jeruzalės dukros, ne manęs verkite, bet verčiau savęs ir savo vaikų verkite“ (Lk 23,28). Ižeidinėjamas kabant ant kryžiaus, jis meldė dangiškąjį Tėvą: „Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką daro“ (Lk 23,34).

3. Žvelgdami į kryžių, išvystame Dievą kankinamą žmonių, kenčiantį už žmones. Tai dieviškos meilės Auka. Regime Meilę, kuri aukojasi už nevertuosius, iš kurių nieko kito negauna tik ižeidimus. Regime mylintį Dievą, kenčiantį už nedorą žmogų. Jėzus paaukojo savo gyvybę už nusidėjėlius žmones. O tai yra įrodymas aukščiausios meilės, kaip jis pats tai pabrėžė, sakydamas: „Niekas neturi didesnės meilės, kaip ta, jei kas duotų savo gyvybę už savo prietelius“ (Jo 15,13). Apaštalas Jonas pradeda Kristaus kančios aprašymą sekančiais žodžiais: „O prieš Velykų šventę, Jėzus žinodamas, kad atėjo jo valanda pereiti iš šio pasaulio pas Tėvą, mylėjęs pasaulyje esančius savuosius, juos numylėjo iki galo“ (Jo 13,1).

Taigi kenčiantis Jėzus mums daug ką sako, daug ko mus moko.

Kryžius kalba ir moko meilės. Kryžius moko meilės, kuri nužengė iš dangaus ir yra nuoširdi, nepretenzinga, atleidžianti: žodžiu — tobula.

Kryžius mus moko priimti gyvenimo sunkumus su nuolankumu ir juos pernešti su kantrumu, neklausiant, kodėl man tai, ir negrūmojant tiems, kuriuos laikome kaltais dėl mums tenkančios nedalios. Nukryžiuotasis juk teikia pavyzdį ir kviečia atleisti bei dovanoti visiems ir visada.

Kryžius moko kentėti be blaškymosi, be dejavimo, be nuogąstavimo, o verčiau ryžtingai ir su pasididžiavimu. Juk noriai ir kantriai nešdami gyvenimo sunkumų kryžių, tampame panašūs Išganytojui. O kas gi nenorėtų ir nesididžiuotų būti panašus Viengimiui Dievo Sūnui ir žmonijos Atpirkėjui?

Štai kodėl privalome atsigręžti į kryžių, žvelgti į Nukryžiuotąjį. Iš jo mokykimės mylėti, kentėti ir aukotis. O kančia ir auka pašvęs mus; o meilė pakels mus prie dangaus ir sujungs su tuo, kuris yra Meilė, būtent su Dievu.

Kreipkimės į Jėzų: į jį Nukryžiuotąjį. Prašykime jį, kad, jei kada mes nepajėgtume pakelti savo žvilgsnio į jį, būdami pasaulio apakinti, idant jis pažvelgtų į mus, ir pažvelgtų su tokia jėga, jog sukręstų mus iki sielos gelmių ir įžiebtų mumyse dieviškos meilės ugnį.

* * *

Vyriausio kunigo Kaifo rūmų kiemas Jeruzalėje. Šalta naktis. Jėzus teisme prieš sinedriumą. Petras šildosi prie kieme sukurtos ugnies. Kai kurie iš tarnų įtaria jį esant iš Kristaus sekėjų. Jis, nors buvo užtikrinęs Mokytoją, jog liksias ištikimas, nors reikėtų dėl to net mirti, išsigąsta.

Ginasi. Prisiekinėja, jog nepažįstas to žmogaus (Jo 13,36ss; 18,17ss). Staiga Jėzus pasirodo rūmų duryse. Jis jau pasmerktas. Jo žvilgsnis pasiekia Petrą. Jis jį pajunta, o pajutęs, suvokia savo kaltę. Paskubomis apleidžia vyriausio kunigo kiemą. Eina į nuošalę. Pravirksta. Apgaili kaltę. Atgimsta. Tampa nauju žmogumi. Savo ištikimybę Jėzui įrodo mirtimi ant kryžiaus Nerono cirke, Romoje, 67/8 metais.

Prašykime, kad Jėzus pažvelgtų ir į mus, ir kad jo žvilgsnis taip giliai paliestų mūsų širdis, jog įgalintų mus tapti naujais žmonėmis, būtent, ištikimais jam bei Evangelijai, nežiūrint kiek tai turėtų kainuoti.

DIDYSIS KETVIRTADIENIS

Nuolankumas ir meilė — Išdavimas ir išsigynimas

I

Paskutines savo žemiško gyvenimo valandas, Jėzus praleidžia su mokiniais. Mokytojas parodo visą savo meilę apaštalams, kuri yra žavi, pamokanti bei įspėjanti.

Paskutinės Vakarienos eigoje Jėzus parodė begalinę meilę savo mokiniams. Jis ją parodė savo nuostabiomis kalbomis. Jis ją įamžino, įsteigdamas Eucharistiją, būtent, duodamas save: savo Kūną ir Kraują duonos ir vyno pavidalu, kad būtų mums dvasinis maistas, pašvenčias mūsų kūną ir sielą. Jis ją išreiškė sielvartu, įspėdamas Judą Iskarijotą dėl išdavimo ir apaštalus dėl jų silpnumo. Jis ją leido pajusti, imdamasis plauti apaštalų kojas ir leisdamas mylimiausiam mokiniui apaštalui Jonui prisiglausti prie savo krūtinės.

II

1. Jėzus savo viešojo gyvenimo eigoje pakartotinai įspėjo mokinius nesiekti pirmų vietų, bet verčiau stengtis būti

nuolankios širdies. Jis mokė ir pabrėžė, jog jo karalystė, t.y. Bažnyčia, nėra ir neturi būti kaip žemiškos karalystės ar žmonių bendruomenės, kur yra pirmieji ir paskutiniai; valdantieji ir valdomieji; viešpataujantieji ir prislėgtieji. Priešingai jo Bažnyčioje tie, kurie yra pašaukti vadovauti, tikrumoje turės tarnauti; o visi tikintieji privalo siekti ne išorinio pasirodymo, o verčiau elgesio vidinės vertės; ne kaip žmonės sprendžia, bet kaip Dievas vertina. O Dievo vertinimas nėra žmonių vertinimas; kaip Dievo keliai nėra žmonių keliai (Iz 55,8). Dievas regi žmogų iki jo sielos gelmių, jam todėl nėra nieko paslėpto, nes jis, kaip sako šv. rašytojai, „ištiria širdis“ (Jer 11,20; 20,12; Ps 7,10; Rom 8,27). Todėl tik Dievas gali teisingai ir pilnai įvertinti kiekvieną. Atsitinka, kad, kas žmonėms atrodo pirmasis, pas Dievą gali būti paskutinis; ir priešingai, kas žmonėms atrodo paskutinis, pas Dievą dažnai yra pirmasis. „Daugelis gi, — įspėjo Jėzus, — pirmųjų bus paskutiniai, ir paskutiniųjų — pirmieji“ (Mt 19,30).

Nežiūrint įsakmių Jėzaus pamokymų, apaštalai vis dar ginčijosi dėl pirmųjų vietų mesijanineje karalystėje. Tai įvyko Paskutinės Vakrienės eigoje, kai buvo beužimą vietas prie stalo. Jėzus tad dar kartą įspėjo ir ragino būti nuolankios širdies, ir šį kartą jau ne vien žodžiu, bet pavyzdžiu, imdamasis plauti jiems kojas. Baigęs plauti, Mokytojas prabilo ir tarė: „Jūs vadinate mane — Mokytojas bei Viešpats —, ir gerai sakote, nes aš esu. Taigi, jei aš — Viešpats ir Mokytojas — nuploviau jums kojas, tai ir jūs privalote plauti vienas kitam kojas“ (Jo 13,13s).

Pastebėtina, jog prie Paskutinės vakarienės stalo Jėzus leido užimti pirmą vietą ne Petru, kuriam buvo pažadėta aukščiausia valdžia Bažnyčioje (Mt 16,18), bet Jonui, kuris buvo jauniausias, todėl pagal bendrą žmonių nusistatymą mažiausiai tinkamas užimti pirmą vietą. Kas lėmė, kad Jėzus norėjo arčiausiai savęs turėti Joną? Į šį klausimą atsakymą

duoda pats apaštalas Jonas ketvirtoje evangelijoje, prista-tydamas save kaip mokinį, kurį Jėzus mylėjo (Jo 13,23). Jėzus mylėjo Joną. Kodėl? Sakoma, kad meilė yra sponta-niška, todėl nereikia ieškoti jos priežasčių. Vis dėlto nori-si spėti, kad Jėzus ypatingai mylėjo šį mokinį, kadangi žinojo, jog jis jį nelygstama meile mylėjo. Šitai aiškiai galima pastebėti, skaitant ketvirtą evangeliją. Jonas pamilo Jėzų nuo pat pirmo pamatymo. Kai jis išgirdo Joną Krikštytoją liudijant apie Jėzų — Dievo Avinėlį, žvelgė į jį ir liko sužavėtas. Panoro prie jo priėti, su juo pasikalbėti, pas jį pabūti. Jėzus tai žinojo, todėl pakvietė, drauge su Andriejumi, pas save, ir jie pasiliko pas jį gerą pusdienį (Jo 1,37ss). Kai kiti apaštalai, Mokytoją suėmus, pasišalino, Jonas turėjo drąsos, paraginęs dar ir Petrą, sekti jį į Kaifo rūmus, kur turėjo būti teisiamas (Jo 18,15ss). O kai Jėzus, pasmerktas mirti, buvo vedamas į Kalvarijos kalvą, kad ten būtų nukryžiuotas, ir kai jis kabojo ant kryžiaus, tik Jonas vienas iš dvylikos apaštalų sekė jį ir buvo liudi-ninkas jo kančios ir mirties drauge su dieviška Motina ir keliomis kitomis moterimis. Kas davė šiam apaštalui tiek drąsos? Iš kur ši stebinanti ištikimybė Mokytojui? Meilė, tik meilė įgalino Joną parodyti Mokytojui tokią ištikimybę. Jėzaus meilė Jonui ir Jono — Jėzui yra nuostabi Dievo ir žmogaus meilės sintezė. Šios Dievo ir žmogaus meilės su-siliejo į viena žavus paveikslas yra paskutinės Vaka-rienės scena, kur regime mylimąjį mokinį parimusį ant mylimojo Mokytojo krūtinės.

2. Žavią didžios meilės sceną, deja, temdo išdaviko bu-vimas prie Paskutinės Vakarienes stalo. Jėzus tai giliai išgyveno. Jis priminė ir išpėjo, jog vienas iš jų jį išduosias; ir pažymėjo, jog tai, tiesa, turi įvykti, nes taip yra nuspręsta dangiškojo Tėvo ir pranašų nusakyta (Jo 13,18; Ps 41,10; 2Kar 15,12); bet vargas tam, kuris išduos Žmogaus Sūnų (Lk 22,21). Išgirdę šiuos Mokytojo žodžius, apaštalai

nuliūdo. Jie ėmė teirautis, kuris būsiąs išdavikas. Vienas po kito klausė Mokytoją: „Ar aš, Viešpatie?“ Norėjo, kad pats Jėzus paliudytų klausiančiojo nekaltumą. Petras paragino Joną, kad paklaustų ir patirtų iš Mokytojo, kas iš tikrųjų esąs išdavikas. Jėzus, paklaustas, tylomis pasakė, jog tas, kuriam dabar, padažęs, paduos duonos kąsnį. Tai buvo Judas Iskarijotas. Duonos kąsnis, kurį Jėzus padavė Judui, buvo greičiausiai Eucharistija. Tai leidžia spėti tai, kad evangelistas pabrėžia, jog kai Judas paėmė ir suvalgė jam paduotą kąsnį, velnias įėjo į jį (Jo 13,27). Vadinasi, Judas šventvagiškai priėmė Eucharistiją, ir taip velnias jį galutinai užvaldė. Taip kad, nežiūrint Jėzaus įspėjimo, jog išduoti žmogaus Sūnų yra didžiausias nusikaltimas, jis vis dėlto tai įvykdė, kadangi buvo velnio užvaldytas. Įvyk-dęs išdavimą, Judas pajuto kalbę, bet nerado savyje jėgos ją apgailėti. Sąžinės graužiamas, netekęs vilties, nuėjo ir pasikorė (Mt 27,5).

3. Išdavikas greitai išėjo. Jėzus su kitais apaštalais dar kurį laiką pasiliko vakarienbutyje. Kalbėjo į juos, už juos meldėsi, o taip pat įspėjo, kad nepasitikėtų savimi, kadangi yra dar silpni. Priminė, jog dar ši vakarą, išvydę jį suimtą, jie išsigąs ir išsibėgios. Kai Petras bandė užtikrinti, jog jei ir visi jį apleistų, jis liksiąs jam ištikimas, nors reikėtų ir mirti, Jėzus su liūdesiu žvelgė į jį ir tarė: „Tu atiduosi savo gyvybę už mane!? Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, pirma negu gaidys pragys, tu tris kartus manęs išsiginsi” (Jo 13,38). Ir dar pridūrė: „Simonai, Simonai, štai šėtonas siekė sijoti jus it kviečius. Bet aš meldžiausi už tave, kad nesusvyruotumei tikėjime. Ir tu kartą, atsigręžęs, stiprink savo brolius” (Lk 22,31s).

Jėzus žinojo, kad Petras buvo nuoširdus. Bet taip pat žinojo, kad jis, kaip kiekvienas žmogus, buvo silpnas. Todėl įspėjo Petrą ir kitus apaštalus nepasitikėti savimi; kad atsimintų, jog turi atsižvelgti ne vien į savo žmogiškas

silpnybes, bet taip pat į tai, kad velnias su savo antgamtinėmis galiomis veikia į kiekvieną, siekdamas nugręžti nuo dangaus ir laimėti pragarui.

Petras neatkreipė reikiamo dėmesio į Mokytojo išpėjimą. Tik nupuolimas jam atvėrė pagaliau akis. Gerų intencijų ir nuoširdaus ryžto neužteko. Pavojaus akivaizdoje prarado drąsą, kaip ir kiti apaštalai. Jau suėmimo metu, kai kiti mokiniai pabūgę pabėgo, Petras pasijuto pasimetęs. Tik Jono padrąsintas ir kviečiamas ryžosi sekti Mokytoją iki Kaifo rūmų, kur sinedriumas buvo susirinkęs teisti Jėzų. Bet kai vyriausiojo kunigo tarnai pradėjo įtarti ir teigti, kad esąs iš Suimtojo mokinių, ėmė gintis, neigti, prisiekinėti, jog nepažįstas Mokytojo iš Nazareto. Išsigynimą pakartojo tris kartus, taip, kaip Jėzus buvo išpėjęs. Tik kai po vidurnakčio gaidys pragydo, ir kai Jėzus pasirodė tarpduryje ir žvelgė į jį, Petras prisiminė Mokytojo išpėjimą ir pajuto savo kaltę. Tada nedelsdamas apleido Kaifo rūmų kiemą, išskubėjo į nuošalę ir graudžiai pravirko. Dabar jis pažino savo silpnumą ir pasiryžo nepasitikėti daugiau savimi, o verčiau visada remtis Dievo pagalba, būti jam ištikimu, net jei reikėtų dėl to ir mirti. Tai vėliau ir įvykdė, mirdamas kankinio mirtimi Nerono cirke, Romoje.

III

Paskutinės Vakarienės drama kartojasi amžių eigoje. Nes Jėzus įgaliojo ir įpareigojo apaštalus bei jų įpėdinius atkartoti eucharistinę Vakarienę šv. Mišių Aukoje.

Kristus aukojasi šv. Mišių eigoje. Bet jis, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „vakar, šiandien ir visada“ yra tas pats (Žyd 13,8). Eucharistinės aukos dalyviai keičiasi, bet jų atsinešimas į Kristų yra daugiau mažiau toks pats, kaip

apaštalų Paskutinėje Vakarienoje. Visada buvo ir yra: šventų ir nedorų; ištikimų ir išdavikų; kankinių ir išsi-gynėlių.

1. Judui — išdavikui prilygsta ypač tie, kurie, kartą apdovanoti Dievo malonėmis, vėliau jas atmeta; ir ne tik atmeta gautas malones, bet ima kovoti prieš Kristų ir jo Bažnyčią. Be to, išdavikai yra ir tie, kurie neva dedasi tarnaują Dievui, bet tikrumoje siekia žemiškų tikslų: ieško savęs, ne Kristaus; siekia ne tarnauti Evangelijai, bet verčiau ja pasitarnauti. Tai klaidingieji pranašai, kurių Jėzus liepė saugotis (Mt 7,22).

2. Petro pavyzdys yra gyvas ir aktualus. Jis buvo išti-kimas, bet silpnas; nuoširdus, bet per daug savim pasitikis; nupuoless, bet atgailojantis. Visi esame silpni. Visi jaučiame savyje aną kitą įstatymą, kuris daro mus belaisviais nuo-dėmės įstatymo, kaip prisipažįsta ir įspėja šv. Paulius (Rom 7,23). Visi tad privalome prisipažinti su tuo pačiu apaštalu, sakydami: „Norėti man yra sava, bet daryti gera neišten-giu. Nes darau ne gera, ko noriu, bet verčiau pikta, ko ne-noriu” (Rom 7,9s). Visa tai, kadangi turime reikalo ne vien su žmogiškomis silpnybėmis, bet ir su velnio veikimu, kuris, kaip pabrėžia šv. Petras, „eina aplink mus it griauimojās liūtas; ieškodamas ką galėtų praryti” (1 Petr 5,8). Neretai su gera valia suklumpame, nusikalstame, kaip tai atsitiko ir Petru. Bet Jėzus žvelgia ir į mus, kaip žvelgė į Petrą Kaifo rūmų kieme, su gailėsčiu ir meile. Rei-kia tad šį Išganytojo žvilgsnį pajusti ir nedelsiant keltis, atgailoti ir šventu gyvenimu atsilyginti už padarytus nu-puolimus.

3. Jėzus myli tuos, kurie jį myli. Jis leido mylimiausiam mokiniui prisišlieti prie savo krūtinės ir pajusti jo širdies plakimą. Mokiny s prie dieviškojo Mokytojo krūtinės. Tai žavi, viliojanti scena. Laimingi yra tie, kurie turi laimę pajusti Dievo širdies plakimą, išgyventi Dievo ir žmogaus

meilės susiliejimą į viena. Šieji yra laimingi, nes jau žemėje gali tam tikra prasme patirti dangų.

* * *

Žvelkime į save. — Kokie esame? Kaip atsinešame į Kristų? Dieve apsaugok, kad neturėtume nieko bendra su Judu — išdaviku. Dieve duok, kad galėtume pasekti Petrą atgailoje. Didžiausias tačiau troškimas tebūna turėti Jo no dalią, būtent, galėti mylėti Jėzų tiek, jog jis leistų mums prisišlieti prie jo krūtinės ir jausti jo mylinčios širdies plakimą; idant mūsų meilė susiliėtų į viena su jo meile, ir įgalintų mus prisipažinti su apaštalu: „Gyvenu aš, jau nebe aš, gyvena manyje Kristus“ (Gal 2,20).

DIDYSIS PENKTADIENIS

Kryžiaus keliu

I

Rašytojai yra sukūrę daug puikių veikalų. Jie skaitomi salonuose ir mokyklų suoluose, vaidinami teatrų scenose ir kino filmuose. Bet nė vienas nėra sukūręs tokios dramos, kuri prilygtų Kristaus kančios dramai, kaip ją paduoda keturi evangelistai. Ši nelygstamoji tragedija liko gyva visiems laikams. Ji kartais bandoma atkurti scenose bei ekranuose, bet lieka vien teatras, vien vaidinimas, visai tolimas nuo gyvos realybės. Ir vis dėlto Kristus einąs Kryžiaus Keliu yra jaučiamas. Milijonai žmonių jį seka: su meile ar su neapykanta, su gailesčiu ar pasityčiojimu.

Šį šventą vakarą, šių jaudinančių apeigų eigoje, prisimename Kristų einantį su kryžiumi ant pečių į Golgotą. Jį sekame dvasioje einantį Kryžiaus Keliu. Jau bemaž du tūkstančiai metų, kai nuo pirmojo Didžiojo Penktadienio vingiuoja Kryžiaus Keliu atpirktosios žmonijos išganymo procesija. Šioje gyvoje ir amžinoje tragiškoje dramoje pagrindinis Veikėjas yra Viengimis Dievo Sūnus. Laisva valia jis priėmė žmogaus prigimtį, kančią ir mirtį, kad, būdamas Dievas, nugalėtų nuodėmę ir mirtį, o tuo pačiu

gražintų nusidėjusiam žmogui Dievo vaiko teises ir galimybę pasiekti dangų. Kryžiaus keliu einantį Išganytoją seka minios. Vieni pasyviai stebi šią išganyimo dramą; kiti aktyviai į ją įsijungia. Vieni su ašaromis akyse ir su skausmu širdyje visa tai išgyvena; kiti su pašaipą ir panieką į ją žvelgia. Vieni kenčia iš meilės; kiti jaučia pasitenkinimą iš piktumo ir neapykantos. Kristaus Kryžiaus dramoje iš vienos pusės skausmas ir meilė pakyla iki dangaus, bet iš kitos pusės niekšybė ir neapykanta nusileidžia iki pragaro.

II

Mąstydami Kryžiaus Kelių dramą, prisiminkime kai kuriuos asmenis, kurie aktyviai reiškėsi einant Išganytojui į Golgotą su sunkiu kryžium ant pečių.

1. Pirmasis, kuris netikėtai buvo įjungtas į tragišką eiseną Kryžiaus Keliu, buvo Simonas Kirenietis. Profesija — daržininkas, kilme — Kirenietis. Buvo begrižtas iš darbo, kai Kristus buvo vedamas nukryžiuoti. Kareiviai jį sustabdė ir privertė padėti Jėzui nešti kryžių, nes bijojo, kad jis, iškankintas, nepajėgs nueiti iki Golgotos. Simonas, centurijono — šimtininko, kuriam buvo pavesta įvykdyti nukryžiovimą, įsakytas, noriai ar nenoriai pagelbėjo Jėzui nunešti kryžių iki Kalvarijos kalvos, kur turėjo būti nukryžiuotas. Šitai tikrumoje jam buvo didelė malonė, kurios apimties bei reikšmės tuo metu jis tikrai nesuvokė. Mat, nešė kryžių, ant kurio Dievo Sūnus laimėjo žmonijai ir jam asmeniškai išganyimą. Dieviškasis Mokytojas neliko Simonui skolingas už suteiktą pagalbą. Jam ir jo šeimai jis suteikė tikėjimo, o tuo pačiu išganyimo malonę. Du jo sūnūs — Aleksandras ir Rufas — buvo plačiai žinomi ir minimi pirminėje Bažnyčioje (Mk 15,21; Rom 16,13).

2. Antrasis asmuo turįs svarbią rolę Kryžiaus Kelių

dramoje yra švenčiausioji Motina. Pavojaus ar mirties akivaizdoje beveik kiekvienas prisimena savo motiną, jos šaukiasi; jaučiasi it būtų kūdikis, kuriam motina paprastai teikia visokeriopą pagalbą, apsupdama jį savo begaline meile. Iš kitos pusės kiekviena motina nesulaikomai skuba prie pavojuje atsidūrusio kūdikio, kad jį gelbėtų; kad su juo dalintųsi skausmu.

Kryžiaus Keliu dramoje įvyko nuostabus dviejų begaliniai mylinčių širdžių, kurios plakė Jėzaus ir jo dieviškos Motinos krūtinėse, atsistojimas viena prieš kitą neįsivaizduojamame skausme. Mirtinai iškankintas dieviškasis Sūnus, pakėlęs krauju aptekusias akis, išvydo septynių skausmo kalavijų pervertą švenčiausią savo Motiną. Jų žvilgsnis susitiko tyloje, bet kalbėjo be žodžių apie skausmą ir meilę. Tai pati jautriausia ir įspūdingiausia scena. Joje matome tą, kuri įėjo į istoriją kaip Skausmingoji Motina ir žmonijos atpirkimo dalininkė. Savo meile ir savo skausmu ji prisidėjo prie savo dieviško Sūnaus per kančią ir kryžių įvykdyto atpirkimo. Tiesa, ji nesumažino Jėzui skausmo, bet savo spindinčia meile jį papuošė ir padarė brangesnį bei malonesnį.

3. Nemaža gerų Jeruzalės moterų stebėjo Jėzų einantį Kryžiaus Keliu. Kai kurios jaudinosi ir verkė, matydamos Nazareto Mokytoją paniekintą ir nežmoniškai iškankintą. Jėzus atkreipė į jas savo dėmesį. Prabilo ir įspėjo, jog turėtų ne jo gailėtis, o verčiau verkti savęs ir savo vaikų, nes nusikaltimas, pasmerkiant jį — Dievo Siųstąjį — turės skaudžias pasekas miestui ir tautai. Tai tikrumoje ir įvyko, kai 70 metais Titas su kariuomene apgulė ir sunaikino Jeruzalę, o Izraelio vaikus išsklaidė po pasaulį, kad neštų vergų dalį (Lk 22,27ss).

4. Dar viena gera moteris buvo sujaudinta ir gailėsčio pagauta, kai matė Jėzų paniekintą ir iškankintą, sukrūvintą ir vos bepaeinantį. Tai buvo Veronika. Ji išsiveržė iš

minios, prisiartino prie Išganytojo ir skepetėle nušluostė kruviną ir prakaituotą jo veidą. Reikėjo drąsos tai padaryti. Ir vis dėlto ji išdrįso parodyti Mokytojui savo geraširdiškumą. Jėzus gi iš savo pusės įvertino šios moters drąsų prielankumą. Jis jai atsilygino, kaip ji negalėjo nei tikėtis, nei įsivaizduoti. Jis padarė, kad ant skepetėlės įsispaudė jo veido bruožai, liko jo paveikslas. Tai brangi dovana Veronikai ir mums, nes ši relikvija išliko ir yra saugojama Šv. Petro bazilikoje iki mūsų dienų.

5. Minėtinas dar ir Romos karininkas — šimtininkas, kuriam buvo pavesta įvykdyti nukryžiovimą. Jis vadovavo visai anai Kryžiaus Kelių procesijai ir nukryžiovimui. Jo budri akis stebėjo, kas ir kaip dėjosi. Tai jam padarė didelį įspūdį. Nes Jėzus ir ant kryžiaus pasirodė nelygstamai didis. O jam mirštant, ėmė žemė drebėti, saulė užtemo, kapai atsivėrė, šventyklos uždanga plyšo pusiau. Šie visi reiškiniai padarė šimtininkui tokį įspūdį, kad jis įsitikino, jog Nukryžiuotasis buvo teisus (Lk 23,47), tikrai buvo tas, kuriuo dėjosi ir dėl ko buvo pasmerktas, būtent, „Dievo Sūnus“ (Mt 27,54). Taigi ir pagoniui karininkui Jėzus atlygino už garbingai atliktas pareigas: jam suteikė tikėjimo malonę, o tai yra brangiausia dovana, nes laiduoja viltį žemėje ir išganymą danguje.

III

Kryžiaus Kelių procesija kartojasi ir kartosis, kol išganymas bus galutinai įvykdytas. Šioje procesijoje einame ir mes. Klauskime save, kaip dalyvaujame šioje procesijoje: aktyviai ar pasyviai? Jei esame aktyvūs dalyviai, kokią rolę turime?

1. Yra tikinčiųjų tarpe, kurie atlieka Simono Kireniečio rolę. Jie priima ir neša neišvengiamų gyvenimo sunkumų kryžių, bet tai daro ne iš laisvo savo noro, o būdami

priversti, ir mielai norėtų jų išvengti, jei tai būtų imanoma. Jie nėra peiktini. Kristus jų auką priima ir juos atlygina. Tačiau daug daugiau nusipelno tie, kurie savo valia prisiima pasiaukojimus bei savęs išsižadėjimus iš meilės Išganytojui.

2. Nedaug yra tų, kurie pajėgia sekti Kristų Kryžiaus Keliu su dieviškos Motinos skausmu ir meile. Nors ir nedaug, bet vis dėlto yra sielų, kurios iš meilės Jėzui yra pasirengusios priimti net ir didžiausius kentėjimus, o taip pat ir mirtį, kai to reikalauja ištikimybė Dievui. Visų amžių kankiniai ir šventieji tai liudija. Stigmatizuotoji Terešė Neumann taip išgyvendavo Kristaus kančią, jog jos kūne atsiverdavo visos Nukryžiuotojo žaizdos. Didžiausia dalis, kokią žmogus gali įnešti į Kristaus kančios auką, yra nuoširdi ir gili meilė. Kas tokią meilę turi, tas tobulai įsijungia į Kristus kančios dramą.

3. Jėzus nėra reikalingas, kad kas jį užjaustų. Jis laukia, kad kiekvienas, žvelgdamas į kryžių, jaudintusi ne dėl jo, o dėl savo ir žmonijos kalčių. Dėl nuodėmių Jėzus pasiaukuoja ir mirė ant kryžiaus: nuodėmės pareikalavo iš jo šios kančios. Netruksta tų, kurie, prisimindami Išganytojo kančią, jaudinasi, bet ne ta kryptimi, kuria turėtų. Būtent, gailisi Kristaus, kai tuo tarpu turėtų gailėtis ir apgailėti savo ir kitų nuodėmes, dėl kurių Išganytojas turėjo kentėti.

4. Gražus yra Veronikos pavyzdys. Aktyviai ir drąsiai privalome įsijungti į atpirkimo darbą. Neturime drovėtis atsistoti prie kryžiaus; prisipažinti Nukryžiuotojo sekėjais; didžiulis Kristaus kryžiumi. Išganytojas apdovanos ir mus, įspausdamas į mūsų sielas savo veido bruožus; krauju apšlakstytus, bet trykštančius meile.

5. Ir šimtininko dalia, jei ji mums tektų, yra brangi dovana. Šimtininkas užbaigė Kristaus Kryžiaus dramą tikėjimo išpažinimu. — „Jis tikrai teisus! Jis — Dievo Sū-

nus!” Te Kristaus kančios apmąstymas pripildė mūsų sielas tikėjimo šviesa, taip kad iš gilumos širdies galėtume kartoti: „Jis tikrai yra Dievo Sūnus!” O, kadangi Dievo Sūnus, tai ir miręs yra gyvas.

* * *

Kristus mirė, bet jo nėra tarp mirusiųjų. Jis prisikėlė. Jis yra gyvas ir yra visur: danguje ir žemėje, Bažnyčioje ir kiekvienoje mylinčioje sieloje. Deja, daug kur pasaulyje Kristui nėra vietos: jis yra pašalintas. Bet, kur jo nėra, yra mirtis, yra kapai, yra pragaras.

1981 metų Didįjį Penktadienį Italijos televizijos pirmoji stotis perdavė programą apie Kristų. Klausytojai statė klausimus, o parinkti autoritetingi svečiai — dvasiškiai ir pasauliečiai — atsakinėjo.

Pirmas klausimas buvo polemisinis. Klausėja protestavo, kam valstybinė televizija ir radijas duoda religinių programų. Atsimintina, kad Italija yra beveik išimtinai katalikiškas kraštas, ir kad čia yra Katalikų Bažnyčios centras. Ir vis dėlto šiame krašte yra žmonių, kurie nepakenčia Kristaus; protestuoja, kad jis yra minimas net jo žiaurios mirties dieną. Tikintiesiems kryžius yra pasididžiavimas, bet nusidėjėliams yra papiktinimas ir suerzinimas, nes primena jų nuodėmingą gyvenimą, už kurį reikės atsakyti. Kristaus išspėjimas Judui — išdavikui liečia visus nusidėjėlius: „Vargas tam, kuris išduoda Žmogaus Sūnų” (Lk 22,22).

Eilė kitų klausėjų teiravosi, kodėl Kristus, pats tiek kentėjęs, leidžia kitiems, ypač nekaltiesiems, kentėti; kodėl krikščionys neseka Kristaus pavyzdžiu: nesiaukoja dėl artimo? Žodžiu, buvo daugiau skundžiamasi ir priekaištaujama, negu reiškiamas dėkingumas ir meilė Nukryžiuotajam. Buvo atsakyta, kad Kristus savo kančia įvykdė atpir-

kimą, bet tuo pačiu paliko mums pavyzdį, jog ir mes, siekdami išganymo, privalome priimti kančią bei sekti Kristų Kryžiaus Keliu. Buvo taipgi priminta, kad Kristus prisiėmė kančią ir kentėjo nesiskųsdamas ir nepriekaištaudamas. Todėl ir tikintieji turėtų mažiau skųstis, o daugiau aukotis; mažiau iš kitų laukti ir reikalauti, o daugiau kitiems duoti bei tarnauti.

Netrūko ir tokio klausėjo, kuris pareiškė, jog nėra prasminga kalbėti apie Kristų, nes jis esąs mitas, o ne istorinė asmenybė. Į šį pasisakymą nebuvo atsakyta, ir nėra reikalo atsakyti; užtenka prisiminti Šv. Rašto žodžius: „Kvailys savo širdyje pasakė: — Nėra Dievo” (Ps 13,1).

Žodžiu, atsakymai buvo duoti daugiau mažiau teisingi. Bet nuotaika susidarė liūdna: atitiko Didžiojo Penktadienio dramą.

Tai štai kaip nūdienis pasaulis atsineša į Kristų. Kristaus Kryžiaus drama tęsiasi. Mes esame šios dramos dalyviai. Kokie?

VELYKOS

- I Velyknaktis — Brėkštantis džiaugsmas
- II Velykų Sekmadienis — Džiaukimės ir linksminkimės
- III Atvelykis — Ramybė jums
- IV Trečias Velykų Sekmadienis — Jėzaus pasirodymas prie Genezareto ežero
- V Ketvirtas Sekmadienis — Gerasis Ganytojas
- VI Penktas Sekmadienis — Meilės įsakymas
- VII Šeštas Sekmadienis — Jėzus žada atsiųsti Šv. Dvasią
- VIII Septintas Sekmadienis — Kristaus Vyriausio Kunigo malda
- IX Sekminės — Šv. Dvasios dovanos
- X Švenčiausioji Trejybė
- XI Dievo Kūno šventė — Eucharistija ir kunigystė

VELYKNAKTIS C

Brėkštantis Džiaugsmas

Lk 24,1-12

Aušo Velykų rytas. Blėso Didžiojo Penktadienio skausmas. Brėško prisikėlimo džiaugsmas.

Šią šventą naktį, nors jau aidi linksmi prisikėlimo giesmių akordai, vis dėl to įvykiai, kuriuos prisimename, dar neleidžia pilnai džiaugtis: dar tik veda iš skausmo į džiaugsmo siluetus; iš tamsos į brėkstančią išganymo šviesą.

I

Auštant Velykų rytui, kelios Kristui ištikimos moterys skubėjo prie Išganytojo kapo su kvepalais. Jų tarpe buvo Marija Magdalena, Marija Kleopienė, vadinama Viešpaties Brolių motina, ir Salomė, Zebediejaus žmona ir apaštalų Jokūbo ir Jono motina. Jos tikėjosi galėsią kaip nors įeiti į kapą ir patepti Jėzaus kūną. Mat, penktadienio vakare nebuvo suskubusios tai padaryti. Žinojo, kad ant kapo angos buvo užristas didelis akmuo, todėl beeidamos reikė susirūpinimą, kas joms padės nuristi akmenį, kad galėtų įeiti į kapo vidų. Bet va, prisiartinusios, pamatė kapą atvirą. Šitai jas nustebino ir net išgąsdino. Ėmė galvoti, kad gal kas nors bus paėmęs ir išnešęs Mokytojo kūną. Marija Magdalena todėl čia pat apsisprendė grįžti ir

pranešti apaštalams, kad kapas yra atviras. Kitos moterys pasiliko ir atsargiai prisiartino prie kapo. Apsidairiusios aplinkui, pagaliau išdrįso įeiti į vidų. Vėl didelė staigmena. Jėzaus kūno nebuvo, bet ant akmens, kur Mokytojas buvo paguldytas, sėdėjo du baltais rūbais apsitaisë jaunikaičiai. Tai buvo angelai. Suprantama moterų išgąstis, prarandant beveik žadą. Angelai jas ramino ir pasakė, kad Jėzus yra prisikėlęs iš numirusių, kaip tai jis iš anksto buvo nusakęs. Jie taip pat liepė joms grįžti pas apaštalus ir jiems pranešti, kad Mokytojas prisikėlė, ir kad jis jiems pasirodysias, bet jie turį grįžti į Galilėją.

Moterys nedelsdamos skubėjo pranešti mokiniams, ką buvo mačiusios ir išgirdusios.

Mokiniai moterų pasakojimą apie tuščią kapą, apie angelų pasirodymą priėmė skeptiškai. „Tas pranešimas, — pabrėžia evangelistas, — jiems atrodė tuščios šnekos, ir jie moterims netikėjo” (Lk 24,11). Bet Petras ir Jonas, kai išgirdo iš Marijos Magdalenos, kad kapas esąs atviras, nuskubėjo pažiūrėti, kas iš tikrųjų yra atsitikę.

Kai kurie iš mokinių tą patį Velykų rytą, po to kai iš moterų buvo išgirdę apie Kristaus prisikėlimą, netikėjo ir ryžosi grįžti atgal į Galilėją. Keliavo nuliūde ir apsiivylę. Kalbėdamiesi pakelyje į Emaus su Nepažįstamuoju apie Jėzaus pasmerkimą ir nukryžiovimą Jeruzalėje, jie sakė: „O mes tikėjomės, kad jis atpirksias Izraelį. Bet va po viso to jau trečia diena” (Lk 24,21).

Petras ir Jonas tačiau, aplankę kapą ir pamatę, kad drobulės, kuriose buvo įvyniotas Mokytojo kūnas, buvo padėtos vienoje pusėje, o skepetėlė, kuria buvo pridengta galva, gražiai suvyniota, radosi kitame šone, įsitikino, jog Jėzus tikrai prisikėlė. Juk, jei kas būtų išnešęs iš kapo Jėzaus kūną, būtų neabejotinai paėmęs su drobulėmis, kaip buvo įvyniotas laidojant. Jie įtikėjo, nes prisiminė, jog Rašte buvo pasakyta, kad Mesijas prisikelsias iš numiru-

siųjų. Be to, jie prisiminė, kad ir pats Mokytojas buvo priminęs, jog turėsiąs mirti, bet trečią dieną prisikelsiąs (Jon 20,9). Petras ir Jonas įtikėjo, kad Jėzus bus prisikėlęs. Jie pradžiugo, bet jų džiaugsmas dar buvo nepilnas. Jie troško išvysti prisikėlusį Mokytoją, kad taip būtų tikri jį esant prisikėlusį.

Marija Magdalena grįžo atgal prie kapo. Jos siela buvo kupina skausmo. Ją gaubė nežinia. Atėjusi prie kapo, dairėsi. Klausė savęs: kur Mokytojas? Kas jį bus paėmęs ir išnešęs? Ašaros jai riedėjo iš akių. Staiga išvydo stovintį vyrą. Pagalvojo, — tai būsiąs koks nors daržininkas. Nepažįstamasis klausė, ko ji verkianti. Atsakė, pastebėdama, kad kas nors paėmė iš kapo Mokytojo kūną; jei jis tai padarė, tepasako, kur padėjo. Mat, ji norinti jį pasiimti. Nepažįstamasis buvo Jėzus. Jis tarė: „Marija!“ Dabar ji jį atpažino ir, puolusi, apkabino jam kojas. Dabar Marijos sieloje išaušo Velykų rytas. Dabar ji galėjo kartoti su Psalmistu: „Tai diena, kurią Viešpats davė. Džiaukimės ir linksminkimės joje“ (Ps 117,24).

Ne tik Marija Magdalena, bet ir mokiniai keliavę į Emaus, pažinę, kad Nepažįstamasis bendrakeleivis buvo Jėzus prisikėlęs iš numirusiųjų, pajuto pagaliau Velykų džiaugsmą. Jie atpažino Jėzų, kai jis vakarienės metu ėmė laužyti duoną, panašiai kaip buvo daręs Paskutinėje Vakarienėje, įsteigiant Eucharistiją. Jie jį atpažino, bet jis čia pat pranyko iš jų akių. Pilni džiaugsmo jie tuojau grįžo atgal į Jeruzalę pranešti apaštalams, bet Mokytojas čia visiems drauge susirinkusiems pasirodė ir užtikrino, jog jis tikrai yra prisikėlęs.

II

Ko mus moko evangelistų pasakojimas apie Kristaus prisikėlimą, jo pasirodymus, apaštalų nenorą tikėti ir pagaliau jų įtikėjimą?

1. Evangelistai pabrėžia, kad apaštalai pradžioje nenorėjo tikėti, kai pirmos žinios juos pasiekė apie tuščią kapą ir Mokytojo prisikėlimą. Jie tai priėmė tartum būtų moterų tuščios šnekos. Įtikėjo tik po to, kai Mokytojas pakartotinai pasirodė ir beveik verste privertė tikėti. Juk negalėjo neįtikėti, kai ji išvydo savo akimis; kai matė jo žaizdas; kai su juo kalbėjosi ir vaišinosi. Šitai pabrėždami, evangelistai siekė nurodyti Kristaus prisikėlimo istoriškumą. Kodėl reikėjo tai pabrėžti? Todėl, kad, kaip pabrėžia šv. Paulius, Kristaus prisikėlimas yra kertinis akmuo mūsų tikėjimo (1Kor 15,12-19); o be to, kad jau nuo pat pradžios žydai ėmė skleisti gandą, esą Jėzaus kūną iš kapo išvogė jo mokiniai, idant galėtų teigti, kad esąs prisikėlęs iš numirusiųjų (Mt 28, 11ss).

2. Evangelistų liudijimas, kad apaštalai nenorėjo tikėti, kad Jėzus tikrai yra prisikėlęs, ir kad įtikėjo tik būdami beveik priversti tikėti, yra mums pamoka: sunkumuose turėti kantrybės, pavojuose nenustoti vilties, abejojimuose nepasimesti, visada atsiminti, kad Dievui nėra negalimo dalyko. Atsimintina taip pat, kad Dievas, nors ir yra su mumis, neleidžia to mums pajusti, nes tuo nori išbandyti mūsų tikėjimo ir meilės stiprumą.

3. Kai skausmas mus prislegia, nusiminimas kamuoja, kai dejuojame ir priekaištaujame, sakydami: „Tikėjau, kad Dievas man padės, kad jis išves mane į laimėjimus, bet va nedalia, apsivylimas ir ašaros!” — Į šiuos nepagrįstus rūgėjimus Kristus atsako anais žodžiais, kuriais prabilo į mokinius pakelyje į Emaus: „O neišmanėliai ir atbukaširdžiai tikėti visam, ką pranašai yra kalbėję. Argi nereikėjo, kad Mesijas kentėtų ir taip įeitų į savo garbę” (Lk 24,23s). Kitaip tariant, Jėzus mums primena ir sako: „Argi nereikėjo, kad tai įvyktų, ir kad tuo būdu laimėtumėte nenykstančių turtų danguje!” Štai kodėl, jei kartais, beinant gyvenimo keliu, mus apgaubia tamsuma; jei jau-

čiamės lyg būtume visų užmiršti; jei pradėdame net Dievo nematyti, suklupkime, melskimės, šaukimės Dievo, o jis išgirs mus ir kreipsis į mus; klaus, kas mums yra atsitikę. Mes atpažinsime jo balsą, jo artumą pajusime: dangiškoji malonė mus pripildys, skausmas išnyks, jį pakeis nelygtamas džiaugsmas, kokį patyrė Marija Magdalena ir apaštalai Velykų rytą, kai išvydo ir atpažino prisikėlusį Mokytoją.

* * *

1918 metais Rusijoje siautė bolševikinė revoliucija. Velykų proga komunistai, vadovaujami Lunačarskio ir Špitsbergerio bei kitų agitatorių, sušaukė Petrapilyje masinį susirinkimą. Pagrindinę kalbą pasakė Špitsbergeris. Jis tyčiojosi ir įrodinėjo, jog esanti tikra nesąmonė kalbėti apie kokį Kristaus prisikėlimą, nes tai esą nesąmonė, krikščionių sukurtas mitas. Baigus kalbėti vienas iš minios paprašė balso. Tai buvo ortodoksų dvasiškis. Jis užlipo ant scenos, nusilenkė ir pasveikino susirinkusiuosius rusams įprastu velykiniu pasveikinimu: „Christos voskresniej — Kristus prisikėlė“. Tuomet visa minia sustojo ir kartojo: „Christos voskresniej, vierno voskresniej — Kristus prisikėlė, tikrai prisikėlė“. Kalbėtojai bei susirinkimo organizatoriai viso to akivaizdoje paskubomis pasišalino. Bijojo, kad minia kartais jų neprimuštų.

Kartokime ir mes dabar ir visada: „Kristus prisikėlė, tikrai prisikėlė!“ O prisikėlusio Kristaus laimėtos išganymo malonės pripildys mus ir įgalins kiekvieną prisikelti dvasiniai, tampant nauju žmogumi, kuris yra pašauktas gyventi ne žemei, o dangui su siela ir kūnu.

VELYKOS

Džiaukimės ir linksminkimės

Jo 20,1-9

I

Velykų liturgijoje cituojama Psalmės 117,24 žodžiai: „Ši yra Dievo sukurta diena: džiaukimės ir linksminkimės joje”. Šiais psalmisto žodžiais Bažnyčia sveikina tikinčiuosius ir ragina džiaugtis, nes Velykos primena, jog Kristus prisikėlė iš numirusiųjų, ir taip nugalėjo mirtį ir nuodėmę, kuri yra mirties priežastis. Velykos yra Dievo pergalė prieš velnią; dangaus prieš pragarą; gyvybės prieš mirtį. Velykos yra išlaisvinimas iš nuodėmės visų tų, kurie yra Kristaus. Mat, Kristus savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atlygino dangiškam Tėvui už žmonių nuodėmes, o savo prisikėlimu iš numirusiųjų atvėrė dangų amžinybėje visiems, kurie tiki į jį ir gyvena su juo. „Kristuje, — rašo šv. Paulius, — mes turime atpirkimą jo krauju; nuodėmių atleidimą jo malonės gausa... Į jį tikėdami, mes drąsiai ir užtikrintai einame prie Tėvo” (Ef 1,7:3,12).

Velykos yra pergalės šventė. Kiekviena gi pergalė yra džiugi. Štai kodėl Bažnyčia kviečia mus džiaugtis ir linksmintis. Velykos laiduoja mums džiaugsmą: kaip individas, kaip Bažnyčios vaikams, kaip visuomenės nariams ir kaip savos tautos sūnums.

1. Nūdienis pasaulis yra pilnas pikto. Viešpatauja melas. Siaučia teroras. Vyksta žudynės. Baugina tarptautiniai neramumai ir kosminiai pavojai. Reikia eiti su žiburiu, it Diogenas, rankoje, kad rastum dorą žmogų. Siaučianti neapykanta, patiriami žiaurumai, išgyvenami ne-teisingumai gąsdina ir ne vieną stumia į neviltį. Kas bus? Kuo visa baigsis? Šie ir kiti klausimai kyla bei yra girdimi iš daugelio lūpų. Bet Velykos žadina — užtikrina viltį, kad gėris nugalės pikta, tiesa — melą, meilė — neapykantą.

Žinome, kad meilė ir tiesa yra iš Dievo, nes Dievas savyje yra meilė ir tiesa (Jo14,6; 1Jo 4,7-14). Todėl, kaip Kristus, nors kentėjo ir mirė ant kryžiaus, bet prisikėlė, taip ir meilė bei tiesa, nors ir yra kryžiuojama bei laidojama pasaulyje, bet prisikelia ir gyvena; o prisikėlusį dar labiau spindi, dar gaivalingesnė tampa. Dievo šviesa visada šviečia, ir tamsybės nepajėgia jos nustelbti (1Jon 1,6). Taip pat ir dieviškoji meilė niekad neišblėsta (1Kor 13,8).

2. Jei pasaulio tamsumus bei žemės rūkus išsklaido Velykų prisikėlimo brėkstanti saulė, tai Lietuvos vaikams Velykų prisikėlimas yra gaivinanti viltis dabartiniuose pavergtos tautos sunkumuose, siekiant laisvės nelygioje kovoje prieš žymiai stipresnį okupantą.

Kristui mirštant ant paniekos kryžiaus jo priešai džiūgavo. Jie tikėjo pasiekę laimėjimą. Bet Kristus prisikėlė. Ir, prisikeldamas parodė, jog ne priešai, o jis laimėjo: jis nugalėjo pasaulį, išlaisvindamas jį iš velnio vergijos (Jo 12,31; 16,33). Ir mūsų žemės gyvenime atsitinka, kad, žiūrint grynai žmogiškomis akimis, tai kas atrodo turėtų būti neišvengiamas pralaimėjimas, tikrumoje pasirodo įvykdoma, jei tai įeina į Dievo planus; ir dar, kas vaizduojamasi kaip tikra pražūtis, tikrumoje pasireiškia bei įvyksta kaip tikras išgelbėjimas. Štai kodėl Velykų pergalė įgalina

visus pavergtuosius ir persekiojamuosius, o tuo pačiu ir mus lietuvius tikėti ir su mūsų dainiumi kartoti:

*Tikiu, kad tu, o Dieve,
Iš karo ir žudynių tautų tautas vedi;
Pro prarają ir manąją tėvynę,
Išvedęs, tarsi: auk žydėk.*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 178

Kristus nugalėjo pasaulį: nuodėmę ir mirtį. Jam nieko nėra negalimo. Todėl poeto tikėjimas ir malda nėra tuščia svaja, o reali viltis, kai jis sako:

*Jo stebuklas vėl prikels gyvent mūsų žemę,
Jo šviesoj šviesiausios žvaigždės kris sutemę,
Kaip dangus brangios tėvynės lino žiedą,
Lino žiedą, girios uogą, rugio pėdą
Jis palaimins ir pripildys mūsų kluoną
Ir iš trupinio kasdienę daugins duoną.*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 202

3. Jei pasauliui, jei tautoms, tai taipgi individams Kristaus prisikėlimas yra vilties versmė ir dvasinio prisikėlimo laidas. Kristaus prisikėlimas laiduoja ne tik dvasinį prisikėlimą, bet ir fizinį. Dvasinį — iš nuodėmės. Fizinį — kūno prisikėlimą amžių pabaigoje.

Šv. Paulius teigia: „Dievas, gausus savo gailestingumu, iš didžios savo meilės, kuria mus pamilo, — jis mus, mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi” (Ef 2,4s). Tas pats apaštalas, atmesdamas klaidatikių teigimą, esą Kristus nėra prisikėlęs iš numirusiųjų, pabrėžtinai teigia: „Bet dabar Kristus tikrai yra prikeltas iš numirusiųjų, it pirmgimis užmigusiųjų tarpe” (1Kor 15,20). Tai reiškia, kad Kristus yra pirmasis, kuris prisikėlė iš numirusiųjų, bet savo prisikėlimu jis laiduoja visiems prisikėlimą paskutiniają dieną. „Kaip per žmogų, — rašo toliau apaštalas,

— atsirado mirtis, taip per žmogų ir mirusiųjų prisikėlimas. Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, tačiau kiekvienas pagal savo eilę. Pirmasis Kristus, pas-
kui priklausantys Kristui jo atėjimo metu. Po to pabaiga”
(1Kor 15,21ss).

Kai Kristus nužengs į pasaulį antrą kartą amžių pa-
baigoje, kad teistų gyvuosius ir mirusius, jis prikels ir
pakeis mūsų kūnus. Visa tai įvyks, kaip rašo šv. Paulius:
„Staiga, vieną akimirką, gaudžiant paskutiniajam trimi-
tui. Trinitas nuaidės ir mirusieji bus prikelti jau negen-
dantys, ir mes būsimė pakeisti. Juk reikia, kad šis gen-
dantis kūnas apsivilktų negendamybe, šis marus kūnas
apsivilktų nemarybe” (1Kor 15,52s). Kristus savo dieviška
galia prikels ir pakeis mūsų fizinius kūnus. Bet dvasiškai
mes patys turime prisikelti ta galia, kurią mums laiduoja
Kristus savo prisikėlimu. Su pagrindu ragina šv. Paulius,
sakydamas: „Kelkis, kurs miegi; kelkis iš numirusiųjų, ir
apšvies tave Kristus” (Ef 5,14). Tariant to paties apaštalo
žodžiais, privalome „atsižadėti senojo žmogaus gyvenimo
būdo, kuris žlugdo žmogų apgaulingais geismais; atsinau-
jinti dvasiškai savo protu; apsivilkti nauju žmogumi, kuris
yra sutvertas teisume ir tiesos šventume” (Ef 4,27). Žodžiu,
privalome atsižadėti velnio, jo darbų, jo puikybės, neduo-
dant jam nė mažiausios vietos mummyse (Ef 4,27), kaip esa-
me juk išipareigoję, atnaujindami šiose liturginėse apei-
gose Krikšto įžadus. Tik šiuo būdu mūsų prisikėlimas su
Kristumi bus tikras, ir mūsų pergalė prieš piktąjį bus pil-
na; o tai yra būtina, kad Velykų džiaugsmas pripildytų mū-
sų sielas su kaupu.

4. Kristui mirštant ant kryžiaus, saulė aptemo, žemė
drebėjo, uolos plyšo, žmonės buvo pagauti siaubo. Kažkas
panašaus vyksta mūsų žemiško gyvenimo eigoje. Sutinka-
me tiek sunkumų, išgyvename tokių pavojų, patiriame
daug neteisingumų, kad neretai vidinė tamsa apgaubia

mus, baimė kamuoja, neviltis ima grąsyti. Ir klausiam baugiai: ar bevarta dar gyventi? Suprantami tad poeto baugūs klausimai:

*Ką mums žada rytojus, tikėk, jei gali!
Nes ir kaip gyvent ir kentėt be vilties?
Rodos Dievas užmiršo!.. O žmonės mieli,
Palauk, iki ranką išties”*

Maironis, *Pavasario Balsai*, Vilnius 1958, 30

Velykų rytas užtikrina visiems viltį. Jėzus prisikėlė. Prisikelsime ir mes iš skaudžios nedalios. Jėzus, prisikeldamas iš numirusiųjų, laimėjo kovą prieš nuodėmę ir velnią. Laimėsime ir mes, jei atsiremsime ne į save, o į Išganytoją. Prisikėlimu Jėzus įėjo į savo dievišką garbę. Įeisime ir mes į dangaus garbę, jei kelsimės su Kristumi naujam Dievo vaikų gyvenimui.

Taigi pagrįstai Bažnyčia kviečia mus šioje Dievo duotoje dienoje džiaugtis ir linksmintis.

* * *

1941 metų birželio 22 d. naktis. Prasideda vokiečių rusų karas. Vokiečių lėktuvai bombarduoja Kauno aerodromą. Krintančios bombos neša sunaikinimą ir mirtį. Nežiūrint to, kai kurie žmonės, išbėgę iš butų, šokinėja iš džiaugsmo, it būtų protą praradę. Jie džiaugėsi, nes kilęs karas žadėjo išlaisvinimą iš nepakeliamos bolševikinės priespaudos. Kaip tuo labiau galime ir privalome džiaugtis Velykose. Juk žinome, kad ši šventė laiduoja išsilaisvinimą iš nuodėmės ir užtikrina amžiną laimę su kūnu ir siela amžių pabaigoje danguje.

Džiaukimės tad ir dėkokime Dievui, kartodami su šv. Pauliumi: „Dėkui Dievui, kuris mums duoda pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų” (1Kor 15,57).

ATVELYKIS — ANTRAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Ramybė jums”

Jo 20,19-31

I

Velykų sekmadienio vakare apaštalai buvo susirinkę Paskutinės Vakarienės. Gandas apie Kristaus prisikėlimą jau buvo pasklidęs. Išganytojas jau buvo pasirodęs moterims ir Petrui. Vis dėlto apaštalai nesuvokė, kas čia dėjosi, ir buvo pilni baimės. Susirinkę sėdėjo prie užsklėtų durų. Bijojo, kad sinedristai nesikėsintų ir prieš juos, kaip pasielgė su Mokytoju. Staiga atsirado jų tarpe Jėzus ir juos pasveikino, tardamas: „Ramybė jums!”

Lengva įsivaizduoti apaštalių nustebimą ir išgastį. Greičiausiai jie pasijuto lyg būtų be žado. Galvojo, — gal tai šmėkla. Bet Jėzus čia pat juos ramino ir užtikrino, jog tai jis: miręs ir prisikėlęs. Parodė jiems savo vinimis pervertas rankas ir kojas bei ietimi pervertą šoną. Taip įtikino apaštalus, jog tikrai jis yra prisikėlęs. Visa tai mokiniams suteikė didelį džiaugsmą. Taigi išsipildė, ką Mokytojas iš anksto buvo pasakęs: „Aš vėl jus matysiu ir jūsų širdis džiaugsis” (Jo 16,22).

Po to Jėzus dar kartą pasveikino apaštalus, tardamas:

„Ramybė jums” — ir pridūrė: „Kaip Tėvas siuntė mane, taip ir aš siunčiu jus”. Tai pasakęs, kvėpė į juos ir tarė: „Imkite šv. Dvasią! Kam tik atleistumėte nuodėmes, jiems atleistos; o kam sulaikytumėte, jiems sulaikytos” (Jo 20,21ss).

Jėzus sveikino apaštalus. Jiems suteikė ramybę, kuri yra atpirkimo dovana. Jis juos siuntė nešti šią atpirkimo dovaną visiems ir visur (Lk 24,47; Mt 28,19). Kad apaštalai galėtų vykdyti išganymo misiją, Jėzus, kvėpdamas į juos, suteikė Dievo Dvasią. Kaip Dievas, tverdamas žmogų, į žemišką kūną įkvėpė savo Dvasią, ir taip padarė jį ne tik žemiškos, bet ir dieviškos prigimties (Prad 1,2; 2,7), taip Jėzus, kvėpdamas į mokinius, suteikė jiems savo Dvasią, kuri įjungė juos į jo Mistinį Kūną, kuris įgalina kiekvieną gyventi dievišku gyvenimu, tapti Dievo vaiku ir dangiškos tėvonystės paveldėtoju. Apaštalams Jėzus dar suteikė specialias antgamtines galias, kad jie galėtų atleisti nuodėmes ir dalinti kitas išganymo malones.

II

1. „Ramybė jums”. — Šiais žodžiais žydams buvo įprasta sveikintis. Šitaip ir nūdien sveikinas žydai ir arabai. Kristaus lūpose tačiau šie žodžiai turėjo specifinę prasmę: jais Išganytojas ne tik linkėjo, bet ir teikė ramybę.

Pranašai apie ateisiantį Mesiją kalbėjo kaip apie taikos kunigaikštį, o mesijaninę karalystę nusakė, pabrėždami, jog joje viešpatausianti begalinė taika. „Mums yra gimęs kūdikis, — rašo pranašas Izaijas, — mums yra duotas sūnus. Valdžia ant jo pečių, o jo vardas: nuostabusis, patarėjas, galingasis Dievas, būsimųjų amžių Tėvas, taikos kunigaikštis. Jo karalystė tiesis plačiai ir taikai nebus galo” (Iz 9,6s).

Angelai Išganytojo gimimą pranešė pasauliui, giedo-

dami: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė geros valios žmonėms” (Lk 2,14).

Pats Jėzus gi, savųjų atmetas, su skausmu širdyje ir su ašaromis akyse, žvelgdamas į Jeruzalę, sakė: „O jei tu bent būtum pažinus šią dieną, kas teikia ramybę! Bet dabar tai yra paslėpta nuo tavo akių. Nes ateis ant tavęs dienos, neprieteliai apsups tave apkasais, apguls tave, iš visų pusių suspaus tave, parbloks tave bei tavo vaikus esančius tavyje ir nepaliks akmens ant akmens, nes tu nepažinai tavo aplankymo meto” (Lk 19,41ss). Prieš baigdamas savo žemišką misiją, Jėzus dar sakė mokiniams: „Ramybę jums palieku, savo ramybę jums duodu. Ne kaip pasaulis duoda, aš ją jums duodu” (Jo 14,27).

Ramybė yra išganymo dovana. Atpirkimo darbą įvykdęs, Jėzus ją davė apaštalams, o per juos bei jų ipėdinius teikė ir teikia visiems, kurie tiki į jį.

2. „Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu”. — Jėzus, suteikdamas ramybę apaštalams, drauge juos įpareigojo eiti į visus pasaulio kraštus ir teikti šią ramybę visiems, kurie įtikės į jį. Šis Kristaus įpareigojimas visų pirma lietė apaštalus ir jų ipėdinius Bažnyčioje. Bet jis liečia visus tikinčiuosius. Kiekvienas krikštytasis, būdamas Kristaus Mistinio Kūno narys, yra pašauktas nešti ir teikti ramybę kaip išganymo dovaną visiems.

Kiekvienas, kuris kelia erzelių, puoselėja kivirčius, iššaukia nerimą, nusikalsta krikščioniškam pašaukimui. Tikrieji Kristaus sekėjai ir Dievo vaikai, kaip pats Išganytojas pabrėžė, yra atpažįstami iš to, jei turi tarpsavę meilę (Jo 13,35). Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Duodu jums naują įsakymą, kad mylėtumėte vienas kitą; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, jog esate mano mokiniai, jei turėsite tarpsavę meilę” (Jo 13,34s). Apaštalo knygos autorius apie pirmuosius krikščionis rašo: „O tikinčiųjų gausybė buvo viena širdis

ir viena siela, ir nė vienas nesakė, kad tai jo nuosavybė, iš to, ką jie turėjo; bet visa jiems buvo bendra” (ApD 4,32). Taip turėtų būti visur ir visada tarp krikščionių. Deja, nūdien mes esame toli nuo taikos bei ramybės, kurios Kristus laukia ir reikalauja iš savo sekėjų.

3. „Imkite Šv. Dvasią! Kam tik atleistumėte nuodėmes, jam atleistos; kam sulaikytumėte, yra sulaikytos”. — Kristaus teikiama ramybė yra dangaus dovana. Ji liečia darną žmogaus su Dievu, su savim ir su artimu. Visa tai pasiekama per nuodėmių atleidimą. Todėl Kristus teikdamas jiems savo ramybę, davė drauge galią per Šv. Dvasią atleisti nuodėmes. Mat, nuodėmė yra kliūtis turėti taiką su Dievu. Nuodėmė taipgi yra akstinas kelti nedarną tarp žmonių. Su pagrindu išpėja pranašas, sakydamas: „Nėra ramybės nusidėjėliams” (Iz 48,22). O psalmistas teigia: „Gausi ramybė tiems, kurie myli Dievą” (Ps 118, 165).

Kristus suteikė apaštalams ir jų įpėdiniams — kunigams galią per Bažnyčios teikiamus Sakramentus atleisti nuodėmes ir taip sutaikinti tikinčiuosius su Dievu ir su kiekvieno sąžine. Sąžinei tikrą ramybę gali grąžinti tik tas, kuris turi galią atleisti nuodėmes. Kristus sakė Marijai Magdalenai: „Tau atleidžiamos tavo nuodėmės... Eik rami” (Lk 7,49s). Kiekvienas kunigas Kristaus vardu ir galia išpažįstančiam savo nuodėmes sako: „Aš tave išrišu iš tavo nuodėmių. Eik sau ramybėje!” Kiek tikinčiųjų, atlikę išpažintį ir gavę išrišimą, atgauna vidinę ramybę ir grįžta namo tartum būtų atgimę. Kiek ligonių, atlikę išpažintį ir priėmę Komuniją kartoja rašytojo Dumas į Madame Gauthier lūpas įdėtus žodžius: „Daktare, vakar buvo pas mane kunigas, ir aš dabar jaučiuosi rami, man tikrai dabar yra lengva!”

III

Žmogaus horizontai siekia tris pasaulius: vidinį — sielos, išorinį — žemės gyvenimo ir antgamtinį — Dievo. Kristaus teikiama ramybė liečia visus tris šiuos horizontus. Būtent, Kristus įgalina žmogų būti taikoje su Dievu, su savim ir su išoriniu pasauliu.

1. Taika su Dievu. Kristus sutaikino žmogų su Dievu per kryžių. Pakibęs ant kryžiaus jis sujungė dangų su žeme, žmogų su Dievu. Savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus, Jėzus atlygino dangiškajam Tėvui už mūsų nuodėmes ir taip įgalino mus gauti nuodėmių atleidimą, o tuo pačiu priėjimą prie dangiškojo Tėvo kaip jo išūniai ir dangiškosios tėvonystės paveldėtojai. Šv. Pauliaus laiške Efeziečiams skaitome: „Garbė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, kuris palaimino mus Kristuje... Jis iš anksto paskyrė mus per Jėzų Kristų tapti jam išūniais... Jame turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa” (Ef 1,3-7). Laiške gi romėnams tas pats apaštalas teigia: „Taigi būdami nuteisinti tikėjimu, mes turime taiką su Dievu per Jėzų Kristų” (Rom 5,1).

2. Kristus laiduoja mums taiką su savim, t.y. su savo sąžine. Jėzus teikia sąžinėms ramybę, atleisdamas nuodėmes.

3. Kristus laiduoja išorinę taiką: žmogaus su žmogumi, žmonių su žmonėmis. Jis ją laiduoja, sujungdamas visus į vieną Mistinį savo Kūną, kurio galva yra jis pats (Ef 4.16); ir kur yra „viena dvasia, viena viltis, vienas pašaukimas, vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas, vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose” (Ef 4,4ss). „Jėzus Kristus, — rašo toliau šv. Paulius, — yra mūsų taika. Jis išgriovė skiriančią tarpinę sieną. iš dviejų padarė viena... Savyje iš dviejų jis padarė vieną

naują žmogų, ir taip atnešė taiką... Abu jis sutaikė su Dievu vienoje meilėje per kryžių ir sunaikino neprietelystę savyje" (Ef 2,14ss).

* * *

Ieškome ramybės sieloje, siekiame tikros ir pastovios taikos pasaulyje. Ją tačiau tik Dievas gali užtikrinti. Nes tik jis gali pagydyti sąžinę, atleisdamas nuodėmes; tik jis gali išgriauti skiriančias tarp žmonių sienas ir sujungti visus į vieną savo vaikų šeimą meilės ryšiu. Taika su Dievu yra tikrasis ir būtinas laidas kaip vidinės ramybės, taip ir išorinės taikos pasaulyje.

Vienas daktaras buvo teisiamas už tai, kad, savo artimo draugo primygtinai prašomas (šis sirgo nepagydoma liga), vaistais pagreitino jo mirtį. Teismas jį išteisino. Tai tačiau jam nesuteikė ramybės. Nebuvo tikras, ar gerai padarė, paklausydamas draugo prašymo, kad pagreintų mirtį. Juk teisę į gyvybę turi tik Dievas, jos davėjas. Todėl iš teismo salės nuskubėjo į bažnyčią, išpažino savo kaltę kunigui ir gavo išrišimą. Tik dabar jis pasijuto ramus ir išėjo iš bažnyčios su ramia sąžine. Taip, tik Dievas nuramina sąžinę ir grąžina tikrą ramybę sieloje.

TREČIAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Ganyk mano kaimenę!”

Jo 21,1-19

I

Prisikėles iš numirusiųjų Jėzus pakartotinai pasirodė įvairiems asmenims: Marijai Magdalenai (Jo 20,11-18), Petriui (Lk 24, 34), Jokūbui (1 Kor 15,7), mokiniams pakeliui į Emaus (Lk 24,13-35), visiems apaštalams drauge Jeruzalėje (Jo 20,26ss) ir dideliam skaičiui tikinčiųjų Galilėjoje (1 Kor 15,6), apaštalams Galilėjoje (Jo 21,1-19).

Nežinoma, ar Jėzus pasirodė savo dieviškajai Motinai. Greičiausiai taip. Bet jei ir nebūtų pasirodęs, nereikėtų stebėtis. Nes Jėzus pasirodė įvairiomis progomis su tikslu įtikinti mokinius, kad tikrai yra prisikėles. Marija gi tikėjo, ką dieviškasis Sūnus buvo iš anksto pasakęs. Todėl nebuvo reikalinga, kad Jėzus specialiu pasirodymu ją įtikintų.

Pirmieji pasirodymai įvyko Jeruzalėje. Po to apaštalai, kaip jiems buvo liepta (Mk 16,7), nuvyko į Galilėją. Ten buvo saugiau ir ramiau. Čia Mokytojas per keturiasdešimt dienų pakartotinai pasirodė mokiniams. Jiems kalbėjo ir mokė apie Dievo karalystę, ir apie jiems skirtą misiją skelbti Evangeliją ir liudyti apie jį, pradedant nuo Jeruzalės ir einant iki visų žemės pakraščių (ApD 1,3ss).

Šio sekmadienio evangelijos skaitinys kalba apie Jė-

zaus pasirodymą Galilėjoje septyniems apaštalams. Evangelistas primena, jog tai buvo trečias Mokytojo pasirodymas, apaštalams esant kartu. Šio pasirodymo eigoje Jėzus suteikė primatą — vyriausią valdžią Bažnyčioje apaštalui Petriui.

Naktį Petras su kitais šešiais apaštalais žuvavo. Deja, neturėjo sėkmės. Paryčiu išvydo ant kranto stovintį vyrą. Jis šūktelėjo jiems, klausdamas ar neturi kiek maisto. Nepažįstamasis buvo Mokytojas, bet jie jo neatpažino. Atsakė, jog, visą naktį triūšę, nieko nepagavo. Tada Nepažįstamasis tarė: „Užmeskite tinklus dešinėje pusėje, — užgriebsite“ (Jo 21,6). Užmetė tinklą ir tuojuo pajuto, jog jį buvo sunku vilkti dėl daugybės užgriebtų žuvų. Dabar apaštalas Jonas suprato, kad ant kranto stovįs Mokytojas. Ir sušuko: „Tai Mokytojas!“ Taigi Petras čia pat išoko iš valtės ir plaukte pasiekė krantą. Kiti apaštalai vargais negalais išvilko tinklą į krantą. Evangelistas duoda suprasti, jog įvyko dvigubas stebuklas: tai, kad pagal Kristaus nurodymą užgriebė žuvų, ir kad bevelkant šimtą penkiasdešimt didelių žuvų tinklas nesuplyšo.

Mokytojas jau buvo sukūręs ugnį ir kepė žuvis. Mokiniamis prisiartinus, liepė atnešti naujai pagautų žuvų, kad visi galėtų pasimaitinti. Evangelistas pabrėžia, jog apaštalams nebuvo jokios abejonės, kad tai buvo Mokytojas. Jie buvo laimingi rasti su juo.

Pasisotinus, Jėzus pasivadino Petrą į šalį: kalbėjosi su juo ir jam suteikė aukščiausią ir visuotinę valdžią Bažnyčioje. Visų pirma Jėzus klausė Petrą, ar jis jį myli labiau negu kiti. Petras nustebo, kodėl toks klausimas. Atsakė pabrėždamas, jog jam nieko nėra paslėpto, todėl žino, kad jis jį tikrai myli. Tada Mokytojas jam tarė: „Ganyk mano avinėlius!“ Tris kartus Jėzus klausė Petrą, ar jį myli labiau negu kiti; tris kartus Petras užtikrino, jog jis žino, kad jis jį myli; tris kartus Jėzus pakartojo: „Ganyk mano

avinėlius, ganyk mano avis, ganyk mano avinėlius!” Tris kartus kartojimas klausimo ir tris kartus liepimas ganyti avinėlius, avis, avinėlius yra forma, kuria semitinėje kalboje pažymima pabrėžimas, užtikrinimas, kad taip yra, kas sakoma. Taigi Kristus šiuo būdu užtikrino Petrui aukščiausią ir visuotinę valdžią Bažnyčioje; o Petras tuo pačiu užtikrino Išganytoją, jog jį myli aukščiausia meile. Tai vėliau jis įrodė, mirdamas ant kryžiaus Romoje Nerono cirkė 67/8 metais.

Graikiškam tekste meilei, ganymui ir ganomiesiems vartojama po du žodžiu. Meilei — agapein ir filein. Ganymui — boskein ir poimainein. Ganomiesiems — arnia ir probata.

Žodžiu agapein pažymima daugiau dvasinė meilė, o filein — daugiau jausminis atsinešimas.

Žodžiu boskein paprastai nurodoma aprūpinimas ganiava, o poimainein — pažymima daugiau tvarkymas, saugojimas.

Žodžiu arnia nurodoma avinai, o probata vadinama kaimenė, avys.

Pakaitomis vartojant anuos žodžius pabrėžiama intensyvumas, pilnumas, visuotinumas. Būtent, pakaitomis vartojant agapein ir filein, pabrėžiama, jog Jėzus reikalauja pilnos ir besąlyginės meilės. Petras tokią meilę Kristui išpažino. Pakaitomis vartojant žodžius boskein ir poimainein, nurodoma, jog Jėzus pavedė Petrui vadovauti tikintiesiems vispusiškai: jiems teikti dvasinio peno ir taipgi jiems autoritetingai vadovauti. Pagaliau pakaitomis vartojant žodžius arnia ir probata pabrėžiama, jog Jėzus pavedė Petro vadovavimui visus tikinčiuosius, kokio rango jie bebūtų, koki pašaukimą ir paskyrimą jie beturėtų.

II

Suglaustai atpasakotas evangelijos skaitinys duoda svarbių ir nūdieniam gyvenimui būdingų pamokymų.

1. „Tai Viešpats!“ — Apaštalas Jonas, numylėtasis Jėzaus mokinys, pirmasis atpažino Mokytoją. Meilė turi nuostabią nujautimo galią. Svarbu, kad sugebėtume atpažinti Jėzų iš gyvenimo įvykių. Jėzus yra su mumis visada ir visur. Jis aiškiai tai užtikrino, sakydamas: „Štai esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai“ (Mt 28,20). Jėzus yra su mumis. Bet ar mes jį jaučiame? Ar jį atpažįstame! Labai dažnai pasiektus laimėjimus priskiriame sau, savo sugebėjimams, kai tuo tarpu turėtume tame atpažinti Dievo ranką, ir jam dėkoti, o ne savim didžiulotis. Nemaža yra tų, kurie įvykius prašokstančius žmogiškus sugebėjimus, priskiria kokiam tai aklam likimui, ar atsitiktinumui, užuot matyti tame ranką to, kuris yra visatos Viešpats, kurio galioje yra visa kūrinija.

Atpažinti Kristų gyvenimo įvykiuose yra svarbu, nes tai įgalina mus būti ramiems ir užtikrintiems kaip džiaugsme, taip ir skausme; kaip laimėjimuose, taip ir pralaimėjimuose. Bet, kad galėtume atpažinti Kristų bei jausti jo artumą, reikia jį mylėti „visa širdimi, visu protu, visomis jėgomis“.

2. „Ar myli mane labiau negu kiti!“ — Kristus myli mus tobula meile. Todėl teisinga ir reikalinga į jo tobulą meilę atsakyti mūsų tobula meile. Jėzus to laukia ir yra pasirengęs mums už meilę atlyginti savo dangiška palaima. Kuo daugiau jį mylime, tuo greičiau jis pas mus ateina ir mumyse apsigyvena, taip, kad tampame viena su juo. Štai kodėl Jėzus, prieš suteikdamas Petruį vyriausią valdžią Bažnyčioje, norėjo būti užtikrintas, kad jis jį myli pilnutine meile. Juk tik tobula meilė įgalino Petrą būti

viena su dieviškuoju Mokytoju, kad su juo ir per jį galėtų valdyti Bažnyčią. Mat, tikrumoje per Petrą ir jo įpėdinius pats Kristus vadovauja savo Bažnyčiai. Kaip tris kartus Petras išsigynė Mokytojo, taip dabar Jėzus tris kartus išgavo Petro užtikrinimą, jog jį myli aukščiausia meile. Ir šį savo užtikrinimą Petras paliudijo savo mirtimi ant kryžiaus.

Kai mes kada kreipiamės į Jėzų ir maldaujame kokios nors malonės, jis ir į mus prabyla sielos gelmėse ir klausia: ar jį mylime? Kiek jį mylime? Ką esame pasirengę jam aukoti, kad gautume, ko prašome? Taigi, jei kartais nesulaukiame prašytos malonės, nerūgoti turėtume, o verčiau save klausti, kiek mes mylime Viešpatį. Mat, Dievas niekada nelieka skolingas. Už meilę jis visada atlygina savo palaima.

3. „Ganyk mano avinėlius, ganyk mano avis, ganyk mano avinėlius”. — Šiais žodžiais Išganytojas įgaliojo ir įpareigojo Petrą vadovauti Bažnyčiai. O vadovauti reiškia ne tiek valdyti, kiek tarnauti; ne tiek reikalauti, kiek aukotis; ne tiek žodžiu ir raštu, kiek kančia ir malda liudyti Kristų.

Pabrėžtina yra, kad Petras ir jo įpėdiniai Romos popiežiai vyriausią valdžią Bažnyčioje turi iš paties Kristaus, ir ją gauna ne per žmones, o iš dangaus Šv. Dvasios veikimu. Todėl Bažnyčioje yra hierarchinė-teokratinė, o ne demokratinė santvarka. Kai kurie bandymai demokratizuoti Bažnyčią, tartum ji būtų kaip kiekviena kita žmonių bendrija, nėra pagal Evangelijos mintį, nei atitinka Kristaus valią bei jo duotą patvarkymą. Bažnyčia, kaip teisingai pabrėžė kardinolas J. Ratzinger, nėra mūsų, o Kristaus; yra mums, bet Kristaus žinioje ir vadovybėje. Popiežius jai vadovauja Kristaus vardu ir autoritetu. Visi tad turi jam paklusti, kaip Kristui; jo sprendimus nuolankiai priimti ir vykdyti, kaip Dievo valią.

Popiežius ir visi, kurie yra pašaukti ir pašvęsti jam talkinti išganymo darbe, tarnauja, bet ir vadovauja tikintiesiems. Tokia yra Kristaus valia. Todėl turi būti vertinami, klausomi ir remiami. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina; o kas mane niekina, niekina tą, kuris mane siuntė” (Lk 10,16).

* * *

Kai popiežius Jonas-Paulius II po atentato gulėjo ligoninėje, 1981 gegužės 17 d. iš ligoninės prabilo į susirinkusius Šv. Petro aikštėje per radiją ir pareiškė, jog atleidžia žudikui, nes jį laiko savo broliu ir už jį meldžiasi. Susirinkusiųjų tarpe buvo vienas daktaras. Išgirdęs Kristaus Vietininko pareiškimą, jis kreipėsi į šalia jo stovėjusį kunigą ir sakė: „Dabar aš tikiu! Jis tikrai yra Kristaus Vietininkas. Nes tik tas, kuris atstovauja Kristų, gali turėti tokį viršžmogišką kilnumą!”

Panašią tikėjimo malonę buvo gavęs prieš du tūkstančius metų Romos šimtininkas, kuris vadovavo kariams nukryžiuojant Išganytoją. Stebėdamas ant kryžiaus kenčiantį Jėzų ir įvykius susijusius su jo mirtimi, šimtininkas sušuko: „Jis tikrai yra Dievo Sūnus” (Mk 15,39).

Taip, Jėzus tikrai yra Dievo Sūnus. Regėkime jį tikėjimo akimis Bažnyčioje ir stenkimės būti jam ištikimi, būdami ištikimi Bažnyčios nariai.

KETVIRTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Manosios avys klauso mano balso”
Jo 10,27-30

I

Jėzus, imdamas pavyzdį iš kasdienio Palestinos gyvenimo, kur matosi būrių būriai ganomų avių, pasakė panašybę apie kaimenę ir ganytoją. Pristatė save kaip Gerąjį Ganytoją. Kalbėdamas apie kaimenę, pasakė, jog yra pasiryžęs suvesti avis iš įvairių kaimenių į vieną avidę. Pabrėžė tačiau, jog yra, kurie nėra iš jo avidės. Aišku, Jėzus turi mintyje tuos, kurie netiki į jį, būtent, fariziejai ir tautos seniūnai bei sinedristai. Jis jiems priekaištavo ir sakė: „Darbai, kuriuos aš darau, jie liudija apie mane. Bet jūs netikite, nes nesate iš mano avių” (Jo 10,25s). Jėzus dar įspėjo, jog tie, kurie atsisako būti jo kaimenės avimis, patys save skriaudžia ir pasmerkia. Kadangi jis yra Gerasis Ganytojas. Jis laiduoja savo avelėms pilną saugumą žemėje ir amžiną gyvenimą danguje. „Manosios avys, — sakė Jėzus, — klauso mano balso; aš jas pažįstu; jos seka mane ir aš joms duodu amžiną gyvenimą, jos niekada nepražus ir niekas jų neišplėš iš mano rankos” (Jo 10,27s).

II

Jėzus — Gerasis Ganytojas mums laiduoja viską, su sąlyga tačiau, kad mes būtume jam gerosios bei ištikimosios

avelės. Kokios turi būti jo avelės, kad jis jas galėtų laikyti savosiomis, dieviškasis Mokytojas nurodė, pabrėždamas tris pagrindines savybes.

1. „Aš pažįstu savo avelės, ir jos pažįsta mane”, — sakė Jėzus. Vadinasi, gerosios avelės, t.y. ištikimieji tikintieji pažįsta savo Ganytoją — Kristų ir jo įpėdinius, kurie jo vardu ir galia vykdo išganymo darbą.

2. „Manosios avys klausos mano balso”. — „Turiu ir kitų avių, kurios nėra iš šios avidės. Jas taipgi privalau atvesti, ir jos klausys mano balso” (Jo 10,16). Vadinasi, gerosios avelės, nors būtų iš skirtingų avidžių, klausos savo Ganytojo. Šaukiamos, pas jį ateina. Kviečiamos, jį seka. Gerieji tikintieji klausos Kristaus — Gerojo Ganytojo ir tų, kurie jį atstovauja Bažnyčioje: priima jų mokymą, vykdo jų nurodymus.

3. „Manosios avys seka mane” (Jo 10,27). — Gerosios avelės pažįsta savo Ganytoją ir jį seka. Geri tikintieji seka Kristų. Jie mokosi iš jo nuolankumo ir gerumo, nes jis yra romus ir nuolankios širdies (Mt 11,29). Tikrieji krikščionys seka Jėzų džiaugsme ir skausme; laimėjimuose ir nepasisekimuose; kliūtyse ir pavojuose. Jie noriai seka Išganytoją kryžiaus keliu, nes Nukryžiuotajame randa atgaivą (Mt 11,28s).

III

Taigi pagal Kristaus nurodymą gerosios avelės privalo būti: jautrios, atidžios, ištikimos.

1. Ištikimieji krikščionys turi būti jautrūs Kristui ir jo Bažnyčiai. Privalo jausti Jėzų širdyje, puoselėjant jam meilę. Privalo jį pažinti, palenkiant jam bei dieviškam Apreiškimui protą. Privalo jausti su Išganytoju, vykdant

jo valią, kaip tai moko Bažnyčia. Tiesa, Kristus nūn yra nematomas, bet realiai yra su mumis. Jis yra savo Bažnyčioje. Jis eina gyvenimo keliais su mumis, kaip ėjo Velykų dieną su mokiniiais pakeliui į Emaus: kalba mums, mus moko, mus išpėja (Lk 24, 13ss). Jis kreipiasi į mus ir mums kalba tiesioginiai per sąžinę. Jis kalba taipgi per tuos, kuriuos paskyrė būti įpėdiniais ir siuntė skelbti jo vardu išganymo Evangeliją, sakydamas: „Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės. Eidami tad, mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šv. Dvasios, mokydami laikyti visa, ką esu įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos” (Mr 28,19s). Iš čia seka, jog negalima mylėti Jėzų, nemylint Bažnyčios; tikėti į jį, atmetant Bažnyčią; vykdyti jo valią, neklausant Bažnyčios. Šitai reikia turėti prieš akis ir visada atsiminti, nes atsiranda paklydusių avelių, tik vardo krikščionių, kurie bando teigti esą ištikimi Kristui, bet ne Bažnyčiai; kurie dedasi tikį į dvasinę Bažnyčią, bet atmeta ją kaip instituciją: atsisako pripažinti ir paklusti hierarchijai, kuri valdo Bažnyčią.

2. Tikrieji Kristaus sekėjai atidžiai laikosi Evangelijos, kaip ją skelbia bei moko Bažnyčia. Jėzus yra gyvas ir veikia savo Bažnyčioje, per kurią skelbia savo išganymo Evangeliją. Reikia tad siekti galimai geriau pažinti Evangeliją; pagal ją gyventi; ją gyvenimu ir darbais liudyti. Kai Jėzus, vaikščiodamas po Palestiną, skelbė Evangeliją, minios jį sekė ir jo klausėsi; stebėjosi ir žavėjosi jo mokymu, sakydami: „Niekas dar nėra taip kalbėjęs, kaip šis žmogus” (Jo 7,46). Reikia tad pažinti Evangeliją, nes tai Kristaus žodis; nes Evangelija yra kelrodis į išganymą. Bet privalu atsiminti, kad Evangelija yra gyvas Kristaus žodis tik Bažnyčios rankose, kadangi tik jai Išganytojas patikėjo neklaidingą mokymą. Netrūko ir netrūksta klaidingų pranašų, kurie bando Evangeliją savaip aiškinti, klaidingas išvadas

daryti. Jie ima iš Evangelijos tik tai, kas jiems paranku, o nutyli, kas jiems atrodo nepriimtina. Štai kodėl Kristus įsakė saugotis klaidingų pranašų, ir ištikimai laikytis Bažnyčios mokymo, nes Bažnyčia yra jis pats, yra jo Mistinis Kūnas.

3. Gerieji tikintieji privalo būti ištikimi Kristui ir jo Bažnyčiai. — Gerosios avelės seka Gerąjį Ganytoją visur ir visada. Gerieji tikintieji turi eiti Kristaus eituojų keliu, nešdami gyvenimo sunkumų kryžių. Šis kelias veda, tiesa, į nukryžiovimą, bet taipgi į prisikėlimą. Nukryžiuotasis užtikrina pergalę prieš pikta žemės gyvenime ir dangaus laimę amžinybėje.

Kristus mus — savo ištikimas avelės — visakuo aprūpina, visa užtikrina, bet daug ko ir reikalauja. Jis nesitenkina, kad jam aukotume tai, kas mūsų, būtent, maldas, apsimarinimus, gailestingumo darbus. Jis reikalauja mūsų pačių, t.y., kad jam atsiduotume; kad su juo jungtumės meilės ryšiu ir būtume viena su juo ir jame, taip kad galėtume prisipažinti su šv. Pauliumi: „Gyvenu aš, jau nebe aš, gyvena manyje Kristus” (Gal 2,20).

Šv. Jonas savo evangelijos pradžioje pasakoja, kaip jis pažino Išganytoją ir ėmė jį sekti. „Rytojaus dieną, — rašo jis, — stovėjo Jonas Krikštytojas ir du jo mokiniai. Pažvelgęs į vaikščiojantį Jėzų, taria: — Štai Dievo Avinėlis! Du jo mokiniai girdėjo jį tai sakantį, ir sekė paskui Jėzų. Jėzus gi, pamatęs juos einančius iš paskos, jiems taria: — Ko ieškote? — Jie jam sakė: — Rabi — išvertus reiškia Mokytojai — kur esi apsistojęs? — Jis jiems taria: — Ateikite ir pamatysite” (Jo 1,37ss). Minimieji du mokiniai buvo apaštalai Jonas, evangelistas, ir Andriejus, Petro brolis. Kaip šie du apaštalai, taip ir mes privalome sekti Jėzų, kad nueitume į ten, kur jis sėdi Tėvo dešinėje, viešpataudamas dangui ir žemei (Ap 7,9). Visus, kurie noriai, nors ir nedrąsiai, jį seka, drąsina ir kviečia, sakydamas: „Ateikite ir

pamatykite! „Ypatingai jis drąsina ir kviečia prie savęs kenčiančiuosius ir apsunkintuosius. Jis kreipiasi į juos ir sako Galilėjos minioms pasakytais žodžiais: „Ateikite pas mane, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite atgaivą. Nes mano jungas yra malonus ir mano našta — lengva” (Mt 11,28s)

* * *

Antrojo pasaulinio karo eigoje Winston Churchill, būdamas Didžiosios Britanijos ministeris pirmininkas, prabilo į tautą dramatiška kalba. „Šia tragišką valandą, — kalbėjo jis, — kai imu ant savo pečių sunkią ir atsakingą našta vadovauti imperijai žiauraus karo eigoje, ką aš galiu jums, mano tautiečiai, žadėti?! Aime, šiuo metu galiu jums žadėti tik vargą, ašaras, griuvėsius. To reikalauja iš mūsų visų šis bailsus ir lemtingas karas. Bet viso to pabaigoje aš jums žadu pergalę. Ją pasieksime didelių aukų kaina, bet užtikrintai pasieksime!”

Nežinau, ar visi britai anuomet buvo tikri, kad W. Churchill tikrai išvairuos Didžiąją Britaniją į pergalę prieš galingą Hitlerio Vokietiją. Mes tačiau galime ir turime būti tikri, kad Jėzus — Gerasis mūsų Ganytojas — užtikrintai laiduoja mums pergalę. Jis juk yra Visagalis Dievas. Taigi turime jį sekti, tiesa, kryžiaus keliu, kuriuo jis ėjo, ir kuriuo mus kviečia eiti. Jei britai sekė Churchill, aukodamiesi iki paskutiniųjų, nebūdami pilnai tikri pasiekti pergalę, tai tuo labiau mes privalome sekti Kristų, būdami visai tikri, jog jis laiduos mums pergalę prieš pikta ir prieš mirtį, o po jos pakvies į dangaus džiaugsmą, tardamas: „Ateikite ir būkite su manim, kur aš esu” (Jo 17,24).

PENKTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Ieškosite manęs”

Jo 13,31-35

I

Kai Judas Iskarijotas, po to kai Jėzus davė suprasti, jog jis jį išduos, apleido Paskutinės Vakarienos kambarį, visų nuotaika kiek pragiedrėjo. Jėzus drąsino mokinius ir pabrėžė, jog per kančią eina ne į pralaimėjimą, o į laimėjimą. Tiesa, turės fiziškai nuo jų atsiskirti, kad grįžtų pas Tėvą ir ten parengtų jiems vietas. Bet vėl grįš ir juos paims į ten (Jo 13,36;14,1ss;16,16).

Duodamas paskutinius pamokymus, Jėzus primena apaštalams ypač meilės įsakymą. Jo privalo jie laikytis, ir laikydamiesi būdingai išsiskirti iš kitų, nes tai naujas įsakymas, charakteringas Kristui ir jo sekėjams. Jau Možės Įstatyme Dievo ir artimo meilės įsakymas buvo pats pagrindinis. Jėzus jį patvirtino ir patobulino. Jis sakė: „Girdėjote, kad pasakyta: — Mylėk savo artimą ir nekėsk savo priešo. — Aš gi jums sakau: mylėkite savo neprietelius ir melskitės už tuos, kurie jus persekioja” (Mt 5,43s). Jėzus liepia mylėti visus ir gera daryti kiekvienam, nes visi yra to paties Dievo vaikai, todėl visi esame tarpe savęs broliai.

Jis liepė mylėti ir priešus, nes ir jie yra mums broliai; nes Dievas leidžia saulei tekėti ant blogųjų ir gerųjų, ir lietu lyti ant teisiųjų ir neteisiųjų” (Mt 5,45). Jėzus įsakė mylėti visus tobula meile, būtent, tokia, kuri aukojasi iki paskutiniųjų, iki gyvybės paaukojimo, kaip to pavyzdį pats Kristus mums paliko. Šia prasme Jėzaus duotas meilės įsakymas yra naujas. „Jums duodu, — sakė Išganytojas, — naują įsakymą, kad mylėtumėte vienas kitą; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, jog esate mano mokiniai, jei vienas kitą mylėsite” (Jo 13,34).

II

Evangelijos tekstas yra giliai pamokantis, ir leidžia padaryti keletą praktiškų išvadų, naudingų ir reikalingų krikščioniškam gyvenimui.

1. „Dabar Žmogaus Sūnus yra pašlovintas, ir Dievas jį pašlovins, veikiai jį pašlovins”. — Artėjančios kančios akivaizdoje Jėzus guodžiasi ir drauge drąsina apaštalus, nurodydamas į teigiamas pasiaukojimo pasekas. Iš tikrųjų, kančia ir mirtis ant kryžiaus bus laimėjimas, o ne pralaimėjimas. Auka ant kryžiaus jis įvykdys žmonijos atpirkimą, taigi pasieks pergalę prieš pikta ir atvers duris į dangaus garbę. Už pasiaukojimą dangiškasis Tėvas pašlovins Jėzų, būtent, paves jo valdžiai visa, kas yra danguje ir ant žemės (Ef 1,10). Šitai žinodamas, Kristus laisvai ir noriai prisiima kančią. Ji juk jam laimės pergalę, dangiškam Tėvui garbę, o žmonijai išganymą.

Visa tai mums yra pamokymas. Kai sunkumai graso, kai nelaimės prislegia, ne baimintis ir aimanuoti reikia, verčiau ryžtis noriai sekti Jėzų kryžiaus keliu, nes tai kelias, kuris veda į pergalę ir garbę. Dangiškas Tėvas ir mus pašlovins dangaus džiaugsme, o ir žemės gyvenime teiks tiek dangaus palaimos, kad gyvenimo sunkumai bei

Evangelijos reikalavimai atrodys mums it malonus jungas ir lengva našta, kai tai užtikrino Išganytojas (Mt 11,30).

2. „Vaikeliai, jau tik trumpam esu su jumis. Ieškosite manęs... Sakau jums, — kur aš einu, jūs dabar negalite eiti“. — Jėzus tėviškai išpėja apaštalus, jog greitai turės atsiskirti nuo jų. Atsiskyrimas yra skaudus kaip Mokytojui, taip ir mokiniams. Skaudus Mokytojui, nes jis myli mokinius ir norėtų su jais visada būti. Skaudus yra mokiniams, nes jie lieka pasaulyje, kur tiek pikto; nes jie lieka be dieviško Mokytojo ir dangiškojo Globėjo, kurį jie mylėjo, ir buvo pasiryžę sekti, nes žinojo, jog jis turi amžinojo gyvenimo žodžius (Jo 6,68).

Atsiskyrimas tarp Kristaus ir tikinčiųjų gali būti dvejopas. Būtent, kartais Viešpats sudaro išpūdį lyg būtų atsitolinęs nuo mūsų, ir mes kurį laiką jo artumo nejaučiame; bet neretai žmonės savo valia nusigręžia nuo Dievo, jį atmeta ar paneigia.

Atsitinka, kad Kristus tartum atsitolina nuo mūsų, ir mes pajuntame tuštumą savyje; išgyvename dvasinį šaltumą ir baimės jausmą. Kažką panašaus išgyveno mokiniai pakeliui į Emaus. Jėzus ėjo su jais, bet nesileido atpažįstamas, ir jie ėjo nusimine (Lk 24,13ss). Maždaug tą patį išgyveno Marija Magdalena Velykų rytą, kai rado kapą tuščią ir nesuvokė, kad Jėzus yra prisikėlęs. Ji verkdamą vaikštinėjo aplink kapą. Galvojo, kad kas nors jį bus išnešęs ir paslėpęs. Ji troško jį surasti (Jo 20,15). Panašų patyrimą išgyveno ir įvairių laikų mistikai bei šventieji.

Daug dažniau tačiau ne Jėzus atsitolina nuo mūsų, bet žmonės nusigręžia nuo jo. Jie nusigręžia nuo Išganytojo: arba kad jo nepažįsta ir į jį netiki, arba kad nenori jį sekti kryžiaus keliu, t.y. prisiimti visus tuos išipareigojimus, kurių reikalauja Evangelija.

Nusigręžusiųjų nuo Kristaus ar net kovojančių prieš jį buvo ir yra. Nūdien net organizuotai visomis priemonė-

mis kovojava prieš Kristų ir jo Bažnyčią iš kairės ir iš dešinės. Iš kairės — įvairaus plauko socialistai ir komunistai; iš dešinės — masonerija ir subedievėję kapitalistai. Viso šito pasėkos yra skaudžios. Prarasti Dievą ar net kovoti prieš jį reiškia neišvengiamai riedėti į moralinį nuosmukį ir į medžiaginį bankrotą. Argi to nerodo nūdienė gyvenimo patirtis? Gerbūvyje skęstas Vakarų pasaulis, vadovaujamas kapitalizmo ir masonerijos, grimzta į dvasinį ir moralinį nuosmukį ir išsigimimą. Gi komunizmas bei marksizmas Rytuose privedė prie fizinio ir medžiaginio bankroto. Ten vargas vien tebėr. Ten siaučia neapykanta, vyrauja baimė, gyvenama be šviesesnės vilties.

F. Dostojevskis, kuris buvo įpainiotas į revoliucinį judėjimą Rusijoje ir dėl to buvo pasmerktas ir ištremtas į Sibirą, ten kentėdamas atsivertė į Dievą. Savo tuometinį dvasinį išgyvenimą vaizdžiai aprašo laiške poniai Von Vizin. Laiškas datuotas 1854 vasario mėnesyje. Jame tarp kitko rašoma: „Tai miniu, ne kad jūs esate religinga, bet kad aš visa tai patyriau ir išgyvenau. Turiu pasakyti, kad kai prisimeni skaudžius išgyvenimus, trokšti, it džiūstanti žolė vandens, tikėjimo, nes jis kaip tik tada atrandamas. Kadangi skausme tiesa išryškėja. Jums prisipažinsiu, kad esu, ir greičiausiai liksiu iki amžiaus pabaigos, vienas iš netikėjimo vaikų. O kiek kančių man kainavo ir kainuoja šis tikėjimo troškulys! Šiose minutėse aš imu mylėti ir jaučiuosi mylimas. Šiose minutėse aš savyje ieškojau, kas būtų man tikėjimo simbolis, kuriame visa būtų man miela ir šventa. Va, kas yra šis simbolis! — tikėti, kad nieko nėra gražesnio, gilesnio, simpatiškesnio, išmintingesnio, tobulesnio, kaip Kristus... Ir dar daugiau. Jei kas įrodytų, kad Kristus neturi tiesos, ir jei paaiškėtų, kad tiesa nėra Kristuje, aš vistiek bevelyčiau likti su Kristumi ir rasti šalia tiesos” (Lucio dal Santo, Dostojevskij Inedito, Firenze 1980,409). Savo gi užrašuose tas pats F. Dostojevskis, po-

lemizuodamas su ateistais, rašo: „Atgrežti antrą skruostą, mylėti artimą labiau negu save, ne kad tai būtų naudinga, bet kad tai miela! Esą įrodyta, kad Kristus klydo! Iš vidaus tačiau liepsnoja jausmas ir sako: — Beveliju klysti su Kristumi, negu būti su jumis!” (Cit. L. dal Santo, op. cit., 409).

F. Dostojevskio prisipažinimai iškalbingai liudija, ką reiškia būti su Kristumi, ir kaip skaudu yra rastis be jo. Kiekvienas krikščionis taigi nedvejodamas turėtų rinktis Kristų, o ne pasaulį; Evangeliją priimti ir jos laikytis, o ne žmonių išmintimi vadovautis.

Be vadinamųjų netikinčiųjų daugiau yra tų, kurie, nors dedasi tikinčiais, bet neseika ištikimai Kristų, negyvena pagal Evangeliją ir Bažnyčios mokymą. Jie norėtų būti su Kristumi danguje, bet žemės gyvenime bevelija eiti savo keliu. Sielą jie mielai pavestų Kristui, bet kūnu nori laisvai naudotis, jam nieko neatsakyti. Žodžiu, yra tokių, kurie norėtų dalintis dangumi ir žeme; tarnauti dviem ponams: Dievui ir pasauliui. Visa tai tačiau yra savęs apgaudinėjimas. Kristus aiškiai priminė, kad „niekas negali tarnauti dviem valdovams: juk arba vieno nekęs ir kitą mylės; arba dėsies prie vieno ir kitą niekins” (Mt 6,24).

Kristaus Bažnyčia, tiesa, yra pasaulyje, bet nėra iš pasaulio (Jo 18, 36). Taigi ir krikščionys Kristaus pašaukimu, nors yra pasaulyje, privalo siekti dangaus vertybių, o ne žemiškų gėrybių. „Jei kas ateina pas mane, — sakė Kristus, — ir neatsisako mylėti virš visko tėvą, motiną, žmoną, vaikus, brolius, seseris ir net savo gyvybę, negali būti mano mokinyš” (Lk 14, 26). Šv. Paulius, nurodydamas savo pavyzdį, kviečia atsižadėti visko dėl Kristaus. „Aš nesitariu žinąs, — teigia apaštalas, — jūsų tarpe ką kita, kaip Kristų, — jį Nukryžiuotąjį” (1 Kor 2,2). „Mat, Kristus man yra gyvenimas, o mirtis — laimėjimas... Dėl Kristaus aš laikau visa nuostoliu. Dėl jo aš atsižadėjau viso, ir laikau it atmata visa, kad tik laimėčiau Kristų” (Pilyp. 1,31;3,4ss).

Rinktis Kristų. Gyventi vien jam. Virš visko jį statyti. — Tai tikroji išmintis, tikrasis mūsų — Dievo vaikų — būties kelias.

Svetlana Stalin, atvykusi į Jungtines Amerikos Valstybes, žurnalistams pareiškė, kad apsisprendė palikti komunistinį „rojų“, kurį jos tėvas kūrė, svarbiausiai dėl to, kad surado Dievą ir nori laisvai į jį tikėti. „Išaugau šeimoje, — sakė ji, — kur Dievas nebuvo minimas, kur Viešpačiui nebuvo vietos. Ilgainiui tačiau Dievo malonė palietė mane. Studijuodama ir stebėdama gyvenimą, įsitikinau, jog be Dievo gyvenimas yra neįmanomas, nes nėra nei tikros ramybės, nei tikro džiaugsmo. Nebuvo man lengva palikti tėvynę. Ten liko mano vaikai. Bet turėjau ryžtis imtis šio žygio, nes to reikalavo sąžinė, to troško Dievo pasilgusi mano siela”.

Vadinasi, duktė to žmogaus, kuris paskelbė karą Dievui, kuris visomis priemonėmis stengėsi sunaikinti tikėjimą, kuris žadėjo žemėje sukurti rojų, kad žmonės nesiilgtų dangaus, pamatė ir įsitikino, jog jos tėvas skaudžiai klydo; jog žemėje be Dievo galima sukurti tik pragarą, o ne rojų. Aną pragarą ant žemės, kur viešpatavo ne meilė, o neapykanta; ne gerumas, o žiaurumas; ne gerbūvis, o visuotinas skurdas, ji matė savo akimis ir išgyveno asmeniškai, kai net jos motina liko ano pragariško žiaurumo auka. Tik neseniai Svetlana, pasiilgusi savo vaikų, buvo grįžusi atgal į Sovietų Sąjungą. Tikriausiai vylėsi rasti naujas, geresnes, gyvenimo sąlygas. Deja, rado tą patį pragarą. Todėl nedelsdama vėl grįžo į laisvą Vakarų pasaulį.

Be Dievo nėra rojaus, yra pragaras. Dieve duok, kad Svetlanos pavyzdys atvertų akis visiems tiems, kurie, atsisakę Dievo, viliasi žemėje susikurti rojų, o tokių netrūksta nei Rytuose, nei Vakaruose.

ŠEŠTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Tai jums kalbėjau, būdamas pas jus”

Jo 14,23-29

I

Kai apaštalas Judas Tadiejus stebėjosi ir klausė, kodėl Mokytojas bevelija apsireikšti mokiniams, o ne plačiam pasauliui, Jėzus atsakė, jog jis apsireiškia mokiniams, o ne pasauliui, kadangi pasaulis jam yra priešingas, jo nenkenčia. Jis gi noriai apsireiškia tik tiems, kurie jį myli, jį priima, jam paklusta. Šiesiems jis ne tik apsireiškia, bet drauge su Tėvu apsilanko ir pasilieka pas juos, atlygindamas už meilę meile.

Jėzus, tiesa, jau daug yra kalbėjęs apaštalams, juos mokęs, vis dėlto dar nėra pilnai jiems apsireiškęs, kadangi dabar jie dar nėra pajėgūs jį pilnai pažinti, jo mokslą išsamiai suprasti. Šitai vėliau atliks šv. Dvasia, kurią Tėvas atsiųs, jam įžengus į dangų. Šv. Dvasia tęs jo darbą. Ji veiks jo vardu, globos tikinčiuosius ir ves į išganymą.

Sveikindamiesi žydai paprastai linkėdavo ir linki ramybės, tardami: šalom ir atsakydami hašalom — ramybė — tikroji ramybė! Ir Jėzus atsisveikino apaštalus, linkėdamas jiems ramybės. Tiesa, jis, būdamas Dievas, ne tik linkėjo, bet ir davė ramybę: savo ramybę, kokios pasaulis negali duoti. Jėzus teikia vidinę ramybę, kuri iš dangaus

nužengia į žemę, ir nuo žemės kyla į dangų, surišdama meilės ryšiu Dievą su žmogum ir žmogų su Dievu. Šią ramybę Jėzus duoda, nes turi galią atleisti nuodėmes, nuraminti sąžinę, leisti pasijusti nekaltu Dievo ir žmonių akivaizdoje. Ramybė yra mesijatinė Kristaus dovana visiems tiems, kurie jį myli (Lk 2,14).

Turėdami ramybę ir žinodami, kad šv. Dvasia nužengs ant jų ir juos globos, apaštalai neturi pagrindo nuogaustauti, nei liūdėti, kad Mokytojas juos dabar turi palikti. Tuo labiau, kad atsiskiria tik laikinai, nes jis, nors ir nematomas, sugrįš drauge su Tėvu iš dangaus pas juos ir visus tuos, kurie jį myli, ir bus su jais. Taigi apaštalai privalėtų džiaugtis, o ne liūdėti, kad jis grįžta pas Tėvą, ir su Tėvu vėl pas juos sugrįš. Jei jie dabar liūdi, tai ženklas, kad jų meilė jam nėra tobula. Tobula meilė įgalina džiaugtis tuo, kas teikia džiaugsmą mylimajam. Bet Sūnaus sugrįžimas pas Tėvą yra džiaugsmas Tėvui ir Sūnui. Taigi šiuo jie privalo džiaugtis. Juoba, kad ir jie galės tapti šio dieviško džiaugsmo dalininkais, kai jis su Tėvu nužengs ir apsigyvens pas juos ir visus tuos, kurie jį myli ir laiko jo įsakymus.

Šias mintis dieviškasis Mokytojas pareiškė apaštalams prieš savo kančią. Jas užrašė evangelistas Jonas. Mat, jos buvo skirtos ne vien apaštalams, bet visiems visų laikų tikintiesiems.

II

Kaip ir kiek anos Išganytojo pareikštos mintys liečia mus dabartyje?

1. Apaštalas Judas Tadiejus, kaip ir kiti vadinamieji Viešpaties broliai (Jo 7,4), stebėjosi, kad Jėzus nesistengė viešai rodytis, nei skelbtis esąs Mesijas. Jų manymu jis

turėjęs visų pirma vykti į Jeruzalę ir ten tautos vadų akivaizdoje reikštis savo mokslu ir daromais ženklais.

Rodytis pasauliui, siekti pasaulio pripažinimo žemės žmogui yra didelė vilionė. Ši vilionė reiškėsi ir reiškiasi net ir Kristaus sekėjų tarpe. Mūsų dienose ypatingu būdu daug kas daro visa, kad Bažnyčią kiek galima daugiau atgręžtų į pasaulį. Girdima iš kairės ir iš dešinės šaukiant ir teigiant, esą reikia atsinaujinti, kalbėti ir veikti nūdieniam žmogui priimtina kalba ir dvasia. Griaunami altoriai, o jų vieton statomi stalai: šalinamos iš bažnyčių statulos, vargonai ir net klausyklos, o pačios bažnyčios daromos it būtų paprastos salės. Šio viso pragaištingos pasėkos yra matomos. Atgręžus Bažnyčią į pasaulį, pasiekta, ko ir buvo galima laukti, — ne pasaulis tapo krikščioniškesnis, bet į Bažnyčią pro atvirus jos langus įsiveržė pasaulio dulkių ir dūmų; ne pasaulis tapo sudievinas, bet tam tikra prasme Dievas sužmogintas. Visa tai, kadangi pasielgta ne pagal Kristaus valią, ne pagal Evangelijos dvasią. Jėzus nesiekė apsireikšti pasauliui; priešingai, ragino savuosius visų pirma ir virš visko atsigręžti į dangų ir į Dievą. Užmiršta, kad Kristus įsakė nesirodyti žmonėms ir nesiekti jų pripažinimo, o laukti tikro atlyginimo iš Dievo (Mt 6,1-20). Užmiršta, kad Kristaus karalystė nėra iš šio pasaulio (Jo 18,36). Užmiršta, kad Jėzus nesimeldė už pikto valdžioje esantį pasaulį, bet meldėsi už tuos, kuriuos jis pasirinko iš pasaulio (Jo 17,9). Užmiršta, kad Kristus išpėjo, jog kaip pasaulis jo nekentė, taip nekęs ir jo sekėjų (Jo 15,18s). Visi privalėtų atsiminti šv. Pauliaus įsakymą: „Nesiderinkite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite atsinaujindami dvasia“ (Rom 12,2).

2. Jėzus priminė apaštalams, kad jie nėra pajėgūs pilnai suprasti tikėjimo paslaptis. Dievas yra perdidelis, kad ribotas žmogaus protas galėtų jį pilnai suvokti bei pažinti visoje jo esmėje. Dievą galime pažinti, kiek jis pats save

apreiškia. Dievas mums apsireiškia per Šv. Dvasią. Šv. Dvasia veikia Bažnyčioje, teikdama vidinį apšvietimą per malonę, kad pajėgtum pažinti, priimti ir įgyvendinti giliausias tikėjimo tiesas.

Nūdienis žmogus tariausi galįs viską pažinti. Net ir tikėjimą jis nori suvesti į žinojimą. Visa, kas viršija žmogaus pajėgumą suvokti, jis arba atmeta, arba palieka abejojime. Prileisti antgamtę, prisipažinti nepajėgume suvokti kurią nors tiesą, mūsų amžiaus žmogui yra sunku, beveik nepriimtina. Štai kodėl daug kam nūdien yra svertima prileisti Šv. Dvasios veikimą bei šauktis antgamtinės pagalbos.

Įvairūs suvažiavimai, paskaitos, diskusijos vyksta beveik be paliovos tarp teologų. Bet Dievo pažinimas ir tikėjimo praktikavimas ne tik nedidėja, bet silpnėja. Liturgijoje naudojama gyvoji — suprantamoji kalba, bet dalyvavimas pamaldose ne didėja, o aiškiai mažėja. Kodėl? Neabejotinai todėl, kad užmirštama, jog Dievas reikalauja ir laukia tikėjimo, ne žinojimo, nes tikėjimas, o ne žinojimas pelno išganyką. Žinojimą turi papildyti tikėjimas. O tikėjimas yra Dievo dovana, kurios reikia melsti, ir kuri yra gaunama per Šv. Dvasią. Švento gyvenimo vienuolis Tėvas Pijus (laukiama, kad bus paskelbtas palaimintuoju), kartą pasakė: „Dievo ieškoma mokslo knygoje, bet jis pilniau pasiekiamas per maldą“. Gi šv. Tomas Akvinietis, kartą paklaustas, kaip galėjęs pasiekti tokio gilaus tikėjimo pažinimo, kurį išdėstė savo nelygstamame veikale „Summa Theologica“, atsakė, nurodydamas, jog daugiau tikėjimo tiesų suvokimo pasiekė klūpodamas maldoje prieš altorių, negu studijuodamas teologų parašytas knygas.

Reikia tad grįžti prie maldos, šauktis Šv. Dvasios, kad giliau pažintume ir pilniau pasisavintume tikėjimą bei juo gyventume. O tikėjimas užtikrintai ves mus it šviesus žiburyš tamsiais gyvenimo keliais į dangiškąją Jeruzalę, kur

tviskanti Dievo šlovė visa apšviečia,.. kur nakties nebus, — ir į kur bus sugabenti tautų lobiai ir brangenybės. — Šitai užtikrina Apreiškimų knygos šv. autorius (Ap 21,23ss). O ir žemės gyvenime, kaip teigia Kristus, tikėjimas laiduoja mums visokeriopą dangaus palaimą. „Iš tikrųjų, sakau jums, — kalbėjo Išganytojas, — jei turėtumėte tikėjimo ir nedvejotumėte, jūs galėtumėte padaryti, kad net jei šiam kalnui tartumėte: — Pakilk ir griūk jūron, — tai įvyks. Ir visa, ko tik tikėdami, melstumėte, gausite” (Mt 21,21s).

* * *

Plaukė laivas. Atviram vandenyne kilo audra. Atsirado pavojus. Sirena ėmė kaukti, duodama pavojaus ženklą. Keleiviams buvo įsakyta griebtis gelbėjimosi priemonių. Atsirado panika. Kas verkė. Kas nervingai bėgiojo. Kas tyliai lūpomis pynė maldą. Tik vienas berniukas ramiai sau žaidė viename iš blaškomo laivo salionų. Daugelį tai stebino. Paklaustas, kaip jis gali ramiai sau žaisti, kai randasi pavojuje žūti. „Atsakė: „Aš esu ramus. Niekas neatsitiks. Juk mano tėvas vairuoja laivą. Jis yra prityręs jūrininkas. Jo rankose laivas yra saugus. Mes užtikrintai pasieksime uostą”.

Mūsų gyvenimo laivui vadovauja Šv. Dvasia. Ko tad turėtume nuogąstauti pavojuose, sielotis, kaip turėtume gelbėtis. Šv. Dvasia mus globoja. Ji nori ir gali mums visame padėti. Reikia tačiau, kad mes į ją tikėtume, jos prašytume, jai pasivestume.

Melskimės tad ir prašykime kard. J. Newman himno žodžiais:

*Vesk, mieloji Šviesa,
Per supančią tamsą,*

Tu mane vesk.

Naktis tamsi,

Aš nuo namų toli,

Tu mane vesk!

Eichler Watson,

Light from many lamps, N.Y. 1951, 41

Tikėkime ir melskimės taipgi su mūsų poetu:

Tikiu, kad tu, o Dieve,

Tu pašaukei mane čia

Iš amžių glūdumos.

Man tavo žvaigždės

Einančiam per girią, šviečia,

Kad eičiau giedras ir ramus.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 178

SEPTINTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „C”

„Kad visi būtų viena”

Jc 17,20-26

I

Evangelijos skaitinys paduoda ištrauką iš įspūdingos Jėzaus — Vyriausio Kunigo — maldos. Pradžioje Išganytojas kreipiasi į dangiškąjį Tėvą, melddamasis už save (Jo 17,1-5). Po to meldžiasi už apaštalus (Jo 17,6-19). Pagaliau prašo išganymo malonių visiems tikintiesiems.

Jėzus prašo vienybės tikintiesiems. Jis meldžia Tėvą, kad tikintieji būtų viena, ir kad jų vienybė būtų tobula, t.y. tokia, kokia yra tarp jo ir Tėvo. Tobula gi vienybė yra tik ten, kur yra tobula meilė. Bet tobula meilė yra tik Dievuje, ir žmonėms ji yra pasiekama tik per malonę. Šios malonės Jėzus ir prašo Tėvą. Jis prašo tikintiesiems meilės, kuri įgalintų juos turėti vienybę tarpe savęs ir su dangiškuoju Tėvu. Jis to prašo, nes žino, kad, jei jie turės tikrą meilę ir tobulą vienybę, tuo jie pasirodys esą Dievo vaikai ir teiks jam ir Tėvui garbę, kadangi juose atsispindės dieviškas kilnumas. Visi tai matys, stebėsis ir žinos, kad jie yra tikrieji krikščionys.

Jėzus, apsireikšdamas esąs Mesijas, apsireiškė taipgi

esąs Dievo Sūnus. „Ir Žodis tapo kūnu, — rašo evangelistas, — ir gyveno tarpe mūsų. Mes regėjome jo garbę, kaip Vien gimio iš Tėvo, pilno malonės ir tiesos” (Jo 1,14). Jėzus, būdamas amžinasis Žodis: tikras Dievas iš tikro Dievo, padarė visus, kurie tiki į jį, savo dieviškos garbės dalininkais, įjungdamas juos į savo Mistinį Kūną, ir įgalindamas tuo pačiu jau čia žemėje gyventi dievišku gyvenimu (Ef 1,3ss; 4,9-15).

Toliau Jėzus prašo, kad visi, kurie įtikės į jį ir jungsis su juo jo Mistiniame Kūne, žemės gyvenimą užbaigus, būtų paimti į dangų, kur jis yra. Kaip Tėvas jį pašlovino, nes jį myli, taip prašo pašlovinti ir tikinčiuosius, nes jis juos myli ir nori su jais dalintis dangiška garbe.

Jėzus yra tikras, kad Tėvas išklausys jo maldą, nes yra teisus. Būdamas gi teisus, atlygins tuos, kurie ištikimai jį seka ir dėl jo aukojasi.

II

Atidžiau pažvelkim į pagrindines šios Kristaus maldos, kuri liečia visus tikinčiuosius, mintis, kad mokytumės pilniau tikėti ir tobuliau gyventi.

1. Jėzus meldžia Tėvą, kad savo palaima iš dangaus padėtų tikintiesiems pasiekti ir išlaikyti pilną vienybę. Šio jis meldė, nes pramatė, kad išlaikyti Bažnyčioje vienybę bus sunku. Istorija liudija, kiek vienybės stoka pakenkė Evangelijos įgyvendinimui pasaulyje. Rytuose kilo schizma. Vakaruose atsirado reforma. O atskilusios šakos nuo tikrosios Bažnyčios kamieno vysta, džiūsta ir nyksta, nukriščionėja. Visa tai pasitarnauja Dievo priešiui — velniui. Visa tai priešinga Kristaus valiai. Jėzus juk patvarkė, kad būtų viena kaimenė ir vienas Ganytojas (Jo 10,16).

Turėdama prieš akis Kristaus maldą, kuria prašė Tėvą, kad visi būtų viena, Katalikų Bažnyčia visada siekė

krikščionių vienybės. Šį siekimą ypatingai sustiprino Vatikano II Susirinkimas. Ekumeninis judėjimas vyksta: kalbamasi, studijuojama, meldžiamasi. Šiokia tokia pažanga padaryta. Jau pats faktas, kad sueinama ir draugiškai kalbamasi, o taip pat drauge meldžiamasi, yra laimėjimas. Einama tačiau lėtai, ir nuo pilnos vienybės, ypač su protestantais, esame toli.

Siekiant krikščionių vienybės, visų pirma privalu yra sutarti, ant kokio pagrindo vienybę galima būtų pasiekti. Šitai nurodo Kristus savo maldoje. Jis nurodo, kad krikščionių vienybė turi išplaukti iš Dievo, atsiremti į Dievą ir vesti į Dievą. Ji privalo būti vidinė ir turi liesti tikinčiųjų protą ir širdį. Kitaip tariant, turi būti minčių ir širdžių vienybė, atremta į tiesą ir meilę. Siekiant šios vienybės, reikia žmogiškų pastangų, bet ypač reikia šauktis Dievo pagalbos, kuris mums „duoda ir norėti ir įvykdyti“ (Pilyp 2,13), ir be kurio „nieko išganingo mes negalime padaryti“ (Jo 15,5).

Kodėl ir kaip turime siekti krikščionių vienybės, gražų pamokymą duoda šv. Paulius. Laiške Efeziečiams jis rašo: „Taigi aš kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti. Su visu nuolankumu ir romumu, su visu kantrumu, pakenčiant vienas kitą su meile, uoliai palaikydami Dvasios vienybę taikos ryšiu. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip esate pašaukti į vieną jūsų pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas. Vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris yra virš visų, veikia visuose, yra visuose“ (Ef 4,1-6).

Vienas yra Dievas, visų Viešpats ir Tėvas. Visi esame viena Jėzuje Kristuje, įjungti į jo Mistinį Kūną organiškoje vienybėje: jis šio Kūno galva, o mes nariai (Ef 4,15). Viena yra šv. Dvasia. Ji veikia visuose, gaivindama vieną išganyimo viltį. Kaip Kristus su Tėvu ir Šv. Dvasia yra viena, taip ir Bažnyčia, nors susideda iš daugelio narių, turinčių

įvairias funkcijas, yra viena Kristuje, nes yra jo Mistinis Kūnas. Viena yra Evangelija, todėl viena yra ir išganymo tiesa.

Siekiant ekumeninės vienybės neužtenka vien širdžių vienybės; reikia visų pirma ir virš visko minčių vienybės, kitaip tariant, reikia vienybės tikėjimo tiesose. Kol nepasieksime vienybės Evangelijos tiesoje, kol neatsistosis ant teisingai suprastos ir neklaidingai aiškinamos Evangelijos, tol nepasieksime pilnos vienybės.

Petras yra uola, ant kurios Kristus pastatė savo Bažnyčią. Tik ant šios uolos atsistoje, pasieksime vienybę. Kaip Kristus meldėsi ir prašė dangiškąjį Tėvą, kad visi būtų viena, taip ir mes visi melskimės ir prašykime: „Šventasis Tėve, padaryk, kad būtume viena! Kaip tu esi viena su savo Viengimių Sūnumi ir su Šv. Dvasia, padaryk, kad ir mes būtume viena tiesoje ir meilėje!”

2. Jėzus apsireiškė esąs Mesijas ir Dievo Sūnus. Tuo jis atskleidė savo dievišką garbę. Ją regėjo apaštalai. Apie ją jie liudijo žodžiu ir raštu, skelbdami Evangeliją. Bet ir mus visus šios savo garbės liudininkais Jėzus teikėsi padaryti, įjungdamas kiekvieną krikštytąjį organiniu nariu į Mistinį savo Kūną. Būdami įjungti į Mistinį Kristaus Kūną, jau šioje žemėje pradedame išgyventi dieviško gyvenimo kilnumą bei garbę: randamės dangiško gyvenimo prologą. Už tai privalome būti dėkingi Išganytojui, ir savo dėkingumą galime išreikšti gėrėdamiesi tuo, kas dieviška. Ir į Jėzų žvelgdami turime ieškoti jo veide dieviškų, o ne žmogiškų bruožų. Deja, neretai atsitinka priešingai: bandoma ieškoti Jėzuje žmogaus, o ne Dievo. Bevelijama žvelgti į Jėzų ant gundymo kalno, negu dieviškoje garbėje ant Taboro. Jėzus — žmogus gali žavėti, bet išganymą laiduoja tik Jėzus — Viengimis Tėvo Sūnus.

3. Jėzus prašo Tėvą, kad visus, kurie įtikės į jį ir jam pasives, paimtų į dangų, idant jie galėtų dalyvauti jo garbėje.

je, kurią Tėvas jam suteikė nuo amžių, nes jį mylėjo. Ir jis myli savuosius, todėl nori, kad jie dalintųsi su juo dangiška garbe ir laime. Taigi didis yra Jėzaus gerumas, nelygstama jo meilė mums. Ar mes tai suprantame? Ar atsakome savo meile į Išganytojo meilę?

Kaip anuomet, taip ir nūdien ir visada Jėzus meldžia dangiškąjį Tėvą už visus savo žemės vaikus, tardamas: „Tėve, kuriuos man esi davęs, aš noriu, kad ir jie būtų su manim, kur aš esu, idant jie regėtų manąją garbę, kurią man esi suteikęs, nes mane mylėjai nuo pasaulio sukūrimo” (Jo 17,24). O Tėvas, kuris visada Sūnų išklauso (Jo 11,42), kreipiasi į mus Apreiškimų knygos žodžiais ir sako: „Dvasia ir Sužadėtinė kviečia: — Ateik! — Kas trokšta, teateina, ir kas nori teima gyvybės vandens dovanai” (Ap 22,17).

* * *

Apaštalai, matydami Jėzų besimeldžiantį, kreipėsi į jį ir tarė: „Išmokyk mus melstis!” (Lk 11,1). Prisimindami Kristaus — vyriausiojo Kunigo malda, ir žinodami, kad esame reikalingi dangaus pagalbos, kreipkimės į jį malda ir prašykime: „Viešpatie, išmokyk mus melstis!” O jei pamilsime malda ir ją praktikuosime, gausime iš Viešpaties viso, ko tik esame reikalingi. Juk Išganytojas užtikrino: „Jei jūs pasiliksite manyje ir mano žodžiai jumyse, prašykite, ko tik norėtumėte, ir jums tai įvyks” (Jo 15,7).

SEKMINĖS „C”

Šv. Dvasios dovanos
Jo 20, 19-23

I

Žydai Sekminės švęsavo ir švenčia kaip padėkos diena. Šioje šventėje būdavo aukojama šventykloje nuimto derliaus vaisiai padėkos ženklan. Mozės Įstatymas reikalavo, kad kiekvienas izraelitas aukotų Dievui dešimtą dalį gauto derliaus ar turėto pelno (Sk 18,26).

Krikščionims Sekminės turi kitą prasmę, būtent, minima šv. Dvasios atsiuntimas. Sekminių dieną Šv. Dvasia nužengė ant apaštalų ir tų, kurie buvo su jais Jeruzalėje, laukdami šio įvykio pagal Kristaus įsakymą. Šv. Dvasia nužengė regimu būdu ir pripildė apaštalus gausiomis malonėmis. Tai buvo Kristaus įvykdyto atpirkimo dangiškos dovanos. Šv. Dvasia nužengia amžių eigoje ant visų tikinčiųjų neregimu būdu, atnešdama dangaus dovanų. Šv. Paulius laiške Efeziečiams rašo: „Kiekvienam mūsų yra duota malonė pagal Kristaus dovanos saiką. Todėl sakoma: — Kildamas aukštyne vedėsi belaisvius ir davė žmonėms dovanų” (Ef 4,7s). Apaštalas čia turi mintyje Kristų, kuris nužengė iš dangaus, prisiimdamas žmogaus prigimtį. Skelbė išganymo Evangeliją. Kančia ir mirtimi ant kryžiaus įvykdė atpirkimą: įgalino žmones išsilaisvinti iš nuodėmių,

kad taptų Dievo vaikais ir dangiškos tėvonystės pavel-
dėtojais. Tai įvykdęs, grįžo į dangų pas Tėvą kaip nugalė-
tojas. Gi valdovas, laimėjęs karą, paprastai grįžta
vesdamas su savim nelaisvius; o taip pat apdovanoja visus
savo ištikimuosius. Panašiai ir Kristus, užžengęs į dangų
kaip nugalėtojas, siunčia į pasaulį Šv. Dvasią su dovano-
mis, kad jas dalintų tikintiesiems.

Šv. Dvasia nužengė ant apaštalu Sekminių dieną ir
pripildė juos gausiomis antgamtinėmis dovanomis, būtent,
tikėjimo šviesa ir dieviškos meilės šiluma. Tikėjimo šviesa
įgalino apaštalus suprasti tikėjimo palaptis, kurias turėjo
skelbti, eidami į visus pasaulio kraštus. Dieviškos gi meilės
šiluma suteikė jiems norą ir drąsą liudyti Evangeliją, dėl
jos aukotis iki kraujo praliejimo.

II

Šv. Dvasia nužengia ant mūsų visų, kurie esame pa-
ženklinti kryžiaus ženklu per Krikštą, tiesa, neregimu bū-
du, bet realiai. Ir nužengdama, atneša mums dovanų, ku-
rios yra vidinė šviesa ir dvasinė šiluma.

Šv. Dvasia teikia vidinę šviesą, įgalindama pažinti
tikėjimo tiesas ir suvokti, ko Dievas iš mūsų laukia, ir kas
mums praverčia išganymui pasiekti.

Šv. Dvasia šildo širdis Dievo meilės šiluma, kad pano-
rėtume priimti ir vykdyti Dievo valią.

Kristus užtikrino, kad šv. Dvasia bus visada su mumis
ir mums padės teikiamomis antgamtinėmis malonėmis. Jis
sakė: „Sergėkitės žmonių, nes jie atiduos jus teismui ir
plaks savo sinagogose; o būsite dėl manęs tempiami pas
valdovus bei karalius, kad jiems ir pagonims liudytumėte.
Ir kai jus atiduos, nesirūpinkite, ką ir kaip kalbėsité, nes
čia pat bus jums duota, ką turėsite sakyti. Juk ne jūs kal-
bėsité, bet jūsų Tėvo Dvasia kalbės jumyse”. (Mt 10,19s).

1. Šv. Dvasia nužengia ir veikia mumyse, taip kad mes tampame tikroji jos šventovė. Jėzus priminė, jog pasaulis nepažįsta Šv. Dvasios, bet ją pažįsta jo sekėjai. „Jūs gi, — sakė dieviškasis Mokytojas, — ją pažįstate, nes ji būna pas jus ir yra jumoje” (Jo 14,17). O šv. Paulius rašo Korintiečiams: „Argi nežinote, kad jūsų kūnas yra jumoje esančios Šv. Dvasios šventovė, kurią jūs turite iš Dievo ir nesate patys sau” (1 Kor 6,19).

Šv. Dvasia yra ir veikia mumyse, bet tik tada, kai mes esame vienybėje su Kristumi ir jo Bažnyčia. Mat Šv. Dvasią siunčia Tėvas su Sūnumi, kad ji veiktų jų vardu ir tęstų bei vykdytų išganymo darbą Bažnyčioje. Jėzus, prieš atsisikirdamas nuo apaštalų ir grįždamas pas Tėvą, guodė juos, sakydamas: „Jums geriau, kad aš eičiau. Nes, jei nenueičiau, neateitų pas jus Globėjas. O kartą nuėjęs, ji jums atsiųsiu” (Jo 16,7). Kita gi proga Mokytojas dar sakė: „Globėjas, Šv. Dvasia, kurią Tėvas atsiųs mano vardu, jis jus išmokys viso, viską jums primins, ką esu jums pasakęs” (Jo 14,26). Iš čia seka, kad norėdami gauti Šv. Dvasios dovanų, visų pirma privalome jungtis su Kristumi ir būti vienybėje su Bažnyčia, Mistiniu jo Kūnu. Neatsargiai ir neišmintingai, o kartais net pavojingai, elgiasi tie, kurie kreipiasi vien į Šv. Dvasią, tartum ji būtų nuo Kristaus ir nuo Bažnyčios nepriklausoma ir veiktų vien iš savęs.

Nūdien plačiai reiškiasi vadinamas sekminininkų — charismatikų judėjimas. Susidaro išpūdis, kad šio judėjimo sekėjai Šv. Dvasią nori laikyti pirmuoju veiksmu išganymo vyksme; tartum ji būtų virš Kristaus ir jo Bažnyčios. Plačiai kalbama apie charizmatines dovanas. Siekiama antgamtinių ženklų. Bandoma matyti stebuklus, kur jų nėra. Tiesa, Šv. Dvasia teikia antgamtinių dovanų. Šv. Dvasios veikimu galima patirti ir nuostabių reiškinių. Atsimintina tačiau, kad į mus veikia ne tik Šv. Dvasia, bet ir piktoji, t.y. velnias. Velnias gi, Dievui leidžiant, gali vykdyti

nuostabių ženklų, kad mus suvedžiotų. Jėzus įsakė saugotis klaidingų pranašų, pabrėždamas, jog jie „darys didelių ženklų ir stebuklingų veiksmų, taip kad suklaidintų, jei galima, net išrinktuosius“ (Mt 24,23). Tik Bažnyčia yra autorizuota spręsti, kurios charizmos yra iš Šv. Dvasios, ir kurios ne. Nes tik Bažnyčiai Kristus davė teisę ir galią neklaidingai mokyti ir spręsti, kas yra iš Dievo, ir kas ne.

2. Šv. Dvasia, nužengusi ant mūsų, sujungia mus su dangumi. O, jei taip, tai sujungia su visais tais, kurie yra danguje. Vadinasi, Sekminės tam tikra prasme nužengdina dangų ant žemės ir leidžia mums dvasia susijungti su mūsų brangiaisiais, kurie yra jau amžinybeje. Sekminės taigi per nužengiančią Šv. Dvasią pakelia mus iš laikinybės į amžinybę, į kurią kartą būsime pakviesti. Šitai guodžia ir drąsina. Mirsime, bet neišnyksime. Mirsime, bet prisikelsime. Vargsime žemėje, bet tik laikinai, o danguje džiaugsimės amžinai.

III

Šv. Dvasia nužengia iš dangaus. Deja, ne pas visus ji patenka ir, patekus, ne pas visus pasilieka. Ko reikia, kad Šv. Dvasia nužengtų ant mūsų ir pasiliktų mumyse!

1. Reikia, kad mes nužengiančiai Šv. Dvasiai atvertume savo sielos duris ir ją priimtume pas save su tikėjimu ir meile; o taip pat, kad jai paruoštume pas save tinkamą buveinę, tapdami šventi ir nekalti siela ir kūnu.

2. Reikia, kad nužengusios Šv. Dvasios neišniekintume savo nuodėmingu gyvenimu; kad jos neišvartume, sekdami piktąją dvasią. Šv. Paulius įspėja, sakydamas: „Ne-liūdinkite šv. Dvasios, kuria esate užantspauduoti at-pirkimo dienai. Visoks kartumas, itūžimas, rūstybė, šauks-

mas, piktžodžiavimas su visokiu nelabumu tebūnie toli nuo jūsų" (Ef 4,10ss).

3. Reikia leisti Šv. Dvasiai laisvai veikti mumyse, taip kad mes, tariant Apaštalo žodžiais, „nebūtume nepilnamečiai, siūbuojami įvairaus mokymo vėjo bei blaškomi žmonių apgaulės, jų gudrumo, vedančio į klysteklius. Bet kad vėčiau, elgdamiesi su meile pagal tiesą, augtume vispusiškai tame, kuris yra galva — Kristus" (Ef 4,14s).

Sekminėse priimkime nužengiančią Šv. Dvasią su meile ir giliu tikėjimu, o ji pripildys mus savo atneštomis dangiškomis malonėmis. Bet iš savo pusės, sekdami žydų Sekminių prasmę, aukokime Viešpačiui savo dovanas: gerus darbus, pasiaukojimus, nuoširdžią meilę ir tikrą klusnumą, kaip tai pridera geriems Dievo vaikams.

* * *

1793 Prancūzijos revoliucinis tribunolas pasmerkė mirčiai 16 seserų vienuolių karmeličių. Mirties sprendimas buvo įvykdytas pagrindinėje miesto aikštėje, Campiegne. Turėjo mirti viena po kitos ant gilotinos, nukertant galvą, kaip tai buvo praktikuojama Prancūzijoje. Prieš kopiant prie gilotinos, suklaupusios užgiedojo himną „Veni Creator", kuris šiandien Sekminių šventėje giedamas visose bažnyčiose. Giedantėjo ir dėjo galvas viena po kitos ant gilotinos ir atidavė savo sielas į Dievo rankas. Paskutinė padėjo savo galvą vyresnioji. Ir su paskutiniu juo himno posmu „credamus omni tempore" 16 seselių kankinių, tarpininkaujant Šv. Dvasiai, paliudijo savo tikėjimą gyvybės kaina. Tai brangiausia auka, kokią žmogus gali duoti Dievui. Sukrečiantis, bet brangus pavyzdys, kaip galima atsilyginti Dievui už jo dovanas. Sekime juo!

ŠVENČIAUSIOJI TREJYBĖ „C”

Vienas-triasmenis Dievas išganymo vyksme
Jo 16,12-15

I

Kristus paskutinėse savo kalbose, pasakytose apaštalams, nusakė išganymo vyksmą. Šiame vyksme dalyvauja visa švenčiausioji Trejybė. Kaip trys dieviškieji Asmens dalyvauja išganymo vyksme, galima pavaizduoti statybos panašybe.

Dievas Tėvas-Savininkas. Jis ryžtasi statyti išganymo rūmą. Paruošia planus. Bet statybą vykdyti paveda Sūnui.

Dievas Sūnus-Statytojas. Jis vykdo statybą pagal Tėvo pavedimą ir paruoštą planą. Jis myli Tėvą, todėl noriai ir ištikimai vykdo jo pavedimą. Jis juk yra vienos širdies ir vienos minties su Tėvu, nes visa, kas yra Tėvo, yra ir jo (Jo 16,15).

Dievas Šv. Dvasia yra pastatyto išganymo rūmo Tvarkytojas ir Prižiūrėtojas. Šv. Dvasia atbaigia išganymo darbą, veikdama iš vidaus. Ji pripildo išganymo pastatą visu tuo, kas reikalinga išganymui įvykdyti. Ji veikia pilnoje darnoje su Kristumi-Statytoju.

Vadinas, išganymo vyksme trys švenčiausios Trejybės Asmens turi specifinę dalį, bet veikia darniai ir vieningai.

II

Dieviškas gyvenimas savyje ir atpirkimo vykdymas specialiai vyksta trijų dieviškų Asmenų tarpsavame santykiavime ir bendradarbiavime. Nesunku suprasti, kodėl taip vyksta. Mat, tobulumas reiškiasi socialume; grožis harmonijoje; gėris meilėje. Bet harmonija ir meilė suponuoja daugialypiškumą, kur yra ne vienas elementas, ne vienas individas, o keli. Dievas — aukščiausias gėris ir aukščiausias grožis — yra vienas, bet triasmenis, taip kad gėris jame trykšta iš trijų asmenų tarpsavės meilės; grožis iš trijų asmenų tarpsavės harmonijos. Darna ir meilė švenčiausioje Trejybėje yra tiek ir taip tobula, jog išsilieja į išorę, į kūriniją, vykdant žmonijos išganymą.

III

Švenčiausioji Trejybė yra žmonių socialinio gyvenimo kertinis akmuo, ant kurio turi būti statomas darnus krikščioniško gyvenimo rūmas.

Esame sutverti į Dievo paveikslą ir panašumą (Prad 1,27). Mumyse atsispindi dieviško gyvenimo tobulumas. Bet dieviškas tobulumas vyksta socialume, būtent, dieviškų Asmenų tarpsavame santykiavime tobuloje meilėje ir pilnoje darnoje. Iš čia seka, kad mūsų prigimties kilnumas turi socialinį atspalvį. Dievas pašaukė žmogų socialiniam gyvenimui. Jis pasakė: „Negera žmogui būti vienam!“ (Prad 2,18). Dievas pašaukė žmogų bendruomeniniam gyvenimui, kad taip pasiektų galimą tobulumą bei laimingumą. Gėris ir grožis žavi mus, bet visa tai plaukia iš harmonijos ir meilės, t.y. iš socialinio gyvenimo.

IV

Žmogaus socialinis gyvenimas prasideda nuo šeimos, vyksta visuomenėje ir pilnai realizuojasi Bažnyčioje, kuri

yra Mistinis Kristaus Kūnas. Reikia, kad šeimos, visuomenės ir Bažnyčios gyvenimas vyktų švenčiausios Trejybės pavyzdžiu, kur skirtumai derinasi viename; kur asmeniškumai žadina meilę, o ne priešingumus; kur Sūnus prima ir vykdo Tėvo valią; kur Tėvas didžiuojasi Sūnumi; kur Šv. Dvasia veikia pilnoje vienybėje su Sūnumi, kaip to Tėvas nori.

1. Šeimose reikia tarpsavio atsidavimo, kuris plaukia iš tikros meilės: tarp vyro ir žmonos, tarp tėvų ir vaikų. Tėvas turi mylėti žmoną ir vaikus; privalo gyventi ir aukotis dėl jų. Motina privalo meile atsakyti į vyro meilę, jam talkinti ir sutartinai aukotis dėl vaikų. Vaikai turi atsinešti į tėvus su meile ir pagarba; turi būti tėvams džiaugsmas ir pasididžiavimas. Šias pareigas tėvams priima ir įsako šv. Paulius laiške Efeziečiams (Ef 5,22-33; 6,1-4).

2. Kaip šeimose, taip ir visuomenėje reikia susiklausymo, broliško sugyvenimo, krikščioniškos darnos. Valdžios žmonės turi vadovauti tarnaudami, o ne viešpataudami. Pavaldiniai turi paklusti iš pareigos ir meilės. To reikalauja bendras gėris. Tokia yra Dievo nustatyta tvarka. Šv. Paulius ragina pavaldinius paklusti valdantiesiems dėl Kristaus, vykdamant dangiškojo Tėvo valią (Ef 6,5s). O valdantiesiems įsako pavaldinius mylėti ir gerbti, nes jie yra to paties dangiškojo Tėvo vaikai, taigi broliai Kristuje (Ef 6,9). Tas pats apaštalas laiške romėnams rašo: „Kiekvienas žmogus tebūna klusnus viešajai valdžiai, nes nėra valdžios, kuri nebūtų iš Dievo... Kas priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo sutvarkymui... Ji juk yra Dievo tarnaitė tavo labui... Todėl reikia jos klausyti ne tik dėl grasos, bet ir dėl sąžinės” (Rom 13,1-5).

3. Visų pirma ir virš visko švenčiausios Trejybės pavyzdžiu turi vykti Bažnyčios gyvenimas. Visi čia šventai turi vykdyti Dievo valią. Bažnyčia yra Mistinis Kristus.

O Kristus ištikimai vykdo Tėvo valią, ir jis paskyrė ir įgaliavo šv. Petrą ir jo įpėdinius, Romos popiežius, vadovauti Bažnyčiai jo vardu. Taip, kad kas paklusta popiežiui, paklusta pačiam Kristui ir tuo pačiu dangiškajam Tėvui. Kristaus žodžiai yra aiškūs: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; ir kas jus niekina, mane niekina; o kas mane niekina, niekina tą, kuris mane siuntė” (Lk 10,16). Iš kitos tačiau pusės tie, kurie yra pašaukti ir pašvęsti vadovauti Bažnyčiai, sekdami Kristaus pavyzdžiu, turi ne viešpatauti, o tarnauti iki paskutiniųjų, t.y. pasiaukodami net iki mirties. Šitai priminė Amerikos vyskupams viena proga kard. J. Ratzingeris (Avvenire, 10 marzo 1989).

Visi — hierarchai ir eiliniai tikintieji — Bažnyčioje turi sekti Šv. Dvasią, kuri veikia priklausomai nuo Kristaus, nes tokia yra Tėvo valia. Taigi kiekvienas, nežiūrint kokią pašaukimą turėtų, kokias pareigas eitų, privalo ne save teigti, ne savo teisių reikalauti, o ištikimai savo pareigas atlikti, tampant našia Bažnyčios vynmedžio šakele.

Šv. Paulius apie tikinčiųjų gyvenimą ir veiklą Bažnyčioje šitaip rašo: „Juk jis (Kristus) paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, mokytojais, kad šventuosius (krikščionis) padarytų tinkamus tarnystės darbui Kristaus Kūno ugdymui, kol mes visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus tobulą pažinimą, vyrišką subrendimą ir Kristaus pilnatvės saiką” (Ef 4,11ss). „Laikydami sielą tiesiai, aukime vispusiškai meile tame, kuris yra galva — Kristus. Priklausydami nuo jo, visas Kūnas, sudėrintas ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, kiekvienai daliai veikiant pagal jai skirtą uždavinį, vykdo Kūno augimą, statant save meilėje” (Ef 4,15s).

* * *

Turint prieš akis tai, kas aukščiau pasakyta, kyla klausimas, — ar mūsų šeimos, dabarties visuomenė ir nūdienė

patirtis Bažnyčios gyvenime rodo, kad švenčiausios Trejybės pavyzdys yra sekamas? Ar viešpatauja darna ir meilė šeimose ir visuomenėje, tikinčiuosiuose ir Bažnyčioje? Deja, gaunasi išpūdis, kad esame toli nuo pilnutinės darnos ir tikrosios meilės ne tik šeimose ir visuomenėje, bet tam tikra prasme net ir Bažnyčioje.

Kiek negerovių yra nūdien šeimose! Pasigendama meilės. Trūksta darnos. Gausu dramatiškų ir net tragiškų įvykių. Tėvai nenori vaikų. Vaikai nepaiso tėvų. Savimeilė nustelbia meilę. Gausėja neištikimybė. Daugėja išsiskyrimai. Nyksta džiaugsmas. Viešpatauja nedalia.

Nemažiau negerovių yra visuomenėje. Juk ir visuomenėje regim daugiau kivirčių, negu darnos; daugiau neapykantos, negu meilės; daugiau egoizmo, negu geraširdiškumo; daugiau skundų bei dejavimų, negu nuoširdaus pasitenkinimo.

O ir Bažnyčios gyvenime su baime stebim negirtinų apraiškų. Netrūksta, kas ieško verčiau savęs, negu Dievo. Atsiranda klaidingų pranašų, kurie skleidžia klaidingą mokslą, nors dedasi kalbą Kristaus vardu. Yra, kurie žiūri į Bažnyčią it ji būtų vien žemiška institucija. Yra, kurie bevelija matyti vien žmogišką-žemišką Bažnyčios veidą, stebėti jame raukšles, trūkumus, užuot atpažinti dieviškumą bei šventumą. Yra, kurie siūlo ir reikalauja, kad Bažnyčia visų pirma rūpintųsi žemiškais dalykais ir tarnautų žmogui jo žemiškuose siekiuose, o ne rūpintis dvasinėmis vertybėmis, siekiant visa palenkti Kristaus viešpatavimui.

Viso šito akivaizdoje norisi kreiptis į visus ir raginti šv. Pauliaus žodžiais: „Maldauju jus elgtis, kaip verta to pašaukimo, į kurį esate pašaukti: su visu nuolankumu, romumu, kantrybe, rūpestingai palaikant ramybės ryšių dvasios vienybę” (Ef 4,1-6).

DIEVO KŪNO ŠVENTĖ

Eucharistija ir kunigystė

I

Dievo Kūno šventė yra Eucharistijos ir kunigystės šventė. Paskutinės Vakarienės eigoje Jėzus įsteigė Eucharistiją ir kunigystę, kuriai pavedė tęsti eucharistinę Auką, pakeičiant duoną ir vyną į jo švenčiausiąjį Kūną ir Kraują. Be to, ta pačia proga Jėzus meldėsi už apaštalus, juos pašventė ir siuntė skelbti Evangeliją visur ir visiems; krikštyti švenčiausios Trejybės vardu įtikėjusius; jo vardu ir suteikta galia atleisti nuodėmes ir taip vesti visus į amžinąjį išganymą bei dangaus garbę ir laimę (Jo 17,9-19; Lk 22,19; 1Kor 11,24).

II

Apie kunigystę daug kalbama ir rašoma. Deja, įvairiai ji pristatoma ir aiškinama; tikima ir vertinama. Reikalinga tad išsamiau pasvarstyti, kokią kunigystę Kristus įsteigė ir patikėjo Bažnyčiai.

Žinome, kad Dievas per Mozę davė išrinktajai tautai — Izraeliui kunigystę. Seno Testamento kunigai turėjo atlikti kunigiškas pareigas šventykloje, atstovaujant tautą prie Dievo (Kun 8,1-24). Pagal Mozės Įstatymą kunigai

priklausė Dievui, ir Dievas buvo jų paveldėjimas. Taip kad Levio giminė, kuri buvo paskirta šventyklos ir Dievo tarnybai, negavo savo žemiško paveldėjimo, savos teritorijos, Palestinoje (Sk 3,11).

Kristus gi, kaip jis pats tai pareiškė, atėjo ne panai-
kinti Mozės Įstatymą, bet jį patobulinti ir įvykdyti (Mt 5,19). Taigi ir Kristaus įsteigtoji kunigystė yra Seno Testamento kunigystės tęsinys tobulesniame laipsnyje. S. T. kunigai buvo pašaukti ir paskirti pašvęsti tautą, rengiant ją Išganytojo atėjimui. N. T. kunigai yra pašaukti ir paskirti tęsti Kristaus jau įvykdytą atpirkimą, dalinant išganymo malones ir vedant žmones į išganymą. S. T. kunigai buvo pašaukti atstovauti tautą pas Dievą. N. T. kunigai yra pašaukti atstovauti Dievą žmonėms: skelbti jiems jo valią, teikti Dievo malones. Taigi N. T. kunigystė savo prigimtimi ir paskirtimi yra žymiai kilnesnė ir galingesnė.

III

Pažvelkim iš arčiau, pasvarstykim nuodugniau, kokia yra Kristaus įsteigtoji kunigystė: kokias galias ir kokias pareigas turi.

Kartą, bekalbant su vienu pagyvenusiu kunigu, jis pareiškė: „Seminarijos turėtų rūpintis geriau paruošti profesiniai parengtus kunigus!“ Yra taigi, kurie į kunigystę žiūri kaip į profesiją. Tikrumoje tačiau kunigystė nėra profesija, o pašaukimas. Profesiją žmogus pasirenka ir jai techniškai pasirengia, siekdamas žemiškų tikslų. O į kunigystę pašaukimą įkvepia Dievas; ir jis pašaukia ne žemiškiems siekiams vykdyti, o pasišvęsti sielų išganymo darbui. Tiesa, žmogus yra laisvas pašaukimo malonę priimti arba atmesti. Bet atmesdamas, eina prieš Dievo valią, todėl neišvengiamai tampa atsakingas prieš Dievą.

1. Kristus pasirinko ir pašaukė dvylika mokinių, ku-

riuos pavadino apaštalais. Jis juos laikė prie savęs: mokė ir rengė, paskyrė ir siuntė, įgaliojo ir įpareigojo vadovauti išganymo Bažnyčioje. Kreipdamasis kartą į juos, priminė ir pabrėžė, tardamas: „Ne jūs pasirinkote mane, o aš išsirikau jus ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius tęsetų, kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis jums duotų” (Jo 15,16).

2. Kristus ne tik pašaukė apaštalus, bet ir pašventė juos kunigiškai tarnybai. Taigi N. T. kunigai yra pašaukti ir pašvęsti sakramentine malone atlikti kunigiškos tarnybos pareigas. Kreipdamasis į apaštalus, Jėzus sakė: „Jau nebevadinu jus tarnais, nes tarnas nežino, ką jo ponas daro. Jus gi pavadinau prieteliais, nes jums pasakiau visa, ką iš Tėvo girdėjau” (Jo 15,15). Jėzus specialiai meldėsi už Petrą ir sakė: „Simonai, Simonai, štai šėtonas prašėsi išsijoti jus it grūdus. Aš gi meldžiausi už tave, kad neišblėstų tavo tikėjimas. Tu gi kartą, atsigręžęs, stiprink savo brolius” (Lk 22,21s). Jėzus meldėsi taipgi už visus apaštalus. Jis prašė Tėvą apsaugoti juos nuo pikta pasaulyje, išlaikyti vienybėje ir pašvęsti tiesoje (Jo 17, 9ss). Jėzus pašventė apaštalus savo pasišventimu, t.y. savo auka, kentėdamas ir mirdamas ant kryžiaus. „Dėl jų, — sakė jis savo maldoje, — aš pašvenčiau save, kad jie būtų pašventinti tiesoje” (Jo 17,19).

3. Pastebėtina, kad Jėzus darė aiškų skirtumą tarp apaštalų ir pasaulio; tarp apaštalų ir eilinių tikinčiųjų. „Aš meldžiu už juos, — sakė jis, — ne už pasaulį meldžiuosi, bet už tuos, kuriuos man esi davęs, nes jie yra tavo... Pasaulis jų nekentė, nes jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš nesu iš pasaulio” (Jo 17,9-14). „Ir ne vien už šiuos aš meldžiuosi, bet ir už tuos, kurie per jų žodį įtikės į mane” (Jo 17,20).

4. Prieš grįždamas į dangų pas Tėvą, Jėzus užtikrino apaštalus, kad nepaliks jų našlaičiais (Jo 14,18). Pažadėjo atsiųsti jiems nuo Tėvo Šv. Dvasią, kuri juos globos, mokys

ir saugos. „Aš prašysiu Tėvą, — kalbėjo Jėzus, — ir jis duos jums kitą Globėją, kad jis būtų su jumis per amžius. Tiesos Dvasią, kurios pasaulis negali priimti, nes jos nemato ir nepažįsta” (Jo 14,16s). Kita proga, atsisveikindamas apaštalus, Jėzus dar kalbėjo ir sakė: „Jonas krikštijo vandeniui, o jūs už nedaugelio dienų būsite pakrikštyti Šv. Dvasia... Jūs gausite ant jūsų nužengiančios Šv. Dvasios galią ir būsite man liudytojai Jeruzalėje, ir visoje Judėjoje, ir Samarijoje, ir iki žemės pakraščių” (ApD 1,5.8). Šv. Dvasia Sekminių dieną nužengė ant apaštalų, juos pripildė dangiškais malonėmis ir įgalino ir kitiems suteikti Šv. Dvasios dovanų.

5. Be to, Jėzus užtikrina apaštalus, jog jis pats pasiliks su jais, kad nematomai, bet realiai, vadovautų per juos savo Bažnyčiai kaip Išganytojas ir vyriausias Kunigas.

IV

Iš to, kas pasakyta, seka kai kurios išvados, į kurias reikia atkreipti dėmesį.

1. Kunigystė yra iš Dievo. Kunigas yra Dievo pašauktas. Todėl yra atsakingas vien prieš Dievą ir prieš tuos, kurie Dievą teisėtai atstovauja.

2. Kunigas yra pašauktas atstovauti žmonėms Dievą, teikti išganymo malones, mokyti tikinčiuosius visame, kas liečia Dievą ir išganymą.

3. Kunigas atstovauja Dievą ir veikia jo vardu bei galia. Atmetimas kunigo yra atmetimas Dievo. O tai yra didžioji žmogaus bei žmonijos nelaimė. Galime visko nustoti, bet, jei esame su Dievu, nesam žuvę. Nes vėjai ir audros jo klauso. Nes jam nėra negalimo dalyko. Jei tačiau netenkame Dievo, nors būtume pertekę žemiškomis vertybėmis, esame tikri vargšai ir bedaliai: pilni baimės prarasti žemiškas gėrybes ir be vilties pasiekti dangaus lai-

mę. Esame tada panašūs Izraeliui, apie kurį Dievas per pranašą kalbėjo ir sakė: „Mano tauta iškeitė savo garbę į bejėgiškumą... Mano tauta įvykdė dvigubą niekšybę: nusigręžė nuo manęs — gyvojo vandens šaltinio — ir išsikasė sau šulinius, milžiniškus baseinus, kuriuose vanduo nesilaiko” (Jer 2,11ss).

* * *

Dėkokime Dievui, kad jis nepaliko mus našlaičiais. Dėkokime Viešpačiui, kad jis davė šventą kunigystę, kuri atstovauja Išganytoją ir jo vardu bei galia vykdo išganymą. Prašykime pjūties Viešpatį, kad siųstų daugiau į savo vynuogyną gerų darbininkų, šventų kunigų. Jų pasaulis yra reikalingas. Nes tik jie gali atnaujinti žemės veidą, šalinant pikta ir puoselėjant gera. Nes tik jie gali dangų priartinti prie žemės ir žemę pakelti prie dangaus. Nes tik jie gali sieloms ramybę grąžinti, atleidžiant nuodėmes, ir įgalinti jau žemėje just dangaus laimę, teikdami sakramentines malones, Jie juk yra, kaip Kristus tai užtikrino, pasaulio šviesa ir žemės druska (Mt 5,14).

METŲ SEKMADIENIAI

II

- I Dešimtas Sekmadienis — Naino našlė.
- II Vienuoliktas Sekmadienis — Atgailojanti Marija Magdalietė
- III Dvyliktas Sekmadienis — Paskui Kristų kryžiaus keliu
- IV Tryliktas Sekmadienis — Pakeliui į Jeruzalę: „Sek mane!”
- V Keturioliktas Sekmadienis — Pjūtis didelė, darbininkų maža
- VI Penkioliktas Sekmadienis — Gailestingas Samarietis
- VII Šešioliktas Sekmadienis — Morta ir Marija
- VIII Septynioliktas Sekmadienis — „Tėve Mūsų”
- IX Aštuonioliktas Sekmadienis — Žemiškos gėrybės ant amžinybės slenksčio
- X Devynioliktas Sekmadienis — Reikalas žvelgti į dangų, ne į žemę
- XI Dvidešimtas Sekmadienis — Evangelijos ugnis
- XII Dvidešimt Pirmas Sekmadienis — Keliu į dangišką Jeruzalę

- XIII Dvidešimt Antras Sekmadienis — Pamokymas apie nuolankumą
- XIV Marijos Dangun Paėmimo šventė
- XV Dvidešimt Trečias Sekmadienais — Kristus virš visko
- XVI Marijos Gimimo Šventė
- XVII Dvidešimt Ketvirtas Sekmadienis — Reikia būti gailestingiems
- XVIII Dvidešimt Penktas Sekmadienis — Gudrusis Prievaizda
- XIX Dvidešimt Šeštas Sekmadienis — Turtuolis ir Lozorius
- XX Dvidešimt Septintas Sekmadienis — Tikėjimo malonė
- XXI Dvidešimt Aštuntas Sekmadienis — Raupsuotųjų pagydymas
- XXII Dvidešimt Devintas Sekmadienis — Našlė ir nedoras teisėjas
- XXIII Trisdešimtas Sekmadienis — Fariziejus ir muitininkas
- XXIV Trisdešimt Pirmas Sekmadienis — Zachiejus
- XXV Visų Šventųjų Šventė
- XXVI Trisdešimt Antras Sekmadienis — Kas ciesoriaus — ciesoriui, kas Dievo — Dievui
- XXVII Trisdešimt Trečias Sekmadienis — Paskutiniai įvykiai
- XXVIII Trisdešimt Ketvirtas Sekmadienis — Kristus Karalius

DEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Neverk!” Lk 7,11-17

I

Jėzus vaikštinėjo po Galilėjos kaimus ir miestelius, mokydamas ir darydamas stebuklus. Vieną pavakarį jis atėjo į Naino-Naimo miestelį, kur prikėlė iš numirusiųjų vieną jaunikaitį.

Nainas arba Naimas radosi į pietryčius nuo Nazareto ir į pietvakarius nuo Taboro kalno. Tai miestelis, kuris išliko ir savo vardą išlaikė iki mūsų dienų.

Kai Kristus buvo bejeinas į miestelį, pro miesto vartus buvo lydimas į kapus miręs jaunuolis, vienos našlės sūnus. Kapai pas žydus būdavo paprastai prie miesto sienos. Taip buvo ir Naine. Likučiai senųjų kapų ir šiandien čia yra matomi.

Dieviškasis Mokytojas išvydo ir išgyveno jaudinančią skausmo sceną. Motina — našlė — netekusi vienintelio sūnaus, skendėjo tokiame skausme, kad Jėzui jos pagailo. Jis sustabdė laidotuvių procesiją, prisiartino prie neštuvų, ant kurių buvo paguldytas į drobulės įvyniotas, pagal žydų laidojimo paprotį, jaunuolio kūnas. Visiems stebint, kas įvyks, Jėzus kreipėsi į motiną ir tarė: „Neverk!” Po to prisilietė prie neštuvų ir sušuko: „Jaunikaiti, sakau tau, — kelkis!” „Mirusysis staiga sujudėjo, pamažu atsisėdo ir ėmė kalbėti.

Stebuklas. Visi stebuklo akivaizdoje tiek išsigando ir susijaudino, jog atrodė lyg būtų be žado. Jėzus atidavė prikel-tąjį jaunuolį jo motinai. Ši graudžiai verkė, bet jau ne iš skausmo, o iš džiaugsmo.

II

Naino stebuklas, kaip jį aprašo evangelistas Lukas, turi istorinę vertę, bet ir gilią moralinę prasmę. Laidotuvių procesija. Skausmas. Ateina Kristus. Mirusįjį pažadina gyvenimui. Skausmą pakeičia džiaugsmas. Visame tame atsispindi kiekvieno mūsų žemės gyvenimas.

1. Žmogaus gyvenimas rieda tarp gyvenimo ir mirties. Vingiuoja tarp skausmo ir džiaugsmo.

Laidotuvių procesijos nuolat vingiuoja žemės keliais. Ašaros rieda per veidus nuo lopšelio iki karsto. Skausmą patiria ir išgyvena kiekviena krūtinėje plakanti širdis. Visa tai, kai žmogus visa savo prigimtimi veržiasi prie laimės ir bėga nuo skausmo. Kodėl žmogui nedalia, kai žinome, kad Dievas sutvėrė ir pašaukė žmogų laimei? Tikėjimas duoda aiškų atsakymą į šį baugų klausimą. Nuodėmė atnešė skausmą ir mirtį ant žemės. Nuodėmė padarė, kad žemė želdo žmogui usnis ir erškėčius; kad jis savo veido prakaitu turi pelnyti duoną; kad jis gimsta verkdamas ir miršta dejuodamas (Prad 3,1-19).

Žmogus siekia žemiško gerbūvio, bet visą laiką yra neramus. — Neramus, kol pasiekia, nes bijo, kad gali nepasiekti. — Neramus, kai pasiekia, nes bijo prarasti. Ne visi žemišką gerbūvį pasiekia. O jei ir pasiekia, neranda pilno pasitenkinimo. Priešingai, žemės džiaugsmas neišvengiamai išvargina kūną ir apsunkina sielą.

Žemės malonumais gyvenęs žmogus stato pavojun sielą, ją kartais sužeidžia. Tai išaukia vidinių neramumų. Atsiranda reikalas ieškoti priemonių sąžinę nuraminti. Grie-

biamasi vaistų, o neretai ir svaigalų. Kai tai nepadedą, kreipiamasi į burtininkus, psichologus, psichoanalistus. Galutiniame rezultate tačiau atsakymas yra toks pat, kokį daktaras davė Shakespear'o Macbethui: „Vaistų sąžinei nuraminti nėra, bent aš jų nežinau!” Išgirdęs tokį atsakymą, Macbetas tarė: „Vadinas, baigta! Vilties nebėra!” Visais laikais buvo ir yra nelaimingųjų, kurie beviltiškai kartoja su Macbetu: „Baigta! Gyvenimas man jau neturi prasmės. Esu žuves!”

Šiam — besiblaškančiam, viltį beprarandančiam mūsų ir visų laikų žmogui paguodą teikia ir viltį žadina Evangelijos pasakojimas apie Naino iš numirusiųjų prikeltą jaunuolį. Evangelijos pasakojimas rodo Kristų žemiško skausmo akivaizdoje. Ir jis skausmą paverčia į džiaugsmą, prikeldamas mirusįjį. Iš čia seka, kad, kai esame su Kristumi, nėra jokio pagrindo viltį prarasti. Juk Jėzui nėra negalimo dalyko. Jis yra gyvenimo ir mirties Viešpats. Vėjai ir audros jo klauso (Mt 8,26). Jis gydo iš visokių ligų. Jis išlaisvina velnio apsėstuosius. Reikia tačiau jį sutikti, prie jo artėti, jam pasivesti, jo nurodytu keliu eiti, laikantis Evangelijos.

Daug rūpinamės žemiškais dalykais. Kai tuo tarpu Evangelija kviečia virš visko siekti dangaus karalystės, nes visa kita mums užtikrins Dievas, kuris tiek mumis rūpinasi, jog nė plaukas nenukrinta mums nuo galvos be jo žinios (Mt 6,33s; Lk 21,18).

Veltui ieškoma sąžinės ramybės pas psichologus ir psichoanalistus. Jos nerandame. O užmirštame, ką Kristus yra pasakęs, tardamas: „Ateikite pas mane visi, kurie esate apsunkinti ir pavargę, ir aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes esu romus ir nuolankios širdies, o rasite savo sieloms atgaivą” (Mt 11,28s). Sąžinei nuraminti geriausias vaistas yra gera išpažintis, o ne pokalbiai su psichoanalistais, ne alkoholis,

ne narkotikai, kurie tik blogina žmogaus dalią.

2. Dievas sutvėrė žmogų ir pašaukė laimingam gyvenimui. Jis nenori matyti savo žemės vaikus verkiančius ir kenčiančius. Jis daro visa, kad nušluostytų ašarą nuo kiekvieno verkiančio akių; kad nuodėmės atneštą skausmą paverstų džiaugsmu. Argi Jėzus neparodė savo dieviško gailestingumo Naino našlei, prikeldamas mirusį jos sūnų? Argi jis nesusigraudino iki ašarų prie Lozoriaus kapo, matydamas verkiančias Mariją ir Mortą? Juk ir jų skausmą pavertė į džiaugsmą, prikeldamas iš numirusiųjų Lozorių (Jon 11,38-42). Kristus yra pasirengęs mus paguosti ir atgaivinti, bet jis reikalauja, kad jo šauktumės, jį sekume, su juo būtume. Jis kalbėjo apaštalams ir sakė: „Tai gi ir jūs dabar, tiesa, esate nuliūdę, bet aš jus vėl pamatysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas neatims iš jūsų. Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, ko tik beprašysite Tėvą mano vardu, jis jums duos... Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis” (Jon 16,22ss).

III

Kristus eina gyvenimo keliais ir keleliais, kad guostų kenčiančius, kad pripildytų džiaugsmu liūdinčius, kad gydytų sielos žaizdas. Verkiantiems jis taria: „Neverk!” Skausmo prislėgiams sako: „Tikėk! Aš esu gyvenimo ir mirties Viešpats. Kas tiki į mane, nors būtų miręs, gyvens” (Jon 11,25). Išsigandusius drąsina: „Tai aš, nebijokite! Tai aš, kurio vėjai ir vandens klauso” (Lk 24,36; Jon 6,20). Visada atsiminkime šv. Pauliaus užtikrinančius žodžius: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus? Jei jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, tai kaipgi jis nepadovanotų viso su juo” (Rom 8,31).

Kristus skuba mums padėti: mūsų skausmą į džiaugs-

mą paversti. Reikia tačiau daryti visa, kad ji sutiktume mūsų gyvenimo kelyje, kaip sutiko Naino našlė lydėdama savo mirusį sūnų į amžino poilsio vietą. Reikia, kad eitume per gyvenimą žvelgdami ne į žemę, o į dangų.

Garsusis Skandinavijos rašytojas F. Ibsenas savo romane „Mažasis Ajolf“ aprašo vienos nelaimingos šeimos gyvenimą. Pabaigoje paduoda sekančią sceną. Tėvas ir motina sėdi ant suoloelio gražiamе jų puošnios rezidencijos parke. Abu skausmo prislėgti dėl tragiškos jų vienintelio sūnelio mirties. Po ilgos tylos prabyla motina. Ji sako:

— Kad bent turėtume tikėjimą, būtų lengviau šią tragediją pakelti. Bet tu, būdamas bedievis, pajėgei ir šį turą išplėšti iš mano sielos!”

— Esu menkystė, — atsiliepė tėvas. — Jaučiu, jog gyvenimas yra beprasmis. Bet nerandu savyje jėgos nusižudyti, kaip bevelyčiau.

— Žinau, ką darysiu, — sako pakilusi nuo suoloelio motina: — Pripildysiu mūsų puošnius rūmus našlaičiais vaikais. Jie įprasmins mano tuščią gyvenimą ir pripildys skaudamą širdį nauja, nekaltos meilės šiluma.

— Tai padarysime, brangioji, — taria nuo suoloelio pakilęs tėvas, — mudu abu drauge.

— Gerai, — atsako motina, — bet dabar savo žvilgsnį į kur kreipsime: į žemę ar į dangų?

— Į dangų, taip, į dangų, visada į dangų žvelgsime! — pareiškia tėvas.

Žvelgsime į dangų, o iš dangaus sulauksime visokeriopos palaimos žemės gyvenime.

VIENUOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Atgailojanti Marija Magdaliėtė
Lk 7,36-8,3

I

Evangelistas Lukas kruopščiai aprašo, kaip Marija, žinoma Magdaliėtės vardu, iš didelės nusidėjėlės, tapo ištikimiausia Kristaus sekėja. Kas ji buvo? Yra pagrindo manyti, kad ji buvo kilusi iš Betanijos: mažo miestelio arti Jeruzalės, ir yra ta pati Marija Betanietė, Lozoriaus sesuo. Magdalenos vardą gavo, nes kurį laiką gyveno Magdalos miestelyje, kuris radosi vakariniame Genezareto ežero pakraštyje, penkis km į šiaurę nuo Tiberiados, nūdien turi Megdal vardą. Tai buvo anuomet kurortmiestis. Į čia žiemos metu suvažiuodavo turtingieji asmens praleisti šalčių laikotarpį. Mat, čia klimatas yra viliojančiai švelnus. Šiuo tad tikslu Marija greičiausiai atvykdavo į čia iš Betanijos žiemos metu. Ji, deja, čia buvo žinoma palaidu gyvenimu. Buvo didelio grožio moteris, bet grožis jaunai moteriai dažnai yra pavojingas: atveria duris į neleistinas draugystes ir nupuolimus. Šitai atsitiko ir su Marija. Ji turėjo didelį pasisekimą. Buvo plačiai žinoma. Daug kur kviečiama ir laukiama. Bet už tai turėjo mokėti brangią

kainą savo garbe ir savo sąžine. Už kiekvieną nuodėmingą malonumą turėjo patirti pažeminimą, gėdą, sąžinės graužimą. Siekė laimės, bet jautėsi nelaiminga. Ieškojo poilsio, o patyrė nuovargį. Svajojo apie laisvę, bet pasijuto esanti savęs vergė. Suprato, jog eiti toliau nuodėmės keliu, reiškė eiti į pradžią. Grįžti atgal?! Bet kaip? Koku keliu? Iš kur gauti jėgų?

II

Jėzus vaikštinėjo tuomet po Galilėjos kaimus ir miestelius. Skelbė Evangeliją. Darė stebuklus. Marija buvo girdėjusi apie jį nuostabių pasakojimų. Ir va vieną dieną pasklido gandas, kad Nazareto Mokytojas yra Magdaloje. Daug kas skubėjo į miesto aikštę, kur jis radosi, kad išvystų jį, pasiklausytų jo mokymo, o ir kokį nors stebuklą pamatyti. Ir Marija pajuto savyje didelį norą eiti pamatyti ir pasiklausyti šio nuostabaus Mokytojo iš Nazareto. Ji mintijo: gal jis yra tas žmogus, kurio ji dar nėra sutikusi bei pažinusi: žavus, užburiantis, jos svajų kunigaikštis? Eisiu, — tarė ji sau! Ir nuėjo.

Atėjo. Įsimaišė minion. Prisiartino galimai arčiau prie Mokytojo. Žvelgė į jį, ir jis ją sužavėjo. Jai jis atrodė toks mielas, patrauklus. Balsas švelnus, malonus. Žvilgsnis nuostabus, perveriantis širdį. Marija tapo sužavėta, liko tartum užburta.

Jėzus kalbėjo apie dangaus karalystę, kur visi bus laimingi. Jis teigė, kad dangiškasis Tėvas yra gailestingas, nori visų išganymo. Jis kvietė daryti atgailą, taisyti, sekti jį, priimti ir vykdyti jo skelbiamą mokslą, jo duodamus nurodymus. Marija pagalvojo: vadinasi, yra viltis išsigelbėti. Reikia tik pasikeisti ir sekti Mokytoją.

Minioje radosi ir Marijos pažįstamas, o gal giminaitis, atvykęs iš Betanijos, Simonas, vadinamas Raupsuotasis

(Mk 14,3). Su juo Marija greičiausiai vykdavo į Magdalą žiemoti. Jo namuose ji tikriausiai nebuvo svetima. Nėra negalima, kad, kaip tik jos paragintas, Simonas pakvietė Jėzų vaišėms pas save.

III

Jėzus Simono kvietimą priėmė. Atėjo pas jį. Bet nebuvo labai pagarbiai priimtas. Užėmus vietas prie stalo, stauga svetainėje pasirodė Marija. Svečiai, pagal anų laikų paprotį Rytų kraštuose, buvo sugulę aplink stalą atsirėmę į pagalvius. Marija prisiartino prie Jėzaus, priklaupė prie jo kojų, ant jų išpylė brangių kvepalų; pasilenkusi jas bučiavo ir pravirko. Gausios ašaros riedėjo jai per veidą, jos krito ir vilgė Išganytojo kojas.

Įvykis nustebino visus, bet ypač šeimnininką. Supranta, kodėl. Visų pirma, kadangi moterims nebuvo leista dalyvauti su vyrais vaišėse, nei rodytis valgomajame kambaryje. Antra, kadangi Marija buvo žinoma nusidėjėlė. Simonas matydamas, kad Jėzus neatstumia nuo savęs moters, kiek atsigavo. Pamanė, jog Jėzus nežino, kas yra ši moteris. Juk, jei žinotų, neabejotinai ją būtų atstūmęs nuo savęs.

Jėzus žinojo, ką Simonas mintijo. Jis žinojo, kas yra ši moteris. Todėl prabilo ir padarė priekaištą šeimnininkui, pabrėždamas, kad ši nusidėjėlė šiuose namuose parodė jam daugiau pagarbos, negu jis. Mat, atėjus, jis nenuplovė jam kojų ir nepatėpė kvepalais galvos, kaip tai buvo įprasta, priimant garbingą svečią. Marija gi savo ašaromis vilgė jo kojas ir savo puošniais plaukais jas šluostė; be to, ji dar patėpė kvepalais jo kojas. Šiuo ji parodė savo didelę meilę ir gilią pagarbą Mokytojui. Štai kodėl jis jos neatstūmė. Didelė jos meilė pelnė jai Jėzaus gailestingumą. Taigi, kreipdamasis į Mariją, jai tarė: „Tau atleidžiamos nuo-

dėmės. Eik sau rami!” Ir pridūrė: „Jai atleidžiamos gausios nuodėmės, nes ji labai mylėjo. Kas gi mažai myli, tam mažai atleidžiama”.

Marija pakilo ir išėjo. Bet ji buvo jau kita: jau ne didžioji nusidėjėlė, o ištikimoji Jėzaus sekėja ir gerbėja. Ji buvo jau ne Magdalos, o Betanijos Marija, kurią Jėzus drauge su jos seseria Morta ir broliu Lozoriumi mylėjo (Jo 11,5). Ir dar kartą Marija patepė Mokytojui galvą ir kojas brangiais kvepalais, verkdama ir bučiuodama jo kojas, bet jau ne su atgailos, o su nelygstamos meilės ašaromis vaišių metu Betanijoje (Jo 12,3). Ji sekė Jėzų į Kalvarijos kalvą ir kentėjo su juo kenčiančiu bei mirstančiu ant kryžiaus. Ji su kai kuriomis kitomis moterimis Velykų rytą skubėjo prie kapo, kad pateptų mylimojo Išganytojo kūną. Ji buvo pirmoji, kuriai prisikėlęs Jėzus pasirodė (Jo 20,1-16).

IV

Kokias praktiškas išvadas galime pasidaryti iš evangelijos skaitinio apie Mariją Magdaliotę — didelę šventąją?

1. Simonas Raupsuotasis, fariziejus, pakvietė Jėzų vaišėms. Jėzus kvietimą priėmė, vaišėse dalyvavo. Ką šitai sako? Aišku, paneigia manymą tų, kurie mano ir teigia, esą Evangelija reikalauja tik atsižadėjimų, o neleidžia jokių žemiškų pasismagininimų. Taip nėra. Kristus atėjo, ne kad atimtų džiaugsmą, bet kad jį padarytų pilną ir pasiliekančią. „Tai jums kalbėjau, — sakė Kristus, — kad manasis džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,11). Šv. Paulius, rašydamas Pilypiečiams, primygtinai ragino džiaugtis. „Taigi, mano broliai, — rašo apaštalas, — džiaukitės, visuomet džiaukitės Viešpatyje. Ir dar kartoju: džiaukitės” (Pilyp 4,1ss). Jėzusėjo į vaišes ir vaišinos. Taigi leista ir mums vaišintis. Bet, kaip įspėja šv. Paulius, reikia vaišintis Viešpatyje, t.y. taip, kad mūsų

vaišėse ir mūsų džiaugsmu galėtų dalyvauti ir Viešpats. Jėzus nori dalintis su mumis mūsų džiaugsmu. Bet tai yra įmanoma tik, kai linksminamės nekaltai, nepažeisdami Dievo valios. Kai džiaugiamės su Kristumi, tik tada mūsų džiaugsmas yra tikras ir pilnas. Deja, taip dažnai žmonės nenori dalintis džiaugsmu su Kristumi. Taip dažnai žemės žmonių džiaugsmu Kristui nėra vietos.

2. Kristus prikišo vaišių šeimininkui, kad nepagarbiai jį priėmė savo namuose. Kiek kartų Jėzus daugeliui mūsų daro tokį patį priekaištą! Juk nemaža yra tų, kurie nepagarbiai atsineša į Jėzų, pasislėpusį Eucharistijoje. O netrūksta ir tokių, kurie nevertai jį priima. Gąsdina faktas, kad išpažintys mažėja, o prie Komunijos einančiųjų skaičius didėja. Turėtų visi atsiminti šv. Pauliaus įspėjimą: „Todėl, kas nevertai valgo tos Duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties Kūnu ir Krauju. Teištiria žmogus pats save ir tevalgo tos Duonos ir tegeria iš tos taurės. Kas valgo ir geria nevertai, neatskirdamas to Kūno, tas valgo ir geria sau teismą” (1 Kor 11,27ss).

3. „Jai atleidžiamos gausios nuodėmės, nes ji labai mylėjo”. — Šiais žodžiais Jėzus primena visiems, jog yra pasirengęs atleisti net ir didžiausias kaltes, jei artinamės prie jo su gilesčiu ir meile. Nėra tad pagrindo nusiminti ar viltį prarasti, nors ir būtume apsunkinti didelėmis nuodėmėmis. Užtenka tik suklupti prie klausyklos, atlikti išpažintį, o kunigas, Kristaus jam suteikta galia, duos išrišimą ir tars: „Tau atleistos tavo nuodėmės. Eik ramus”.

4. Marija išėjo iš vaišių kambario atgimusi. Jos meilė buvo tokia didelė, kad ji jau gyveno vien Kristui. Jėzus įvertino jos meilę ir užtikrino, jog ji bus atmenama Bažnyčioje iki amžių pabaigos, dėl meilės, kurią ji jam parodė (Mk 14,9). Sekdami Marijos pavyzdžiu, puoselėkime savyje tokią meilę Jėzui, kad taptume tikrai Dievo vaikai,

1. „Pjūtis didelė, o darbininkų mažą!“ — Ši Išganytojo pastaba yra dramatiška mūsų dienų aimana. Žmonija labiau negu kada yra reikalinga apaštalų. O jų mažą. Kunigų seminarijos ir vienuolynai tuštėja. Katalikiškos mokyklos užsidaro viena po kitos, nes trūksta vienuolių — vyrų ir moterų —, pasišventusių krikščioniškam mokymui ir auklėjimui. Pagristai tad sielojamosi dėl pašaukimų stokos.

Kodėl trūksta pašaukimų? Šiam yra eilė priežasčių. Viena iš pagrindinių — yra prieauglio stoka. Šeimose vykdoma gimdymų kontrolė, kurią plačiai propaguoja pasaulinė spauda. Gausių šeimų skaičius yra mažas ir vis mažėja, o bevaikių bei pairusių šeimų skaičius vis didėja. O pašaukimai paprastai bręsta gausiose šeimose. Beato-dairinis žmonių atsigręžimas į žemės gyvenimą; siekimas vien malonumų ir nenoras prisiimti aukos gyvenimą yra antroji priežastis, kodėl gimdymai mažėja ir auklėjimas šeimose silpnėja, o iš to neišvengiamai kyla pašaukimų stoka. Prie pašaukimų mažėjimo prisideda taipgi perdidelis dvasiškijos atsigręžimas į pasaulį. Kunigų ir vienuolių supasaulėjimas nežavi jaunuolių rinktis seminariją ar vienuolyną. Jei kunigai nenori rodytis kunigais ir vienuoliai negyvena vienuoliškai vienuolynuose, kokia prasmė tad jaunuoliui ar jaunuolei stoti į vienuolyną ar siekti tapti kunigu.

Dedama pastangų ugdyti pašaukimus. Rašoma laikraščiuose. Kalbama susirinkimuose. Primenama bažnyčiose nuo altorių. Visa tai tačiau yra žmonių pastangos. Kai tuo tarpu pašaukimus Dievas duoda. Pjūties Viešpats pasirenka ir pašaukia darbininkus į išganymo pjūtį. Dievas — vynuogyno savininkas — kviečia darbininkus į savo vynuogyną nuo ankstauro ryto iki popiečio (Mt 20,1ss). Jis kviečia ne tik dvasiškius, bet ir pasauliečius. Popiežius Jonas Paulius II savo kalboje, pasakytoje Madride 1982 lapkričio 4

d., primygtinai pabrėžė, kad visi krikštytieji yra pakviesti ir turi pareigą apaštalauti. Juk visi yra Kristaus Mistinio Kūno nariai. Visi yra pašaukti, kaip pabrėžia šv. Paulius, Kristaus Kūną statyti, nors kiekvienas turi specifinį uždavinį. Mat, Jėzus paskyrė vienus „apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, mokytojais, kad padarytų šventuosius tinkamus tarnystės darbui” (Ef 4,11s). Iš čia seka, kad rūpinantis pašaukimais pirmoje eilėje reikia kreiptis į Dievą ir jį prašyti, kad teiktų pašaukimų malonių, kaip pats Jėzus ragino, sakydamas: „Prašykite pjūties Viešpatį, kad siųstų darbininkų į savo pjūtį!” Štai kodėl reikia rūpintis ugdyti pamaldumą; daryti visa, kad malda būtų gražinta ir praktikuojama šeimose ir mokyklose; kad Dievo vardas būtų žinomas ir respektuojamas privačiame ir viešajame gyvenime. Reikia taip pat gražinti tikrą maldos dvasią į seminarias ir vienuolynus. Tai pats tikriausias kelias pasiekti daugiau pašaukimų.

2. „Ne tuo džiaukitės, kad dvasios jums paklūsta, o verčiau džiaukitės, kad jūsų vardai yra įrašyti danguje”. Apaštalavimas reikalauja pasiaukojimo, bet teikia ir džiaugsmo. Mokiniai grįžo patenkinti ir su džiaugsmu pasakojo Mokytojui apie turėtą patirtį. Ypač jie buvo patenkinti, kad galėjo daryti ženklų bei stebuklų. Tuo jie didžiavosi. Jėzus tačiau pastebėjo, jog ne laimėjimais jie turėtų didžiutis, nes laimėjimus jiems laidavo pagalba iš dangaus. Juk jis jiems suteikė galią daryti stebuklus. Todėl jie turėtų džiaugtis visų pirma, kad laimėjimais įrašė savo vardus danguje, t.y., kad užsipelnė pripažinimą pas Dievą ir atpildą danguje.

Kiekvienas mūsų, darydami gera, tarnaudami Dievui, gelbėdami sielas, ne žmonių įvertinimo turime laukti, o tikėtis atpildo iš Dievo. Dievas atlygina kiekvienam už ištikimybę nenykstančiomis vertybėmis. Už ištikimą tarnystę sieloms Dievas atlygina įrašydamas mūsų vardus

danguje. O tai yra daugiau už viską, kas džiugina žmogaus sielą.

Kartą kalbėjausi su vieno klieriko motina. Jis buvo vienintelis šeimoje vaikas. Klausiau:

— Ponia, ar jums nebuvo gaila Domininką išleisti į seminariją, kad siektų kunigystės? Juk jis vienintelis jūsų sūnus!

— Prelate, — atsakė, — man ne tik negaila, bet aš labai džiaugiuosi, kad Domininkas pasirinko kelią kunigystės. Mat, aš jį dar nepradėtą iščiose paaukojau Dievui. Norėjome turėti vaikų. Ilgai nesulaukėme. Vieną dieną, nuėjus į bažnyčią, atsiklaupiau prieš altorių ir karštai prašiau Dievą švenčiausios Marijos užtarimu, kad galėtume sulaukti kūdikio. Čia pat pažadėjau, kad, jei sulauksime, jį paaukosiu Viešpačiui. Dievas išklausė mano prašymo. Sekančiomis dienomis pradėjau ir laimingai pagimdžiau sūnų. Jį auginom ir aš kasdien meldžiausi, kad jis taptų kunigu, kaip aš tai Dievui buvau pažadėjusi. Ir šį kartą Dievas išklausė mano maldą. Domininkas pasirinko kunigystę. Dievas jį mums davė ir aš jį su dideliu džiaugsmu ir dėkingumu atiduodu Dievui. Ir toliau meldžiuosi, prašydama, kad jis būtų geras kunigas.

Šį pokalbį prisimindamas, aš kasdien meldžiuosi, sakydamas: „Viešpatie, duok mums daugiau tokių motinų. Duok mums motinų, kurios norėtų ir prašytų Dievą sulaukti vieno daugiau kūdikio, kad jį ar ją paaukotų Bažnyčios bei sielų tarnybai. Neabejoju, kad vien dėl šios aukos kiekviena motina ir tėvas pasieks, kad jų vardai liks įrašyti danguje.

PENKIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Gailestingasis Samaritonas
Lk 10,25-37

I

Tūlas Rašto žinovas klausė Jėzų, ką turėtų daryti, kad užsitikrintų amžiną gyvenimą. Mokytojas nurodė, jog Mozės Įstatyme yra pasakyta, ką reikia daryti, kad pasiektume išganymą. Rašto žinovas pasisako žinąs, jog pagrindinis Įstatymo įsakymas yra virš visko ir visų pirma mylėti Viešpatį Dievą, ir antroje eilėje mylėti savo artimą kaip save patį. Bet čia pat stato naują klausimą: „Kas yra mano artimas?” Kitaip tariant, ką reikia laikyti savo artimu.

Evangelistas pastebi, kad Rašto žinovas buvo iš fariziejų (Mt 22,36). Savo klausimais taigi jis siekė pastatyti Mokytoją į keblią padėtį. Jis tikriausiai mintijo, — jei Jėzus atsakysias, kad artimu reikia laikyti kiekvieną žmogų, nežiūrint ar tai būtų žydas ar ne žydas, teisusis ar nusidėjėlis, — galės jį apkaltinti, jog nesilaikąs Įstatymo ir žydų Padavimo. Mat, žydai artimu laikė tik žydą ir tik tą, kuris ištikimai laikėsi Įstatymo. Jėzus žinojo fariziejaus vylingumą, todėl atsakė panašybe apie Gailestingąjį Samaritoną.

Panašybė galėjo turėti istorinį pagrindą. Kelias iš Jeruzalės į Jerichą vingiavo per kalnuotą Judėjos dykumą. Dykumoje gi kalnų landynėse slapstydavosi įvairūs nusi kaltėliai ir plėšikai. Jie užpuldinėdavo keleivius: juos apiplėšdavo ir primušdavo. Jėzus pasakojo Rašto žinovui, kad kartą vienas keleivis pakeliui iš Jeruzalės į Jerichą buvo užpultas, apiplėštas, primuštas ir pusgyvis paliktas prie kelio. Ėjo ir praėjo pro šalį kunigas, paskui levitas, bet nei vienas, nei antras nesuteikė nelaimingajam pagalbos. Greičiausiai bijojo, kad nebūtų užpulti ir jie. Ėjo ke liu taipgi vienas iš samaritonų. Pastebėtina, kad tarp žy dų ir samaritonų nebuvo prieteliškumo. Žydai samarito nus laikė eretikais ir su jais nepalaikė santykių. Samari tonas, kuris ėjo pro šalį, buvo žmogus gailestingas. Pama tęs sužeistąjį, jam suteikė pagalbą ir juo rūpinosi, it būtų savas.

Pasakęs panašybę, Jėzus paklausė Rašto žinovą, kuris iš trijų, jo nuomone, laikytinas ano plėšikų primušto žmogaus artimu. Fariziejus noromis nenoromis turėjo pri pažinti, jog tasai, kuris parodė gailestingumo sužeistajam. Tada Mokytojas tarė; „Eik, daryk panašiai ir tu!”

II

Gailestingasis Samaritonas yra gerumo ir gailestingu mo pavyzdys. Jį privalu sekti, darant gera bei rodant gailestingumą visada ir visiems, nežiūrint ar tai būtų savas ar svetimas, draugas ar priešas.

Pats Kristus savo gerumu ir gailestingumu ne tik pri lygo, bet viršijo Gailestingąjį Samaritoną. „Jis perėjo žemę — kaip pabrėžia Apaštalų Darbų autorius, — gera daryda mas” (ApD 10,38). „Jis visa, — teigia evangelistas, — ge rai darė” (Mk 7,37). O ir pats Jėzus liudijo apie save, saky damas: „Juk atėjau, ne kad teisčiau pasaulį, bet kad jį iš-

gelbėčiau" (Jo 12,47). „Žmogaus sūnus atėjo, ne kad jam tarnautų, bet kad jis tarnautų ir duotų savo gyvybę už daugelį" (Mk 10,45).

Kiekvienas krikščionis privalo būti anas Gailestingasis Samaritonas. Kaip Kristus, taip ir krikščionis turi stengtis pereiti žemę gera darydamas, gailestingumą vykdydamas, visiems visa tapdamas, kad, jei galima, visus išgelbėtų, kaip to pavyzdį paliko šv. Paulius (1Kor9,22), ir kaip prie to skatino Kristus, sakydamas: „Aš daviau jums pavyzdį, kad, kaip aš jums padariau, idant ir jūs taip darytumėte. Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, tarnas nėra didesnis už savo šeimnininką, nei pasiųstasis yra virš savo siuntėjo" (Jo 13,15).

Portugalijos karalius Pedro I mėgdavęs sakyti: „Kai karalius nieko neduoda, tai jis nėra vertas būti karaliumi!" Šią taisyklę turėtų taikyti sau kiekvienas krikščionis: „Kai krikščionis nieko gera nedaro, nėra vertas vadintis krikščioniu!"

III

Gerumo bei gailestingumo šaltinis yra meilė. Bet ne kiekviena meilė yra gerumas ir gailestingumas. Šalia pasiaukojančios meilės, deja, yra dar savimeilė, kuri visų pirma reikalauja, o ne duoda. Ši pastaroji nėra gerumo versmė. Tikroji krikščioniškoji meilė yra auka: yra savęs aukojimas Dievui ir artimui. Tik ši meilė yra gerumas ir gailestingumas.

Girdim daug ir dažnai kalbant apie meilę. Meilės vardan reikalaujama teisingumo, protestuojama prieš skurdą, reikalaujama pakentimo visiems, net kai turima reikalo su nuodėme ir su viešais nusidėjėliais. Bet ar tai veda į gerumą ir ar tai yra tikras gailestingumas? Ar tame nesislepia asmeniškai išskaičiavimai, veidmainystė ir tuštybė.

Apeliuojant į meilę reikalaujama pakęsti kitus, kad pats būtų pakenčiamas; laukiama iš kitų socialinio teisingumo, ne kad rūpėtų vargšai, bet kad pačiam nereikėtų turėti sunkumų ir nemalonumų su pagalbos reikalingais ir jos ieškančiais; teikiama išmalda ne su šypsniu veide, o su aiškiu nepasitenkinimu, norint vien nusikratyti. Visa tai nėra tikra meilė. Krikščioniškoji meilė yra tarnavimas, yra davimas savęs, nereikalaujant ir nelaukiant kokio nors atlyginimo. Krikščioniškoji meilė, pabrėžia šv. Paulius: „Nėra ambicinga, neieško savo naudos, pamiršta, kas buvo bloga... visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi, visa perneša... Niekad neišblėsta” (1Kor 13,5ss).

Žymus Paryžiaus Notre Dame katedros pamokslininkas kunigas Sanson kartą iš sakyklos papasakojo tokį įvykį:

— Buvo koks tai vyras. Jo gyvenimas nebuvo pavyzdingas. Susirgo. Atsidūrė ligoninėje. Buvo labai neramus. Blaškėsi. Rodėsi šiurkštus. Slaugėms buvo tikrai sunkus pacientas. Viena iš slaugių buvo didelio gerumo seselė. Į kiekvieną ligonio šiurkštumą ir net piktumą ji atsakydavo su nuostabiu gerumu ir su švelniu šypsniu veide. Šitai aną ligonį darė dar piktesnį bei priekabingesnį. Bet kai jis dejuodavo, murmėdavo ir priekaištaudavo, ji patylomis kažką šnibždėdavo. Neiškentęs, kartą paklausė, ką ji ten šnibždanti? Ji atsakė: „Meldžiuosi, kad Dievas jus padarytų kantresnį!”

— Dievas, — sušuko jis! — Aš netikiu į Dievą. — Kurį laiką tylėjo. Susimąstė. Paskui prabilo ir tarė: „O taip, tik Dievas gali duoti tokį gerumą, kokį jūs turite!”

Gailestingos seselės gerumas palietė ano neramaus ligonio širdį ir atvėrė jo sielą Dievui. Jis — tikėjimą praradęs nusidėjėlis — grįžo prie Dievo. Pagaliau, atradęs Dievą ir vidinę ramybę, tarė: „Dievas yra pajuntamas ten, kur yra skausmas ir gerumas. Kur yra Dievas, ten yra toks

gerumas, kuris leidžia užmiršti skausmą". Šiuos žodžius jis vėliau kiekviena proga kartojo.

O taip, tikras gerumas ir nuoširdus gailestingumas visada daugeliui leidžia pajusti Dievą ir dangų ant žemės. Siekime ir darykime viską, kad pasiektume tokio gerumo ir gailestingumo, jog pajustume ir leistume kitiems pajusti Dievą mumyse.

Kas nenorėtų būti geras, mielas ir gailestingas! Deja, nevisi pajėgia to pasiekti. Mat, šiam nepakanka vien noro ir pasiryžimo, reikia pagalbos iš dangaus. Gerumas ir gailestingumas yra iš Dievo: yra dieviškumo pasireiškimas žmoguje. Jo tad privalome melsti iš Dievo.

* * *

Pasakojama, kad vienas pamaldus žmogus, atsibudęs ryte, žvelgdavęs į prie lovos kybantį kryžių ir pamaldžiai klausdavęs Nukryžiuotąjį: „Viešpatie Jėzau, sakyk: kam ir kaip aš turėčiau ir galėčiau šiandien ką nors gero padaryti?“

Ir mes — kiekvienas ir kasdien — turėtume kelti žvilgsnį į Jėzų Nukryžiuotąjį, prie sienos pakabintą ar ant krūtinės nešiojamą, ir sakyti: „Viešpatie, noriu, ryžtuos šiandien visiems gera daryti. Padėk man, kad pajėgčiau tai įvykdyti!“

ŠEŠIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Rūpiniesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno”

Lk 10,25-37

I

Keliaudamas paskutinėms savo gyvenimo Velykoms, Jėzus jau radosi Jeriche. Iš čia leidosi aukštyrą į Jeruzalę. Pasiekė pagaliau Betaniją: miestelis, kuris radosi apie 3 km į rytus nuo Jeruzalės. Čia gyveno Jėzui artima Lozorius šeima. Su šia šeima greičiausiai susipažino tarpininkaujant jaunesnei Lozorius seseriai Marijai, kurią dieviškasis Mokytojas pažino Magdaloje (Lk 7,26-50). Ten ją sutiko Simono Raupsuotojo namuose vaišių metu. Tada ji, buvusi žinoma nusidėjėlė, atgailodama patepė brangiais kvepalais Jėzaus kojas. Jėzus jai atleido nuodėmes, nes ji gailėjosi ir parodė jam didžią savo meilę. Marija pamilo Mokytoją tiek, kad ištikimai jį sekė iki Kalvarijos kalvos ir iki kapo Velykų rytą. Jai pirmai prisikėlęs Jėzus pasirodė. Grįžusi iš Magdalos ji papasakojo broliui Lozoriui ir seseriai Mortai apie gerąjį Nazareto Mokytoją. Pasitaikius progai ji pakvietė Jėzų ir supažindino su savo šeima. Visi jį pamilo, ir ši šeima tapo Jėzui labai artima. Čia jis buvo laukiamas svečias. (Jo 11,1-44;12,1-11).

Atėjęs į Betaniją, Jėzus aplankė Lozoriaus šeimą. Pats Lozoriaus greičiausia nebuvo namie, nes jį priėmė vyresnioji sesuo Morta. Jos pirmasis rūpestis buvo pavaišinti brangų Svečią. Bėgiojo, triūsė, ruošė vaišėms stalą. Tuo tarpu jaunesnioji sesuo Marija sėdėjo prie Mokytojo kojų ir klausėsi jo kalbos. Tai suerzino Mortą. Ji kreipėsi į Jėzų ir paprašė, kad lieptų Marijai padėti jai namų ruošoje. Jėzus, nors ir nepapeikė Mortos dėl jos rūpinimosi vaišėmis, vis dėlto priminė, jog virš žemiškų rūpesčių reikia statyti dvasinius reikalus, todėl pagyrė Mariją, pabrėždamas, jog ji pasirinko geriausią dalį, būtent, klausytis Dievo žodžio, kuris yra penas sielai, o siela juk yra aukštesnė vertybė už kūną.

II

Jėzaus svečiavimasis Lozoriaus šeimoje teikia svarbių minčių mąstymui. Atidžiau pasvarstykime jas.

1. „Viena moteris, vardu Morta, priėmė jį savo namuose“. — Jėzus svečias Lozoriaus šeimoje. Tikriausiai tai nebuvo pirmasis Mokytojo atsilankymas. Išganytojas noriai lankydavosi šeimose, svečiuodavosi ir vaišindavosi prietelinguose ir neprietelinguose namuose: buvodavo pas teisiuosius ir tariamus nusidėjėlius (Mt 9,11;11,19; Lk 7,1;19,8; Jo 12,2). Teisiesiems savo atsilankymu teikė džiaugsmo, kokį tik Dievas gali duoti; o nusidėjėlius siekė palenkti į atgailą ir laimėti dangui. Su Lozoriaus šeima jį rišo tikros meilės ryšiai.

Iš viso to galima pasimokyti svetingumo ir vaišingumo. Jėzaus dalyvavimas vaišėse rodo, kad svečiavimasis bei vaišinimasis, kai tai eina iš žmogiško gerumo ir kilnumo, yra Dievo laiminamas.

Tiesa, svetingumas gali kartais būti suinteresuotas, būtent, gali išplaukti ne iš meilės, o iš savimeilės; gi vaišin-

gumas gali vesti į peiktiną ir net nuodėmingą lėbavimą. Toks svetingumas bei vaišingumas, aišku, nėra pagal Dievo valią. Svetingumas turi kilti iš tikros meilės Dievui ir žmogui, siekiant kitiems, o ne sau malonumo bei pasitenkinimo. Vaišingumas turi vykti taip, kad mūsų džiaugsmo bei pasižmonėjimo galėtų dalyvauti Dievas, kaip tai pabrėžia šv. Paulius (Pilyp 3,1;4,4).

Mūsų giliai religingoje tautoje svetingumas ir vaišingumas buvo ir yra didelis. Reikia tačiau vengti galimų iškrypimų. Turime rūpintis, kad mūsų svečiavimasis ir vaišinimasis plauktų iš Dievo ir vestų į Dievą. Lietuviai prasmingai sakydavo: „Svečias į namus — Dievas namuose!”

2. „Rūpiniesi ir sielojiesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno”. — Kristaus įspėjimas Mortai yra įspėjimas visiems. Žemiško gyvenimo reikalai daug kam stovi pirmoje vietoje. Netrūksta, kurie apart žemės ir savęs nieko kito nemato, nei nori matyti, nes viliasi žemėje pasiekti pilnutinį pasitenkinimą. Yra ir tokių, kurie dėl žemiškų rūpesčių neranda nei laiko, nei jėgų atsigręžti į dangų, prisiminti amžinybę. Dar kiti bevelija gyventi tik žemiška dabartimi. Apie amžinybę jie tikisi pradėti galvoti kada nors vėliau. Tai neišmintingi ir nelaimingi žmonės. Nes žemės rūpesčiai nesibaigia, ir žemiškos gėrybės, būdamos ribotos ir nepastovios, nepatenkina, o rizikuojama prarasti tai, ko jokia kaina negalima pirkti, būtent, užsitikrinti dangaus laimę. Atsimintinas Jėzaus įspėjimas: „Ką praverstų žmogui, jei jis visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų!? Arba ką žmogus galėtų duoti už savo sielą?” (Mt 16,26). Štai kodėl laimingi yra tie, kurie pasirenka Marijos dalį: kurie visų pirma ir virš visko rūpinasi dangaus karalyste ir jos paveldėjimu. Jie užsitikrina dangų, bet drauge ir dangaus palaimą žemės gyvenime. Nes Jėzus yra pasakęs: „Nesisielokite tad, sakydami: ką valgysime, arba ką gersime, arba kuo apsirengsime? Juk jūsų dangi-

kasis Tėvas žino, kad viso to esate reikalingi. Bet pirmiausia ieškokite Dievo karalystės, o visi anie dalykai bus jums pridėti” (Mt 6,32ss).

3. „Marija pasirinko geriausią dalį, kuri nebus iš jos atimta”. — Geriausioji Marijos pasirinktoji dalis yra ryšio palaikymas su Dievu. Kitaip tariant, yra maldos gyvenimas. Tai juk laiduoja sielos išganymą. Dėl sielos išganymo privalu viską paaukoti, ir paaukodami tai, kas žemiška, tikrumoje laimime, o ne pralaimime. Jėzaus paskatinimas yra aiškus: „Jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane. Mat, kas norėtų išgelbėti savo gyvybę, ją praras; o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, ją atras” (Mt 16,24s). Pasirinkdami maldos gyvenimą, mes užsitikrinam dangų, ir praktiškai nieko nenustojame nei žemės gyvenime. Priešingai, užsitikriname visokeriopą dangaus palaimą ir žemiškuose reikaluose. Kai gyvename Dievui, kai klūpome prie jo kojų, jungdamiesi su juo malda, jis — dangaus ir žemės Viešpats — mus lydi savo tėviška laiminančia ranka, ir mums netrūksta nei džiaugsmo, nei kasdienės duonos.

Jėzaus užtikrinimą, kad Marija pasirinko geriausią dalį, turėtų atsiminti, suprasti ir pasisavinti visi, kurie yra paženklinę Kristaus kryžiaus ženklą. Deja, dauguma bevelija rinktis ne Marijos, o Mortos dalį. Išorinė veikla, rūpinimasis žemiškais dalykais, pasinėrimas pasaulio reikaluose yra mūsų dienų reiškinys. Daug kas išeina iš bažnyčių, kad demonstruotų gatvėse už taiką, už socialinę teisingumą, už rasių lygybę, lyg tai būtų svarbiausia ir lemiamą žmogaus gyvenime. Tikrumoje žmogus daugiau yra reikalingas vidinės ramybės, negu išorinės taikos, daugiau alksta siela, negu kūnu. Dvasiškių todėl geriausioji dalis visada turėtų būti: altorius, klausykla ir sakykla, nes malda, nuodėmių atleidimu ir skelbiamu Dievo žodžiu jie gali daugiau padėti nuodėmingam žmogui ir pasauliui.

Vienuolių geriausia dalis turėtų būti: bažnyčia, šventas įžadų laikymas ir tikras pamaldumas. Šiuo jie gali žmonijai daugiau pasitarnauti, negu eidami į gatves demonstruoti. Tikinčiųjų geriausioji dalis yra: žemiškų reikalų vykdyme daugiau atsigręžti ne į save ir žemiškas priemonės, o į dangų, iš kur ateina Dievo palaima, be kurios nieko tikrai vertingo ir išganingo negalime pasiekti. „Be manęs, — sakė Kristus, — jūs nieko negalite padaryti“ (Jo 15,5). Gi šv. Paulius prisipažįsta, sakydamas: „Aš moku būti sotus ir alksti; būti pertekęs ir skursti. Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina Jėzuje Kristuje“ (Pilyp 4,12s).

Gražinkime maldą į šeimas, į mokyklas, į viešą ir privatų gyvenimą, o turėsime daugiau ramybės sielose ir taikos pasaulyje, turėsime lobius danguje ir nestokosime nei duonos, nei džiaugsmo žemės gyvenime.

* * *

Visa tai apsvarstę, ryžkimės:

Būti svetingi ir vaišingi, bet taip, kad Dievas galėtų dalyvauti mūsų vaišėse bei mūsų džiaugsmu.

Nebūkime žemės kurmiai. Nesirūpinkime vien žemiškais reikalais. Atsiminkime Dievą, dangų ir amžinybę. Tebūnie mūsų siekimas dangus ir mūsų viltis Dievas.

Pasirinkime Marijos dalį. Dažnai dvasioje klūpokime prie Jėzaus kojų. O jis mums kalbės, mus mokins ir mus laimins.

SEPTYNIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Viešpatie, išmokyk mus melstis”

Lk 11,1-13

I

Jėzus pagaliau pasiekė Jeruzalę. Čia daug laiko praleido su mokiniais, jiems teikdamas paskutinius pamokymus. Daug taip pat meldėsi. Viešojo gyvenimo eigoje Jėzus dažnai meldavosi, ypač kai turėdavo daryti svarbius sprendimus. Meldėsi po Krikšto, kai buvo pradėdas viešąjį gyvenimą (Lk 3,21s). Meldėsi prieš pašaukdamas bei paskirdamas apaštalus (Lk 6,12s). Meldėsi taipgi prieš baigdamas savo apaštalavimą (Lk 11,1). Apaštalai, stebėdami Mokytoją besimeldžiantį, tikriausiai matė jo veide nuostabią — dievišką išraišką, todėl žavėjosi ir prašė, kad išmokytų ir juos melstis.

Jėzus pasinaudojo proga, kad duotų gražiausią, amžiais visų krikščionių kalbamą maldą „Tėve mūsų”. Pasakė dar dvi panašybes, kuriomis nurodė, kad reikia melstis ištvermingai ir giliu tikėjimu.

„Tève mūsu” maldą paduoda evangelistai Matas (6,9-13) ir Lukas (11,2ss). Bažnyčia liturgijoje ir kasdieniame kalbėjime naudoja Mato paduodamą tekstą. Lukas paduoda sutrumpintą, bet esmėje tą patį maldos tekstą.

1. „Tève mūsu”. — Kristus, besimeldamas, paprastai kreipdavosi į dangiškąjį Tėvą, vadindamas jį „Abba”, — tai aramaiškas malonybinis gimdytojo vardas — tėvelis (Mk 14,36). Šiuo vardu Jėzus liepia ir mums kreiptis į Dievą kaip į Tėvą. Pagrįstai galime kreiptis į Dievą kaip į Tėvą, nes Kristus, įvykdydamas atpirkimą, grąžino mums Dievo vaikų garbę ir teises bei privilegijas. Šv. Paulius aiškiai sako, jog dangiškasis Tėvas iš didžios meilės laisvu savo apsisprendimu iš anksto paskyrė mus per Jėzų Kristų būti jam išūniais (Ef 1,5). Tas pats apaštalas kita proga pabrėžia, jog krikščionys nėra vergai, kurie turėtų Dievo bijoti, bet išūniai, kurie gali į jį kreiptis kaip į Tėvą su meile ir pasitikėjimu. „Jūs gi, — rašo Tautų Apaštalas, — esate gavę ne vergystės Dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote išūnystės Dvasią, kuria šaukiame: Abba — Tève!” (Ro 8,15). „O kadangi esate sūnūs, Dievas atsiuntė į mūsų širdis savo Sūnaus Dvasią, kuri sako: Abba — Tève” (Gal 4,6).

Pastebėtina, kad Lukas išleidžia žodžius: „Kurs esi danguje”. Tai daro, kadangi krikščionims iš pagonių buvo savaime aišku, jog Dievas yra danguje. Kai tuo tarpu žydams buvo įprasta priminti, jog tikrasis Dievas yra danguje, o pagonių stabai yra žmonių padaras. Kristus tikriausiai, kalbėdamas žydams, bus naudojęs Mato paduodamą tekstą.

2. „Teesie šventas tavo vardas”. — Melsdamiesi visą pirma turime siekti pagarbinti Dievą, o paskui prašyti

malonių. Privalome pareikšti mūsų troškimą, kad Viešpats visų, visada ir visur būtų šlovinamas, kadangi yra šventas.

3. „Teateinie tavo karalystė”. — Dievas yra mūsų Tėvas, bet drauge ir Viešpats. Būdami jo vaikai ir išūniai, ko daugiau galėtume trokšti, jei ne kad jo viešpatavimas išsiplėstų ir būtų priimtas visur ir visų, ir kad visi šventai vykdytų jo valią.

4. „Duok mums kasdienės duonos”. — Pagarbinus Viešpatį, galime kreiptis į jį ir su prašymu. Visų pirma logiška yra prašyti to, kas būtina žemės gyvenimui, būtent, kasdienio maisto. Jau S. T. Dievas per pranašus žadėjo duoti išrinktajai tautai duonos, kad pasisotintų (Iz 1,19), kaip juos pasotindavo mana tyruose (At I 8,3). Jėzus savo ruožtu liepė nesisieloti dėl valgio ir gėrimo, bet verčiau rūpintis Dievo karalyste. Tuo gi, kas reikalinga pragyvenimui, diena iš dienos pasirūpins dangiškasis Tėvas (Mt 6,25-34).

5. „Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame kiekvienam, kuris mums yra kaltas”. — Jei prašome maisto, kuris yra reikalingas fizinei gyvybei palaikyti, kaip tuo labiau privalome prašyti dvasinių malonių, kurios yra reikalingos sielos išganymui. Esame nusidėjėliai. O nuodėmė sielai yra mirtis. „Geismas, — rašo apaštalas Jokūbas, — gimdo nuodėmę, o įvykdyta nuodėmė gimdo mirtį” (Jok 1,15). Apaštalas Paulius gi teigia, kad, jei per nuodėmę ateina mirtis, tai per Jėzų Kristų — žmonijos atpirkėją — gauname nuodėmių atleidimą ir prisikėlimą iš numirusiųjų. „Jame, — rašo apaštalas, — turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa” (Ef 1,7). „Bet Dievas, turtingas gailestingumu, savo didžia meile, kuria mus pamilo: jis — mus mirusius nusikaltimais — prikėlė su Kristumi” (Ef 2,4s). Tai va kodėl kasdien privalome prašyti, kad dangiškasis Tėvas atleistų mums nuodėmes ir gražintų dvasinę gyvybę, idant būtume šventi ir ne-

sutepti jo akivaizdoje, o tuo pačiu mylimi jo vaikai.

Dievas yra mylis Tėvas. Jis yra pasirengęs atleisti visiems ir kiekvienam kaltes. „Jis, kaip teigia pranašas, — nenori nusidėjėlio mirties, bet geidžia, kad jis taisytųsi ir gyventų“ (Ez 33,11). Bet Dievas, būdamas gailestingas, pagristai laukia ir reikalauja, kad ir mes būtume gailestingi. Jėzus Kalno pamoksle sakė: „Palaiminti gailestingieji, nes patirs gailestingumo“ (Mt 5,7). Kita proga išganytojas ragino ir sakė: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas yra gailestingas. Neteiskite ir nebūsité teisiami. Nesmerkite ir nebūsité pasmerkti. Atleiskite ir bus jums atleista“ (Lk 6,36s).

6. „Ir nevesk mus į pagundą“. — Žemės gyvenime randamės tarp Dievo ir velnio. Esame laisvi rinktis būti su Dievu arba su piktuoju. Dievas daro visa, kad mus laimėtų dangui. Velnias stengiasi įvairiomis vilionėmis atitraukti nuo Dievo ir laimėti pragarui. Dievas respektuoja mūsų laisvę, todėl leidžia, kad būtume gundomi, ir taip laisvai apsispręstume už išganyką ar pražuvimą. Atstumdami gundymus, pasirodome verti dangaus, ir Dievas noriai jį suteikia.

Pastebėtina, kad Dievas nesiunčia pagundų, jas tik leidžia, ir leidžia, kad jas laisva valia atmesdami, laimėtume nuopelnų ir taipgi sustiprėtume gerame. Apaštalas Jokūbas rašo: „Ir tenesako nė vienas gundomas: — Esu Dievo gundomas! — Dievas nei pats gali būti gundomas į blogą, nei kitus gundo. Kiekvienas, kuris yra gundomas, yra savo geismo pagrobtas ir suviliotas“ (Jok 1,13s). Leisdamas būti gundomiems, Dievas visada yra pasirengęs gelbėti, kad pagundas nugalėtų. Šv. Paulius užtikrina, teigdamas: „Jūsų patiriamas gundymas yra žmogiškas. Dievas yra ištikimas. Jis neleis, kad būtumėte gundomi virš jūsų jėgų, bet padarys, kad galėtumėte atsispirti prieš išmėginimą“ (1Kor 10,13). Iš čia darosi aišku, kodėl privalome melsti,

kad Viešpats gelbėtų mus ir įgalintų nugalėti pagundas bei įvairius bandymus, kuriuose išstato mus piktasis.

III

Neužtenka melstis. Reikia mokėti gerai melstis. Jėzus davė pamokymą, kaip reikia melstis, kad būtume išklaustyti.

Melstis reikia ištvermingai. Kaip tarp žmonių nepakanka kartais vien prašyti, bet reikia pakartoti ir net primygtinai prašyti, kad būtume išklaudyti; taip ir malda į Dievą pravartu yra pakartotinai melsti, primygtinai prašyti. Evangelistas primena, kad Jėzus liepė nuolat melstis ir nepaliauti (Lk 18,1).

Melstis reikia su tikėjimu bei pasitikėjimu. Jei tėvas stengiasi duoti savo vaikui, ko jis prašo, jei mato, kad tai jam reikalinga; tai tuo labiau Dievas, kuris gerumu viršija kiekvieną žemiškąjį tėvą, suteikia, ko prašome ir kas mums naudinga, kai jį prašome su sūnišku pasitikėjimu ir meile. Jėzus, pasakęs panašybę apie žmogų, kuris įkyriai prašydamas išgavo iš kaimyno maisto atsargų, liepė melstis į dangiškąjį Tėvą, užtikrindamas, jog jis tikrai išklaussys. „Taigi, — sako Jėzus, — jei jūs, būdami nelabi, mokate duoti savo vaikams gerų dalykų, kaip tuo labiau dangiškasis Tėvas duos Šventąją Dvasią tiems, kurie jį prašo” (Lk 11,13). Kita proga Jėzus dar užtikrino, sakydamas: „Todėl, sakau jums, ko tik meldžiate ir prašote, tikėkite tartum jau būtumėte gavę, ir tai įvyks jums” (Mk 11,24).

„Išmokyk mus melstis!” — Tebūnie mūsų visų karšta malda. Mūsų dienų pasaulis užmiršo maldą. Techniniais laimėjimais apsvaigęs žmogus bando savomis jėgomis nugalėti sunkumus ir susikurti žemėje laimingą gyvenimą. Deja, gyvenimo patirtis rodo, kad be Dievo galima sukurti ne rojų, o pragarą. Esame reikalingi Dievo, kad žemės

gyvenimą padarytume pakenčiamą ir neprarastume dangaus amžinybės. Šaukimės malda į Dievą, kaip į mūsų Tėvą su sūnišku pasitikėjimu ir meile. Melskime ne tik kasdienės duonos, bet ypač dvasinių malonių, kad pajėgtume būti gailestingi ir pajėgūs tik tada, kai esame reikalingi pagalbos. Kasdien palaikykime malda ryšį su Dievu, jį garbindami, jam dėkodami, jį prašydami. O Dievas bus su mumis. Jis bus gerasis mūsų Tėvas, o mes ištikimi ir mylimi jo vaikai.

AŠTUONIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Kam gi atiteks, ką esi sukrovęs?”

Lk 12,13-21

I

Kristus ragino neprisirišti prie žemiškų gėrybių, o verčiau siekti dvasinių vertybių.

Vienas žmogus kreipėsi į Jėzų ir prašė, kad įsakytų jo broliui dalintis su juo palikimu. Žydams buvo įprasta kreiptis į Rašto mokytojus, kad išspręstų įvairius kilusius kivirčus. Panašiai darydavo ir Lietuvoje kaimiečiai. Daugeliu atveju jie kreipdavosi į kleboną, kad patartų ir padėtų išspręsti kilusius įvairius nesusipratimus.

Jėzus prašomas atsakė, jog nėra pašauktas spręsti žemiškus kivirčus. Tai priklauso civilinei valdžiai bei teismo organams. Jis gi yra atėjęs kalbėti ir mokyti apie dvasines vertybes. Pasinaudodamas šia proga, Jėzus prabilo į susirinkusiuosius ir ragino rūpintis įsigyti dvasinių turtų, kurie nenyksta, ir kurie užtikrina amžinąjį gyvenimą. Kai tuo tarpu žemiškieji lobiai, nors ir kiek kas turėtų, neapsaugo nuo mirties ir neužtikrina dangaus paveldėjimo.

Savo mokymą Jėzus paryškina panašybe apie turtingą ūkininką. Jis, pripildęs aruodus ir klėtis gausiu derliumi,

tariasi galįs ramiai sau ilsėtis ir vaišintis; nenujaučia tačiau, kad mirtis vienam momente gali užklupti. Turtai gi negali nuo mirties apsaugoti, nei ją palengvinti. Priešingai, mirties akivaizdoje turtai tik apsunkina žmogaus išgyvenimus, išaukdami gailestį nuo jų atsiskirti, bei rūpestį, kam juos palikti.

Pasakęs panašybę, Jėzus įspėjo, jog, kaip anam ūkininkui, taip ir kiekvienam mūsų staiga ištikusiai mirtis gali parodyti, kad neišmintinga viltį sudėti į žemiškas gėrybes, nes jos mirties atveju nieko negali padėti; priešingai, greičiau apsunkina paskutines gyvenimo valandas.

II

Perkelkim Kristaus pamokymo mintis, kaip jas paduoda evangelijos skaitinys, į dabartį. Jos yra itin aktualios ir įspėjančios.

1. „Žmogau, kas gi mane pastatė jūsų teisėju ar dalintoju? — Šiais žodžiais Jėzus įspėja ypač tuos, kurie yra pašaukti būti Dievo paslapčių dalintojais, kuriems yra pavesta rūpintis tais dalykais, kurie yra Dievo (Žyd 5,1), būtent dvasiškius. Jie yra pašaukti ir paskirti tarnauti Dievui, skelbti Evangeliją ir teikti dangiškąs malones (1Kor 4,1). Taigi klysta tie dvasiškiai, kurie imasi rūpintis bei tvarkyti žemiškus reikalus. Ne kunigo darbas yra eiti į gatves ir šūkauti dėl nusiginklavimo, dėl taikos. Ne kunigo pašaukimas yra pasišvesti socialinei veiklai, apleidžiant tiesiogines apaštalavimo bei dvasinio aptarnavimo pareigas. Kunigo vieta yra bažnyčioje, o ne parlamentuose ar ministerių foteliuose, nebent tik labai išimtiniais atvejais. Pasaulio reikalus reikia palikti tvarkyti pasauliečiams. Jie tam yra pašaukti ir geriau parengti. Dvasiškiai gali ir turi talkinti pasauliečiams žemiškų reikalų tvarkyme malda ir patarimais, skelbiant Evange-

liją ir duodant galimai geresnį krikščionišką auklėjimą. Dvasiškija neabejotinai gali sėkmingai talkinti pasauliečiams žemiškų reikalų tvarkyme, uoliai atlikdami savo pareigas bažnyčiose, ligoninėse, mokyklose, prieglaudose ir kitose apaštalavimo srityse. Naudinga ir reikalinga priminti žmonėms, kad ne vien duona yra gyvas žmogus, bet ir kiekvienas iš Dievo burnos išeinančių žodžių (Mt 4,4). Pravartu taip pat priminti Kristaus išpėjimą, jog nereikia bijoti tų, kurie užmuša kūną, bet negali paliesti sielos, o verčiau tų, kurie gali kūną ir sielą amžiams pražudyti pragare (Mt 10,28).

Dvasiškija, būdama pašaukta rūpintis tais dalykais, kurie liečia Dievą, neturi derintis prie pasaulio, nei rūpintis, ką pasaulio žmonės apie juos mano, bei kaip juos vertina. Šv. Paulius griežtai išpėja, sakydamas: „Nesiderinkite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite, atsinaujinkite dvasia, kad suvoktumėte Dievo valią ir suprastumėte, kas gera, tinkama, tobula” (Ro 12,2).

Visi, bet ypač dvasiškija, turėtų pasisavinti Kristaus pasisakymą: „Kas gi mane pastatė būti jūsų teisėju ar turtų dalintoju?” Deja, netrūksta tų, kurie noriai imasi būti teisėjais ir dedasi galį spręsti ir išspręsti visus klausimus, nors daugeliu atveju nėra kompetentingi.

2. „Saugokitės visokio godumo, nes turimos gėrybės, nors kas ir gausiai jų turėtų, neužtikrina jam gyvybės”. — Daug kam turtai žemės gyvenime yra viskas. Dėl jų siejiamasi. Prie jų vergiškai prisirišama. Dėl jų įvykdomi nusikaltimai. Užmirštama tačiau, kad žemės lobiai nėra vieno niekada pilnai nepatenkina, nes yra riboti ir nepastovūs. Ateina mirtis ir nuo jos turtai neišgelbsti, bet dargi apsunkina paskutines gyvenimo valandas, išaukdami artimųjų kivirčius dėl paveldėjimo.

Štai vienas iš daugelio kasdienio gyvenimo pavyzdžių. — Duktė ginčijasi su tėvu dėl palikimo. Tėvas laiko rankoje

testamentą ir išpėja dukrą: „Jei nepakeisi savo nusistatymo, negausi nieko iš palikimo!” Duktė niršta. Pradedą koliai. Tėvas jaudinasi. Pajunta skausmą krūtineje. Širdies priepuoliai. Sukniumba. Prašo atnešti vaistų. Duktė atsisako gelbėti. Reikalauja pakeisti testamentą ir skirti jai didesnę dalį. Tragiška scena. Bet reali. Gobšumas kartais priveda žmogų prie nežmoniškumo. Mirštantis tėvas tikrai nelaukė, kad turtai taip apkartins jam paskutines jo gyvenimo valandas.

3. „Neišmanėli, dar šią naktį bus pareikalauta iš tavęs tavo sielos. Kam atiteks, ką susikrovei?” — Stebint gyvenimą, gaunasi išpūdis, kad mūsų dienų žmogus vargu ar prisimena anuos Išganytojo pasakytus išpėjimo žodžius. Nepaslaptis, kad nūdien pagrindinis pasinėšimas, visuotinas troškimas yra gerbūvis. Apie gerbūvį plačiai kalbama, dažnai rašoma. Jo siekiama. Dėl jo kovojama. Trokštama galėti džiaugtis ir sakyti su anuo evangelijos ūkininku: „Žmogau, turi ilgiems metams daug sukrautų gėrybių: ilsėkis, valgyk, gerk, linksminkis!” Visa tai tačiau yra didžioji mūsų dienų klaida, o tam tikra prasme tikra tragedija. Mat, turtai nepatenkina begalinių žmogaus troškimų, nes yra riboti ir nepastovūs. Priešingai, žemiškieji lobiai neabejotinai ir neišvengiamai apsunkina kiekvieną, nes dėl jų reikia rūpintis, nes jų niekad negana. O mirties akivaizdoje gaila juos palikti, nežinia kam juos pavesti. Ir dar, prisirišimas prie žemiškų turtų trukdo siekti bei išigyti dvasinių vertybių, kurios lemia amžiną gyvenimą. Jėzus primygtinai išpėjo ir ragino: „Nekraukite sau turtų žemėje, kur kandis ir rūdis suėda, ir kur vagys išiplėšia ir pavagia. Verčiau kraukite sau lobius danguje, kur nei kandis, nei rūdis nesuėda, ir kur vagys neįsibrauna ir nepavagia. Nes kur yra tavo lobiai, ten bus ir tavo širdis” (Mt 6,21). Danguje yra paruošta laimė, bet dangų reikia užsipelnyti gerais darbais ir šventu gyvenimu žemė-

je. Dangaus laimė kiekvienam bus skirta pagal jo nuopelnus. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo garbėje su savo angelais ir tuomet jis atlygins kiekvienam pagal jo darbus“ (Mt 16,27). Šv. Paulius gi, primindamas Dievo teisingumą, teigia: „Jis gi atmokės kiekvienam už jo darbus“ (Ro 2,6).

Nūdien daug sielojamasi dėl alkstančių ir kenčiančių kūnu. Tai yra kilnu. Bet reikia atsiminti, jog yra daug daugiau kenčiančių dėl turimų dvasinių sunkumų. Šie pastarieji visų pirma yra reikalingi pagalbos, nes siela yra aukščiau už kūną. Kūnas mus riša su praeinančiu pasauliu, o siela su amžinybe. Štai kodėl virš visko privalu rūpintis amžinybe. Kokia ji bus? Kas ten mūsų laukia? — Ji bus tokia, kokią užsitarnausime savo gyvenimu žemėje. Štai kodėl privalu yra ne žemės malonumų ieškoti, o verčiau visomis išgalėmis siekti dangaus, užsitikrinti laimę ten, kuri bus nelygstama, ir kurios niekas neatims, kaip tai užtikrino Jėzus, sakydamas: „Dabar, tiesa, esate nuliūdę, bet aš jus vėl matysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas iš jūsų neatims“ (Jo 16,22).

* * *

Kartą aplankiau vieną ligonę. Ji su ašaromis akyse skundėsi ir sakė: „Triūsėme su vyru, aukojomės, sukrovėme turto. Ir va, kai galėtume ramiai gyventi ir džiaugtis, reikia mirti ir visa palikti!”

Taip, kartą kiekvienam ateis valanda, kada reikės visa palikti. Žemės gėrybės neapsaugos nuo mirties. Jos nepalengvins, bet dar pasunkins paskutines mūsų gyvenimo dienas ir valandas. Štai kodėl reikia išmintingai gyventi. O išmintingai gyventi, reiškia žemiškomis gėrybėmis taip naudotis, kad laimėtume galimai daugiau dangiškų vertybių, nes jos nulems mūsų laimę amžinybėje.

DEVYNIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Nebijok, mažoji kaimene, nes jūsų Tėvas panoro
jums duoti karalystę”
Lk 12,32-48

I

Jėzus, įspėjęs, jog reikia siekti amžinųjų vertybių, o žemiškuose reikaluose pasitikėti Dievo Apvaizda, drąsino ir sakė: „Nebijok, mažoji kaimene, nes jūsų Tėvas panoro duoti jums karalystę”. Nėra pagrindo dėl žemiškų reikalų sielotis, nei gąsdintis, kadangi esame Dievo kaimenė ir jai vadovauja Kristus — Gerasis Ganytojas. O jis pažįsta savo aveles, jas saugoja ir aprūpina (Jo 10,11s). Privalu pasivesti Dievui, o jis aprūpins tų, kas būtina. Mūsų gi pagrindinis rūpestis turi būti dangaus karalystė. Jos privalome siekti. Ją turime laimėti šventu gyvenimu. Jėzus ragino žemiškas vertybes panaudoti gailestingumo darbams, kad taip laimėtume nuopelną dangaus karalystėje ir būtume verti ją paveldėti. Ir dar kitą priežastį dieviškasis Mokytojas nurodė, kodėl į žemiškas gėrybes privalu žiūrėti tik kaip į priemonę dvasinėms vertybėms pasiekti. Būtent, kadangi žemės lobiai, nors yra nepastovūs, bet gana patrauklūs, todėl pavojingi, nes gali nugręžti nuo dangaus ir tapti kliūtis dangaus karalystės paveldėjimui.

Jėzus ragino taipgi būti pasirengus stoti dangiškojo Tėvo akivaizdoje amžinybėje. Priminė taip pat, kad žemės gėrybės mums yra duotos ne nuosavybėn, o nuomon. Tikrasis žemiškų gėrių savininkas yra Dievas. Mes gi esame tik užvaizdai ir tarnai. Kaip tokie privalome būti budrūs ir ištikimi. Kaip kiekvienas šeimininkas įvertina tarnų gerumą bei ištikimumą, taip ir Dievas įvertins ir atlygins mūsų — savo žemės vaikų — gerumą, ir pakvies į dangiškų vaišių puotą.

Petrui nebuvo aišku, ar Mokytojas savo kalbą taikė vien apaštalams ar visiems. Todėl klausė: „Viešpatie, šią panašybę sakai mums ar visiems? Užuoat atsakyti tiesiogiai, Jėzus pasakė kitą panašybę, iš kurios seka, kad apaštalai yra daugiau negu tarnai: yra jo patikėtiniai, yra užvaizdai, yra dangiškų paslapčių patikėtiniai. Bet priminė, jog visu tuo jie neturi didžiulio, o verčiau stengtis ištikimai atlikti jiems patikėtas pareigas, nes iš viso to savu laiku turės duoti apyskaitą. Geruosius patikėtinius Viešpats atlygins, o netikusiuosius nubaus. Jėzus dar įspėjo, kad nė vienas nesididžiutu turimomis galiomis ar privilegijomis, nes kam daugiau duota, iš to daugiau bus ir pareikalauta.

II

Atidžiau apsvarstykime pagrindines Kristaus dviem panašybėmis duoto pamokymo mintis, kad jomis vadovautumės savo gyvenime.

1. „Nebijok, mažoji kaimenel!“ — Neturime bijoti, nes esame kaimenė, kurios Ganytojas yra Kristus, ir jis yra Gerasis Ganytojas. Pristatydamas save kaip Gerą Ganytoją, Jėzus pabrėžė, jog jis pažįsta savo avis, jas šaukia vardu, ir jos ateina pas jį; jas saugoja, kad nepaklystų; paklydusias gi suranda ir grąžina į kaimenę; jas gina pavojaus

atveju, aukodamas net savo gyvybę (Jo 10,12). Ko tad turėtume bijoti bei būti išgąstingi, kai žinome, kai esame tikri, kad mumis rūpinasi Gerasis Ganytojas, kuris yra visatos Viešpats. Su pagrindu tad šv. Paulius drąsina, sakydamas: „Jei Dievas su mumis, kas galėtų būti prieš mus? Jis juk nepagailejo paties savo Sūnaus, bet jį atidavė už mus visus. Kaip gi jis nepadovanotų mums visa su juo?“ (Ro 8,31s). Ir psalmistas prisipažįsta: „Dievu aš pasitikiu — ir nebijosiu: ką žmogus — dulkė galės man padaryti?!“ (Ps 55,5).

Kodėl turėtume sielotis ir būti susirūpinę dėl žemiškų dalykų: ką valgysime, kuo apsirengsime, kas mūsų laukia rytojuje? Argi Gerasis Ganytojas nepasirūpina vesti savo kaimenę į gerą ganiavą? Argi ne jis pamaitino stebuklu padauginta duona tūkstantinę minią? Argi jis nepriminė apaštalams, kai jie buvo susirūpinę, kad nepasiėmė maisto atsargų, jog jis turįs galią stebuklingai pamaitinti. „Kam svarstote savo tarpe, — sakė Išganytojas, — jūs mažatikiai, kad nepasiėmėte duonos? Jūs dar vis nesuvokiate, nei atsimenate penkių papločių duonos penkiems tūkstančiams, ir kiek pintinių pririnkote?“ (Mt 16,8s). Panašų priekaištą daro Išganytojas ir mums, kai imame pernelyg baimintis dėl maisto ar kitų pragyvenimui reikalingų dalykų.

Nėra pagrindo bijoti, kad Jėzus galėtų mus užmiršti, ar nuo savęs atstumti. Jis juk eina ieškoti paklydusios avelės ir ją gražina atgal į kaimenę. Jis juk rūpinasi net ir tomis avelėmis, kurios nėra iš jo avidės, ir daro visa, kad ir jas atvestų, idant būtų viena avidė ir vienas Ganytojas (Jo 10,16; Mt. 18,12). Vykdydamas Tėvo valią, Jėzus stengiasi nepražudyti nė vieno, bet išgelbėti galimai visus (Jo 17,12;18,9). Jėzus — Gerasis Ganytojas užtikrina savo globą, bet mes privalome būti geros avelės, kurios klauso Ganytojo balso ir jį seka.

2. „Nes jūsų Tėvas panoro duoti jums karalystę“. —

Dangiškasis Tėvas, kaip pabrėžia šv. Paulius, išrinko ir pašaukė mus, kad būtume šventi ir nesutepti, ir tuo pačiu verti būti jam išūniais ir dangiškos tėvonystės pavaldėtojais dėka Jėzaus Kristaus įvykdyto atpirkimo (Ef 1,4s). Dievas mums parengė karalystę danguje. Todėl neturime pasinerti žemėje, o ruošti dangui, nes ten, kaip pabrėžia šv. Paulius, „yra mūsų tėvynė, ir iš ten mes laukiame Išgelbėtojo Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų menkystės kūną ir padarys panašų į savo garbingą kūną” (Pilyp 3,20s).

Dangaus karalystę Dievas parengė visiems. Bet ją pavaldės tik tie, kurie nugalės pasaulio viliones (Ap 21,8), kurie įsigys tinkamą dangiškoms vestuvėms rūbą, kaip tai pabrėžė Jėzus Kristus (Mt 22,12).

Kad laimėtume dangaus karalystę, privalome būti budrūs ir ištikimi Dievo tarnai. Žinomas filosofas Jacques Maritain savo veikale „Le Paysan de la Garonne”, stebėdamas mūsų laikų pasinešimą pernelyg atsigręžti į pasaulį, įspėja, jog privalome klauptis vien prieš Dievą, ir jokių būdu ne prieš pasaulį, kaip tai, deja, matome darant, ir tai net kartais iš išrinktųjų tarpo.

3. „Mat, iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta; ir kuriam daug suteikta, iš to bus daug ir išreikalauta”. — Šiais žodžiais Išganytojas davė suprasti, jog Bažnyčioje — jo Mistiniame Kūne — ne visi turi lygų pašaukimą. Vieni yra eiliniai, kiti rinktiniai. Vieni turi tarnų paskirtį, kiti užvaizdų pareigas. Apaštalai, aišku, turėjo patikėtinių pašaukimą. Mokytojas tačiau priminė jiems, jog būti patikėtiniais Bažnyčioje nereiškia gauti tuo pačiu didesnę pavaldėjimą danguje. Kadangi aukštesnis pašaukimas uždeda didesnę atsakomybę. Kam Viešpats daugiau duoda, iš to daugiau ir pareikalauja; ir priešingai, kam mažiau suteikia, iš to mažiau ir pareikalauja. Taigi eiliniai tikintieji neturi nei rūgoti, nei būti nepatenkinti,

bet dargi privalėtų būti dėkingi, nes žemėje neslegia jų didžios atsakomybės našta, o amžinybėje iš jų mažiau bus pareikalauta, taip kad galės gauti net didesnę atlyginimą, negu tie, kurie yra pašaukti vadovauti. Iš kitos pusės turi aukštesnes pareigas neturi didžiutis, bet verčiau susirūpinti, kad kartais dangaus karalystėje neliktų paskutiniai dėl netobulai atliktų pareigų.

Šiandien keliama balsai ir reikalaujama turėti daugiau galių Bažnyčios gyvenime. Moters, ypač vienuolės, drįsta pretenduoti net į kunigystę. Pasauliečiai tariasi esą neįvertinti ir reikiamai nepanaudoti bažnytinėje veikloje. Kyla klausimas, ar visa tai atitinka Dievo valią ir Evangelijos mintį? Tikrai ne. Kristus yra aiškiai pasakęs: „Žinote, kad tie, kurie yra laikomi tautų valdovais, viešpatauja ant jų, ir jų didžiūnai prievartauja jas. Bet, jei kas jūsų norėtų tapti didis, tebus jūsų tarnas; ir, jei kas siektų būti pirmas, tebus jūsų vergas. Nes daug pirmųjų bus paskutiniai ir paskutiniųjų — pirmutiniai” (Mk 10,31.44).

* * *

Esame Gerojo Ganytojo kaimenė. Stenkimės būti geros avelės. O Jėzus saugiai ves ir atves mus į dangaus karalystę. Vedami Kristaus žvelkim į dangų, o ne į žemę. Atsiminkim, kad ne vien duona yra gyvas žmogus. Ne prieš pasaulį, o tik prieš Dievą klaupkimės: jį garbinkime ir jam ištikimai tarnaukime. Jei esame pašaukti aukštesnėms pareigoms, nesididžiukime, o rūpinkimės taip atlikti savo pareigas, kad dangaus karalystėje nebūtume paskutiniai. Jei esame eiliniai tikintieji, nesiekime aukštybių, nereikalaukime privilegijų, o būkime nuolankūs ir patenkinti tuo, ką turime, ir atsiminkime, kad dangaus karalystė yra mažutėlių (Mk 10,15).

DVIDEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Atėjau ugnį žerti ant žemės. Ir ko noriu,
jei ne kad ji liepsnotų”
Lk 12,49-57

I

Evangelijos skaitinys, kaip jį paduoda evangelistas Lukas, teikia du Kristaus duotus pamokymus, kurie pirmasis buvo pasakytas apaštalams, o antrasis miniai. Kalbėdamas mokiniams, Jėzus priminė, kad išganymas yra pasiekiamas per malonę, bet reikalauja taip pat didelių aukų.

1. Dieviškasis Mokytojas visų pirma pabrėžė, jog žemiškoji misija galima vaizdžiai nusakyti, lyg jis būtų atėjęs ugnį žerti iš dangaus į žemę. Ugnis degina, bet ir valo; išlydina, bet ir išgrynina metalą. Kristaus žeriamoji ugnis yra išganymo malonė. Ją teikia šv. Dvasia. Iš tikrųjų ant apaštalų šv. Dvasia nužengė ugnies liepsnoje (ApD 2,3). Kaip žemiškoji, taip ir dieviškoji ugnis, kurią Kristus žeria iš dangaus, ir kurią teikia šv. Dvasia per Sakramentus, degina sielas ir degindama apvalo jas nuo nuodėmių. Ši ugnis taipgi kaitina ir veiklina sielas daryti gera, siekti šventumo. Jėzus nieko kito netrokšta, kaip tik kad jo žė-

riamoji ugnis įsiliepsnotų ant žemės ir apimtų visa ir visus, tyrindama sielas, grąžinant joms nekaltumą bei puoselėjant jose šventumą.

Ugnis, tiesa, apart pozityvaus turi ir neigiamą veikimą: šildo, bet ir kepina; lydina ir tyrina, bet ir sudegina. Panašiai veikia ir išganymo ugnis. Ji tyrina, bet ir degina; šildo, bet ir prakaitą spaudžia. Kitaip tariant, išganymo malonės ugnis tyrina sielą nuo nuodėmių dėmių, turtina nuopelnais ir puoselėja šventumą, bet taipgi reikalauja savęs atsižadėjimo, pasiaukojimo ir kančios. Juk išganymas pasiekiamas tik per kančią. Kelias, kuris veda į išganymą, kaip pabrėžė Kristus, yra siauras ir sunkus (Mt 7,17). Šiuo keliu ėjo ir savuosius kvietė eiti pats Jėzus. Jis, būdamas Dievas, nuo pat pradžios žinojo, kas jo laukė žemės gyvenime: žinojo, kad bus nesuprastas, nekenčiamas, persekiojamas ir pasmerktas mirti ant paniekos kryžiaus (Lk 9,41-50). Šis žinojimas žmogiškoje prigimtyje buvo nuolatinė ir neišivaizduojama kančia. Štai kodėl Jėzus davė suprasti apaštalams, jog, žinodamas kas jo laukė, skaudžiai visa išgyveno ir troško, kad kiek galima greičiau tai įvyktų. Jei žmogus pasmerktas mirčiai, laukdamas įvykdymo, išgyvena nežmoniško skausmo valandas, tai Kristus išgyveno neišivaizduojamai daug daugiau, nes visa tobulai pramatė ir buvo nedėkingumo bei išdavystės auka; turėjo ant savęs, būdamas nekaltas, prisiimti visas nuodėmingo pasaulio niekšybes. Pagrįstai tad pranašas galėjo dėti į Išganytojo lūpas savo skundo, o mums paguodos bei padrąsinimo žodžius: „O jūs visi, kurie praeinate, žvelkit ir pamatykit, ar yra skausmas tolygus manajam?!“ (Raud 1,2).

Jėzus, pats prisiimdamas kančią, įspėjo ir savuosius, jog jų laukia ne malonumai, ne garbė, o kančia ir persekiojimai. Nes mokinyms negali būti virš mokytojo (Lk 6,40).

Kristus įspėjo savuosius, jog neturi manyti, kad jis atėjo laiduoti ramų ir laimingą gyvenimą. Tiesa, jis užtikrino,

jog atėjo duoti sieloms ramybę, kokios pasaulis negali duoti (Jo 14,27), tačiau jis nelaiduoja išorinės taikos. Priešingai, jis atėjo, kad būtų ženklas, kuriam bus prieštaraujama, kaip tai pranašavo senelis Simeonas (Lk 2,34). Vieni jį mylės, kiti jo nekės. Vieni į jį tikės, kiti jį atmes ir persekios. Vieni jį seks, kiti nuo jo nusigręž. O net ir jo sekėjai ginčysis ir nesutars dėl jo. Dvitūkstantinė istorija liudija, kad Jėzus buvo ir yra ženklas, kuriam prieštaraujama, dėl kurio nesutariama.

2. Kreipdamasis gi į minią ir jai kalbėdamas, kadangi žinojo, kad joje buvo daug jam priešingai nusiteikusių, Jėzus išpėjo, jog tik akli ir kurti nemato ir negirdi, nesu-vokia ir neišmano, kad jis tikrai yra žadėtasis ir lauktasis Mesijas. Kaip ūkininkai lengvai atspėja oro atmainas iš gamtos ženklų, taip ir jo klausytojai, matydami jo veiklą ir girdėdami jo mokymą, turėtų juk suprasti, — kas jis esąs: būtent, Mesijas. Jėzus taipgi priminė ir pagrasė, jog, kadangi netiki į jį, nors turi galimybę įtikėti, dėl jo daromų ženklų, todėl bus atsakingi. Šitai patys turėtų suprasti.

II

Evangelijos pamokymo mintis perkelkim į dabartį ir svarstykim, ką jos mums sako, ko mus moko.

1. „Atėjau ugnį žerti į žemę. Ir ko noriu, jei ne kad ji jau liepsnotų!“ — Jėzus atėjo, kad žertų į žemę Evangelijos ugnį. Jis trokšta, kad ši dangiškoji ugnis suliepsnotų ant žemės, apimtų visą žmoniją, idant visi įtikėtų į jį ir per jį pasiektų išganymą. Ugnis, kaip jau pastebėjome, šildo, bet ir degina; gaivina, bet ir į pelenus paverčia. Panašiai ir Evangelijos ugnis per malonę gaivina sielas, bet taip pat reikalauja apsivalymo nuo nuodėmių, atsižadėjimo daugelio žemiškų malonumų. Priimti Evangeliją, gyventi pagal jos reikalavimus nėra lengva. Ši yra priežastis, kodėl

atsiranda nemaža tų, kurie bevelija rinktis žemiškų malonumų kelią, nežiūrint kad jis veda į pražūtį (Mt 7,13). Jėzus trokšta, kad išganymo malonių ugnis įsiliepsnotų ir pasiektų galimai visas sielas, nes jis trokšta visus patraukti prie savęs, visus išganyti. Jei mylime Jėzų, argi galėtume likti abejingi tam, kas yra Jėzaus širdies troškimas, būtent, kad visi būtų išganyti. Todėl privalome visa daryti, kad Evangelijos ugnis plačiausiai įsiliepsnotų ir įgaltų galimai daugiau sielų užsitikrinti išganyimą.

2. „Manote, kad atėjau taiką duoti ant žemės? Ne, sakau jums, bet verčiau susiskaldymą!“ — Šis Kristaus įspėjimas yra itin aktualus nūdien, kai iš visų pusių girdime šauksmus: taikos, taikos, taikos! Jos reikalaujama šūkaujant aikštėse ir gatvėse. Apie ją kalbama susirinkimuose ir rašoma laikraščiuose. Ji bandoma pristatyti it būtų aukščiausias gėris, didžiausias siekimas. Kaip visa šitai suderinti su Kristaus pareiškimu, jog neatėjo taikos siųsti, bet verčiau tapti susiskaldymo bei prieštaravimo ženklų? Kaip tai suprasti, kai žinome, kad pranašai jį nurodė ir pristatė kaip taikos Kunigaikštį? (Iz 9,6). Atsakymą duoda pats Jėzus šiuo savo pasakymu: „Palieku jums ramybę, savo ramybę jums duodu. Ne kaip pasaulis duoda, aš ją jums duodu“ (Jo 14,27). Vadinasi, kaip Kristaus karalystė nėra iš šio pasaulio, taip ir jo teikiama ramybė nėra pasaulio taika. Jėzus teikia ramybę sieloms per nuodėmių atleidimą. Todėl jo teikiamoji ramybė visų pirma yra vidinė. Išorėje ji pasireiškia tarp save meile Dievo vaikų šeimoje. Kristus atėjo, ne kad laiduotų išorinę taiką, kuri remiasi pasaulyje žemiškomis galiomis ir liečia žemiškus reikalus, o kad išlaisvintų žmogų iš nuodėmės bei pikto vergijos. Jis atėjo skelbti kovą prieš pikta; statyti tiesą prieš melą; iškelti meilę prieš neapykantą. Jis žinojo, kad bus, kurie atmes gerį ir rinksis blogį, ir tuo pačiu stosis prieš jį; bus, kurie naudos melą ir paneigs tiesą; bus, kurie

puoselės neapykantą ir niekins meilę. Šiems Kristus yra ženklas, kuriam buvo, yra ir bus prieštaraujama. Šia prasme Kristus savo asmeniu ir savo Evangelija tapo susiskaldymo, o ne taikos ženklas. Saviesiems, tiesa, jis laiduoja sielos ramybę ir užtikrina amžiną gyvenimą, bet piktojo sekėjams kelia susigraužimą, žadina neapykantą ir pastumia į kovą. Kova tarp gėrio ir pikto tęsiasi. Todėl yra iliuzija galvoti, kad kada nors žmonės galės sulaukti tikros taikos: gyvenimo ir sugyvenimo be kivirčių, be priešingumų, be kovos. Užuoat sielotis dėl galimų konfliktų, reikia prisiminti Kristaus nurodymą: „Nebijokite tų, kurie užmuša kūną, bet sielos negali paliesti. Verčiau bijokite tų, kurie gali sielą ir kūną pražudyti pragare“ (Mt 10,29).

3. „Veidmainiai, jūs mokate vertinti dangaus ir žemės apraiškas, kaip tad neišsiaiškinate šio laiko! — Jėzus prikišo ano meto žydams jų netikėjimą. Jis juk savo mokslu ir savo daromais stebuklais įgalino visus būti atpažintas esąs Mesijas. Deja, fariziejai ir Rašto žinovai liko akli. Kristaus priekaišto bei įspėjimo žodžiai liečia visus visų laikų tikinčiuosius. Visada buvo ir yra žmonių, kurie nepažįsta Išganytojo, kurie jį atmeta, prieš jį kovoja. Bet ir jie, kaip ano meto žydai, neturi pasiteisinimo, todėl yra atsakingi. Turim Evangeliją; turim Bažnyčią; turim dviejų tūkstančių metų krikščionybės istoriją; turim net ir antgamtinių ženklų, todėl nė vienas negali teisintis, jog Kristus jam esąs nežinomas, nepažįstamas. Ir šiems kalbėjo ir kalba Jėzus, sakydamas: „Jei nebūčiau atėjęs ir jiems kalbėjęs, neturėtų nuodėmės; o dabar neturi pasiteisinimo savo nuodėmei“ (Jo 15,22). „Jei būtumėte akli, neturėtumėte nuodėmės. Dabar gi jūs sakote: — Mes regime! — Todėl jūsų nuodėmė pasilieka“ (Jo 9,41). „Jei nedarau savo Tėvo darbų, netikėkite manimi, bet jei darau ir netikite manimi, — tikėkite darbais, kad suprastumėte ir pažintumėte, jog Tėvas yra manyje ir aš jame“ (Jo 10,37s).

Klauskime save: ar mes tikrai pažįstame Kristų? Ar jį noriai sekame kryžiaus keliu? Nuo atsakymo į šiuos klausimus priklauso mūsų amžinas likimas. Be Kristaus nėra ramybės sielai žemės gyvenime. Be Kristaus nėra išganymo amžinybėje. Kristus, tariant poeto B. Brazdžionio žodžiais, yra anas keleivis iš Edomo, kuris eina per pasaulį ir į kiekvieną sutiktąjį prabyla, sakydamas:

*Tai aš, tai aš, kurio tu nežauki,
Kaip šauki tėvo, motinos ir brangiausios mylimos;
Tai aš, kuris einu nenugalėtas, iš karų ir frontų lauko
Ir vėlų vakarą esu visų savų vaikų ramiuos namuos.*
Poezijos Pilnatis, 193

Sekime jį nuo ryto iki vakaro, kad vakare būtų su mumis tikrai ramiuos mūsų sielos namuos.

DVIDEŠIMT PIRMAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Jis ėjo per miestelius ir kaimus, keliaudamas Jeruzalėn”
Lk 13,22-30

I

Jėzus keliavo su mokiniais į Jeruzalę. Ten jo laukė kančia ir mirtis. Keliaudamas, lankė miestelius ir kaimus ir skelbė Evangeliją. Viena proga koks tai vyras, greičiausiai vienas iš Rašto žinovų, klausė Mokytoją: „Nejaugi tik mažai kas pasieks išganymą?” Kodėl toks klausimas? Tikriausiai todėl, kadangi Jėzus buvo įspėjęs, jog kelias, kuris veda į dangaus karalystę, yra siauras, ir mažai kas jį renkasi (Mt 7.13s). Pažymėtina taip pat, kad Rašto žinovai šiuo klausimu nebuvo vienos nuomonės. Vieni teigė, esą visi izraelitai, būdami išrinktosios tautos vaikai, pasieksią išganymą. Kiti tačiau mokė, kad tik nedaugelis bus išgelbėti. Plg. J-M. Lagrange, *Messianisme*, 165ss.

Jėzus nesiteikė teisiogiai atsakyti į klausimą. Jis beveik priminti, jog išmintingiau yra klausti ne kiek žmonių išsigelbės, o kaip reikėtų siekti išganymo, kad jį tikrai pasiektume. Ir čia pat pridūrė, jog, norint pasiekti išganymą, reikia rinktis aukos gyvenimą. Nes kelias, kuris veda į dangaus karalystę, yra siauras ir vartai ankšti. Taip

kad išganymą galės užsitikrinti tik tie, kurie veržte veržiasi. „Dangaus karalystė, — pabrėžė Jėzus, — patiria prievartą, ir tik smarkieji ją pasigrobia” (Mt 11,12). Kurie užsiima žemiškais reikalais, kurie vėluojasi ir nesiveržia, atėję, randa dangaus vartus uždarytus, ir nors ir prašytusi įleidžiami, išgirstų neigiamą atsakymą: „Aš jūsų nepažįstu!” (Mt 25,11).

Lygindamas save vestuvių šeimininkui, Jėzus įspėjo, jog reikia skubėti ir dėti visas pastangas siekti išganymo. Kitaip galima rasti dangaus duris užsklęstas. Kad Viešpats amžinybėje mus pažintų ir priimtų į dangaus džiaugsmą, reikia žemės gyvenime jį išpažinti, į jį tikėti, jį sekti kryžiaus keliu. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Kas tik išpažintų mane žmonių akivaizdoje, tą išpažins ir Žmogaus Sūnus Dievo angelų akivaizdoje. Bet jei kas išsigintų manęs žmonių akivaizdoje, to bus išsiginta Dievo angelų akivaizdoje” (Lk 12,8s). Ir dar kita proga Jėzus priminė: „Jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane” (Mt 16,24).

Žydų Rašto mokytojai teigė, kad izraelitai, būdami Abraomo palikuonys ir išganymo pažadų dalininkai, tuos pačius yra užtikrinti pasiekti amžiną gyvenimą. Jėzus šį jų mokymą atmetė. Jis priminė, jog ne kilmė ir rasė, o ištikimybė jam — Dievo Siųstajam — ir Evangelijai laiduoja išganymą. Nes į išganymą yra pakviesti ne vien žydai, o visi pasaulio žmonės: iš Rytų ir Vakarų, iš Pietų ir Šiaurės. Dieviškasis Mokytojas dar įspėjo, kad išganymo vyksme tie, kurie laiko save pirmaisiais, gali tapti paskutiniais, ir priešingai. Nėra gi negalima, kad vadinamieji svetimieji bus pakviesti į dangų, o tariami savieji liks atmesti ir pasmerkti.

Evangelijos skaitinio mintys tiesioginiai buvo skirtos ano meto žydams, ypač tautos vadams. Netiesioginiai tačiau jie liečia visus, visų tautų ir laikų žmones. Mat, Kristaus žodžiai turi visuotinę prasmę ir amžiną vertę. Juk jis, kaip teigia šv. Paulius, „yra vakar, šiandien ir visada“ (Žyd 3,8). Kaip Kristus-Dievas yra visur, visiems ir visada, taip ir jo žodžiai galioja visiems laikams ir visiems žmonėms. Pravartu tad yra pasvarstyti, ką mums nūdien Evangelijos skaitinys sako:

1. „Jis ėjo per miestelius ir kaimus ir keliavo į Jeruzalę“. — Jėzus ėjo į Jeruzalę Velykų šventei. Tai buvo pasakutinė jo kelionė į tautos sostinę. Ten jo laukė kančia ir mirtis ant kryžiaus. Savo kančia, mirtimi ir prisikėlimu iš numirusiųjų turėjo įvykdyti žmonijos atpirkimą. Tokia buvo dangiškojo Tėvo valia.

Jėzus einąs į Jeruzalę įvykdyti atpirkimą yra mums simbolinis pavyzdys. Išganytojas ėjo į žemišką Jeruzalę, kad atvertų mums dangiškos Jeruzalės vartus, kur, tariant Apreiškimų knygos žodžiais, „Dievas gyvena su žmonėmis, ir yra jų Tėvas, o jie yra jo vaikai“ (Ap 21,3.7). Žemės gyvenime esame pakeleiviai. Einame, skubame prie amžinybės slenksčio, kad pasiektume aną dangišką Jeruzalę, kur gera yra būti (Mt 17,4); kur Viešpats yra paruošęs neišivaizduojamą laimę tiems, kurie jį myli (1Kor 2,9). Kaip Jėzus tačiau eidamas apaštalavo, darė gera, taip ir mes, kad pasiektume dangišką Jeruzalę, turime daryti gera, nes tik geri darbai įgalins mus pasiekti ir būti įleistiems į dangaus džiaugsmą.

2. „Viešpatie, ar yra maža išgelbiamųjų?“ — Klausimas yra aktualus. Einame į amžinybę, bet ar pasieksime dangišką Jeruzalę? Ar būsimė į ją įleisti? Apreiškimų knygos autorius įspėja, jog į dangišką Jeruzalę įeis ir ją

paveldės tik tie, kurie laimės gyvenimo kovą prieš pikta. Ir dar pabrėžia, kad ten pateks tik tie, kurie yra įrašyti Avinėlio knygoje (Ap 21,27). „O bailiams, neištikimiams, nešvankėliams, žudikams, ištvirtėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams yra skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera” (Ap 21,8).

Kristus atsisakė pasakyti, kiek bus išganytų ir koks skaičius bus pasmerktųjų. Ir vis dėlto jis nurodė, jog neabejotinai bus atmestųjų: bus tų, kurie prie dangaus vartų išgirs pasmerkimo žodžius: „Atstokite nuo manęs, jūs piktadariai, aš jūsų nepažįstu!” (Mt 7,22s). Tiesa, šiandien nemėgstama kalbėti apie pragarą, priminti galimą pasmerkimą amžinoms bausmėms. Tai pavojinga klaida. Yra iliuzija guostis, jog Jėzus mirė už nusidėjėlius ir jo auka negali būti veltui, todėl visi daugiau mažiau esame užtikrinti pasiekti išganymą. Tokią iliuziją atmetė pats Jėzus, primygtinai ragindamas budėti ir būti pasirengus stoti Dievo akivaizdon amžinybėje.

3. „Stenkitės įeiti pro ankštas duris, nes, sakau jums, daugelis bandys įeiti, bet negalės”. — Jėzus taigi aiškiai įspėja, jog bus, kurie nepajėgs užsitikrinti dangų, ir atsidurs pragare. Todėl kvietė prisiimti aukos gyvenimą. Ragino sekti jį kryžiaus keliu, užtikrindamas, jog aukotis dėl išganymo nėra nei nepakeliama, nei pernelyg sunku, jei einama su juo, nes jis teikia pagalbą iš dangaus. „Ateikite, — sakė Jėzus, — pas mane visi, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite savo sieloms atgaivą. Nes mano jungas yra malonus ir mano našta lengva” (Mt 11,28ss). Išganymas pasiekiamas tik per auką. Bet aukotis verta, nes tuo pasiekiamas, ko kiekvieno žmogaus siela trokšta, būtent, laimė, kuri yra amžina ir tobula.

4. Jėzus įspėjo žydus, kad vien priklausymas prie iš-

rinktosios tautos negarantuoja išganymo. Išganymą laiduoja tik geri darbai ir šventas gyvenimas. Šis išpėjimas galioja ir mums. Neturime manyti, jog vien Krikštas ar vien priklausymas prie Kristaus Bažnyčios užtikrina dangaus paveldėjimą. Neužtenka vien dėtis krikščioniui, kad pasiektume išganymą. Reikia krikščioniškai gyventi, t.y. ištikimai laikytis Evangelijos ir pildyti Dievo valią. Jūzaus išpėjimas yra aiškus: „Ne kiekvienas, — sakė Išganytojas, — kuris man sako: — Viešpatie, Viešpatie —, įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią” (Mt 7,21). Neužtenka vien dėtis ir rodytis tikinčiu, reikia gyventi tikėjimu. Tikėjimas be darbų, kaip pabrėžia apaštalas Jokūbas, yra miręs. „Kaip kūnas be dvasios, — teigia Apaštalas, — yra negyvas, taip tikėjimas be darbų yra miręs” (Jok 2,24).

Neužtikrina išganymo net ir apaštališka veikla dedantis Kristaus vardu. Nes buvo ir yra klaidingų pranašų, kurie skelbia bei liudija ne Evangelijos, o savo įsivaizduotą Kristų, ir suvedžioja žmones. Jėzus pakartotinai išpėjo saugotis klaidingų pranašų. Deja, jų buvo ir yra, ir jie atnešė daug žalos išganymo vyksmui.

Neužtikrina išganymo nei turimos aukštos pareigos visuomenėje ir pačioje Bažnyčioje. Nes Dievo akyse žemės pirmieji neretai gali būti paskutiniai, ir priešingai.

5. „Aš nepažįstu jūsų... Eikite šalin nuo manęs, jūs piktadariai”. — Jėzus nepažįsta tų, kurie nepažįsta jo. Tokių gi buvo ir yra. Daug kam Jėzus yra svetimas. Jie laikosi atstu nuo jo. Šiųjų Jėzus nepažįsta. Šieji amžinybėje išgirs anuos sukrečiančius žodžius: „Aš jūsų nepažįstu! Eikite šalin nuo manęs, jūs piktadariai!” Kas nesilaiko Jėzaus, tas gyvena nuodėmėje, tas yra piktadaris, ir negali būti priimtas į dangų, nes jis yra Dievui svetimas ir nepriimtinas. Piktadariams, kaip pabrėžia šv. Jonas, yra „skirta dalis ežero, kuris dega ugnimi ir siera” (Ap 21,8).

Esame žemės keleiviai. Keliaujame į amžinybę. Kokią ją rasime? Laimingą ar nelaimingą? Tai priklauso nuo mūsų. Turime rinktis. Žinome, kad kelias vedąs į išganymą yra sunkus. Jį tačiau reikia rinktis, nežiūrint kiek turėtų kainuoti. Juk dėl dangaus pravartu yra paaukoti visa, kas yra žemiška.

Ant Everest kalno, kur žuvo grupė kalnų sporto mėgėjų, stovi paminklas su užrašu: „Vilties ir drąsos“. Tebūnie šie žodžiai mums palydovas kelyje į amžinybę.

DVIDEŠIMT ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas,
ir kuris save žemina, bus išaukštintas”

Lk 14,1.7-14

I

Jėzus vaišėse. Dieviškasis Mokytojas gyvena pilnutiniu žemės žmogaus gyvenimu. Jį matome bemokantį šventykloje, bekalbantį aikštėse, besimeldžiantį nuošalėje, besivaišinantį svečiuose. Bet visada ir visur jis vykde dangiškojo Tėvo valią. Į vaišes eidavo ne pasismaguriauti, o apaštalauti; ne malonumų ieškoti, o gera daryti. Šitai aiškiai liudija evangelijos skaitinys, pristatydamas Jėzų vaišėse pas vieną fariziejų vyresnįjį.

Jėzus greičiausiai jau radosi Jeruzalėje ar kur nors arti sostinės: gal Betanijoje, kur dažnai lankydavosi ir būdavo kviečiamas į svečius (Jo 11-12; Mr 26,6). Buvo subata. Radosi fariziejų tarpe, kurie nebuvo Jėzui palankūs. Susirinkusieji atidžiai stebėjo Mokytoją, ar kartais negalės jam ko nors prikišti, kuo nors jį apkaltinti. Jėzus žinojo dalyvių nuotaikas, todėl pats pirmasis ėmė jiems priekaištauti, nurodydamas klaidingą jų subatos šventimo supratimą, ir primindamas kuklumo bei tikro svetingumo stoką.

Svečių tarpe radosi vienas vandens liga sergantis žmogus. Proga jį pagydyti. Bet fariziejai reikalavo subatoje susilaikyti nuo bet kokio triūso. Pagal juos net ligonio pagydytas subatoje nebuvo leistinas (Mk 3,1). Taigi Jėzus, norėdamas duoti pamoką apie tikrą subatos šventumą, paklausė susirinkusiųjų, — ar leistina subatoje gydyti? Paklaustieji tylėjo. Tada jis, paėmęs ligonį už rankos, jį pagydė ir paleido. Po to pastebėjo, jog, jei nelaimės atveju leistina yra subatoje išgelbėti gyvulį, kaip tad nebūtų leistina grąžinti sergančiam sveikatą? Juk ne žmogus subatai, bet subata žmogui (Mt 12,2-8). Mat, Dievą galima ir reikia garbinti ne vien malda, bet ir geraširdiškumu.

Matydamas, kaip svečiai bandė užimti pirmesnes vietas prie stalo, Jėzus pastebėjo, jog nėra išmintinga sėstis į pirmasias vietas, nes tai gali sudaryti šeimnininkui nemalonumo. Juk šeimnininkui priklauso skirstyti bei nurodyti vietas prie stalo. Nė vienas neturėtų laikyti savęs vertesniu už kitus, nes Dievo akivaizdoje pirmieji gali būti paskutiniai, ir priešingai.

Šeimnininkas greičiausiai pakvietė Jėzų turėdamas tam tikrų išskaičiavimų, todėl Mokytojas jam priminė, jog tikras vaišingumas bei svetingumas turėtų būti nesurištas su kokiais nors išskaičiavimais. Kviesti ir vaišinti svečius, iš kurių ko nors tikimasi, nėra nei kilnu, nei nuopelninga pas Dievą, kadangi atsiimama užmokestis iš žmonių.

* * *

Jėzaus duoti pamokymai anose vaišėse aktualūs ir mums.

1. **Vaišės**, jų rengimas, jose dalyvavimas, — juk tai aktuali tema! Kristaus dalyvavimas vaišėse užtikrina, kad svečiavimasis nėra priešinga gyvenimo apraiška Evangelijos dvasiai. Svarbu tačiau paisyti, kokių tikslų vaišės

ruošiamos ir kokia intencija jose dalyvaujama. Jei ren-
giama iš žemiškų išskaičiavimų, nėra pagal Dievo valią
ir neatneša dvasiniai vertingų laimėjimų. Bet jei vaišin-
gumas plaukia iš tikros krikščioniškos meilės, jis yra dva-
siniai nuopelningas. Tikrai, kur vaišinama ir vaišinamasi
iš tikros meilės, ten yra Dievas ir jo palaima. Argi Kris-
tus nėra pasakęs: „Kur du ar trys yra susirinkę mano var-
du, ten jų tarpe aš esu” (Mt 18,20).

Be pagrindo yra priekaištai, esą krikščionybė žada tik
dangišką džiaugsmą, o žemės gyvenime reikalauja tik
atsižadėjimo, tik aukos. Tiesa, Kristus kalbėjo apie
dangiškas vaišes, apie dangišką džiaugsmą, bet jis jokių
būdų nepaneigė nei žemiško džiaugsmo. Pats dalyvaudavo
vaišėse, ir savuosius užtikrino, jog jie turės ir žemėje
džiaugsmo: tikro, pilno ir pastovaus (Jo 15,11). Šv. Paulius
gi ragino džiaugtis, bet priminė, jog reikia džiaugtis
Viešpatyje (Pilyp 4,4). Ir Kristus leidžia džiaugtis, bet
reikalauja, kad mūsų džiaugsmu jis galėtų dalintis, nes tik
tada mūsų džiaugsmas yra tikras ir pilnas; yra neapvilian-
tis ir pastovus.

2. **Šventadienis.** Dievas nuo pasaulio sukūrimo skyrė
šešias dienas rūpintis žemiškais reikalais, o septintą pa-
šventė ir rezervavo sau (Prad 2,3; Iz 16,23; Kun 20,11), bū-
tent, fiziniam žmonių poilsiui ir maldai, t.y. santykių
palaikymui su savim — Kūrėju. Kitaip tariant, pagal Die-
vo valią žmogus šešias dienas turėtų skirti kūno reikalams,
o septintą sielai, siekiant užsitikrinti amžiną gyvenimą
Dievo vaikų šeimoje danguje.

Žydai šventė ir švenčia subatą, o krikščionys sekma-
dienį, kurį vadiname Viešpaties diena (lot. dominica), nes
joje Kristus prisikėlė iš numirusiųjų ir įvykdė atpirkimą.
Žydų Rašto mokytojai subatos šventimo įsakymą klaidin-
gai aiškino: statė per didelius, sunkiai įvykdomus reikala-
vimus (Mk 2,27). Kristus pataisė rabinų mokymą. Jis

nurodė, jog įsakymas nedraudžia atlikti subatoje kai kuriuos būtinus veiksmus, ypač kas liečia artimo meilės patarnavimus. Mat, Dievas gali būti garbinamas ne vien malda bei išoriniu kultu, bet ir gailestingumo darbais. Kristus priminė ir patvirtino — sau pritaikė — pranašo žodžius: „Noriu gailestingumo, o ne aukos” (Oz 6,7; Nt 9,13).

Sekmadienį turime skirti Dievui ir sielai. Privalome kelti savo sielas į Dievą ir prašyti, kad jis mus laimintų, saugotų nuo pikto, stiprintų gerame, įgalintų būti vertais Viešpaties vaikais ir dangaus paveldėtojais.

3. Nuolankumas. Jėzus ragino nesiekti pirmųjų vietų, o verčiau puoselėti nusižeminimą. Mat, puikybė yra didelė kliūtis išganymui. Savęs aukštinimas neišvengiamai veda į neklusnumą Dievui ir nesiskaitymą su artimu. Todėl yra netvarkos ir nesantaikos veiksnys, o taip pat nuodėmės priežastis. Su pagrindu tad Jėzus išpėjo ir pabrėžė, kad Dievo akyse pirmieji gali būti paskutiniai, ir priešingai, nes Dievas vertina ne pagal išorę, o „tiria širdis” (Rm 8,27). Privalu taigi paisyti ne žmonių nuomonės, ne pasaulio atsinešimo, o Dievo įvertinimo. Turėtume net vengti žmonių įvertinimo, nes, gaudami žemišką įvertinimą, rizikuojame prarasti atpildą danguje. Kristaus išpėjimas bei įsakymas yra aiškus: „Žiūrėkite, kad savo teisingumo nedarytumėte žmonių akivaizdoje, siekdami būti jų matomi, kitaip neturėsite atlyginimo pas savo Tėvą, kuris yra danguje... O slaptoje matas tavo Tėvas tau atlygins” (Mt 6,1.4).

* * *

Jėzus kalbėjo apie vaišes danguje. Į jas Viešpats kviečia visus. Bet įeiti tegali tik tie, kurie turi tinkamą rūbą, būtent, kurie yra pasipuošę gerais darbais, turtingi šventu

gyvenimu (Mt 22,12). Štai kodėl bent vieną dieną savaitėje turime skirti sielai, siekiant ją praturtinti dorybėmis, šventumu.

Tikrą pilnutinį džiaugsmą Viešpats mums parengė danguje, nors nedraudžia džiaugtis ir žemėje. Bet žemėje privalome džiaugtis taip, kad jame galėtų dalyvauti Viešpats, t.y. taip, kad mūsų džiaugsmas būtų tyras, kilnus: būtų įvadas į aną džiaugsmą, kurį mums Dievas yra paruošęs danguje.

MARIJOS DANGUN PAĖMIMO ŠVENTĖ

Šv. Petro aikštė Romoje pilnutėlė žmonių. Jie čia susirinko iš visų kraštų. Susirinko dalyvauti iškilmėse Marijos Dangun Paėmimo paskelbimo tikėjimo dogma. Iškilmės buvo ilgos, bet išpūdingos. Popiežius Pijus XII paskelbė *urbi et orbi* — Miestui ir Pasauliui, kad privalu tikėti, jog Kristaus Motina buvo paimta į dangų su kūnu. Visais laikais šitai buvo tikima ir mokoma, bet nebuvo oficialiai Bažnyčios pripažinta ir paskelbta kaip tikėjimo tiesa, kurios negalima neigti; dėl kurios negalima nei abejoti.

I

Bažnyčios Tėvai kalba apie Dievo Motinos užmigimą, o ne mirtį (J. Damascenus, *Hom. In Dormitionem Mariae*: PG 96,747). Jonas Damascenas, remdamasis senesniais šaltiniais, pasakoja, kad apaštalai, susirinkę po palaidojimo, atvėrę Marijos kapą, bet kūno karste nerado, o rado vien gausybę gėlių (G. Roschini, *La vita di Maria*, Roma 1945, 358).

Jėzus norėjo, kad jo dieviškoji Motina kurį laiką pasiliktų su apaštalais: būtų jiems globėja, patarėja ir žinių teikėja. Apaštalų Darbų knygoje skaitome, kad, Išganytojui išžengus į dangų, Marija buvo drauge su

apaštalais, kol nužengė šv. Dvasia Sekminių dieną (ApD 1,14).

Prieš mirdamas Kristus nuo kryžiaus pavedė savo švenčiausiąją Motiną mylimiausiojo mokinio apaštalo Jono globai (Jo 19,25). Taip kad Jonas ją tuojau paėmė į savo globą. Pradžioje tikriausiai kurį laiką gyveno Jeruzalėje. Vėliau persikėlė į Efezą. Krikščioniškas padavimas liudija, kad Marija bus gyvenusi Jeruzalėje ir Efeze. Kur ji bus užmigusi Viešpatyje, nėra tikra. Greičiausiai Efeze. Pagaliau nėra svarbu žinoti, kur Dievo Motina atsiskyrė su šiuo pasauliu. Marija juk visa savo būtimi nebuvo tampriai susirišusi su šiuo pasauliu. Visų pirma ji priklausė Dievui ir dangui, ir su kūnu buvo paimta į amžinybę, taip kad net mirtingų jos palaikų neliko žemėje.

Nėra abejonės, kad apaštalai iš Marijos gavo žinių apie Jėzaus gimimą, jo vaikystę bei slaptą gyvenimą Nazarete. Žinome, kad evangelistas Lukas kurį laiką buvojo Efeze. Čia tikriausiai sutiko Dievo Motiną ir iš jos sužinojo, ką paskiau smulkiai aprašė savo evangelijos pirmuose dviejuose skyriuose apie Išganytojo gimimą ir vaikystę. Ne be pagrindo evangelistas pakartotinai primena, kad Marija visus tuos dalykus buvo įsidėjusi ir giliai laikė savo širdyje (Lk 2,19.51).

Kai Marija atliko jai skirtą išganymo vyksme dalį, dieviškasis jos Sūnus pasiėmė ją pas save į dangų, kad džiaugtusi pilnutiniu dangiškos laimės džiaugsmu su kūnu ir siela.

II

Kodėl Marija nemirė? Kodėl jos kūniška prigimtis nebuvo paliesta sunaikinimo? Kodėl ji buvo su kūnu paimta į dangų? Atsakymą į šiuos klausimus duoda dieviškas Apreiškimas ir ypač pats jos dieviško Sūnaus pavyzdys.

1. Dievas sukūrė žmogų nemirtingą. Bet nemirtingumo dovaną suteikė sąlyginiai. Dievas reikalavo iš pirmųjų tėvų klusnumo, ir įspėjo, jog jei nepaklausys ir nusizengs, nustos nemirtingumo (Prad 2,17). Deja, pirmieji tėvai nepaklausė, įvykdė nuodėmę, ir per nuodėmę mirtis atėjo į pasaulį. „Todėl, — rašo šv. Paulius, — kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, ir mirtis taip prasiskverbė į visus žmones, nes visi nusidėjo” (Rom 5,12). „Mirties geluonis yra nuodėmė” (1Kor 15,56). Bet Dievo Motina, kaip tikime, nebuvo nuodėmės paliesta. Ji gimė, būdama apsaugota nuo gimtosios nuodėmės. Ji yra Nekaltai Pradėtoji. Ji nepapildė net ir jokios asmeninės nuodėmės, nes angelas ją sveikino ir į ją kreipėsi, apreišdamas Kristaus gimimą, kaip į malonės pilnąją. Ten gi, kur yra malonės pilnybė, negali būti jokios nuodėmės (Lk 1,28). Būdama taigi Nekaltoji ir Malonės Pilnoji, neturėjo būti paliesta mirties, kadangi mirtis liečia tik nuodėmės paliestuosius.

2. Kristus mirė ant kryžiaus, bet mirtis jo nepalietė fiziniu sunaikinimu, nes trečioje dienoje prisikėlė ir prisikėlė jau su negendančiu, su garbingu kūnu. Mat, ten, kur yra Dievas, ką jis paliečia, visa yra šventa, visa yra sudievinata, visa yra amžina. Senam Testamente šventa buvo Sandoros Šėtra, nes ji ženklino Dievo realų ten buvimą (Kun 10,7). Tuo labiau privalu tikėti, kad šventa ir sudievinata tapo Marija su kūnu ir siela, kadangi savo iščiose pradėjo ir nešiojo Dievo Sūnų ir tapo jo Motina. Jėzus prisikėlė iš numirusiųjų su iš Marijos gautu, bet jau sudievinu ir nemariu kūnu. Štai kodėl ir Marija, būdama siela ir kūnu tampriausiai sujungta su savo dievišku Sūnumi, turėjo būti apsaugota nuo fizinio sunaikinimo per mirtį, nes jos kūnas, kai ji tapo Dievo Sūnaus Motina, tapo sudievinatas, todėl nemirtingas.

Eucharistinėje kalboje Jėzus užtikrino, kad jo šven-

čiausias kūnas ir kraujas, kurį priimame Eucharistijoje, yra amžinos gyvybės versmė, ir laiduoja kūnų prisikėlimą paskutiniąją dieną. „Ta yra Tėvo valia, — sakė Išganytojas, — kad kiekvienas, kuris mato Sūnų ir tiki į jį, turėtų amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutiniąją dieną... kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (6,40.54). Vadinasi, amžinoji gyvybė ir kūnų prisikėlimas yra laiduojamas per mūsų dvasinį ir fizinį susijungimą su Kristumi Eucharistijoje. Šis susijungimas su Eucharistijos Kristumi mūsų žmogystę suriša su jo dievyste ir taip laiduoja amžiną gyvenimą su siela ir kūnu, kuris bus prikeltas amžių pabaigoje. Mūsų kūnai taigi bus prikelti tik amžių pabaigoje, bet Marijai ši privilegija buvo betarpiškai suteikta, kadangi jos ryšys su Jėzumi buvo tobulas ir pilnas dvasine ir fizine prasme.

IV

Ką mums sako, ko mus moko tikėjimo tiesa apie Marijos Dangun Paėmimą? Sako, jog turime Kristaus ir mūsų Motiną danguje. Jis mus kviečia ir mūsų laukia danguje. Ji galinga savo užtarimu pas Dievą. Prašykime jos užtarimo, kad pasiektume dangų ir ten laukiančią laimę, kurią Viešpats yra paruošęs tiems, kurie jį myli.

Imperatorius Konstancijus buvo vedęs krikščionę žmoną — šv. Eleną. Vykstant imperijoje krikščionių persekiojimui, negalėjo prisipažinti, jog yra vedęs krikščionę. Iš jų moterystės gimė sūnus, būsimas imperatorius, Konstantinas. Jis augo nežinodamas, kas yra jo motina. Tačiau prieš mirtį imperatorius Konstancijus jautė pareigą pasakyti sūnui, kas yra ir kur randasi jo motina.

Kai Konstantinas vėliau, atžygiavęs iš Germanijos su kariuomene, laimėjo kovą prieš Maksencijų ir iškilmingai

ižgyiavo į Romą, iš bedžiūgaujančios minios išėjo priešais naują imperatorių viena moteris ir nusilenkdama iki žemės jį pasveikino. Konstantinas sustabdė žirgą ir paklausė, kas yra ši moteris, ir ko ji norinti. Jam buvo atsakyta, jog tai jo motina. Tada imperatorius nušoko nuo žirgo, pakėlė savo motiną, ją apkabino ir tarė: „Motina neturi lenktis prieš savo sūnų!“ Čia pat jis paklausė, ko ji norinti, kad jis jai suteiktų. Pasinaudodama proga šv. Elena paprašė, jog ji turinti vienintelį norą ir vienintelį prašymą, kad jis suteiktų krikščionims laisvę. Imperatorius savo pažadą tęsė, ir 313 metais paskelbtu dekretu suteikė krikščionims civilines Romos imperijos teises, o tuo pačiu pilną laisvę išpažinti tikėjimą į Kristų.

Šis istorinis įvykis tam tikra prasme galima imti kaip simbolis pavaizduoti santykiams dangiškios Motinos su jos dieviškuoju Sūnumi. Jėzus neabejotinai išklauso Marijos prašymų suteikti malonių mums žemės vaikams. Marijos užtarimas taigi yra galingas. Todėl pravartu jos užtarimo prašyti, kai esame reikalingi dangaus palaimos.

* * *

Štai žmogiškos laimės nelygstamas vaizdas. Motina vilioja prie savęs sunkiai ant kojų bestovintį savo vaikutį, kad žengtų pirmuosius žingsnius. Ji tiesia į jį savo rankas ir taria: „Šen, mažyti, ateik pas savo mamytę!“ Kas aprašys anos motinos akyse spindintį ir širdyje virpantį džiaugsmą?!

Vaizduojusi, kad panašiai į mus žvelgia iš dangaus mūsų visų Motina Marija. Ji tiesia į mus savo rankas ir kviečia prie savęs: „Šen. Ateik pas mane, savo Motiną. Ateik pas mane, nes čia gera būti!“

DVIDEŠIMT TREČIAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Kas neatsižada visko, ką turi,
negali būti mano mokinys”

Lk 14,25-33

I

Jėzus artėjo prie Jeruzalės paskutinėms savo žemiško gyvenimo Velykų šventėms. Jį sekė gausus būrys žmonių. Daugelis ėjo prie jo žingeidumo sumetimais. Kiti vylėsi, kad jis pasiskelbs politiniu vadu ir išlaisvins tautą iš romėnų priespaudos. Buvo ir tokių, kurie tikėjo jį esant Dievo atsiųstą, kaip pranašą, o gal net ir Mesiją. Bet tik nedaug kas tikėjo jį esant Dievo Sūnų, kuris nuo amžių buvo pas Tėvą ir, laiko pilnybei sukakus, priėmė žmogaus prigimtį, kad savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atpirktų žmoniją. Jėzus žinojo minios nuotaikas ir lūkesčius. Jis žinojo, kad Rašto žinovai, fariziejai ir sinedristai laukė iš jo ženklų ir stebuklų, politinio išlaisvinimo ir pirmųjų vietų mesijaninėje karalystėje. Kitaip tariant, jis žinojo, kad jie tikėjosi iš jo daug gauti, bet nebuvo nusiteikę dėl jo aukotis.

Šitai žinodamas, Jėzus prabilo į susirinkusiuosius ir išpėjo, jog jie neturi iš jo laukti kokių nors žemiškų pri-

vilegijų, nei gėrybių. Priešingai, kas nori jį sekti, turi atsisžadėti žemiškų gėrių, ir jį bei ištikimybę jam virš visko statyti: net virš švenčiausių žmogiškų jausmų, kuriuos turima tėvams, broliams, artimiesiems; o, jei reikalas būtų, kiekvienas turėtų būti pasirengęs paaukoti dėl jo net savo gyvybę. Statydamas tokį reikalavimą Jėzus netiesioginiai duoda suprasti, jog esąs Dievo Sūnus. Nes tik Dievas gali reikalauti tokios aukos. Atsimintina yra, kad aukščiausias įsakymas Įstatyme yra: „Mylėsi Viešpatį savo Dievą iš visos širdies, ir visa savo siela, ir visa savo jėga, ir visu savo protu” (Lk 10,27).

Priminęs, kokie yra jo reikalavimai, Jėzus logiškai kviečia apsispręsti, gerai apsigalvoti, kas ryžtasi jį sekti. Reikalavimai yra nelygstamai sunkūs, todėl reikia gerai pamąstyti, ar pajėgs ištesėti. Šiuo išpėjimu, panaudojant du palyginimus, Jėzus siekė duoti dar kitą pamokymą, būtent, pasiryžus sekti jį, nepasitikėti vien savo žmogiškomis jėgomis, o siekti antgamtinės pagalbos, kurią jis yra pasirengęs duoti. Jis juk yra it vynmedis, o mes šakelės jame. Iš jo tad gauname dangiškos gyvybės syvus. Reikia tik būti intimioje vienybėje su juo, kad būtume užtikrinti pagalba iš dangaus kiekviename mūsų gyvenimo patiriamame sunkume.

Baigdamas Jėzus dar išpėja dėl tragiškų pasėkų, jei kas, kartą sekęs, atkristų nuo jo. Savo sekėjus dieviškasis Mokytojas lygina druskai. Jei druska nustoja sūdomos galios, ji lieka nepataisomai sugedus, ir nieko kito nelieka, kaip tik išmesti į atmatas. Panašiai yra ir su atkritėliais krikščionimis. Jei kas atkrinta nuo tikėjimo, jis nusikalsta prieš Šv. Dvasią, nes paniekina gautas išganymo malones, todėl neišvengiamai tampa atsakingas prieš Dievą, nustoja teisės vadintis Dievo sūnumi ir paveldėti dangaus karalystę.

Esame it ana minia, kuri sekė Kristų. Atsigręžęs Išganytojas prabyla ir į mus. Ką jis mums sako? Tikriausiai jis kreipiasi ir į mus tais pačiais žodžiais, kuriais įspėjo anuomet žydus. Jis įspėja mus ir primena, kad yra gyvojo Dievo Sūnus ir mūsų Viešpats. Todėl pagrįstai reikalauja, kad jį virš visko statytume, dėl jo visa, net gyvybę, aukotume, jei to kartais pareikalautų ištikimybė jam. Jis kviečia apsisvarstyti ir klausti save: ar esame tikrieji ar tik tariamieji krikščionys? Taipgi įspėja mus nepasitikėti vien savo jėgomis, o kreiptis į jį ir jo globai pasivesti, siekiant žemės gyvenime sėkmės, o amžinybėje atlyginimo danguje. Ir dar pabrėžia, jog eventuali neištikimybė, atkritimas yra nuodėmė prieš Šv. Dvasią, kuri nebus atleista (Mt 12,21).

1. Klausime savęs: koks yra mūsų tikėjimas į Jėzų? Ar jis yra tikras? Ar jis yra pilnas? Tai aktualūs klausimai. Yra žmonių, kurie į Jėzų žiūri kaip į žmonijos genijų. Jie prileidžia, kad jo mokslas yra kilnus, kad jo pasiaukojimas yra heroiškas, bet jie jame mato tik prakilnų žmogų, o ne Dievą. Daugiau yra tų, kurie pripažįsta Kristaus dievišką pasiuntinybę, bet jie bevelija jame ieškoti to, kas žmogiška, o ne dieviška. Jie bevelija į jį žiūrėti kaip į brolių, draugą, o ne Viešpatį. Kitaip tariant, jie tiki į Kristų, bet jų tikėjimas nėra pilnas, yra iškreiptas. Jie prisistato sau Kristų tokį, kokį norėtų matyti; kokis žemės žmogui yra primtinesnis, o ne kokiu jis apsireiškė; kokį Evangelija liudija. Šitai Jėzus pramatė, todėl liepė saugotis klaidingų pranašų. Jis sakė: „Saugokitės klaidingų pranašų... Aną dieną daugelis man sakys: — Viešpatie, Viešpatie, argi ne tavo vardu mes pranašavome? Ar ne tavo vardu išvarinėjome velnius? Ar ne tavo vardu darė daug stebuklų? — Ir tada aš jiems pareikšiu: — Niekada jūsų nepažinau. Atsto-

kite nuo manęs, jūs piktadariai!” (Mt 7,15.22s).

2. Antras klausimas, kurį turime sau statyti, yra: ar mūsų tikėjimas į Kristų tiek gilus, ir meilė jam tiek tobula, kad jį virš visko statytume, dėl jo visko pajėgtume atsižadėti? Jis to iš mūsų laukia. Deja, nevisada sulaukia. Jis laukia, kad mūsų meilė jam būtų tiek tobula, jog viršytų net ir didžiausią žmogišką meilę, kuri yra tarp tėvų ir vaikų. Šiandien daugelis šiuos Kristaus reikalavimus laiko nepriimtinais. Atsižadėti visko dėl Kristaus: užsidaryti vienuolyne, vykti į misijas, gyventi skaistybės gyvenimu laikoma paikybe. Šiems atsakymą duoda šv. Paulius. Jis rašo: „Deja, juslinis žmogus nepriima to, kas ateina iš Dievo Dvasios. Jis tai laiko kvailyste ir nepajėgia suprasti, kad tuos dalykus reikia vertinti dvasia,... Jei kas jūsų tarpe tariasi esąs išmintingas, tepasidaro paikas, kad būtų išmintingas, nes šio pasaulio išmintis Dievo akyse yra kvailystė” (1Kor 2,14; 3,18s). Nereikia paisyti tad pasaulio dvasios, o privalu priiimti visokią auką dėl Kristaus. Kai pasaulis mus laiko paikais, Dievo akyse esame išmintingi. O Dievo juk virš visko reikia paisyti ir klausyti, kaip tai pabrėžė apaštalai Petras ir Jonas žydų vyresniesiems (ApD 4,19).

Jėzus laukia iš mūsų tokios meilės ir tokios ištikimybės, kad būtume pasirengę, jei reikalas būtų, net ir savo gyvybę paaukoti dėl jo. Šią Kristaus valią noriai priėmė ir savo gyvybes paaukojo tūkstančiai kankinių nuo pirmųjų amžių iki mūsų dienų. Ir jų aukos nebuvo ir nėra veltui. Jie gavo garbės vainiką danguje, o jų kraujo bei gyvybės auka laimėjo dangaus palaimą Bažnyčiai ir sieloms. Šv. Tertulijonas turėjo pagrindą sakyti: „Kankinių kraujas — krikščionių laimėjimas!” Nūdien tačiau nemaža atsiranda, net teologų tarpe, kurie kitaip galvoja. Hans Kueng, buvęs Teologijos profesorius Tuebingene, neseniai kalbėdamas Milane pareiškė, jog neturėtume vien dangu-

je laukti atlyginimo, bet daryti visa, kad ir žemės gyvenime išvengtume aukų.

Tiek daug nūdien kalbama ir rašoma apie žmogaus teises: reikalaujame jų užtikrinimo ir įvykdymo, bet tuo pačiu metu vengiama prisiminti ir priminti, kad yra ir Dievo-Kūrėjo teisės ir reikalavimai, kurie mus įpareigoja. Yra tačiau ir gražių pavyzdžių, — ypač mes lietuviai galime didžiuotis, nes ir mūsų dienose turime eiles kankinių dėl tikėjimo bei ištikimybės Kristui. Buvo ir yra tikinčiųjų, kurie su šypsniu veide ir su džiaugsmu širdyje priima ir pakelia fizines ir dvasines kančias, nes yra tikri, kad tokia yra Dievo valia. Šv. Tėvas Jonas Paulius II viena proga prisipažino, jog, kai buvo išrinktas popiežiumi, su drebančia širdimi priėmė Kristaus Vietininko pareigų našta, galvodamas apie invalidus, mirtinai sergančiuosius, skausmais prislėgtuosius, kurie vis dėlto nesijaučia nelaimingi ir nerūgoja Dievui, taigi ir jis turi priimti popiežystės auką, kurios iš jo reikalauja Dievas. (Žiūr. Andre Frossard, Dialogo con Giovanni Paulo II, Milano 1983, 28).

3. Trečias klausimas: kokie mes esame krikščionys? Tikri ar tik vardo? Ar sekame Kristų iš tikros meilės, ar iš kokio nors išskaičiavimo, o gal vien tik kad esame pakrikštyti? Ar nesame iš tų, kurių, kaip jau šv. Paulius apgailestavo, dievas yra jų pilvas; ir jų pasididžiavimas yra tame, kuo reikia gėdytis? (Pilyp 3,19). Jei gi esame nuoširdūs, bet silpni, atsiremkiye ne į save, bet su nuolankumu atsigręžkiye į Išganytoją, kad jis sustiprintų ir įgalintų mus ištikimai jį sekti.

* * *

Apsisvarstę ir pažinę savo atsinešimą į Kristų, dėkoykime Dievui, jei nesame it sūrumo nustojusi druska; atsiprašykime, jei nebuvo me tobulai šviečianti Evangelijos

šviesa. Melskime dangaus pagalbos, kad pajėgtume viso
atsižadėti dėl Kristaus ir galėtume kartoti su šv. Pauliu-
mi: „Iš tikrųjų, aš visa laikau nuostoliu, lyginant su mano
Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinimo didybe. Dėl jo ryžausi
visko netekti ir visa laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau
Kristų” (Pilyp 3,8). Laimėdami gi Kristų, mes nieko ne-
prarandam žemėje ir viską laimime danguje.

MARIJOS GIMIMO ŠVENTĖ

Rugsėjo 8 d.

Rugsėjo 8 dieną lietuviai švenčia dvigubą šventę. Kaip tikintieji mini Dievo Motinos gimimo šventę. Kaip lietuviai prisimena Vytautą Didįjį, kuris 1430 rugsėjo 8 d. turėjo būti vainikuojamas Lietuvos karaliaus vainiku. Du istoriniai įvykiai, tolimi laiku ir reikšme, turi betgi tam tikrą dvasinį — simbolinį ryšį. Mat, Marijos gimimas buvo aušra brėkstančio išganymo, kurį Dievas buvo beįvykdas per iš Nekaltosios Mergelės gimstantį viengimį Sūnų, pasaulio Išganytoją. O Vytauto karūnavimas turėjo ženklinti Lietuvos pripažinimą krikščioniška valstybe ir jos įjungimą į kitų Vakarų Europos krikščioniškų tautų šeimą.

I

Pasaulio žmonės paprastai mini gimimo dieną. Gimti žemės gyvenimui, tiesa, yra džiaugsmas; bet iš kitos pusės reiškia prisiimti sunkią žemiško gyvenimo dalį; kai tuo tarpu mirti reiškia pereiti į amžinybę, grįžti pas Dievą, įeiti į dangaus laimę. Štai kodėl krikščionys daugiau yra linkę prisiminti mirties dieną. Ir Bažnyčia savo liturgijoje beveik išimtinai mini šventųjų mirties, o ne gimimo dieną. Išimtį sudaro Kristaus ir Marijos gimimo minėjimas. Nes Išganytojo ir jo švenčiausios Motinos gimimas buvo kitoks,

negu visų kitų. Kristus buvo pradėtas iš Šv. Dvasios ir gimė iš vyro nepaliestos ir mergele pasiliekančios Motinos. Marija gi gimė taip pat specialiu Dievo veikimu, nes atėjo į šį pasaulį, būdama nepaliesta gimtosios nuodėmės. Marija užtekėjo it išganymo aušra nuodėmingoje žemėje. O Kristus, amžinasis Dievo Žodis, viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus, prisiėmė žmogaus prigimtį, kad nuodėmingą žmogų atpirktų ir gražintų Dievui bei dangui. Jėzui ir Marijai taigi žemiškas gimimas nebuvo ištrėmimas, o siuntimas pakeisti vargingą žemės žmogaus dalį, įgalinant jį tapti Dievo vaiku ir dangiškos tėvonystės paveldėtoju. Ši tad yra priežastis, kodėl Bažnyčia švenčia Jėzaus ir Marijos kaip mirties, taip ir gimimo dienas bei šventes.

II

Apie Marijos gimimą tikslų žinių, deja, neturime. Spėjama, kad evangelistas Lukas paduoda Marijos genealogiją (Lk 3,32-38). Bet tai tik spėjimas, o ne istorinis tikrumas. Savo žemiška kilme Marija greičiausiai jungė savyje dvi Izrealio gimines: karališką Judo-Dovido ir kunigišką Levio. Marija turėjo būti kilusi iš Dovido giminės, nes šv. Paulius teigia, kad Kristus kūnu buvo kilęs iš Dovido (Rom 1,3). Bet savo kūniška prigimtimi Jėzus buvo kilęs tik iš Marijos. Todėl ne tik Juozapas, bet ir Marija turėjo būti iš Dovido palikuonių. Iš kitos tačiau pusės žinome, kad Marija buvo Elžbietos giminaitė, kuri buvo iš Aarono, t.y. Levio giminės dukrų (Lk 1,5). Vadinasi, ir Marija turėjo kraujo ryšį su Levio gimine.

Senas padavimas teigia, kad Marijos tėvai bus buvę Joakimas ir Ona. Pagal šį padavimą Joakimas ir Ona buvę švento gyvenimo šeima. Neturėjo tačiau vaikų. Pas žydus tai buvo nepalaimos ženklas. Abu ilgai meldė Viešpatį, kad galėtų susilaukti įpėdinio. Dievas pagaliau išklausęs jų

maldą. Jie susilaukė dukters, kuriai davė vardą Marija, ir kuri vėliau tapo Dievo Sūnaus Motina.

Kada ir kur gimė Marija? Ir čia neturime tikrų žinių. Krikščioniškas padavimas mini keturias vietas, kur Marija turėjusi gimti: Nazaretą, Seforis, Betliejų ir Jeruzalę. Daugiausia apytikri nuomonė atrodo ta, kuri teigia, kad Marija bus gimusi Jeruzalėje. Archeologai spėja, kad Marijos tėvai bus gyvenę ir Marija bus gimusi ten, kur nūdien yra Šv. Onos bažnyčia, būtent, prie stebuklingo tvenkinio, žinomo vardais Betsaeta, Betsaida ir Betesda (Jo 5,1).

Apie Marijos gimimo laiką gyvai buvo kalbama ir rašoma 19 šimtmečio pabaigoje. Vienuolis Pranciškus iš Fossonbrone 1882 metais davė pradžią judėjimui, kuris reikalavo, kad 1885 rugsėjo 8 d. būtų švenčiama 19 šimtų metų sukaktis nuo Dievo Motinos gimimo. Mat, remiantis kai kuriais, nors istoriniai nevisai tikrais, šaltiniais imta teigti, esą Marija bus gimusi 738 metais nuo Romos įkūrimo. Kadangi Jėzus bus gimęs 753/4 metais nuo Romos įkūrimo, tai Marija turėjo būti 15/16 metų, kai tapo Jėzaus Motina, o tuo pačiu 1885 metai turėjo būti skaitomi jubiliejiniai Marijos metai, švenčiant 19 šimtų metų sukaktį nuo jos gimimo. Kad Marija galėjo tapti motina, būdama 15 metų yra visai galima, nes Palestinoje tokio amžiaus mergaitės ir nūdien yra laikomos subrendusiomis moterystei.

Pasakojama, kad Marija tėvų, dar prieš gimstant, buvusi paaukota Dievui. Todėl vos trejų metų buvusi atiduota šventyklon, kad ten išaugtų ir tarnautų drauge su kitomis skaistybę užlaikančiomis jaunuolėmis (vaidilutėmis) religinėse apeigose šventykloje.

III

Marijos gimimą švenčiame džiaugsme. O Vytauto neįvykusį vainikavimą karaliaus vainiku prisimename, tie-

sa, su pasididžiavimu, bet taip pat su liūdesiu.

Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad Vytautas, kaip asmuo ir kaip valdovas buvo rastas vertas krikščioniško karaliaus vainiko. Tuo labiau, kad šis pripažinimas lietė ne vien Vytauto asmenį, bet ir visą Lietuvą, kuri tuo pačiu buvo pripažinta būti verta krikščioniškų tautų šeimoje kaip lygi su kitomis krikščioniškos Europos tautomis.

Iš kitos tačiau pusės su giliu liūdesiu prisimename, kad dėl įvairių politinių intrygų popiežiaus Martyno V suteikta Vytautui karaliaus karūna, nežiūrint visų Romos imperijos imperatoriaus pastangų, negalėjo būti atgabenta į Vilnių, kur 1430 metais rugsėjo 8 d. turėjo įvykti vainikavimo iškilmės. Iškilmės buvo atidėtos į rugsėjo 29 dieną. Buvo nekantriai laukiama, kada imperatoriaus pasiuntiniai atvyks ir atveš karališką popiežiaus siunčiamą vainiką. Deja, jie buvo priversti laukti Vokietijoje, nes lenkų pareigūnai nepraleido jų per savo teritoriją. Vytautas šį lenkų politikų bei didikų priešingumą skaudžiai išgyveno. Į Vilnių tuo tarpu atskubėjo pats karalius Jogaila. Jis stengėsi guosti Vytautą, užtikrindamas, jog asmeniškai nėra priešingas matyti savo prakilnų pusbrolių vainikuotą Lietuvos karaliumi. Jogaila greičiausiai buvo nuoširdus savo atsinešime į Vytautą. Juoba, kad tikėjosi, jog vienas iš jo sūnų galėsias paveldėti Lietuvos sostą po Vytauto mirties, nes jis neturėjo sūnaus, galimo sosto įpėdinio.

Vytauto sveikata buvo pakirsta. Jam bevykstant su Jogaila į Trakus, nukrito nuo žirgo, susižeidė ir po kelių dienų mirė. Tai buvo 1430 metų spalio 27 dieną. Taip neišsipildė lietuvių viltys matyti Vytautą Didįjį vainikuotą Lietuvos karaliumi. Vis dėl to, nors ir nevainikuotas, Vytautas yra laikytinas karaliumi, nes tokiu buvo paskirtas ir pripažintas Kristaus Vietininko popiežiaus Martyno V. (Plg. Z. Ivinskis, Lietuvos istorija, 1978, 376ss).

Lietuvoje yra daug Marijos šventovių, daug Dievo Motinos garbei skirtų altorių. Ir paskutinių laikų sunkumuose bei priespaudoje lietuviai pagalbos ieškojo ir ieško, rado ir randa pas Mariją, per jos galingą užtarimą pas Dievą. Kai žmonės neretai apvilia, tai Dievo Motina visiems skuba į pagalbą, kurie tik į ją kreipiasi, jos užtarimo prašo. Teisingai šv. Bernardas tvirtina, sakydamas: „Nuo amžių negirdėta, kad kas su pasitikėjimu kreiptųsi į Mariją ir liktų neišklausytas”.

Kreipkimės tad su giliu tikėjimu ir karšta meile į mūsų dangiškąją Motiną, prašydami jos užtarimo sau ir mūsų brangiai Lietuvai. Kreipkimės Maironio žodžiais:

*Per amžius, Motina, stebuklingai
Globojai mūsų tėvus ir gynei.
Būk ir jų vaikams maloninga.
Dangaus pagalbą siųsk tėvynei.
Taip daug gali pas Visagali, —
Užtark vargingą mūsų šalį.*

DVIDEŠIMT KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Šitas priima nusidėjėlius ir su jais vaišinas!”

Lk 15,1-32

I

Rašto mokytojai klaidingai aiškino Mozės Įstatymą, kuriuo buvo reikalaujama nepalaikyti santykių su pagonimis. Šio buvo reikalaujama, kadangi santykiavimas su pagonimis sudarė pavojų prarasti tikėjimo grynumą ir papročių šventumą. Bet Rašto mokytojai ėmė reikalauti ne tik vengti pagonių, o kvietė juos niekinti, jų neapkęsti. Be to, pagonims jie prilygino taipgi ir žydus, laikomus nusidėjėliais, reikalaudami ir su šiais nepalaikyti santykių. Štai kodėl fariziejai priekaištavo Jėzui, kai matė jį buvant ir vaišinantis su muitininkais ar kitais, kuriuos laikė nusidėjėliais. Jie murmėjo ir sakė: „Šitas priima nusidėjėlius ir vaišinas su jais!”

Reaguodamas į šiuos priekaištus, Jėzus priminė, jog reikia būti gailestingiems, nes pats Dievas yra gailestingas ir daro visa, kad klystančius grąžintų į tiesos kelią; ir atgailojančius neatstumia, o priima su meile ir džiaugsmu.

Šį savo atsakymą į fariziejų priekaištus Jėzus nusako trimis panašybėmis: apie Gerą Ganytoją, moters, ieškančios pamesto pinigų, ir Sūnaus Palaidūno.

1. Gerasis Ganytojas, pastebėjęs, kad viena avis yra dingusi, palikęs kitas devyniasdešimt, eina ieškoti paklydusios. Ją atradęs, ima ant pečių, grąžina į avidę ir džiaugiasi. Prie pasakytos panašybės Jėzus priduria pastabą: „Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atgailojančio nusidėjėlio, negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kurie nėra reikalingi atgailos“. Pastebėtina, kad Jėzus pats save pristatė kaip Gerąjį Ganytoją (Jo 10,1-16). Iš čia darosi suprantama, kodėl jis eina pas nusidėjėlius. Jis eina, kad juos grąžintų į tiesos kelią, nes to nori dangiškasis Tėvas, kuris „nenori nusidėjėlio prazuvimo, bet kad taisytųsi ir gyventų“ (Ez 18,23;2Petr 3,9).

2. Dievo gailestingumą ir siekimą neprarasti nė vieno nusidėjėlio Jėzus pavaizduoja antra panašybe apie moterį, kuri ieško pamestos drachmos, nors turi kitas devynias. Suradusi, susikviečia drauges ir su jomis dalinasi savo džiaugsmu, kad atrado pamestą pinigą. Ir čia dieviškasis Mokytojas priduria: „Taip, sakau jums, yra džiaugsmo pas Dievo angelus dėl vieno nusidėjėlio darančio atgailą“.

3. Trečia panašybe apie Sūnų Palaidūną Jėzus nurodo, jog Dievas yra gerasis Tėvas, kuris dalinasi visakuo su ištikimaisiais savo vaikais, bet neatstumia, o su džiaugsmu priima ir nusidėjėlius, kai jie grįžta prie jo su atgaila.

II

Evangelijos skaitinys duoda daug gilių minčių svarstymui ir pasimokymui. Būtų perilga visa tai svarstyti. Atkreipsime dėmesį tik į pagrindinę temą, būtent, į santykių palaikymą su vadinamais nusidėjėliais ar skirtingų pažiūrų žmonėmis.

Gyvename dialogų laikus. Vatikano II Susirinkimas paskatino Bažnyčią daugiau atsigręžti į pasaulį, į žmogų, siekiant kalbėtis su visais, kad būtų galima Evangelijos

šviesą nunešti į visur ir apšviesti galimai visus. Pradėta pokalbiai su kitų konfesijų krikščionimis, o net ir su nekrikščioniškomis religinėmis Bendrijomis. Bandoma kalbėtis net ir su tikėjimo priešais. Deja, rezultatai pokalbių iki šioliai nėra daug žadantys. Pastebima net neigiamų apraiškų: tikėjimo silpnėjimas, moralės smukimas, nuvertinimas to, kas yra šventa. Visa tai tikriausiai todėl, kad pokalbiuose pernelyg atsigręžta į žmogų, o ne visų pirma į Dievą; kad virš visko statoma žmogaus respektavimas, o ne teigiama bei ginama tiesa.

Jėzus bendravo su nusidėjėliais ne paprasto bičiuliavimosi tikslu, o siekdamas apaštalauti. Ėjo pas nusidėjėlius, kad juos kviestų prie atgailos, kad jiems rodytų kelią į išganymą. Šiuo dieviškasis Mokytojas paliko pavyzdį, kaip reikėtų dialogauti. Deja, daugeliu atvejų dabar vykstant dialogavimas nėra pilnai atitinkas Kristaus pavyzdį.

Belgijos kardinolas Leonas Suenens, kalbėdamas vienuolėms apie Bažnyčios uždavinius dabarties pasaulyje, pastebėjo, jog kai kurie teigia, esą pirminis apaštališkos veiklos siekimas turėtų būti žmogus, jo žemiško gyvenimo gerbūvis, o tik paskui krikščioniškų idealų įgyvendinimas. Jis tačiau manęs, kad žemiškus ir dvasinius žmogaus siekius reikėtų vykdyti drauge.

Kard. L. Suenens sako, jog reikia lygiai rūpintis žemiškais ir dvasiniais reikalais. Bet Jėzus, siųsdamas mokinius apaštalauti, įsakė nepasiimti jokių atsargų, užtikrindamas, jog išlaikymu turės pasirūpinti tie, kuriems jie tarnaus. O jei kur jų nepriimtų, iš ten turi išeiti ir išeidami nusikratyti nuo kurpių net ir dulkes, ženklan, kad su šiais žmonėmis jie nieko bendra neturi (Mt 10,14s).

Dialogaujant privalu atsiminti, kad Kristus įspėjo ir kvietė būti ne tik kukliais ir atvirais, bet taip pat gudriais ir apdairiais, nes išganymo kelyje sutinkama ne vien priešių, bet ir neprietių. „Štai aš siunčiu jus, — sakė Išga-

nytojas apaštalams, — kaip avis tarp vilkų. Būkit gudrūs, kaip žalciai, ir neklastingi it balandžiai” (Mt 10,16).

Kristaus karalystė nėra iš šio pasaulio, — todėl tie, kurie yra pašaukti būti Kristaus Mistinio Kūno nariai ir statytojai, neturėtų rūpintis pasaulio reikalais, o pasišvęsti sielų išganymui ir dangaus karalystės įgyvendinimui žemėje. Juk medžiaginiai reikalai yra nelyginamai mažesnės reikšmės, negu dvasiniai rūpesčiai. Medžiaginis vargas nėra pati didžioji žmogaus nelaimė. Žymiai pavojingesnis yra dvasinis skurdas. O jo yra tiek daug, ir į jį taip maža kreipiama dėmesio. Nūdienis pasaulis, nors ir turi vargstančių ir stokojančių net kasdienės duonos, bet visų labiausiai kenčia dėl stokos dvasinių vertybių; tiesos, meilės, krikščioniško pasiaukojimo. Jėzui pagailo minios ne tiek, kad ji buvo pavargusi ir išalkusi, kiek, kad ją regėjo dvasiniai pasimetusią, it būtų kaimenė be piemens (Mt 9,36). Dieviškasis Mokytojas verkė žvelgdamas į Jeruzalę, ne tiek kad žinojo jos sunaikinimą, kiek, kad Izraelis nepažino jo — savo Išganytojo, kuris išganyką nešė ir dvasios ramybę laidavo (Lk 19,41ss,13,34).

Dialogautojai taipgi turėtų atsiminti Kristaus įspėjimą: „Neduokite to, kas šventa, šunims ir savo perlų nemeskite ties kiaulėmis, kad kartais jų kojomis nesutryptų ir, atsigrežusios, jūsų nesudraskytų” (Mt 7,6). Atsimintina taip pat ir šv. Pauliaus įspėjimas: „Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi yra bendro tarp teisumo ir nuodėmės? Arba kas yra bendro tarp tamsos ir šviesos? Kaip gi galima gretinti Kristų ir Beliarą; arba tikintį su netikinčiu? (2Kor 6,14s).

* * *

Garsus Jungtinių Amerikos Valstybių sportininkas, beisbolo žvaigždė, Maureen Wills, pokalbyje su žurnalis-

tais pareiškė: „Neatmenu kada buvau laimingas! Bet dėl to pats esu kaltas!“ Šitai pasakė žmogus, kuris praktiškai buvo pasiekęs visko, ko tik žemės žmogus galėtų trokšti: turtą, garbės, patogaus gyvenimo. Visa tai jis turėjo, bet nesijautė laimingas. Turtai, garbė, patogumai nedavė jam to, ko tikrumoje žemė žmogui negali duoti, būtent, vidinės ramybės, dvasinių polėkių, jėgos šypsotis kenčiant, mokėti mylėti esant nemylimam.

Kiek yra žmonių, kurie, nors ir nepasisako, bet išgyvena tą patį, dėl ko skundėsi Maureen Wills. Dvasiniai kenčiančių yra tikrai daugiau, negu tų, kurie randasi medžiaginiuose nepritekliuose. Šiuos tad reikia pirmoje eilėje gelbėti, nes tai teikia džiaugsmo ne vien žemei, bet ir dangui.

DVIDEŠIMT PENKTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Darykite sau prietelių iš suktybės pinigų”

Lk 16,1-13

I

Jėzus tarp kitų pamokymų viena proga teikėsi nurodyti, kaip reikia elgtis žemės gyvenime, kad galėtume užsitikrinti dangaus paveldėjimą. Kalbėjo panašybe apie apsukrų užvaizdą, kuris pasinaudojo žemiškomis gėrybėmis, kad laimėtų sau prietelių, tikėdamasis gauti iš jų paramą, kai bus atleistas iš pareigų.

Kiekvienas mūsų žemės gyvenime esame turimų gėrybių ne savininkai, o tik užvaizdos. Nes visa, ką turime, tikrumoje esame gavę iš Dievo. Dievas gi visa mums duoda, kad, išmintingai naudodamiesi žemiškomis gėrybėmis, užsitikrintume amžinąjį gyvenimą danguje. Taigi žemiškos gėrybės turi būti naudojamos ir vertinamos ne kaip tikslas savyje, o kaip priemonė dangiškoms vertybėms laimėti. Kitaip tariant, žemiškas gėrybes turėtume naudoti sekdami ano Evangelijos užvaizdo pavyzdžiu, būdami gudrūs ir apdairūs ir siekdami daryti gera, kad, kai Dievas pašauks amžinybėn, neatsirastume ten su tuščiomis rankomis.

Jėzus tačiau įspėjo, primindamas, kad pasaulio žmonės dažnai yra gudresni ir apsukresni siekiant žemiškų lobių, negu tie, kurie rūpinasi laimėti dvasinių vertybių.

Jėzus dar pabrėžė, jog, jei yra girtina būti apsukriam, siekiant užsitikrinti žemišką ateitį, tai nereiškia, kad būtų girtina neteisingas žemiškų turtų naudojimas ar perdėtas rūpinimasis žemiška ateitimi. Juk tikrumoje žemiškos vertybės ir pats žemės gyvenimas, lyginant su amžinu gyvenimu, yra tik menkystė. Štai kodėl kiekvienas visą savo apsukrumą turėtų rodyti ne žemiškų, o dangiškų vertybių siekime. Bet tai gali pasiekti tik, jei stengsies būti apsukrus ir teisingas žemiškų reikalų tvarkyme. Dievas nesuteiks dangaus turtų tam, kuris nebus sąžiningas ir ištikimas žemės gyvenimo eigoje. Žemės gyvenime esame tik užvaizdai, o danguje būsim savininkai, nes paveldėsime Dievo vaikų tėvonystę (Ef 1,5). Kristus todėl išpėjo ir ragino būti sąžiningais žemės gėrybių naudojime, kitaip nebūsime rasti verti paveldėti dangišką tėvonystę.

Ir dar, atkreipęs dėmesį, kad yra dvejetainės vertybės: dangiškos ir žemiškos, Jėzus liepė rinktis tarp šių dviejų: Dievą arba pasaulį, dangų arba žemę. Nes abiejų siekti ir laikytis nėra galima.

II

Šios yra evangelijos skaitinio pagrindinės mintys. Pravartu kai kurias jų atidžiau pasvarstyti, kad pilniau suprastume ir praktiškam gyvenime pasisavintume.

1. „Ir pagyrė šeiminingas suktųjį prievaizdą“. — Ši pastaba nėra lengvai suprantama. Nejaugi būtų galima užgirti suktumą? Čia tačiau užgiriama ne suktumas, o gudrumas. Jėzus rekomenduoja gudrumą, bet drauge išpėja, kad pasaulio žmonės žemiškų reikalų tvarkyme pasirodo gudresni už Dievo bei Bažnyčios vaikus. Istorija Kristaus išpėjimą patvirtina gausiais pavyzdžiais. Visada buvo ir yra piktadarių, kurie savo uolumu ir apsukrumu pralenkia geruosius. Argi įvairūs Dievo priešai savo idėjų platinime

nepasirodo daugeliu atvejų uolesni, negu tikintieji savo tikėjimo išpažinime? Argi palaidumo platintojai savo veikloje neviršija dažnai tų, kurie gina papročių šventumą! Argi negirdime priekaištingų pastabų: „Blogiesiems daugiau sekasi! Jie daugiau laimi!”

Pastaba, jog pasaulio vaikai rodosi gudresni už šviesos sūnus, Jėzus siekė paskatinti savuosius prie didesnio apskrumo bei gudrumo. Gudrumas gi ir apskrumas yra reikalingas ne vien laimėjimams pasiekti, bet ir pralaimėjimams išvengti, o taip pat nuo apgaulės apsisaugoti. Siųsdamas mokinius apaštalausti, Jėzus įspėjo, pabrėždamas, kad jų laukia dideli sunkumai bei bandymai, todėl liepė būti apdairiems. „Štai aš siunčiu jus, — sakė dieviškasis Mokytojas, — it avis tarp vilkų... Saugokitės žmonių, nes jie paduos jus teisti susirinkimuose” (Mt 10,16s). „Būkite tad gudrūs, kaip žalčiai, ir neklastingi, it balandžiai” (Mt 10,16). Privalo tad būti tiesūs, atviri, nuoširdūs, bet drauge apdairūs, apsukrūs, gudrūs. Apdairumas ir gudrumas įgalina apsisaugoti nuo klastų bei gresiančių pavojų, o tiesumas ir nuoširdumas padeda lengvai nugalėti sutinkamas kliūtis ir pasiekti laimėjimų.

Ypatingai mūsų dienose, kai Bažnyčia po Vatikano II ryžosi plačiau atsiverti į pasaulį, yra reikalingas budrumas ir sumanumas. Bažnyčia plačiau atvėrė savo duris į pasaulį, kad į jo tamsybės neštą Evangelijos šviesą, ir jo dvasines bei moralines negalias gaivintų išganymo malonėmis. Bet va, pasaulis, kuris yra pikto įtakoje, savo ruožtu pro atvirus Bažnyčios langus veržiasi į jos vidų su blogio dūmais ir dulkėmis, kad slopintų tikėjimo šviesą ir liudytų išganymo vyksmą, statant prieš nekaltumą palaidumą ir prieš šventumą nuodėmingas viliones. Šio viso akivaizdoje labiau negu kada privalu prisiminti Išganytojo įspėjimą: „Būkite gudrūs, kaip žalčiai!” Privalome būti gudrūs dangiškų vertybių užvaizdai. Dievo turtų nevalia

švaistyti, kur nereikia; nevalia jų barstyti šen ir ten, bet verčiau panaudoti visą išmintį ir uolumą, kad išganymo lobį išsaugotume ir dar padidintume naujai laimėtomis gėrybėmis. Juk Kristus yra aiškiai pasakęs: „Neduokite to, kas šventa šunims, ir savo perlų nemėtykite ties kiaulėmis...” (Mt 7,6).

2. „Darykite sau prietelių suktybės pinigų, kad, kai jis išsibaigs, būtumėte priimti į amžinąsias padangtes”. — Kaip dvasines, taip ir medžiagines gėrybes privalome naudoti išmintingai ir gudriai, kad užsipelnytume nenykstančių lobių danguje bei amžiną atlyginimą pas Dievą. Žemiškos gėrybės yra Dievo duotos. Todėl neleistina jas niekinti ar atmesti, bet verčiau jomis naudotis kaip priemone, siekiant dangiškų vertybių. Visa, kas yra gera ir naudinga žemėje, yra mums, bet mes priklausome Dievui. Teisingai pabrėžia šv. Paulius, sakydamas; „Visa yra jūsų: Paulius ar Apolas, Petras ar pasaulis, gyvenimas ar mirtis, dabartiniai ar būsimieji dalykai. Taip, visa yra jūsų, o jūs Kristus, Kristus gi Dievo” (1 Kor 3,22).

3. „Duok apyskaitą iš savo prievaizdavimo!” — Kiekvienas išgirsime šiuos Viešpaties žodžius, kai peržengsime amžinybės slenkstį. Turėsime duoti apyskaitą iš savo gyvenimo. Turėsime atsakyti, kaip panaudojome Dievo mums duotas bei patikėtas dvasines ir medžiagines gėrybes. Šitai visada turime atsiminti ir rūpintis laimėti ne žemiškų turtų, o verčiau siekti visomis išgalėmis lobių danguje, kad amžinybės slenkstyje galėtume sakyti Viešpačiui: „Dieve, davei man talentų, štai aš versdamasis jais laimėjau kita tiek!” (Mt 25,25). O išgirsime iš dangiškojo Tėvo pakvietimo žodžius: „Gera, ištikimasis tarne, kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš pastatysiu tave ant didelių. Įeik į savo Viešpaties džiaugsmą!” (Mt 25,28).

4. „Negalite tarnauti Dievui ir mamonai”. — Buvo, yra ir bus žmonių, kurie nori sėdėti ant dviejų kėdžių: kurie

norėtų laikytis Dievo, bet drauge naudotis ir pasaulio malonumais bei atsiduoti žemiškoms gėrybėms. Kristus įspėjo, jog tai yra neįmanoma. Nes, jei sekame žemiškas viliynes, neišvengiamai atsitoliname nuo Dievo; jei visa siela atsigrežiame į žemę, tuo pačiu nusigrežiame nuo dangaus. Reikia tad rinktis arba Dievą, arba pasaulį: abiem negalima tarnauti. Kristaus žodžiai pasakyti gundytojui yra įsakymas ir mums: „Viešpatį Dievą tegarbinsi ir jam vienam tarnausi“ (Mt 4,10). Pasaulis yra sutvertas, kad mums tarnautų, o ne kad mes jam vergautume (Prad 1,28). Garsusis anglų rašytojas Chesterton, savo knygoje „Father Brown — Kunigas Brown“ į kunigo Brown lūpas deda sekančius gilios išminties žodžius: „Dievo sukurtas pasaulis yra gražus. Juo galima grožėtis ir žavėtis, bet niekad nereikia prieš jį sukaupti. Klauptis reikia tik prieš Dievą. Tik jis yra mūsų Viešpats“.

* * *

Palaimintojo Colombiere biografijoje skaitome tokį atsitikimą. Po jo mirties viena Vizičių Kongregacijos vienuolė, artima mirusiojo pažįstama, turėjusi regėjimą. — Išvydo velionį. Jis meldėsi ir sakė: „O koks didis, teisingas ir šventas yra Dievas! Jis visa teisingai vertina: nubaudžia arba atlygina“. Tai išgirdusi, vienuolė klausė: „Ar Dievas jums suteikė gailestingumą?“ Atsakė: „O taip, Viešpats man yra gailestingas, kadangi aš buvau gailestingas vargšams“ (G. Colombo, Pensieri sui Vangeli, 508).

Atsiminkime, — Dievas visa teisingai vertina: teisiuosius atlygina, o nusidėjėlius pasiunčia į pikto karalystę, kuriam žemės gyvenime jie tarnavo, kad atsiimtų teisingą bausmę.

DVIDEŠIMT ŠEŠTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Turi Mozę ir pranašus — jų teklauso”
Lk 16,10-31

I

Panašybe apie apsukrų užvaizdą Jėzus davė pamokymą, kaip reikia naudotis žemiškomis gėrybėmis, kad laimėtume amžinųjų vertybių danguje. Panašybe gi apie turtuolį ir elgetą Lozorių duodama pamokymas, kaip neturi būti naudojamos žemiškais lobiais, kad nerizikuotume amžinybėje būti atmesti ir pasmerkti amžinoms kančioms pragare.

Evangelijos turtuolis lėbavo, gyveno pertekliuje, kai prie jo rūmų durų gulėjo vargšas elgeta, kuris buvo ne tik išalkęs, bet ir ligonis: tikrai vertas pasigailėjimo. Bet turtuolis nesiteikė atkreipti dėmesio į jį. Šunys, atbėgęs, laižė jo žaizdas, o turtuolis, it beširdis, nesiteikė jam kokią nors pagalbą suteikti: leisti pasimaitinti nors trupiniais nukritusiais nuo stalo, įsakyti tarnams aprišti pūliuojančios jo kūno žaizdas. Mirė vienas ir antras. Amžinybėje likimas pasikeitė. Lozorius buvo paimtas į šventųjų laimingą gyvenimą danguje, o turtuolis atsidūrė pasmerktųjų kančiose. Žydai tikėjo į pomirtinį gyvenimą ir į skirtingą dalį teisiųjų

ir neteisiųjų. Tikėjo, kad teisieji yra paimami į išganytųjų laimę drauge su patriarchais, o neteisieji yra pasiunčiami į pasmerktųjų kančias.

Šia panašybe Jėzus visų pirma pabrėžė Dievo teisingumą. Ištikimuosius Viešpats atlygina laime, o neištikimuosius palieka atskirtus nuo savęs ir tuo pačiu pasmerktus amžinoms kančioms. Antroje vietoje panašybe Jėzus nurodo, kad amžinybėje tarp dangaus ir pragaro yra kiaušymė, kuri yra neperžengiama: nei iš dangaus gali kas nusileisti į pragarą, nei iš pragaro gali kas pakilti į dangų; kitaip tariant, atskyrimas yra amžinas. Ir dar trečia mintis, kuri plaukia iš panašybės, kad Dievas respektuoja savo nustatytą tvarką išganymo vyksme. Nesiteikia todėl, nebent tik labai išimtinais atvejais, rodyti savo antgamtinę intervenciją. Kai turtuolis, atsidūręs pragaro kančiose, prašė pagalbos sau ir savo broliams, jam buvo atsakyta — ne. Prašant gi antgamtinio ženklų broliams, kad taisytųsi, atsakyta: „Turi Mozę ir pranašus, — jų teklauso!“ Kitaip tariant, yra duotas Apreiškimas. Jo reikia laikytis, ir jis yra pilnai pakankamas, kad pasiektume išganyimą. Iš čia pamoka, kad nereikia ieškoti nei laukti stebuklų, o privалу tikėti, ką Dievas apreiškė ir ką ir kaip Bažnyčia moko. To pilnai pakanka išganymui pasiekti. Jei gi kas netiki Apreiškimui, atsisako priimti Bažnyčios mokymą, to neįtikina nei stebuklai. Tai visi žinome iš gyvenimo patirties.

II

Panašybė apie lėbaujantį turtuolį ir kenčiantį Lozorių stato prieš mus amžinybę ir dvigubą realybę joje, būtent, dangų ir pragarą. Kokią amžinybę mes pasieksime? Kas mūs laukia: dangus ar pragaras? Tai priklauso nuo mūsų, nuo mūsų gyvenimo bei elgesio žemėje. Dievas įgalino mus duotu Apreiškimu ir teikiamomis dangiškėmis malonėmis

pasiekti dangų, bet jį pasiekti turime mes laisvu savo apsisprendimu. Esame juk laisvi rinktis dangų ar pragarą; laikytis Dievo ar vergauti piktajam. Negalima tikėtis ir laukti, kad Dievas stebuklais gelbėtų bei vestų į išganyką.

Pravartu yra atidžiau žvelgti į amžinybės realybę: ją pažinti, dėl jos apsispręsti.

1. D a n g u s. — Ar yra dangus? Koks jis yra? Tai dažnai girdimi klausimai. Kartą pas Arso kleboną šv. Joną Vianney atėjo vienas iš parapijiečių ir klausė: „Kunige, ar tikrai tiki, kad yra amžinasis gyvenimas? Ar tikrai yra dangus?“ — „O taip, — atsakė šventasis, — esu daugiau negu tikras. Esu tikras, kaip saulė, kuri dabar leidžiasi, ir rytoj vėl patekės. Esu dar tikresnis, negu tai. Nes ar gali būti, kad po sekmadienio neišauš rytas; kad po žiemos neateis pavasaris. Juk kartą ateis žemiško gyvenimo pabaiga. O Kristaus žodžiai išsipildys. Jie išsipildys iki mažiausio taško. Jis gi yra pasakęs: — Aš esu gyvenimas ir prisiėlimas. Kas tiki į mane, nors būtų ir miręs, gyvens... ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną“ (Jon 10,25), (Cit. G. Colombo, *Pensieri sui Vangeli*, 28). O ir Kristaus pasakytąjį panašybę apie turtuolį ir Lozorių teigia, kad yra amžinasis gyvenimas; kad yra dangus ir pragaras.

Dievas sutvėrė žmogų į save panašų, turintį žemišką, bet ir dievišką prigimtį. Į žemišką kūną įkvėpė dvasinę sielą. Siela gi yra it dieviškos saulės mažas spindulėlis: ji išeina iš Dievo ir turi grįžti į Dievą. Dievas pašaukė žmogų būti su juo dangiškame gyvenime. Čia jis paruošė nelygtamą laimę ir kviečia visus ją dalintis. Šv. Jono Apreiškimų knygoje skaitome: „Dvasia ir Sužadėtinė sako: — Ateiki! Ir kas girdi, tesako: — Ateik. Kas trokšta, teateinie. kas nori, teima gyvybės vandens už dyką“ (Ap 22,17).

Kas yra dangus? Lengviau yra atsakyti, kas nėra dan-

gus, negu kas jis yra. Dangus yra vieta, kaip rašo Apreiškimų knygos autorius, „kur nėra mirties, nei liūdesio, nei aimanos, nei sielvarto“ (Ap 21,4). Dangus yra „Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvena pas juos, ir jie bus jam jo tauta, ir jis pats bus su jais“ (Ap 21,3). Dangus yra vieta, „kur gera būti“. Apaštalas Petras, išvydęs Jėzų dieviškoje garbėje ant Taboro kalno, netvėrė iš džiaugsmo ir sušuko: „Viešpatie, gera mums čia būti!“ (Mt 17,4). Tuo labiau gera yra būti danguje, kur Dievas pastoviai yra regimas; kur jis — mylintis Tėvas — pagirdo kiekvieną gyvuoju vandeniui (Ap 21,6). Dangus yra realybė, kur yra tik gėris, tik grožis, tik garbė, tik laimė, kokios mes nei nujausti, nei įsivaizduoti nepajėgiame. Šv. Jonas regėjime išvydęs dangišką Jeruzalę, rašo: „Jos švytėjimas tarsi brangakmenio, tarsi jaspio akmens, tviskančio it krikštolas... Miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė... Tenai nebus nakties, ir į jį bus sugabenti tautų lobiai ir brangenybės“ (Ap 21,11.23.26). O šv. Paulius, kuriam buvo leista regėjime išvysti trečiąjį dangų, teigia: „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, nei kas į žmogaus širdį neįėjo, Dievas paruošė tiems, kurie jį myli“ (1Kor 2,9). Dangus yra realybė, kur Dievas savo begaline meile pripildo visus.

Dangus yra mums, bet mes jį privalome laimėti, kovdami gyvenimo kovą prieš pikta. Dangu paveldės tik tie, kurie kovą prieš pikta laimės. Kad būtume priimti į dangaus džiaugsmą, reikia turėti dangiškoms vaisėms deramą rūbą, t.y. būti nesutepti, būti šventi, nes danguje visa yra šventa. Šv. Jonas įspėja, kad į dangišką Jeruzalę neįeis, „kas yra sutepta, kas daro nuobodą, bet tik tie, kurie yra įrašyti Avinėlio knygoje“. t.y. kurie „yra nuplauti ir pašventinti Avinėlio krauju“ (Ap 22,17). Primintina, taip pat, kad danguje kiekvienas bus atlygintas pagal savo darbus bei pasiektus nuopelnus (Ap 20,12ss; Rom 16,27).

2. P r a g a r a s. — Neretai girdima sakant: „Pragaro nėra! — Tai kunigų išmislas bauginti žmonėms!” Tai teigiama, ne kad kas nors būtų tikras, bet kad norima save įtikinti, jog nereikės atsakyti amžinybėje už savo nedorą gyvenimą. Pragaro buvimą liudija Šv. Raštas — Senas ir Naujas Testamentas. Pas pranašą Izaiją skaitome: „Kirminas, kuris tave ėda, nesiliaus niekada. Ugnis, kuri tave degina, neužges per amžius” (Iz 66,24). Pranašas gi Danielius rašo: „Visi kelsis, vieni skirti amžinam gyvenimui, kiti — pasmerkimui” (Dan 12,2). Jėzus savo ruožtu priminė ir pakartotinai pabrėžė, jog bus tų, kurie bus išmesti į tamsybes, kur bus verksmo ir dantų griežimo (Mt 8,12-44; 24,51; 25,30). Paskutinę gi dieną Kristus — Teisėjas tars pasmerktiesiems: „Eikite šalin nuo manęs, jūs prakeiktieji, į amžiną ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams” (Mt 25,41).

Pragaras taigi, norim ar nenorim, yra ir jame yra pasmerktųjų.

1. Yra, kurie bando teigti, esą pragaro buvimas prieštarautų Dievo gerumui ir net jo teisingumui. Taip tačiau nėra.

Pragaro buvimas neprieštarauja Dievo gerumui, nes ne Dievas, o žmogus pats save pasmerkia; ne Dievas atstumia, o nusidėjėlis laisva savo valia atsiskiria ir atsitolina nuo Dievo. Dievas nori visus išganyti, bet žmogus turi norėti ir leistis būti išganomas. Kai žmogus gyvena be Dievo ir tokiame stovyje miršta, neišvengiamai lieka atsiskyres nuo Dievo, o tuo pačiu ir nuo dangaus. Taip jis atsiduria pas tą, kuriam žemės gyvenime vergavo, būtent, pas velnią pragare. Kadangi amžinybėje negalima pasikeisti, tai su koku nusiteikimu žmogus įeina į amžinybę, tokiame stovyje ir pasilieka amžinai.

Argi nėra žmonių, kurie miršta nusigręžę nuo Dievo? Argi nėra žmonių, kurie miršta keikdami Dievą? Juk yra

ir tokių, kurie miršta žinodami, jog eina į pragarą.

Prieš daugel metų Lietuvoje mirė vienas ex-kunigas (Duryš-Durickis). Vienas jo draugas — kunigas — bandė jį raginti susitaikinti su Dievu. Bet atsakymas buvo sukrečiantis: „Su velniu gyvenau, su velniu ir mirsiu!“ O va ir antras gyvenimo faktas. — Prieš kelioliką metų Romoje nusizudė iš Anglijos atvykęs jaunuolis. Viešbutyje ant stalo jis paliko keletą atsisveikinimo laiškų su siuntėjo adresu: „Pragaras“. Netrūksta ir tokių, kurie mirties akivaizdoje, būdami pilnoje sąmonėje, pareiškia: „Aš žinau, kad manęs laukia pragaras. Bet man tai nesvarbu!“ Argi tokie galėtų būti išganyti? Argi šiųjų atsiradimas pragare prieštarautų Dievo gerumui? Aišku, kad ne. Pagaliau yra net ir tokių, kurie sąmoningai seka velnią ir net jį garbina. Juk pastaruoju laiku vis daugiau ir daugiau atsiranda, kurie viešai praktikuoja savos rūšies velnio kultą. Kur šieji atsiras, kai pereis į amžinybę? Aišku, pas tą, kurį garbino.

2. Pragarą buvimas neprieštarauja Dievo teisingumui. Juk Dievas iš vienos pusės įspėja dėl pragarą buvimo ir pavojaus ten patekti, iš kitos gi pusės kiekvienam suteikia malonių, kad galėtų pasiekti bei užsitikrinti dangų. Šv. Paulius aiškiai teigia, kad Viešpats neleidžia velniui mus gundyti virš mūsų jėgų jam priešintis, bet padaro, jog esame pajėgūs piktas viliones nugalėti (1Kor 10,13). Taip kad, jei nupuolame, visada esame kalti ir atsakingi. O kai prasižengiame, turime prisiimti neigiamas nuodėmės pasekas. To reikalauja teisingumas. Ir čia baudžia ne Dievas, o mes patys baudžiame save. Kadangi nusikaltimas prieš Dievą, po to, kai Viešpats padarė visa, kad mus išgelbėtų, yra begalinis. Todėl ir bausmė turi būti begalinė, jei pasilieiname nusikaltime.

3. Pragaras yra bausmės vieta — realybė. Ten viešpatuoja neapykanta, tik neapykanta; ten šėlsta piktumas ir slegia beviltiškumas. Neapykanta liepsnoja ir degina; be-

viltiškumas kankina ir žadina piktumą.

Pragarą ne Dievas, o velnias sukūrė. Raktai į pragarą taigi yra ne Dievo, o velnio rankose. Kas laikosi Dievo ir atmeta velnią, tas pragarą neturi bijoti, tas į jį nepateks.

* * *

Pragaras yra baisus, — jo turime išvengti. Dangus yra gražus, jį turime pasiekti, nežiūrint kiek tai kainuotų.

Pasakojama, kad Anglijos karalius Henrikas VIII vieną ramų vakarą vaikščiojęs su savo nuodėmingo gyvenimo drauge Anna Bolena ant rūmų terasos. Ši žvelgdama į žvaigždėtą dangų sušukusi: „Henrikai, žiūrėk koks gražus yra dangus!” Bet Henrikas atsiliepdamas sakė: „Dangus yra gražus, bet jis ne mums!” Tai baugus prisipažinimas. Gyvenkime taip, kad drąsiai galėtume ilgtis dangaus ir sakyti su mūsų poetu:

*Kaip gi gražus yra
Tolimas dangus!
Kada pašauksi mane ten,
Dievuli brangus?*

DVIDEŠIMT SEPTINTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Esame nenaudingi tarnai, atlikome, ką privalėjome”
Lk 17,5-10

I

Apaštalai ne viską pajėgė pilnai suvokti, ką Jėzus mokė. Neretai prašė Mokytoją paaiškinti, kaip turėtų supras-
ti vieną ar kitą pasakytą mintį (Mt 13,36; 16,11). Stebėjo
Jėzaus daromus stebuklus. Mintijo, kad gal ir jie bus įga-
linti, ką nors panašaus daryti. Bet Mokytojas buvo išpė-
jęs, jog gilus tikėjimas yra būtina sąlyga gauti antgamti-
nių galių (Mt 17,20). Taigi, pasitaikius progai, kreipėsi į
Mokytoją ir prašė, sakydami: „Padidink mums tikėjimą!”
Jie tarėsi turį tikėjimą, bet norėjo turėti didesnę, būtent,
tokią, kad galėtų daryti stebuklus.

Jėzus atsiliepė ir pareiškė, jog tikėjimas, arba jis yra
arba jo nėra. Tik maža kibirkštelė tikro tikėjimo praktiškai
turi pilnutinę galią. Ji įjungia žmogų į Dievą pilnai, o Die-
vas apgaubia jį savo visagalybės šešėliu, įgalindamas kiek-
vieną pakilti virš žmogiškos prigimties ir pasiekti to, kas
žmogiškomis galiomis neįmanoma pasiekti.

Jėzus žinojo, jog apaštalai prašė didesnės tikėjimo
malonės ne vien dėl Dievo garbės ir sielų išganymo, bet

taip pat ambicijos vedami, kad galėtų tuo žmonėms pasirodyti bei iš jų išsiskirti. Pagunda siekti dvasinio pranašumo prieš kitus nebuvo toli nuo apaštalų. Nebe reikalo Jėzus pasakė jiems panašybę apie fariziejų ir muitininką bei jų maldą šventykloje. Fariziejus meldėsi ir sakė: „Dieve, dėkoju tau, kad nesu kaip kiti žmonės: plėšikai, sukčiai, svetimoteriai, arba kaip šitas muitininkas” (Lk 18,11). Kai tuo tarpu muitininkas meldėsi, tardamas: „Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui” (Lk 18,13). Pasakęs panašybę, Jėzus pabrėžė, jog muitininkas, ne fariziejus, grįžo į namus nuteisintas, t.y. išklausytas. Šia panašybe Jėzus įspėjo mokinius, kad nesididžiuotų nei Dievo, nei žmonių akivaizdoje savo darbais ir savo tikėjimu. Tiesa, apaštalams bus suteikta galia daryti stebuklus. Bet jie turi atsiminti, kad tikrasis stebuklų darytojas yra Dievas, o jie tėra tik tarnai, ir tai mažaverčiai. Kiekvienas nuoširdus Kristaus sekėjas, nežiūrint kokias pareigas eitų ir kokius nuopelnus turėtų, privalo nuolankiai prisipažinti, jog yra tik nenaudingas tarnas, atliekas, ką privalo daryti.

II

Evangelijos skaitinys duoda Jėzaus pamokymą apie tikėjimą ir apie nuolankumą. Pažvelkime iš arčiau į šiuos du svarbius pamokymus.

1. „Padidink mums tikėjimą!” — Privalome melsti Viešpatį, kad suteiktų tikėjimo malonę. Dievas ją teikia, ir ji yra neišmatuojama, kaip neišmatuojamas yra Dievas, ir visa kas yra dieviška. Reikia tačiau, kad tikėjimo malonę pilnai priimtume ir tobulai ja gyventume. Šia prasme yra reikalinga melsti Dievą, kad jis pats įgalintų mus pilnai jį priimti ir tobulai jam pasivesti. Visi turėtume prašyti ir kartoti su anuo Evangelijos tėvu: „Viepatie, aš tikiu! Padėk man mano tikėjimo silpnume!” (Mk 9,2).

Tikėjimas nėra žinojimas. Jis nėra išsityjamas, o gaunamas per malonę. Gyvename laikus, kada siekiama visa žinoti, ir nenorima tikėti. Tiesa, pravartu yra tikėjimo tiesas galimai geriau pažinti, bet visada privalu yra prisipažinti, kad savo protu Dievą tegalime pažinti tik tartum per miglas, tik it veidrodžio atspindyje. Šv. Povilas aiškiai teigia: „Dar mes regime lyg veidrodyje, mįslingai, o tuomet regėsime veidu į veidą. Dabar pažįstu tik iš dalies, o tuomet pažinsiu, kaip pats esu pažintas” (1Kor 13,12).

Tikėjimas turi būti tikras, o jo tikrumą laiduoja Bažnyčia. Jai Kristus patikėjo dieviško Apreiškimo saugojimą ir neklaidingą jo aiškinimą. Kristus išpėjo saugotis klaidingų mokytojų (Mt 7,15). Mat, buvo ir yra pasaulio tariamų išminčių, kurie dedasi esą Kristaus sekėjai ir jo Evangelijos skelbėjai. Bet jų skelbiama Evangelija tikrumoje nėra Kristaus Evangelija, o jų pačių išmislas; ir jų išpažįstamas Kristus nėra Apreiškimo nusakytas, o jų pačių išivaizduotas bei sukurtas Kristus. Jie pristato Išganytoją, kokį jie nori matyti. Jie skelbia Evangeliją, kokia jiems patinka, o ne kokią Kristus paskelbė ir Bažnyčia moko. Tik Bažnyčia garantuoja tikėjimo tikrumą, todėl jos reikia klausyti, jos mokymą priimti.

Tikėjimas yra malonė. Ją gauname iš Dievo. Bet gautą tikėjimo malonę reikia savyje ugdyti, veiklinti, ja gyventi. Be tikėjimo, teigia šv. Paulius, negalima Dievui patikti (Žyd 11,6). Iš kitos gi pusės, kaip pabrėžia šv. Jokūbas, tikėjimas turi reikštis gyvenimu ir darbais, nes be darbų tikėjimas yra miręs (Jok 2,17). Kai tikėjimas yra Dievo dovana per malonę, tai gyvenimas pagal tikėjimą yra mūsų ištikimybės dovana Dievui.

Koks yra mūsų tikėjimas? Šv. Paulius ragina, sakydamas: „Patikrinkite save, ar laikotės tikėjimo. Ištrinkite save. O gal nesuvokiate, kad Jėzus Kristus yra jumyse?” (2Kor 13,5).

Pasakojama, kad šv. Tiburtijus atvertė į krikščionybę vieną jaunuolį, vardu Torquato. Pradžioje jaunuolis buvo geras. Bet laikui bėgant pradėjo eiskoti pasaulio malonumų, užuot pasišvęsti Dievui ir siekti dangaus. Tada šventasis Tiburtijus, pasikvietęs jį, prabilo ir tarė: „Sūnau, matau, kad tavo tikėjimas yra miręs!“ Bet jaunuolis atsakė: „Ne, mokytojai, aš turiu tikėjimą, ir noriu gyventi jame iki mirties“. Į šitai šv. Tiburtijus atsakė: „Tokių tikinčiųjų, kurie pasaulio malonumus aukščiau stato už dorybes, kurie mieliau eina į teatrus, o ne į bažnyčias, Kristus nežino kur dėti“. Deja, neretai atsitinka, kad kai kurie negyvena, kaip tiki, bet verčiau bando tikėti, kaip gyvena. Aišku, kad tokie amžinybėje iš Kristaus išgirs pasmerkimo žodžius: „Aš jūsų nepažįstu. Eikit šalin, jūs piktadariai“ (Mt 7,23).

2. „Esame nenaudingi tarnai; atlikome, ką privalėjome“. — Šiais žodžiais Jėzus primena, jog išganymo vyksme kiekvienas tikintysis turi savo paskirtį ir savo pareigas: jas privalo ištikimai atlikti, siekiant bendro tikslo, būtent, sielų išganymo viename Mistiniame Kristaus Kūne — Bažnyčioje. Šv. Paulius aiškiai teigia, jog Mistiniame Kristaus Kūne yra skirtingų pašaukimų, skirtingų uždavinių, skirtingų tarnysčių, bet vienas ir tas pats Viešpats, kuris visa veikia visame (1Kor 12,4ss). Todėl, rašo toliau tas pats Apaštalas, „elgdamiesi pagal tiesą, aukime meile visais atžvilgiais tame, kuris yra galva — Kristuje“ (Ef 4,15).

Kaip pasaulinėje santvarkoje yra valdantys ir valdomieji, darbdaviai ir darbininkai, mokytojai ir mokiniai, bet virš visų yra valstybės galva bei valstybės valdžia, kuri derina ir veiklina visą visuomeninę bei valstybinę veiklą, siekiant bendro gėrio; taip ir Bažnyčioje yra įvairių pašaukimų, skirtingų įsipareigojimų, bet virš visų ir visuose yra „Dievas ir visų Tėvas, kuris veikia per visus ir visuose“ (Ef 4,6), kad „padarytų tikinčiuosius tinkamus tarnystės

darbui, Kristaus Kūno ugdymui, kol visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus tobulą pažinimą” (Ef 4,12).

Nė vienas tad Bažnyčios gyvenime ir veikloje neturi didžiuotis nei savo pašaukimu, nei savo darbais, nes visa priklauso nuo Dievo: visa yra Dievo dovana, kaip pašaukimas, taip ir darbai. Kristus juk aiškiai yra pasakęs, kad be jo mes nieko išganingo negalime padaryti (Jo 15,7). O ir šv. Pauliaus išpėjimas yra kategoriškas: „Ką gi turi, ko nebūtum gavęs? O jei esi gavęs, ko gi didžiuojiesi lyg nebūtum gavęs” (1Kor 4,7).

Nėra pagrindo nei teisės skųstis dėl savo pašaukimo ar pareigų Bažnyčioje, nes visa yra Dievo sutvarkyta. Kiekvienas pašaukimas čia yra svarbus, garbingas ir nuopelningas; ir Viešpats kiekvienam atlygina su kaupu (Mt 20,1-8). Ne pagal Kristaus valią ir ne pagal Vatikano II Susirinkimo mintį nūdien keliami balsai, reikalaujant Bažnyčioje privilegijų kunigams ir pasuliečiams, vienuoliams ir vienuolėms. Esame labai reikalingi kunigų prie altorių, sakyklose ir klausyklose, bet esame taipgi reikalingi šventų motinų šeimose, šventų mokytojų mokyklose, šventų tarnautojų įstaigose, šventų darbininkų fabrikuose. Visi yra lygiai reikalingi išganymui ir visi lygiai yra vertingi Dievo akivaizdoje. Atsimintina taip pat, kad, kaip Kristus primygtinai išpėjo, pirmieji Dievo akivaizdoje gali būti paskutinieji, ir paskutinieji — pirmieji (Mk 10,31; Mt 19,30).

Nesiekime taigi to, kam nesame pašaukti. Nemurmėkime, kad esame nesuprasti ir neįvertinti. Verčiau nuolankiai priimkime, ką Dievas mums skyrė, ir nuoširdžiai prisipažinkime, jog esame nenaudingi tarnai ir atliekame tai, ką privalome.

* * *

Kiekvieną rytą melskimės: „Viešpatie, aš tikiu. padaryk, kad mano tikėjimas būtų pilnas ir veiklus!” O vakare baikime dieną sekančia malda: „Atlikau, Dieve, ką turėjau daryti. Jei gerai visa įvykdžiau, ne man, bet tavo vardui tebūnie garbė!” (Ps 113,1).

DVIDEŠIMT AŠTUNTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Argi ne dešimt pasveiko? Kur gi kiti devyni?”

Lk 17,11-18

I

Vykdamas į Jeruzalę, Jėzus keliavo keliu, kuris vingiavo per Gelboės kalnus ir radosi tarp Galilėjos ir Samarijos. Tai buvo daugumoje tyrai, neapgyventa sritis, kur buvo galima sutikti raupsuotųjų. Šieji, kartą susirgę, turėdavo pasišalinti nuo sveikųjų ir gyventi nuošalėje. Jėzui beeinant, dešimt raupsuotųjų iš tolo ėmė šaukti, prašydami būti pagydyti. Matyt, buvo girdėję, kad Jėzus turėjo antgamtinę galią gydyti sergančiuosius, nežiūrint kokia liga besirgtų.

Mokytojas sustojo, pažvelgė į juos su gailesčiu ir užtikrino, jog yra pagydyti, bet liepė eiti pasirodyti kunigams Jeruzalėj, kad šie, kaip Mozės Įstatymas reikalavo, patvirtintų jų pagijimą (Kun 13,2; 14,12).

Vienas iš pagydytųjų, pastebėjęs, jog tikrai yra pasveikęs, nedelsdamas grįžo pas Jėzų, kad jam padėkoto už stebuklingą pagydymą. Tai buvo samaritonas, kurių žydai nekenė ir laikė klaidatikiais. Kiti devyni galvojo tik kaip galima greičiau pasiekti Jeruzalę, kad atliktų apsisvalymo apeigas ir gautų kunigų oficialų pripažinimą, jog

yra pasveikę. Jėzus pareiškė savo nustebimą, kad tik vienas, ir tas samaritonas, pajuto reikalą grįžti ir padėkoti stebukladariui Mokytojui. Pareiškęs savo apgailestavimą, kad kiti devyni nesiteikė jam padėkoti, Jėzus liepė dėkin-gajam samaritonui keltis ir eiti sau, primindamas, jog jo tikėjimas išgelbėjo jį: tikriausiai ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai.

II

Evangelijos skaitinys moko mus: iš vienos pusės prašyti Išganytoją pagalbos mūsų fizinėse ir dvasinėse negaliose; iš kitos pusės primena reikalą padėkoti Dievui už gautas malones.

1. „Nuėję, pasirodykite kunigams”. — Jėzus išklause raupsuotųjų maldavimą: juos pagydė, bet čia pat liepė įvykdyti tai, ko Mozės Įstatymas reikalavo, būtent, prisistatyti šventykloje kunigams, atlikti reikalaujamas apsi-valymo apeigas, kad gautų oficialų pripažinimą bei paliu-dijimą, jog yra pasveikę ir galį grįžti į bendruomeninį gyvenimą. Anais tačiau žodžiais: „Eikite ir prisistatykite kunigams”, — Kristus kreipėsi tikrumoj ne tik į pagydy-tuosius raupsuotuosius, bet ir į visus visų amžių tikinčiuo-sius, kurie yra paliesti nuodėmės raupsu. Į visus nusidė-jėlius Jėzus kreipiasi ir liepia eiti pas kunigus su atgaila, kad jie juos išrištų iš nuodėmių pančių, grąžintų jiems sielos nekaltumą ir įjungtų į Dievo vaikų bendrystę. Mat, kaip Seno Testamento kunigai, atlikus apsi-valymo apeigas, paliudydavo pagijusiųjų raupsuotųjų pasveikimą ir įgalindavo juos grįžti į bendruomeninį gyvenimą, taip Nau-jo Testamento kunigai per atgailos Sakramentą išlaisvina tikinčiuosius iš nuodėmių ir grąžina į Dievo vaikų bendrys-tę.

a) Jėzus suteikė apaštalams ir jų ipėdiniams — vysku-

pams ir kunigams — galią atleisti nuodėmes. Velykų rytą, pasirodęs apaštalams, Jėzus kvėpė į juos ir tarė: „Imkite Šv. Dvasią! Kam tik atleistumėte nuodėmes, jiems yra atleistos; kam gi sulaikytumėte, yra sulaikytos” (Jo 20,23).

b) Kristus įsteigė Atgailos Sakramentą ir nori, kad juo naudotumės, ir kad kunigai uoliai jį teiktų. Popiežius Jonas Paulius II savo specialiame Rašte kunigams 1983 metų Didįjį Ketvirtadienį priminė būtiną reikalą uoliai sėdėti klausyklose, ir primygtinai raginti tikinčiuosius galimai dažniau atlikti išpažintį ir gauti išrišimą. Pats Kristaus Vietininkas kiekvienais metais Didįjį Ketvirtadienį Šv. Petro bazilikoje kurį laiką praleidžia klausykloje, klausydamas išpažinčių.

Vieną vasaros vakarą Prancūzijos karalius Liudvikas Šventasis išėjo pasivaikščioti. Jį lydėjo Šampanijos kunigaikštis. Valdovas staiga paklausė: „Kunigaikšti, kokia jūsų manymu liga yra laikytina pikčiausia?” „Manau, — atsakė kunigaikštis, — jog pati baisiausia liga, kuri gali ištikti žmogų, yra raupsai”. „Jei jums reikėtų rinktis, — klausė toliau karalius, — tarp raupsų ir nuodėmės, ką pasirinktumėte?” „Pasirinkčiau nuodėmę”, — drąsiai atsakė kunigaikštis. Karaliaus veidas apsiniaukė: rodė gilų liūdesį. Kiek patylėjęs, jis tarė: „Tai didelė klaida! Juk nuodėmė yra patys pikčiausi bei pavojingiausi raupsai. Jie naikina sielą ir nesibaigia net su mirtimi. Jie kamuoja amžinai. Kunigaikšti, jei jūs mane mylit, jei esat man tikrai ištikimas, prašau, pakeiskit savo nuomonę”.

Šventasis karalius teisingai sugretino nuodėmę ir raupsus, pabrėždamas, kad nuodėmės yra didesnis blogis už raupsų ligą, nes turi amžinas pasekas. Raupsai naikina kūną ir veda prie fizinės mirties, o nuodėmė naikina sielą ir pasmerkia nelygstamoms kančioms amžinybėje. Juk Kristus aiškiai yra išpėjęs, sakydamas: „Nebijokite tų, kurie užmuša kūną, bet sielos negali paliesti; bijokite

verčiau to, kas sielą ir kūną gali pražudyti pragare” (Mt 10,28). Deja, netrūksta tų, kurie bevelija rinktis nuodėmę, negu atsisakyti žemiškų malonumų ar prisiimti kokią nors reikalaujamą auką. Galima vaizduotis, kad Jėzus, kaip šventasis Liudvikas, tylomis prabyla į kiekvieną nusidėjėlį, tardamas: „Jei dar kiek myli mane, pakeisk savo gyvenimą: atsisakyk nuodėmių ir sek manim kryžiaus keliu, nes tik taip užsitikrinsi išganymą!”.

2. „Neatsirado, kad sugrižęs duotų garbę Dievui, kaip tik šis svetimtautis!” — Šiais žodžiais Jėzus primena visiems, kad privalu ne vien prašyti iš Dievo malonių, bet reikia už jas taipgi padėkoti. Mūsų maldos daugumoje yra prašymo, ir tik retai dėkojimo. Bet Dievas laukia iš mūsų ypač padėkos, nes tuo parodome jam savo nuolankumą ir priklausomumą.

Šv. Paulius pakartotinai kvietė prie padėkos maldos. „Be paliovos, — skaitome laiške Tesalonikiečiams, — melskitės. Už viską dėkokite, nes to nori iš jūsų Dievas Jėzuje Kristuje” (1Tes 3,17). Ir kita proga tas pats apaštalas rašo: „Ką tik darytumėte — žodžiu ar darbu — visa darykite Viešpaties vardu, per jį dėkodami Dievui Tėvui” (Kol 3,17).

Privalu dėkoti Dievui už viską, nes viską iš jo gauname. Juk Kristus priminė ir pabrėžė, kad net nei plaukas nenukrinta mums nuo galvos be dangiškojo Tėvo žinios (Mt 10,30; Lk 12,7; 21,18). Turime dėkoti Dievui už kiekvieną malonę, kurią prašydami gauname, ar kurią Viešpats pats savo valia mums siunčia, žinodamas, ko mums reikia, ir, kas mums naudingiau yra. Reikia dėkoti už viską, ką Dievas siunčia: už malonumus ir nemalonumus; už laimėjimus ir pralaimėjimus; už džiaugsmus ir kančias. Kodėl? Nes daugeliu atvejų sielos išganymui daugiau praverčia skausmai, negu džiaugsmai; pralaimėjimai, negu laimėjimai; ašaros, negu tuščias juokas. Argi Kristus nėra pasakęs Kalno Pamoksle: „Palaiminti liūdintieji, nes bus pa-

guosti... Palaiminti alkstantieji ir trokštantieji, nes bus pasotinti... Palaiminti persekiojamieji dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė... Palaiminti esate, kai jus keiks ir persekios dėl manęs, nes jūsų atpildas yra gausus danguje” (Mt 5,4-11).

* * *

Netrūksta tų, kurie daug ko prašo iš Dievo, bet dažnai užmiršta jam padėkoti. Netrūksta tačiau ir gražių dėkinumo Dievui pavyzdžių.

Žymus rašytojas kun. Segur, gyvenęs pereito šimtmečio viduryje, Paryžiuje, senatvėje apako. Bažnytinė vyresnybė leido jam savo bute turėti mažą koplytėlę su Švenčiausiuoju. Už šią privilegiją, jausdamas artėjančią mirtį, jis šiais žodžiais dėkojo Viešpačiui: „Visų labiausiai dėkoju Dievui už tris malones: pirma, kad tapau kunigu; antra, kad savo bute galiu turėti Jėzų Švenčiausiame Sakramente; trečia, kad tapau aklas!” (Cit. J. Prunskis, Metai su Dievu, 149).

DVIDEŠIMT DEVINTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Nejaugi Dievas nelaiduotų teisybės savo išrinktiesiems?”

Lk 18,1-8

I

Panašybe apie našlę ir nedorą teisėją Jėzus moko, kad reikia melstis ištvermingai ir su giliu tikėjimu.

Moteris našlė kreipėsi, reikalaudama teisingumo, pas nedorą teisėją. Šis nepaisė nei Dievo, nei žmonių, o tik savo naudos. Teisėjas delsė spręsti bylą. Tikriausiai laukė kyšio. Bet moteris nesiliovė reikalavusi teisingumo. Kai prašymai nepadėjo, ėmė grasyti. Ir laimėjo. Teisėjas, nepakeldamas našlės įkyrumo, o taipgi bijodamas galimo fizinio užpuolimo, sutiko pagaliau spręsti jos bylą ir laiduoti jai, ko teisėtai reikalavo.

Pasakęs panašybę, dieviškasis Mokytojas pridūrė, pastebėdamas, jog jei žemiškieji viešpačiai kartais delsia vykdyti teisingumą, tai kitaip yra pas Dievą. Dievas — gerasis Tėvas ir teisingasis Viešpats —, prašomas, visada įvykdo pilną teisingumą. Štai kodėl Jėzus kvietė „nuolat melstis ir niekad nepaliauti” (Lk 18,1; 1Tes 5,17).

Malda turi plaukti iš tikėjimo ir kilti prie Dievo meilės galia. Tikėjimas yra būtina sąlyga būti išklausytam. Deja, ne visi turi tikėjimą, ne visi turimą tikėjimą reikiamai

gaivina. Su pagrindu tad išganytojas, pasakęs panašybę, statė baugų klausimą: „Bet ar Žmogaus Sūnus, atėjęs, be-ras tikėjimą žemėje?“ (Lk 18,8).

II

Malda yra ryšys tarp Dievo ir mūsų — jo žemės vaikų. Šis ryšys kyla iš tikėjimo ir yra gaivinamas meilės. Kristus paliko gražiausį maldos pavyzdį. Jis dažnai žemiško gyvenimo eigoje meldavosi. Jis meldėsi šlovindamas Tėvą, jam dėkodamas, jį prašydamas.

Štai kai kurie Kristaus maldos momentai, kaip juos atpasakoja evangelistai. „Tėve, atėjo valanda, pašlovink Sūnų, kad Sūnus pašlovintų tave“ (Jo 17,1). — Šitaip meldėsi Jėzus prieš kančią. Prie Lozorius kapo dėkojo ir sakė: „Dėkoju tau, Tėve, kad išklausei mane. Aš gi žinojau, kad visada mane išklausi, bet tai pasakiau dėl stovinčios minios, idant įtikėtų, jog tu mane atsiuntei“ (Jo 11,41s). Pagaliau Alyvų darže kančios akivaizdoje prašė Tėvą, sakydamas: „Tėve, jei nori, atimk šią taurę nuo manęs, tačiau tebūnie ne mano, o tavo valia“ (Lk 22,42).

Sekant Kristaus pavyzdžiu ir mūsų malda privalo būti ne vien prašymo, bet taipgi garbinimo ir ypač dėkojimo.

1. Tobuliausia malda, kurios Kristus išmokino, yra „Tėve mūsų“ (Mt 6,9ss). Ją žino, moka ir kalba visi geri krikščionys.

„Tėve mūsų“. — Visų pirma mūsų malda privalo būti sūniškas kreipimasis į Dievą kaip į Tėvą: su sūniška meile ir pilnu atsidavimu.

„Teesie šventas tavo vardas“. — Mūsų malda privalo būti ne vien meilės, bet ir gilios pagarbos pareiškimas. Dievas yra Tėvas, bet drauge ir visagalis mūsų Viešpats, kurį šlovina, tariant psalmisto žodžiais, „dangus ir žemė“ (Ps 18,2).

„Teateinie tavo karalystė... Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien” — Labiausiai praktikuojama yra prašymo malda. Galima ir reikia melsti dangiškąjį Tėvą, prašant visko: dvasinių ir medžiaginių gėrybių; to, kas reikalinga sielai, ir kas būtina kūnui: kūnui — viso, kas reikalinga pragyvenimui; sielai viso, kas reikalinga išganymui pasiekti, būtent, nuodėmių atleidimo ir malonių apsisaugoti toliau nuo pikto bei pajėgti daryti gera.

2. Kristus pakartotinai liepė melstis. „Prašykite, — sakė dieviškasis Mokytojas; — ir bus jums duota; ieškokite, ir rasite; belskite, ir bus jums atidaryta” (Mt 7,7). Jėzus ragino melstis, užtikrindamas, jog malda bus išklausyta (Mt 21,22). „Argi jūsų tarpe yra asmuo, — sakė Kristus, — kuris, jei jo sūnus prašytų duonos, paduotų jam akmenį? Arba, jei prašytų žuvies, paduotų jam gyvatę? Taigi, jei jūs, būdami nelabi, gebate duoti savo vaikams gerų dalykų, kaip tuo labiau jūsų dangiškasis Tėvas suteiks gera tiems, kurie jį prašo?” (Mt 7,9ss). „Prašykite, ir gausite, — užtikrina Jėzus, — kad jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis” (Jo 16,24).

3. Kristus liepė melstis, kadangi malda yra reikalinga, kad sėkmingai ir laimingai galėtume gyventi žemėje, ir kad šventai gyvendami žemėje užsipelnytume laimę danguje. Esame silpni ir riboti. Vien žmogiškomis jėgomis nesame pajėgūs nugalėti įvairius sutinkamus žemės gyvenime sunkumus bei pavojus, kurie gresia ypač sielai. Šv. Paulius taigi pataria „apsiginkluoti Dievo šarvais, kad galėtume atsispirti prieš velnio klastas” (Ef 6,11). O ir pats Išganytojas išpėjo ir ragino, sakydamas: „Budėkite ir melskitės, kad nebūtumėte sugundyti” (Mt 14,28). Jei nuo pikto gintis vien savomis jėgomis nesame pajėgūs, tai tuo labiau esame reikalingi dangiškų malonių, kad būtume įgalinti daryti gera ir užsitikrinti išganyimą danguje. Jėzaus išpėjimas yra peremptoriškas: „Be manęs jūs nieko negalite

padaryti" (Jo 15,5).

4. Dievas yra pasirengęs išklaudyti mūsų maldų, reikia tačiau mokėti deramai melstis.

1) Malda turi būti galimai pastovi ir primygtina. Malda juk palaikoma ryšys su Dievu. O šis ryšys privalo būti tamprus ir nuolatinis. Juk visada ir kiekvienu atveju esame reikalingi dangaus pagalbos. Ši yra priežastis, kodėl Jėzus liepė visuomet melstis ir niekad nepaliauti.

2) Malda turi būti ne vien lūpų, o minties ir širdies. Per pranašą Viešpats skundėsi, kad išrinktoji tauta jį garbino vien lūpomis, o jų širdis buvo toli nuo jo (Iz 29,13). Ši priekaištą atkartoją Jėzus, sakydamas: „Ši tauta šlovina mane lūpomis, o jų širdys toli nuo manęs. Veltui tačiau jie mane garbina, mokydami mokslą, kuris yra žmonių įsakymai" (Mk 7,6s).

Šiandien pagrindinis dėmesys skiriamas bendruomeninėms maldoms, o mažiau reikšmės teikiama individualinei maldai. Bet tai vargu ar atitinka Evangelijos mintį bei Kristaus valią. Apie maldą dieviškasis Mokytojas davė šitokią pamokymą: „Kai meldžiatės, nebūkite kaip veidmainiai. Mat, jie mėgsta melstis, stovėdami sinagogose ir aikščių kampuose, kad būtų žmonių matomi... Tu gi, kai meldiesi, įeik į savo kambarį ir, užsklendęs duris, melskis į savo Tėvą, kuris yra slaptoje; o slaptoje matęs Tėvas tau atlygins" (Mt 6,4s). Ir dar Jėzus įspėjo, sakydamas: „Melsdamiesi nekalbėkite daug, kaip pagony. Mat, jie mano, kad dėka savo kalbumo bus išklaudyti. Nebūkite tad į juos panašūs. Juk jūsų Tėvas žino, ko jums reikia, pirma negu jį prašote" (Mt 6,7s).

3) Melstis reikia su kūdikišku pasitikėjimu. Dievas yra mylintis Tėvas. Jei žemiškas tėvas rūpinasi ir teikia pagalbą savo vaikui, taip tuo labiau Dievas išklauso savo žemės vaikų maldų, kai jie į jį kreipiasi su meile ir pasitikėjimu. Žemiškas tėvas kartais net ir norėdamas negali savo vaikui

padėti, nes yra ribotas savo pajėgume. O Dievas visada ir nori ir gali padėti, nes yra visagalis. Štai kodėl Jėzus užtikrina, sakydamas: „Visa, ko tik, tikėdami, maldausite, gausite” (Mt 21,22).

Kreiptis į Dievą su pasitikėjimu, reiškia priimti jo valią besalygiškai, net jei liktume neišklausyti. Juk Dievas visa žino. Jis geriau žino, ko mums reikia, kas mums naudingesnis yra. Atsitinka, kad prašome to, kas mums gali būti net žalinga. Šiuo atveju Dievas iš savo tėviškos meilės mūsų maldos neišklauso ir atsako paties Kristaus pasakytais dviem apaštalams žodžiais: „Nežinote, ko prašote!” (Mk 10,38). Visada taigi meldžiantis, reikia prašyti, sekant Kristaus pavyzdį: melsti išganytojo kančios akivaizdoje ištartais žodžiais: „Tėve, jei nori, atimk šią taurę nuo manęs; tebūnie tačiau ne mano, o tavo valia” (Lk22,42).

4) Malda reikia prašyti tik to, kas yra savyje gera, kas neprieštarauja Dievo valiai. Be to, kad būtume išklaustyti, reikia būti Dievui priimtiniems. Nusidėjėlių ir užkietėjusių širdies žmonių Dievas neišklauso. Per pranašą Izaiją Viešpats įspėjo žydus: „Liaukitės auکوje nenaudingas atnašas... Kai keliate savo rankas į mane, aš nusigrėžiu nuo jų... Nes jūsų rankos yra krauju suteptos. Nusiplaukite, nusivalykite.., ir tada ateikite ir kalbėsime” (Iz 1,13-18). Šv. Jonas primena, teigdamas: „Mylimieji, jei širdis mūsų nesmerkia, mes ramiai pasitikime Dievu ir gauname, ko prašome, nes laikome jo įsakymų ir darome, kas jam patinka” (1Jo 3,21s).

* * *

Malda yra it ana pasakų magiška lazdelė, kurią sukinėjant, galima visko gauti. Reikia tačiau mėgti ir mokėti melstis. Kreipkimės ir mes, kaip anuomet apaštalai, į Išganytoją, prašydami: „Viešpatie, išmokyk mus melstis!”

TRISDEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Fariziejus ir muitininkas Šventykloje”

Lk 18,9-14

I

Tęsdamas pamokymą apie maldą, Jėzus, panaudodamas panašybę, o gal cituodamas istorinį įvykį apie fariziejų ir muitininką, davė pamokymą, jog reikia melstis su nuolankumu bei nuoširdumu, o ne su pasididžiavimu ir veidmainyste.

Du vyrai, abu žydai, atėję į šventyklą meldėsi. Vienas jų buvo fariziejus, kitas — muitininkas. Fariziejai dėjosi esą rinktiniai išrinktosios tautos izraelitai. O muitininkai buvo laikomi nusidėjėliais, kadangi bendradarbiavo su romėnų valdžia, t.y. su Izraelio pavergėjais. Be to, rinkdami mokesčius, kai kurie jų prasižengdavo teisingumui.

Fariziejus, atsistojęs, dėkojo Dievui, kad nesąs nusidėjėlis, kaip kiti, ypač kaip šis besimeldžiantis muitininkas. Jis dėkojo Dievui, kad ištikimai užlaikąs Įstatymą, kruopščiai atlikdamas visas prievoles šventyklai ir Viešpačiui: pasninkaujęs du kartu savaitėje, kaip tai praktikuodavo pamaldūs izraelitai; duodąs dešimtinę iš visų savo pajamų, kaip to reikalavo Įstatymas (AtĮ 14,25ss). Tiesa, Įstatymas

reikalavo mokėti dešimtinę iš gauto derliaus, bet fariziejai mokėdavo dešimtinę ne tik iš to, ką parduodavo, bet ir iš to, ką pirkdavo. Mat, nepasitikėdavo, kad parduodantysis kartais gal nebūs davęs savo dešimtinės.

Muitininkas gi, įėjęs į šventyklą, nedrįso prisiartinti prie šventovės, bet pasiliko stovėti atstu, nes jautė savo nevertumą. Jis meldėsi nuleidęs galvą žemyn, nes jautė savo nevertumą ir nedrįso pakelti akių į dangų. Nuolankiai ir su gailesčiu mušėsi į krūtinę, melddamasis, kad Dievas būtų jam gailestingas.

Pasakęs panašybę, Jėzus pabrėžė, jog muitininkas, o ne fariziejus tapo išklausytas ir grįžo į namus ramus, nes jam jo nuodėmės buvo atleistos. Ir dar Jėzus pridūrė, pabrėždamas, kad Dievas nusigręžia nuo tų, kurie save aukština, ir laimina tuos, kurie yra nuolankūs (Plg. Lk 14,11; Mt 23,12; Jok 4,6; 1Petr 5,5).

II

Evangelijos skaitinys apie fariziejų ir muitininką primena reikalą saugotis veidmainystės ir siekti nuolankumo.

1. 1940 metų vasarą radausi Palangoje. Buvo sekmadienis. Buvau pakviestas sakyti pamokslą vietinėje parapijos bažnyčioje. Sovietinis okupantas tą dieną vykdė balsavimą už „tariamai laisvą“ Lietuvos išijungimą į Sovietų Sąjungą. Balsavimas — vien vaidinimas. Lietuva jau buvo įjungta į „didžiąją komunizmo tėvynę“. Kremliaus valdovams buvo reikalinga suvaidinti prieš pasaulį, neva pačios Pabaltijo tautos savo noru išijungė į Rusijos imperiją. Kaip tik tą sekmadienį Evangelijos skaitinys padavė pasakojimą apie fariziejų ir muitininką. Turint prieš akis, kas vyko aną sekmadienį Lietuvoje, kai žmonės visomis priemonėmis buvo verčiami eiti balsuoti, kad save

pasmerktų vergijai komunistinėje Sovietų Sąjungoje, fariziejaus ir muitininko vaizdas atsistojo prieš mane visoje savo realybėje, ir aš pajutau gilią šios realybės prasmę. Fariziejus ir muitininkas, kaip aną liūdną sekmadienį, taip ir nūdien stovi man prieš akis visam savo dramatiškume, kaip gyva žemės gyvenimo realybė.

Veidmainystė! Jos niekad netrūko ir netrūksta. Tai įprasta kaukė, kuri pridengia ambicijas, melą, suktybes viešame ir privačiame gyvenime. Fariziejai nėra išnykę. Jie eina, kaip ėję, gyvenimo keliais. Kaukėmis prisidengia veidus, kad neišduotų savo piktų minčių ir apgaulingų siekių. Didžiuojasi savo tariamais gerais darbais bei nuopelnais, po kuriais tikrumoje slepiasi savimeilė, piktumai, skriaudos ir nerami sąžinė. Veidmainysčių pilna žemė. Apeliuojama į idealus, o gyvenama savanaudiškai. Dedamasi principų žmonėmis, o lengvai einama į neleistinus kompromisus, siekiant asmeniškų laimėjimų. Netrūksta pavyzdžių, kai nusidėjėlis pristatomas garbingu, o teisusis nusikaltėliu. Aukštinamas išnaudotojas, o neišmanėliu laikomas išnaudojamas. Už tokį pat poelgį vienas giriamas, o kitas kritikuojamas. Dviveidiškumas viešpatauja parlamentuose, galingųjų salionuose, bet nemažiau ir bakužėse, darbininkų sueigose, o taip pat šeimose: tarp vyro ir žmonos, tarp vaikų ir tėvų.

Fariziejaus maldos žodžiai — aš geras, o muitininkas blogas — girdimi ir iš nūdienių fariziejų lūpų.

— Aš geras, — kiti blogi. Aš nekaltas, — kiti piktadariai. Aš teisus, — kiti nusikaltėliai. Kasdien girdim šios ir kitos rūšies pasisakymų. Lengva yra save aukštinti, o kitus žeminti; save teisinti, o kitus kaltinti. Bet neteikia tikros garbės žmonių akivaizdoje, nei laimi pateisinimą pas Dievą. Tiesa, jei kartais kai kam pavyksta veidmainystės kauke apgauti žmones, tai Dievo nėra vienas negali apgauti, nes jis regi ir per kaukę; nes jis, kaip skaitome Šv. Rašte, „ti-

ria — permato — ir širdis” (Ap 2,23). Dievas teisingai vertina kiekvieną. „Puikuji jis atmeta, — sako šv. Jokūbas, — o nuolankiam teikia palaimą” (Jok 4,6). O ir Kristus įspėjo, sakydamas: „Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, ir kuris save žemina, bus išaukštintas” (Lk 18,14).

Pastebėtina, kad veidmainystė reiškiasi ne vien iš neigatyvinės, bet ir iš pozityvinės pusės. Veidmainyste bandoma pikta pridengti geru. Tačiau gera veidmainystė gali paversti nieku. Yra kurie daro gera, ne kad Dievui patiktų, bet kad žmonėms pasirodytų ir jų būtų giriami. Štai kodėl Kristus įspėjo nesirodyti savo gerais darbais žmonių akivaizdoje, o verčiau visa daryti slaptoje, kad Dievas įvertintų, kuris visa mato ir slaptoje (Mt 6,1-18).

Dievas smerkia veidmainiškumą ir reikalauja nuoširdumo. Sekime muitininko, o ne fariziejaus pavyzdžiu.

2. Žmonės paprastai žavisi heroišku. Bet labiau reikalingas ir prasmingas yra nuolankumas bei paprastumas. Jis patinka Dievui. Jis daro žmogaus gyvenimą naudingesnį bei sėkmingesnį. Bažnyčia bevelija sulaukti savo sekėjų tarpe nuolankių muitininkų, o ne išpuikėlių ir veidmainių fariziejų.

Prie atgailos primygtinai kvietė Lourde ir Fatimoje pasirodžiusi Dievo Motina. Atgaila, grįžimas prie Dievo, o ne demonstracijos gatvėse ir miestų aikštėse, gali laiduoti pasauliui taiką. Vienuoliai ir vienuolės, eiliniai tikintieji ir dvasiškiei daug daugiau pasitarnauja taikai ir bendram žmonijos gėriui, kai, sekdami Išganytojo nurodymu ir kvietimu, celėse ir koplyčiose, privačiai namuose ir viešai liturginėse apeigose bažnyčiose nuoširdžiai meldžiasi, o ne kai miestų gatvėse eina protestuoti, nežinodami nei prieš ką, nei kodėl, nei kam tai pasitarnauja.

Daug kalbama apie meilę. Bet kokia yra ta meilė, apie kurią tiek šnekama? Ar ji yra plaukianti iš Dievo ir vedanti

į Dievą, ar vien fizinė, kuri plaukia iš kūniškų užgaidų ir veda į jas? Po meilės kauke dažnai slepiama savimeilė. Gražiu meilės vardu nekartą pridengiama bjaurus gašlumas. Meilės vardan daug reikalaujama. Bet tikra meilė visų pirma stengiasi duoti, o ne reikalauti. Tikra meilė lenkia prie pasiaukojimo ir atmeta išnaudojimą. Tokios meilės Dievas laukia. Tokia meilė neša palaimą žmonijai. tokia meilė leidžia pajusti dangų žemėje. Reikia muitininko meilės, kuri yra atkreipta ne į save, o į Dievą.

Vienoje šeimoje vykdavo dažni barniai tarp vyro ir žmonos. Abu buvo ambicingi. Tai trukdė vienas antrą suprasti, vienas kitą pakęsti. Nuo to kentėjo jų dukrelė. Kartą ji buvo begrižtanti iš miesto. Rankose laikė gėlių puokštę. Jas norėjo padovanoti tėvams. Įėjusi į butą, nustebo išvydusi tėvus ramiai ir meilingai kalbančius. Savo džiugų nusiteikimą išreiškė sekančiais žodžiais: „Mieli tėveliai, grįždama namo jaučiau baimę ir liūdesį. Man rodėsi, tartum kas nors mūsų šeimoje būtų mirę. Bet va randu, kad mūsų tarpe meilė yra atgimusi. Šios gėlės tebus liudininkės, kad mūsų šeimoje vėl žydi meilė!”

* * *

Dieve duok, kad mūsų šeimose, mūsų visuomenėje ir kiekvienoje paskiroje širdyje dingtų savimeilė, o išliepsnotų meilė, kuri moka aukotis ir yra tikrai nuoširdi; kuri neišblėsta, nes yra gaivinama Dievo malonės; kuri įgalina mylėti Dievą virš visko, o artimą kaip patys save; kuri kelia žmogų nuo žemės prie dangaus.

Dieve, saugok mus nuo fariziejiško veidmainingumo ir padėk siekti muitininko, iš meilės plaukiančio, nuolan-kumo.

TRISDEŠIMT PIRMAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir gelbėti, kas yra prazuvę”
Lk 19,1-10

I

Jėzusėjo į Jeruzalę keliu, kuris jungė Izraelio sostinę su Užjordane, Damasku, ir Mezopotamija. Prie šio kelio radosi garsus istorinis Jericho miestas. Tuomet buvo žymus prekybos ir susisiekimo centras. Suprantama todėl, kad čia buvo muitininkų. Evangelistas Lukas mini muitininkų vyresnįjį Zachiejų. Iš vardo galima spręsti, kad jis buvo žydas. Aramaiškas žodis „Zachai” reiškia „tyrusis”. Kiti tačiau mano, kad Zachiejus yra sutrumpinta forma hebraiško vardo „Zacharijas”, — išvertus, — „Dievo atmintasis”.

Būdamas žydas, Zachiejus atidžiai sekė tautos gyvenimo politines ir dvasines apraiškas. Kaip visi izraelitai puoselėjo viltį ateisiančio Mesijo. Gandas apie Mokytoją iš Nazareto jam buvo gerai žinomas. Jis pradėjo juo domėtis ir norėjo jį asmeniškai pažinti. Taigi, išgirdęs, kad Jėzus yra mieste ir keliauja į Jeruzalę, išėjo ir laukė prie kelio, vildamasis jį praeinantį pamatyti. Kadangi buvo žemo ūgio, o Mokytoją supo ir lydėjo mokiniai ir gausus būrys žmonių, todėl įsilipo į šilkmedį, kad iš jo lengviau galėtų matyti einantį Išganytoją. Šilkmedis — tai vešlus pietų

kraštų medis. Jo lapais maitinasi vabalai, kurie duoda medžiagą šilkui gaminti, iš čia ir pavadinimas šilkmedis (sicomorus).

Zachiejus Jėzaus nepažinojo, bet Jėzui Zachiejus buvo žinomas. Savo dievišku visažinojimu Jėzus žinojo šio muitininkų vyresniojo mintis ir siekimus. Taigi, prisiartinus prie medžio, į kurį Zachiejus buvo įsilipęs, Mokytojas sustojo ir prabilo į jį vardu, tartum būtų vienas iš jam gerai pažįstamų. Prabilęs, liepė nultipti nuo medžio ir paskubomis grįžti į namus, nes jis noris pas jį apsilankyti. Išgirdęs Jėzaus kvietimą, Zachiejus su džiaugsmu nulipo žemyn ir noriai pakvietė Mokytoją pas save: jį pagarbiai priėmė ir pavaišino.

Fariziejai visa tai matė. Jie piktinosi ir priekaištavo, kad Jėzus apsilankė ir vaišinosi pas muitininką, kurį jie laikė viešu nusidėjėliu, kadangi, būdamas muitininkas, tarnavo pagonims ir skriaudė savo tautiečius.

Zachiejus pramatė, kad vadovaujantys žydai piktinsis ir priekaištaus Mokytojui, kad jis apsilankė ir vaišinosi pas jį — muitininką. Sveikindamas tad Jėzų savo namuose, jis su nenuslepiamu susijaudinimu pareiškė, jog yra pasiryžęs pusę savo išteklių išdalinti vargšams ir keturgubai atlyginti, jei būtų ką nors nuskriaudęs. Pastebėtina, kad Mozės Įstatymas, tiesa, reikalavo atlyginti už padarytą nuoskriaudą, bet duoti dvigubą ar net keturgubą atlyginimą įsakė tik labai išimtiniais atvejais (Iš 21,37; 22,6).

Fariziejai ir sinedristai muitininkus, nežiūrint kad būtų izraelitai, lygiomis laikė su pagonimis. Jėzus atmetė tokį nusistatymą. Šia proga jis priminė ir pabrėžė, jog Zachiejus yra Abraomo ainis ir pilnateisis išrinktosios tautos narys bei išganymo pažadų dalininkas, kaip kiekviena kitas žydas. Be to, Jėzus dar pridūrė, jog su šiuo jo atsilankymu šiuose namuose išganymas yra jau realybė, o ne vien pažadai, nes jis neša išganymą. Atsakydamas gi

ten buvusiems fariziejams, Jėzus pareiškė, jog jis yra siųstas ieškoti ir gelbėti, kas yra pražuvę, kas randasi „mirties šešėlyje“, t.y. nuodėmėje (Mt 4,16; Iz 9,2).

II

Evangelijos skaitinys apie Zachiejaus susitikimą su Kristumi teikia pamoką, kaip reikia elgtis, kad pasiektume išganymą.

Kristus laiduoja išganymą. Bet privalu jį susitikti gyvenimo kelyje; pakviesti ir priimti pas save; užtikrinti jam pilnutinę ištikimybę.

1. Kristus yra ir veikia Bažnyčioje, vesdamas ją gyvenimo keliais. Deja, daugeliui jis yra nepažįstamas. Reikia eiti prie jo, jam prisistatyti, jį pažinti. Šitai nėra lengva. Nes kelias, kuriuo jis eina ir veda savuosius, yra siauras ir erškėčiuotas (Mt 7,13).

Sunku yra ne tik sekti, bet ir pažinti Kristų. Jis juk yra Dievas, o mes menki žmonės. Be jo dieviškos pagalbos nepajėgiame pakilti prie dangiškos realybės, kad jį pažintume, koks jis tikrai yra savo dieviškoje prigimtyje. Jo paties išpėjimas yra aiškus: „Visa man yra atiduota mano Tėvo; ir niekas nepažįsta Sūnaus, kaip tik Tėvas, nei Tėvą kas pažįsta, kaip tik Sūnus ir tas, kuriam Sūnus panorės apreikšti“ (Mt 11,27).

Iš čia seka, kad yra privalu ištikimai laikytis Bažnyčios, nes joje Kristus yra ir veikia; nes tik Bažnyčia autentiškai bei neklaidingai aiškina ir moko tikėjimo klausimus: nes jai yra patikėti dangaus karalystės raktai; nes tik ji yra įgaliota kalbėti ir veikti Kristaus vardu ir galia. Jėzus užtikrino ne tik apaštalus, bet visus visų amžių tikinčiuosius, sakydamas: „Kas jūsų klauso, manęs klauso“ (Lk 10,16), kitaip tariant, kas klauso Bažnyčios, klauso Kristaus.

Niekada netrūko ir netrūksta tų, kurie dedasi tikėjimo mokytojais, tačiau tėra tik klaidingieji pranašai. Jie skelbia savo, o ne Apreiškimo mokslą. Šv. Pauliaus įspėjimas galioja visiems laikams: „Ateis metas, kai žmonės nepakęs sveiko mokslo, bet sekdami savo užgaidas susivadins sau mokytojų būrį, siekdami išgirsti tai, kas jų ausims patinka; jie nugręš savo ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms” (2Tim 4,3s).

2. Kristus visiems yra prieinamas. Kas jo ieško, randa. Kas beldžiasi į jo širdies duris, tam atidaroma (Lk 11,9). Kristus noriai apsireiškia kiekvienam, kurie jo ieško. Jis pasirodė Marijai Magdalenai Velykų rytą prie kapo (Jo 20,13). Jis prabilo į Zachiejų, kai jis siekė jį pamatyti. Jėzus noriai ateina ir buvoja pas tuos, kurie vykdo dangiškojo Tėvo valią (Jo 14-21). Dar daugiau, Jėzus beldžiasi į sielos duris, laukdamas, kad atidarytume ir įsileistume pas save. „Štai aš stoviu prie durų, — sako dieviškasis Avinėlis, — ir beldžiu; jei kas išgirs mano balsą ir atidarys duris, aš pas jį užeisiu ir su juo vakarieniausiu, ir jis su manim” (Ap 3,20).

Deja, daugelis negirdi ar nenori girdėti Jėzaus pasibeldimo į jų širdies duris, nes tariausi galį be Dievo apsieiti. Yra kurie atsisako tikėti į Kristų, kurie jį atmeta, jo nekenčia, nes bevelija rinktis nuodėmę ir pasilikti joje.

3. Kristus noriai eina pas teisiuosius, kad juos pripildytų ramybe ir tyru džiaugsmu; bet jis taipgi noriai eina pas nusidėjėlius, kad juos gelbėtų ir jiems padėtų apsaugoti nuo nuodėmės ir pražuvimo. Jis juk prisistatė esąs Gerasis Ganytojas, kuris eina ieškoti kiekvienos paklydusios avelės, idant ji nežūtų iš vargo ir bado. Jis atėjo į šį pasaulį ieškoti ir gelbėti, kas yra pražuvę. Jėzus lankėsi pas vadinamuosius nusidėjėlius, nepaisydamas piktos fariziejų kritikos, nes jo pirmas rūpestis buvo gelbėti sielas, idant nepražūtų nė vienas, nebent tik „prapulties sū-

nus" (Jo 17,12).

Kristus stovi prie kiekvienos sielos durų su išganymo dovanomis. Reikia tik, kad atvertume jam duris, jį išleistume pas save su pagarba ir pasiryžimu atitaisyti klaidas ir atsilyginti su kaupu už jas.

III

Padarykime sąžinės sąskaitą. Kokia yra mūsų laikysena?

Ar norime ir siekiame susitikti Kristų mūsų gyvenimo kelyje? Ar jį pažįstame? Ar tikime į jį? Ar tikime į jį, kaip jis pats save apreiškė, kokį liudija evangelijos, kokį moko Bažnyčia? O gal vaizduojamės tokį Kristų, kuris pasauliui ir mums priimtinesnis būtų? Neapsigaukime, mūsų pačių sukurtas bei išivaizduotas Kristus neteikia išganymo.

Ar mes, būdami žmonės nusidėliai, kartais nepuolam į neviltį, bijodami, kad gal Dievas mums neatleis mūsų kalčių? Tokių atvejų pasitaiko. Bet tai ženklas silpno tikėjimo. Juk Kristus atėjo, ne kad teistų ir pasmerktų, bet kad ieškotų ir išgelbėtų, kas pražuvę. Šv. Jonas užtikrina: „Dievas taip numylėjo pasaulį, kad davė Viengimį savo Sūnų, idant kiekvienas, kuris tiki į jį, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Nes Dievas nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis teistų pasaulį, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas" (Jo 3,16s). Reikia tikėti į Kristų, o jis nuves mus į išganymą, nors erškėčiuotu keliu.

Ar, priimdami pas save Jėzų, užtikriname jį, jog su kaupu atsilyginsime už prasižengimus ir stengsimės toliau gyventi kaip pridera geriems Dievo vaikams?

Dieve duok, kad mūsų atsakymai į klausimus Dievui būtų priimtini, o mums išganingi.

VISŲ ŠVENTŲJŲ ŠVENTĖ

Mt 5,1-12

Visų Šventųjų šventė leidžia mums pasvarstyti ir atsakyti į dažnai statomus klausimus: Kas yra šventasis? Kokia prasme yra garbinami šventieji? Kodėl ir kaip reikia siekti šventumo?

I

Į klausimą, — kas yra šventasis, — paprastai atsakoma: šventuoju laikomas tas, kuris tokiu yra pripažintas ir paskelbtas Bažnyčios. Tikrumoje tačiau šventųjų yra ne-lygstamai daugiau, negu tų, kurie Bažnyčios yra oficialiai paskelbti ir iškelti į altorių garbę. Pagaliau ir ši šventė leidžia manyti, kad yra šventųjų, kurių vardus tik vienas Dievas žino. Šventųjų skaičius, kaip rašo šv. Jonas Apreiškimų knygoje, yra nesuskaičiuojamas. „Aš regėjau, — rašo Apaštalas, — štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti; iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlį, apsisiautę baltais apsiaustais, su palmių šakomis rankose” (Ap 7,9). Tikrumoje visi, kurie yra danguje, yra tuo pačiu šventieji. Nes Dievas yra šventas, ir jo akivaizdon gali rasti tik tas, kuris yra šventas. Kai Viešpats apsidreiskė Mozei tyruose, balsas

iš liepsnojančio krūmokšnio pasigirdo ir sakė: „Nusiimk kurpes, nes žemė, kur stovi, yra šventa” (Iš 3,5). Kai pranašas Izaijas regėjime išvydo dangų, girdėjo angelus giedant: „Šventas, šventas galybių Dievas, pilnas yra dangus ir žemė jo garbės” (Iz 6,3). Giedojimas buvo toks stiprus, jog visa virpėjo bei drebėjo. Šio viso akivaizdoje pranašas pasijuto esąs nevertas ir aimanavo, sakydamas: „Vargas man, nes esu žmogus su suteptomis lūpomis!” (Iz 6,5). Bet va, vienas iš angelų praskrisdamas su žėruojančiu nuodėguliu palietė jo lūpas ir tarė: „Štai paliečiau tavo lūpas, todėl tavo sutepimas išdils ir tavo nuodėmės bus pašalintos” (Iz 6,7). Kristus gi panašybėje apie kviestuosius į dangiškas vaišes pabrėžė, jog į jas tebus priimti tik tie, kurie turės tinkamą, t.y. šventumo rūbą (Mt 22,11). O šv. Paulius įspėja, jog „nusidėjėliai nepaveldės Dievo karalystės” (1Kor 6,10).

Dievas šaukia visus į šventumą ir daro visa, kad tap-tume šventi ir paveldėtume dangišką tėvonystę (Ef 1,4s). Jis juk atsiuntė savo Viengimį Sūnų, kad jis kančia ir savo išlietu krauju atlygintų už mūsų nuodėmes, padarytų mus nekaltus ir įgalintų būti Dievui priimtinais, būti jo mylimais vaikais. Šv. Jonas rašo: „Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas, kad mes vadinamės Dievo vaikais, — ir esame!.. Mylimieji, dabar mes esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad, kai pasiro-dys (amžių pabaigoje), būsime į jį panašūs, nes matysime tokį, koks jis yra. Kiekvienas, kuris turi jame tokią viltį, skaitina pats save, nes jis yra skaitus” (1Jo 3,1ss). Bū-dami pašaukti būti Dievo vaikais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais, privalome siekti ir tapti nekalti ir šventi, nes Dievas yra šventas ir nepriima prie savęs to, kas nėra šventa. Iš čia darosi suprantama, kodėl šv. Paulius krikščionis vadina šventaisiais ir įspėja, sakydamas: „Užtat iš-tvirkimas, visoks netyrumas ar godulystė tenebūna net

minimi jūsų tarpe, kaip pridera šventiesiems” (Ef 5,3).

2. Kokia prasme šventieji yra garbinami? — Yra, kurie atmeta šventųjų garbinimą. Jie teigia, neva šventųjų garbinimas būtų savos rūšies stabmeldystė. Nes tik Dievas turi būti garbinamas. Juk ir vienas iš dešimties Dievo įsakymų, kurį patvirtino pats Kristus, sako: „Vieną tavo Dievą tegarbinsi, ir jam vienam tetarnausi” (AtĮ 6,2; Mt 4,10). Atsakant į šį užmetimą, reikia pabrėžti, jog Bažnyčia leidžia ir ragina teikti altoriaus garbę šventiesiems ta prasme, kadangi tame mato teikiamą garbę ne asmeniui jo žmogiškume, o verčiau jo dieviškume. Kitaip tariant, šventųjų garbinimas tikrumoje yra Dievo garbinimas žmoguje, kuris yra sutvertas į Dievo paveikslą ir pašauktas būti Dievo įsūniu.

Žmogus savo žemiškame gyvenime turi siekti galimai pilniau išryškinti savo asmenyje dieviškus bruožus; galimai arčiau pakilti prie Dievo; tapti į jį labiau panašus. Bažnyčia iš tikrųjų skelbia šventaisiais tuos, kurie pasiekia ryškaus dieviškumo savyje, savo dorybėse, pakildami virš žmogiško normalumo. Su pagrindu teigia Giovanni Colombo, sakydamas: „Negi tapytojas užsigaus, jei jūs žavėsitės ir girsite jo paveikslą? O šventieji juk yra meniški paveikslai Dievo-Kūrėjo! Negi kuris tėvas užsigaus, jei jūs gėrėsitės ir girsite jo vaiką? O šventieji juk yra numylėtieji jo vaikai, labiausiai į jį panašūs!” (Pensieri sui Vangeli, 824).

3. Kodėl Bažnyčia leidžia ir ragina garbinti šventuosius? — Į šį klausimą atsakymą randame liturgijoje. Šventiesiems skirtoje šv. Mišių prefacijoje skaitome: „Savo gyvenimu mums paliko pavyzdį, savo užtarimu — pagalbą, savo bendravimu per malonę — brolišką meilę”.

1) Šventieji mums yra pavyzdys. Jie buvo silpni, kaip ir mes, bet pasiekė heroiško tobulumo. Kodėl negalėtume pasiekti ir mes?! Jie sutiko gyvenimo eigoje įvairiausių

kliūčių, bet jas nugalėjo. Kodėl neturėtume kovoti ir laimėti gyvenimo kovą prieš visokią piklą, kad gyvenimo pabaigoje galėtume būti tikri ir kartoti su šv. Pauliumi, jog „aną dieną bus atidėtas garbės vainikas, kurį mums duos teisusis Teisėjas” (2 Tim 4,8). Šventieji visame ir visada vykde dangiškojo Tėvo valią, taip, kad Kristus buvo jo juose, vedė juos siauru keliu ir įvedė pro ankštus vartus į dangų. Kodėl nesiryžtume ir mes ištikimai vykdyti Viešpaties valią iš tyros meilės, kad Jėzus gyventų mumyse ir įgalintų eiti šventumo keliu, užsitikrinant dangų.

Šventųjų yra tiek ir tokių, kad kiekvienas galime rasti sau panašių ir sakyti su šv. Augustinu: „Galėjo tas, galėjo anas tapti šventuoju, kodėl negalėtum tu, Augustinai!” Iš tikrųjų, Augustinas pasiryžo ir tapo vienu iš didžiųjų šventųjų.

2) Šventieji mums — žemėje gyvenantiems — gali padėti ir padeda savo užtarimu pas Dievą. Esame tikri, kad Dievas išklauso mūsų maldų, nors esame nuodėmingi, kaip tuo labiau Dievas išklauso tų, kurie yra šventi, kurie randasi prie jo sosto danguje. Kristus pakartotinai užtikrino, sakydamas: „Ko tik prašytumėte mano Tėvą, duos jums” (Jo 15,7; 16,28). „Prašykite ir gausite... Argi atsiras jūsų tarpe žmogus, kuris savo vaikui, prašančiam duonos, duotų akmenį?.. Taigi, jei jūs, būdami nelabi, vis dėlto mokate duoti savo vaikams gerų daiktų, tai juo labiau jūsų dangiškas Tėvas duos gera tiems, kurie jį prašo” (Mt 7,9ss).

3) Šventųjų užtarimas yra sėkmingas ir galingas, nes jie iš dangaus tiksliai mato bei supranta mūsų reikalus ir prašo tik to, kas tikrai mums naudinga. Kai tuo tarpu mes — žemės keleiviai — neretai prašome to, kas mums nėra nei reikalinga, nei naudinga, taip kad Viešpats yra priverstas ir mums atsakyti, kaip Jėzus atsakė dviems apaštalams, „nežinot, ko prašote!” (Mt 20,22). Be to, šventųjų užtarimas yra sėkmingas dar ir dėl to, kad jie prašo su

tobulu tikėjimu. O tikėjimas daro stebuklus. Argi Kristus nėra pasakęs: „Jei turėtumėte tikėjimą ir nedvejotumėte, jūs padarytumėte ne tik, kas įvyko su figmedžiu, bet net, jei tartumėte šiam kalnui, tikėdami: — pakilk ir virsk į jūrą, — tai įvyks. Ir visa, ko tik malda, tikėdami, prašytumėte, gausite” (Mt 21,21s).

4. Kaip reikia siekti šventumo? — Šv. Paulius teigia, kad tokia yra Dievo valia, idant taptume šventi (Thes 4,3). Kristus liepė siekti tobulumo, nes „dangiškasis Tėvas yra tobulas” (Mt 5,48). Nė vienas neturėtų tenkintis tik kaip nors pasiekti išganyką. Ne, kiekvienas krikščionis turi siekti ir daryti visa, kad taptų galimai tobulesnis; kad pilniau išryškintų savyje Kūrėjo paveikslą, ir taip užsi-pelnytų didesnę garbę danguje. Atsimintina, kad dangaus karalystėje „yra daug buveinių” (Jo 14,2), ir kiekvienam bus atlyginta pagal jo nuopelnus (Mt 5,16; Rom 2,6).

Tikrosios gairės, kurių laikydamiesi, galime pasiekti tobulumo ir šventumo yra nurodytos Kalno Pamokslo pa-laiminime.

Privalu neprisirišti prie žemiškų gėrių, o visų pirma žvelgti į dangų, jo ilgėtis, iš ten laukti ateisiančio Išganytojo, kuris prikels, pakeis ir paims į dangų net ir mūsų kūną (Pilyp 3,20s).

Reikia nesiekti žemiškų džiaugsmų bei malonumų, o laukti paguodos ir tikro džiaugsmo iš Kristaus per malonę.

Privalu būti teisingiems ir gailestingiems, nes tuo pel-noma Dievo gailestingumas ir užsitikrinama sąžinės ra-mybė.

Reikia gyventi taikoje su visais, nes Dievas yra meilė ir teikia dangišką ramybę, kokios pasaulis negali duoti.

Privalu noriai priimti ir kantriai pernešti sutinkamus sunkumus ir patiriamus persekiojimus, nes tuo laimima gausus atpildas danguje.

Kartą šv. Tomą Akvinietį jo sesuo klausė, kaip galima pasiekti šventumo. Šventasis atsakė: „Reikia tik norėti!” Taip, reikia tik norėti, o šventumą kiekvienas gali pasiekti. Nes Dievas kviečia ir įgalina eiti šventumo keliu; o dangaus šventieji rodo mums kelią ir savo užtarimu padeda juo sėkmingai eiti.

Prisimindami dangaus šventuosius, puoselėkime savyje norą ir pasiryžimą siekti šventumo, kartodami su šv. Augustinu: „Galėjo tas, galėjo anas, kodėl negalėčiau aš tapti šventuoju?!”

TRISDEŠIMT ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Lk 20,27-40

I

Žydų tautos seniūnai ieškojo galimybių kaip nors apkaltinti Jėzų, kad jį suimtų ir pasmerktų. Bet bijojo viešai prieš jį kėsintis, nes žinojo, kad jis turėjo nemaža pasekėjų ir buvo gana pagarsėjęs savo daromais stebuklais. Ieškojo tad konkrečių kaltinimų. Be to, bandė jį žmonių akyse kompromituoti. Fariziejai bandė jį pastatyti keblioje padėtyje, statydami klausimą, — ar valia mokėti ciesoriui duoklę. Jėzus tačiau atsakė taip, jog negalėjo jį apkaltinti, kaip buvo tikėjęsi, nei politiniais, nei religiniais motyvais. Tada išėjo sadukiejai su klausimu apie amžinąjį gyvenimą ir kūnų prisikėlimą.

Sadukiejai priklausė aukštesnei tautos klasei, bet buvo gana liberalai tikėjime ir gyvenimo praktikoje. Pavyzdžiui, jie netikėjo į amžiną gyvenimą, o tuo pačiu neigė kūnų prisikėlimą (Apd 23,8; J. Flavius, *Antiquitates J. XVIII*,1.4). Jėzus gi, o taip pat fariziejai ir Rašto žinovai, priešingai, mokė, kad yra amžinasis gyvenimas ir bus kūnų prisikėlimas paskutiniąją dieną. Sadukiejai todėl, remdamiesi Levirato įsakymu, bandė įrodyti, jog Nazareto Mokytojo teigimas apie amžinąjį gyvenimą bei kūnų prisikėlimą esąs paikas ir atmestinas.

Pagal Levirato įsakymą, jei mirtų kuris iš izraelitų ir nepaliktų įpėdinio, tai jo našlę privalėjo imti už žmoną mirusiojo brolis, kad mirusiajam duotų palikuonį, ir neleistų jo vardui išnykti Izraelyje (At I 25,5). Turėdami šitai prieš akis, sadukiejai, sugalvojo atvejį apie septynis brolius ir kreipėsi į Jėzų, kad atsakytų, kurio iš septynių brolių skaitysis žmona amžinybėje, kai žemėje gyveno moterystėje su visais septyniais. Atvejį pristatė sekančiai: pirmajam mirus, ir nepalikus įpėdinio, našlę vedė antras; bet ir šis nesulaukė palikuonio, ir taip vienas po kito, nesulaukė įpėdinio, ją turėjo už žmoną. Iš čia sadukiejai, siekdami pasityčioti, klausė: jei yra amžinas gyvenimas ir kūnų prisikėlimas, kuriam iš septynių brolių priklausys kaip žmona ana septynis kartus ištekęjusi našlė. Šiuo klausimu sadukiejai siekė ne tik pasityčioti, bet taip pat parodyti, kad Jėzaus mokymas esąs nelogiškas ir netikėtinas.

Jėzus atsakė, nurodydamas, jog gyvenimas amžinybėje bus skirtingas, negu čia žemėje. Amžinybėje nėra mirties, todėl nėra nei moterystės, nei dauginimosi, bet visi gyvena it angelai dvasinėje Dievo vaikų meilėje. O kas liečia kūnų prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą, Jėzus priminė, jog tai moko dieviškasis Apreiškimas. Seno Testamento knygose skaitome, kad Dievas, apsireiškęs Mozei tyruose, sakė: „Aš esu tavo tėvo Dievas: Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas” (Iš 3,6). Šie žodžiai patvirtina amžino gyvenimo buvimą. Mat, kai Viešpats šitai sakė Mozei, patriarchai jau seniai buvo mirę. Bet Dievas prisistatė esąs jų Dievas, kadangi jie buvo gyvi amžinybėje. Juk Viešpats nebūtų galėjęs save vadinti Dievu tą, kurie būtų mirę ir išnykę. Ir dar Jėzus pabrėžė, jog nėra negalima, kad mirusieji gyvena ir gyvens, kadangi Dievas yra gyvybės davėjas. Visi gauna gyvybę iš jo ir gyvena per jį.

Evangelistas pabrėžia, kad Jėzaus atsakymas patiko Rašto žinovams iš fariziejų, bet taip pat priduria, kad

tautos vyresnieji toliau nedrįso statyti Mokytojai naujų klausimų, kadangi jo atsakymai ne tik neleido kokių nors būdų prie jo prisikabinti ir jį apkaltinti, bet dargi juos sugėdydavo dėl klausimų neišmintingumo.

II

Savo atsakymu sadukiejams Išganytojas davė svarbų pamokymą apie pomirtinį gyvenimą. Pravartu yra šį klausimą kiek plačiau pasvarstyti.

1. Yra amžinasis gyvenimas. Tai seka iš Apreiškimo. Jau iš teksto, kur kalbama apie Dievo apsireiškimą Mozei tyruose galima daryti išvadą, jog yra pomirtinis gyvenimas. Viešpats pristatė save kaip patriarchų Dievą. Šie gi buvo jau seniai mirę, bet gyveno su Dievu amžinybėje. Kitaip Viešpats nebūtų galėjęs sakyti: „Aš esu Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas“. Juk Dievas yra gyvųjų, o ne mirusiųjų Viešpats. Jis yra gyvybė savyje. Visa, kas yra dieviška, yra amžina, yra nemirtinga.

Dievas sutvėrė žmogų į savo paveikslą. Į fizinį kūną įkvėpė dvasinę sielą ir padarė žmogų nemirtingą. Deja, pirmieji tėvai nusidėjo, ir nuodėmė atnešė mirtį į žmonijos gyvenimą. Bet didis Dievo gailestingumas padarė tai, kad jau pirmiesiems tėvams Viešpats pažadėjo atsiųsti išgelbėjimą iš nuodėmės ir mirties. Laiko pilnybei atėjus Viešpats atsiuntė savo Viengimį Sūnų, kuris savo kančia atpirko žmoniją: išlaisvino iš nuodėmės, suteikė Dievo vaikų ir dangaus paveldėjimo teises, ir užtikrino net ir kūnų prisikėlimą amžių pabaigoje. Šv. Paulius teigia, sakydamas: „Atpildas už nuodėmę yra mirtis, o Dievo malonės dovana yra amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje“ (Rom 6,23). „Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo mirtis įsiviešpatavo per tą vieną, tai tuo labiau tie, kurie su kaupu gauna malonės bei teisumo dovaną, viešpataus

gyvendami per vieną Jėzų Kristų” (Rom 5,17).

2. Nedaug žinome, koks bus amžinasis gyvenimas. Bet Kristus įvairiomis progomis kai ką yra apreiškęs apie po-mirtinį gyvenimą. Kalbant apie amžinąjį gyvenimą, Jėzus paprastai turėjo mintyje laimingą šventųjų gyvenimą danguje. Tiesą sakant, juk tik dangaus gyvenimas yra tikrasis gyvenimas amžinybėje. Nes pasmerktųjų buvimas pragare nėra gyvenimas, o verčiau antroji ir nesibaigiančioji mirtis, kaip tai pabrėžia šv. Jonas Apreiškimų knygoje (Ap 21, 8).

Amžinąjį gi gyvenimą danguje, kaip tai priminė sadukiejams Kristus, paveldės tik tie, kurie bus rasti verti; kurie nugalės pikta ir išigys tinkamą dangaus gyvenimui šventumo rūbą (Mt 22,12). „Aš esu pradžia ir pabaiga, — rašo šv. Jonas Apreiškimų knygoje. — Trokštančiam aš duosiu gerti už dyką iš gyvojo vandens šaltinio. Tai paveldės, kas nugalės, ir aš būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus. O bailiams, neištikimiesiems, nešvankėliams, žudikams, ištvirtėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera, tai antroji mirtis” (Ap 21,6ss).

Pasmerktųjų dalis amžinybėje yra nuolatinė kančia. Jie rasis ten, kur liepsnoja neapykantos ugnis; kur vien verksmas ir dejonė yra į amžius (Mt 13,42).

Teisiesiems gi yra paruošta danguje tokia buveinė, kur pats Dievas gyvena su žmonėmis. Ir „Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebus mirties, nei liūdesio, nei aimanos, nei sielvarto daugiau” (Ap 21,3ss). Priešingai, kur visi bus lygūs angelams ir džiaugsis tokia laime, kokios tariant šv. Pauliaus žodžiais, „nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo” (1Kor 2,9). Visa tai Dievas paruošė ir suteikia tiems, kurie jį myli.

3. Jėzus užtikrino, kad į amžinybę galutinai įeisime ne tik su siela, bet ir su kūnu. Kūnai amžių pabaigoje bus

prikelti iš numirusiųjų. Teisieji su kūnu ir siela bus paimti į dangaus džiaugsmą, o pasmerktieji pasiūsti į pragaro kančias (Mt 25,46). „Kaip Tėvas, — sakė Jėzus, — turi gyvybę savyje, taip jis davė ir Sūnui turėti gyvybę savyje. Ir jam davė galią teisti, nes yra Žmogaus Sūnus. Nesistebėkite tuo. Mat, ateina valanda, kada visi gulintieji kapuose išgirs jo balsą, ir išeis, kurie darė gera, į prisikėlimą gyvenimui, o, kurie darė pikta, į prisikėlimą teismui” (Jo 5,26ss).

Kristus, būdamas Dievo Sūnus ir turėdamas gyvybę savyje, turi galią grąžinti gyvybę mirusiems. Tai įvyks amžių pabaigoje, kad būtų įvykdytas pilnas teisingumas. Mat, kaip gera darant dalyvauja siela ir kūnas, t.y. pilnas žmogus, taip ir atlyginimą amžiname gyvenime gaus pilnas žmogus — su siela ir kūnu; lygiai taip pat ir bausmę turės gauti pilnas žmogus, kadangi nuodėmėje dalyvauja siela ir kūnas.

Šv. Paulius teigia, kad Kristus prisikėlė kaip „pirmgimis iš užmigusiųjų” (1Kor 15,20). Kitaip tariant, Jėzus pirmasis prisikėlė ir nugalėjo mirtį. Jį seksime visi mes savo laiku. „Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, tačiau kiekvienas pagal savo eilę” (1Kor 15,22s).

Prisikėlimas įvyks amžių pabaigoje. Kristus savo eucharistinėje kalboje priminė, jog jis tuos, kurie tiki į jį, prikels amžinam gyvenimui paskutiniąją dieną (Jo 6,40). Šv. Paulius gi, kalbėdamas apie prisikėlimą, rašo: „Pirmasis Kristus, paskui priklausantys Kristui. Po to pabaiga” (1Kor 15,24). Pagaliau Kristus savo eschatologinėje kalboje nurodė, jog amžių pabaigoje jis antrą kartą pasirodys visai kūrinių dieviškoje savo garbėje, kad teistų gyvuosius ir mirusius, jau prikeltus iš numirusiųjų (Mt 24,29ss; Mk 13,24ss; Lk 21,25ss; Mt 25,31-49).

Prisikėlimas, kaip pabrėžia šv. Paulius, „įvyks staiga,

vienam akimirksnyje” (1Kor 15,52). „Trinitas nuaidės, ir mirusieji bus prikelti jau negendantys, ir mes būsime pakeisti. Juk reikia, kad šis gendąs kūnas apsivilktų negendamumu, šis marus kūnas — nemarumu” (1Kor 15,52s).

* * *

Iš to, ką esame aukščiau pasakę apie pomirtinį gyvenimą, pravartu yra padaryti vieną kitą praktišką išvadą.

1. Yra amžinas gyvenimas. Bus kūnų prisikėlimas. Nėra pagrindo tad bijoti mirties. Juk ji ženklina ne išnykimą, o verčiau naujo gyvenimo pradžia. Su pagrindu todėl šv. Paulius galėjo rašyti: „Mirtie, kur tavo pergalė? Kur tavasis geluonis?” (1Kor 15,55).

2. Pomirtinis gyvenimas bus dvejopas: laimingas su Dievu danguje, arba nesibaigiančių kančių pragare. Nuo mūsų žemiško gyvenimo priklauso, kokį amžiną gyvenimą turėsime. Jei žemėje gyvensime su Dievu, Su Dievu būsime ir amžinybėje dangaus džiaugsme. Jei žemėje gyvensime nusigręžę nuo Dievo ir laikydami piktą, su piktuoju turėsime rasti pragaro kančiose.

3. Bus kūnų prisikėlimas. Kodėl tad turėtume liūdėti, kai fizinė prigimtis ima blėsti ir artėja žemiško gyvenimo pabaiga? Juk amžių pabaigoje kelsimės ir su kūnu pereisime į amžinybę. Iš kitos pusės privalu yra vertinti ir pašvęsti ne tik sielą, bet ir kūną, kaip prie to ragina šv. Paulius. „Kūnas, — rašo Apaštalas, — yra skirtas ne ištvirkavimui, o Viešpačiui, ir Viešpats kūnui. Prikėlęs Viešpatį, Dievas ir mus prikels savo galybe. Argi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus nariai?.. Todėl šlovinkite ir nešiokite Dievą savo kūne” (1Kor 6,13ss.20).

Dėkokime Dievui, kad jis sutvėrė ir pašaukė mus į amžiną gyvenimą. Darykime visa, kad užsitarnautume jį laimingą turėti danguje.

TRISDEŠIMT TREČIAS METŲ SEKMADIENIS „C”

„Žiūrėkite, kad nebūtumėte suklaidinti”

Lk 21,5-19

II

Jėzus buvo viename šventyklos prieangyje. Girdėjo, kaip kai kurie lankytojai gėrėjosi šventovės didingumu ir turtingumu. O ir mokiniai atkreipė Mokytojo dėmesį į pastatų didingumą bei puošnumą (Mt 24,1). Išganytojas pasinaudojo proga įspėti apie įvyksimą tragišką šventyklos ir miesto likimą. Visa bus sugriauta ir sunaikinta, kadangi tauta nepažino ir nepriėmė jo — Dievo Siųstojo. Jėzus verkdamas pranašavo: „O jei tu būtum pažinus šią dieną, kas tau laiduoja ramybę. Bet dabar tai yra paslėpta nuo tavo akių... Užeis ant tavęs dienos, ir neprieteliai parblokš tave, ir nepaliks akmenų and akmenų, nes tu nepažinai tavo aplankymo meto” (Lk 19,41ss).

Apaštalai tada klausė Mokytoją, kad pasakytų, kada visa tai įvyks. Tikriausiai jiems rūpėjo sužinoti laiką, kad galėtų laiku pasišalinti iš miesto ir išvengti eventualių pavojų bei skaudžių išgyvenimų. Kristus priminė ir įspėjo, jog visų pirma turi kreipti dėmesį ne į fizinius, o į gresiančius dvasinius pavojus. Šiųjų ypač reikia bijoti ir saugotis. Mat kils klaidingų pranašų, atsiras suvedžiotųjų,

kurie dėsies esą Dievo siųstieji. Jie ragins sukilti prieš romėnus, ir iššauks žiaurią karinę reakciją. Visa tai baigsis Jeruzalės ir Izraelio sunaikinimu. Tai įvyko, valdant prokuratoriams Feliksui ir Festui. (Plačiai apie tai liudija J. Flavijus: Ant. Iud. II,13.5: XX,8.6).

Jėzus pabrėžė tačiau, kad įvyksiantieji politiniai ir kariniai sukrėtimai, kurių pasėkoje bus sugriauta Jeruzalė ir sunaikintas Izraelis, dar nereikš, jog čia pat yra ir pasaulio pabaiga. Pabrėžtina yra, kad Jėzus pranašystes apie Jeruzalės sunaikinimą ir pasaulio pabaigą gretino bei jungė į vieną nusakymą (Mt 24,1-51; Mk 13,1-27). Bet priminė, jog tarp vienos ir antros pranašystės išsipildymo turės praeiti ilgas laiko tarpas.

Jeruzalė bus sugriauta, bet ant šventyklos griuvėsių kils nauja išganymo Bažnyčia. Jėzus atėjo, kad ją įsteigtų, ir ji bus jo Mistinis Kūnas. Kaip Kristus paruošė išganymą savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus, taip ir jo įsteigtoji Bažnyčia ves žmones į išganymą kryžiaus keliu, patirdama skaudžių išgyvenimų; išgyvendama žiaurių persekiojimų; sudėdama didžių aukų. Bažnyčios kelias yra kryžiaus kelias. Bažnyčios laivą istorijos eigoje vairuos pats Kristus per savo vietininkus tarp audrų ir bangų, blaškant įvairiems bandymams iš išorės, bet taip pat ir iš vidaus.

Priminę, ką tikintieji turės iškentėti dėl ištikimybės jam, Jėzus drąsino, žadėdamas pagalbą iš dangaus, ir užtikrino, kad jiems nieko pražūtingo neatsitiks, o už pakeltas kančias gaus gausų atpildą danguje. Privalo tad būti kantrūs ir ištesėti iki galo.

II

Kristaus pranašystė apie Jeruzalės sugriovimą ir apie jo įsteigtosios Bažnyčios laukiančius bandymus bei su tuo visu susiję duotieji nurodymai daug ko mus moko.

1. „Ateis dienos, kada iš to, ką regite, neliks akmenų ant akmenų”. — Šiais žodžiais Jėzus duoda dvejetainį įspėjimą: nesižavėti per daug žmonių kūryba, kadangi tai praeinantys dalykai; ir neatsitolinti nuo Dievo, kadangi žemės gyvenime, kas nerenka su Dievu, tas barsto; kas nestato su Dievu, tas griaua.

Atsimintina, ką Jėzus yra pasakęs panašybėje apie turtingą ūkininką. Tasai, gavęs gausų derlių, džiaugėsi ir sakė: „Dabar ilsėkis, valgyk, gerk, linksminkis!” Bet Jėzus pridūrė: „Dievas gi jam sakė: — Neišmanėli, dar šią naktį bus pareikalauta iš tavęs tavo sielos! Kam tad atiteks, ką susikrovei?” (Lk 12,19s). Prisimintini taip pat Psalmisto žodžiai: „Jei Dievas nestato namo, veltui triūsia, kas jį stato. Jei Viešpats nesaugo miesto, veltui budi, kurie jį saugo” (Ps 126,1).

Visame ir visada nuo Dievo priklausome: dvasiniame ir fiziniame gyvenime. Jo tad privalome ištikimai laikytis.

2. „Žiūrėkite, kad nebūtumėte suklaidinti! Nes daugelis ateis mano vardu”. — Visada buvo klaidingų pranašų, kurie dėjosi skelbią Kristaus Evangeliją, kai tikrumoje mokė savo mokslą, skelbė savo įsivaizduotą Kristų. Klaidingų mokytojų, kurie dedasi esą teologai, netrūksta ir mūsų dienoje. Jie veikia iš kairės ir iš dešinės. Vieni skleidžia klaidingą mokymą, neva remdamiesi Vatikano II susirinkimo nutarimais bei dvasia. Kiti atsisako paklusti Bažnyčios autoritetui, tardamiesi, kad nauji patvarkymai po Vatikano II Susirinkimo Bažnyčios santvarkoje ir veikloje prieštarauja Evangelijos dvasiai ir tradiciniam mokymui. Ir vieni ir antri yra klaidingi pranašai, kurių Kristus nepažįsta. Tikrąjį išganymo mokslą skelbia ir Evangeliją autentiškai aiškina tik Bažnyčia su popiežiumi priešakyje. Tik apaštalamis ir jų įpėdiniais, vadovaujant Petru ir Romos popiežiams, Kristus suteikė įgaliojimą mokyti visas tautas jo vardu ir vadovauti Bažnyčiai jo

autoritetu ir galia. „Kas jūsų klauso, manęs klauso”, — aiškūs Išganytojo žodžiai (Lk 10,16).

Jausti su Bažnyčia, jos klausyti yra kiekvieno krikščionio šventa ir neatšaukiama pareiga.

3. „O kai išgirsite apie karus bei maištus, nebūkštau­kite. Nes tai turi įvykti, bet dar negreit galas”. — Šis Jėzaus įspėjimas yra itin aktualus. Turbūt niekad nebuvo tiek būkštaujama dėl galimo karo; tiek kalbama apie taiką, kiek mūsų laikais. Tartum taika būtų aukščiausia vertybė žemės žmonių gyvenime. Nuo Dievo nusigręžęs pasaulis nori žemėje sukurti rojų, kad žmogus nesiilgtų dangaus. Iš čia šūkavimai dėl taikos. Nenuostabu, kad šių šūkavimų organizatoriai daugumoje yra marksistai ir komunistai. Stebina tačiau, kad prie jų prisideda nemaža ir neeilinių tikinčiųjų. Jie užmiršta, kad Jėzus yra aiškiai pasakęs, jog neatėjo taikos siųsti ant žemės, bet kalavijo; jog jis atėjo įprasminti kančią ir ją padaryti išganymo priemone (Mt 10,34). Užmirštama taipgi, kad Jėzus liepė nebijoti tų, kurie užmuša kūną, bet negali paliesti sielos. Verčiau reikia bijoti tų, kurie gali sielą ir kūną pražudyti pragare (Mt 10,28).

4. „Jūs būsite nekenčiami visų dėl mano vardo”. — Dieviškasis Mokytojas įspėjo, jog jo sekėjų laukia ne privilegijos, ne žemiški malonumai, bet veikiau persekiojimai, išdavystės ir kankinystė. Visa tai neabejotinai pildosi. Bažnyčios kelias buvo, yra ir bus kryžiaus kelias. Bažnyčia yra ana Apreiškimų knygos puošni Moteris, prieš kurią kėsinasi pragaro slibinas (Ap 12,1-6). Neturime tad nei baimintis, nei tuo labiau priekaištauti, kai esame persekiojimų, paniekos ir melo aukos dėl Kristaus. Kan­kinių kraujas niekad nėra veltui. Jis laiduoja ne pralai­mėjimą, o užtikrintą laimėjimą išganymui. Buvo ir yra, ku­rie noriai prisiima ir kantriai pakelia kentėjimus dėl tikėjimo, ir net dėl šventų tautinių idealų. Jie prašo visus

kitus daryti visa, kad jų kančios nebūtų veltui. Šv. Ignacas Antijochietis savo laiške prašė Romos tikinčiuosius nedaryti jokių žygių, kad sutrukdytų jam pasiekti kankinio vainiko. „Leiskite, — rašo Šventasis Vyskupas, — kad aš tapčiau žvėrimis maistas, ir taip tapčiau skaisčia Kristaus Duona” (S. Ignazio Vecovo d’Antiochia, Lettera ai Romani, Vaticano 1970,35). Didžiukimės visų pirma mūsų tautos kankiniais ir rūpinkimės būti jų verti.

5. „Ir vis dėlto nėra plaukas nepažus nuo jūsų galvos”. — Šis Išganytojo užtikrinimas yra padaršinimas nepabūgti ir neprarasti vilties didžiuose bandymuose. Sunkumai, tieša, nėra vienam nėra malonūs, bet jie yra neišvengiami ir išganingi. Jais laimime dangaus palaimą žemėje ir turtus amžinybėje. Nė vienas skausmas su tikėjimu priimtas ir kantriai perneštas nėra veltui. Visa Dievas mato ir už visa atlygina. Be to, skausmuose Dievas mūsų niekad neapleidžia: visada ateina su savo visokeriopa pagalba.

* * *

Visa apsvarstę ir Dievo malonės pasiprašę, ryžkimės: Nesiekti pilnutinio pasitenkinimo žemėje. Laikytis visada Dievo ir juo pasitikėti. Klausyti Bažnyčios ir atmesti klaidingų pranašų mokymą. Siekti ramybės, kurią Kristus mums teikia ir nebūkštauti dėl išorinės taikos pasaulyje. Nebijoti, bet verčiau su giliu tikėjimu priimti gyvenimo sunkumus, žinant, kad tik per kryžių pasiekiamas yra išganymas.

TRISDEŠIMT KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „C”

Kristaus Karaliaus Šventė
Lk 23,35-43

Jėzus buvo nukryžiuotas tarp dviejų latrų. Vienas jų tyčiojosi iš Išganytojo. Kitas prašė pasigailėti ir atsiminti jį, kai ateis į savo karalystę. Jis nesuvokė, kad Jėzus kaip Dievo Sūnus, kaip pasaulio Kūrėjas ir žmonijos Atpirkėjas yra visatos Viešpats, kuriam priklauso dangus ir žemė. Visa tvarinija jam priklauso, nes visa yra per jį sukurta (Jo 1,3). Visa žmonija yra jo valdžioje, nes jis ją atpirko savo krauju, mirdamas ant kryžiaus ir prisikeldamas iš numirusiųjų, kad viešpatautų danguje ir ant žemės. „Jame, — rašo šv. Paulius, — turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa... Jame esame tapę Dievo nuosavybė... Amžių pilnybei atėjus (dangiškasis Tėvas) nusprendė visa palenkti Kristui kaip galvai” (Ef 1,7-11).

I

Kai bedieviškas komunizmas, nors kraujuje skandino Rusiją, bet plačiam pasauliui skelbė pažadą žemėje sukurti rojų; ir kai tuo pačiu metu įvairūs nacionalizmai, kilę po pirmojo pasaulinio karo, skelbė naujų imperijų kūrimo

šūkius, popiežius Pijus XI, skelbdamas šventuosius Metus 1925 metais, panoro atkreipti žmonijos dėmesį į Kristų ir jo karalystę. Kristaus Vietininkas įsteigė ir visam katalikiškam pasauliui paskelbė Kristaus Karaliaus šventę, įsakydamas ją švęsti galimai su didžiausiomis iškilmėmis. To paties Šv. Tėvo valia ši šventė turėjo būti Katalikų Akcijos pagrindinė šventė.

Po Antro pasaulinio karo, ypač mirus popiežiui Pijui XII, Kristaus Karaliaus šventė, deja, pradėjo nustoti pirmąją populiarumo. Gal dėl to, kad imta beveik garbinti demokratiją, o monarchiją ir diktatūrines valdymo formas pradėta niekinti. Bet pagrindinė priežastis, kodėl nenorima kalbėti apie Kristų Karalių, yra ta, kad mūsų laikų žmogus bevelija daugiau gręžtis į žemę, o ne į dangų; į save, o ne į Dievą. Nūdieniam žmogui mieliau bandoma statyti prieš akis kenčiantį ir atleidžiantį Kristų, o ne viešpataujantį ir reikalaujantį Išganytoją; silpną ir pažemintą Atpirkėją, o ne galingą ir garbingą Dievo Sūnų.

O vis dėl to, norim ar nenorim, Kristus yra karalius. Jis pats tai aiškiai ir iškilmingai patvirtino teisme prieš Pilotą. Paklaustas Romos Prokuratoriaus, ar laikas save karaliumi, atsakė: „Taip! Tu pasakei: aš esu karalius!“ (Jo 18,37). Šis prisipažinimas galėjo reikšti Jėzui mirties sprendimą. Juk sinedriumas kaltino jį esant maištininku prieš ciesorių. Ir vis dėl to Jėzus pakartotinai patvirtino — esąs karalius. Tiesa, paaiškino, jog nesąs politinis valdovas, nes jo karalystė nėra iš šio pasaulio. „Mano karalystė, — pareiškė dieviškasis Mokytojas, — nėra iš šio pasaulio. Nes jei ji būtų iš šio pasaulio, juk mano tarnai kovotų, kad nebūčiau įduotas žydams!.. (Jo 18,36).

Kristaus karalystė nėra iš šio pasaulio kaip savo kilme, taip ir savo paskirtimi. Ji yra iš Dievo, ir yra dangui. Todėl jos buvimas ir veikimas žemėje yra esminiai skirtingas nuo pasaulio karalysčių. Pasaulio karalystės remiasi fizine

jėga, ir naudojasi prievartos priemonėmis. Jų siekimas yra žemiškas gerbūvis. Kai Kristaus karalystė atmeta fizinę jėgą, ir veikia remdamasi dvasinėmis galiomis. Jos siekimas yra gėris ir sielų išganymas, užsitikrinant laimingą gyvenimą amžinybėje.

Pats Kristus, atsakydamas Pilotui, davė suprasti, kokia yra jo karalystė. „Tu pasakei, — pareiškė Išganytojas, — aš esu karalius. Bet aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau tiesą. Kiekvienas, kuris yra iš tiesos, klauso mano balso” (Jo 18,37). Vadinasi, Kristaus karalystė nėra politinė. — Ji yra tiesos karalystė. Ji yra pašaukta liudyti tiesą, t.y. nešti ją ir skleisti visur ir visiems. Kristus atėjo į pasaulį skelbti išganymo tiesą: ją siųsti it liepsnojančią ugnį, kad šviestų ir rodytų kelią į karalystę, kuri yra danguje. Jėzus kalbėjo ir sakė: „Ugnies atėjau žerti žemėje. Ir ko noriu, jei ne kad ji jau liepsnotų” (Lk 12,49). Kristus liudijo tiesą savo gyvybės kaina, mirdamas ant kryžiaus. Ir po mirties bei įžengimo į dangų jis liko Bažnyčioje nematomas, kad kovotų už tiesą. Apreiškimų knygos šv. autorius vaizdingai nusako Kristaus — dieviško Avinėlio kovą savo Bažnyčioje prieš melą, siekiant tiesos laimėjimo. Jis rašo: „Mačiau atvirą dangų. Va, baltas žirgas. Ant jo sėdėjo Tasai, kuris vadinamas Ištikimasis ir Tikrasis. Jis teisingai teisia ir kovoja. Jo akys žėri it ugnies liepsna... Jis dėvėjo krauju apšlakstytą rūbą. Jo vardas — Dievo Žodis. Ant jo drabužio ir ant savo strėnų turėjo užrašą: Karalių Karalius ir Viešpataujančių Viešpats” (Ap 19,11-16).

II

Kristus yra Karalius. Jo karalystė yra pasaulyje, bet nėra iš pasaulio. Mes esame Kristaus karalystės piliečiai. O būdami Kristaus Mistinio Kūno nariai, esame karališkos Kristaus Šeimos nariai, Dievo išūniai ir tėvoniai. Šv.

Paulius laiške Efeziečiams rašo: „Jis iš anksto mus paskyrė, kad būtume jo išūniais per Jėzų Kristų... jame esame taip pat pašaukti būti tėvonystės paveldėtojai” (Ef 1,5.11).

Visa tai leidžia pasidaryti sekančias išvadas:

1. Kristaus karalystė yra tiesos karalystė. Atsakydamas Pilotui, kad esąs Karalius, Jėzus pridūrė: „Aš tam atėjau į pasaulį, kad liudyčiau tiesą; ir kiekvienas, kuris yra iš tiesos, klauso mano balso” (Jo 18,37). Būdami tad Kristaus karalystės piliečiai, privalome laikytis tiesos, ją skleisti, dėl jos kovoti, ją liudyti. To reikalauja Kristus. „Jūs būsite, — sakė Išganytojas prieš įžengdamas į dangų, — man liudytojai Jeruzalėje, visoje Judėjoje, Samarijoje ir iki žemės pakraščių” (ApD 1,8).

2. Šiandien daug kalbama apie taiką, apie meilę, bet pro tiesą dažnai praeinama užmerktomis akimis; o kartais dėl taikos, ar meilės vardan einama net į neleistinus kompromisus tiesos sąskaiton. Vokietijoje vadinamieji taikos apaštalai šūkauja, sakydami: „Besser rot, als tot!” — „Geriau tapti raudonu, negu lavonu!” Kitaip tariant, geriau pasiduoti komunizmui, negu žūti kare. Apaštalų reikalaujančių besąlyginės taikos užtinkama, deja, net ir atsakinguose bažnytiniuose sluoksniuose. Tai tačiau nėra pagal Evangelijos dvasią. Evangelija virš visko stato tiesą. Tiesa duoda tikrą pagrindą taikai ir meilei. Be tiesos negali būti nei tikros taikos, nei tikros meilės.

Jei taika nėra atremta į tiesą, ji nelaiduoja teisingumo, ir negali būti nei priimtina, nei pastovi.

Jei meilė nėra atremta į tiesą, ji nėra dorybė, o veikiau silpnybė. Šitai atsimintina, kai kalbamasi su klystančiais. Tikroji meilė verčia klaidoje esančiam pasakyti tiesą, nurodyti klaidą, o ne ją nutylėti, neva meilės vardan. Neturime bijoti pasakyti tiesą. Reikia tik ją pasakyti iš meilės ir su meile. Kristaus įsakymas yra aiškus: „Jūsų gi kalba tebūnie — taip, taip; ne, ne” (Mt 5,37).

Turime laikytis tiesos, ją teigti, už ją kovoti, net jei reikėtų dėl to kentėti ir mirti. To pavyzdį paliko Kristus ir teikia šventieji, kurių netrūksta ir mūsų laikais. Atsiminkime ir visą eilę mūsų tautos sūnų ir dukrų, kurie kentėjo ir kenčia nuo persekiojimų už tikėjimą iki tikro heroškumo. Visada prisiminkime drąsinančius Kristaus žodžius: „Palaiminti esate, kai dėl manęs jus keiks ir persekios bei, meluodami, sakys prieš jus visokį pikta. Linksminkitės ir džiūgaukite, nes jūsų atpildas yra gausus danguje” (Mt 5,11s).

3. Esame Kristaus karališkos Šeimos nariai ir dangaus tėvoniai. Šiuo didžiukimės ir stenkimės būti verti šio kilnumo. Savo šventu gyvenimu ir tobula meile Dievui ir žmonėms pasirodykime visiems, jog esame Dievo vaikai ir tikri krikščionys. Šv. Paulius savo laiškuose pakartotinai ir primygtinai ragina, kaip anų laikų krikščionis, taip ir mus nūdien: „Broliai, maldauju jus elgtis, kaip verta to pašaukimo, į kurį esate pašaukti...” (Ef 4,1).

* * *

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės tėvas Martin, sėdėdamas vieną popietę prie savo namų esančiame sodelyje, žvelgė į prie jo klūpančią jaunutę dukrelę, būsimą Šventąją, ja grožėjosi ir tarė: „Štai mano karalaitė! Tai mano karalaitė!” (Histoire d’une ame, 17). Stenkimės būti tiek geri, tiek nekalti, kad Viešpats, žvelgdamas iš dangaus į mus, galėtų gėrėtis mumis ir sakyti: „Štai mano karalaitis! Štai mano karalaitė!”

TURINYS

Pratartis	5
Advento laikotarpis.....	7
Kalėdų laikotarpis.....	41
Pokalėdiniai sekmadieniai.....	84
Gavėnia ir Didžioji savaitė.....	126
Velykų laikotarpis.....	185
Eiliniai metų sekmadieniai ir šventės.....	245